

Szczęść Boże Na Drugie Stulecie ZNP !

Wydanie Weekendowe

Dziennik Związkowy

POLISH DAILY ZGODA

Published Since 1908

AN AMERICAN DAILY IN THE POLISH LANGUAGE — MEMBER OF UNITED PRESS INTERNATIONAL

POGODA

Dzisiaj pogodnie, temperatura do 78 stopni F (26 C), wiatry z kierunków południowo-wschodnich z prędkością do 15 mil na godzinę (24 km na godz.).

Jutro słonecznie, cieplej, temperatura do 81 stopni F (27 C). Wschód słońca o godzinie 6:34 rano, zachód o godz. 6:54 wiecz.

KALENDARZYK

Dzisiaj piątek, 19 września — Gustawa, Konstancji. Jutro sobota, 20 września — Eustachego. Pojutrze niedziela, 21 września — Mateusza.

No. 185 Rok (Vol.) LXXIII

CHICAGO, IL., Piątek-Sobota, 19-20 Września (September 19-20), 1980

Telefon wszystkich Biur 286-0141.

40¢

PREZYDENT U.S. GŁÓWNYM MÓWCĄ

Mobilizacja i Manewry ZSRR

Francuskie Wino Dla Chińczyków

Pekin. (NYT) — Rektyfikacja francuska Remy Martin, produkująca znany koniak, podpisała w Pekinie umowę o utworzeniu francusko-chińskiej kooperatywy, która zajmie się wytwarzaniem wina na użytek Chińczyków.

Zakłady produkcyjne powstaną w Tionjin i produkować będą 100.000 butelek "najwyższej jakości wina" rocznie.

Okazało się, że Chińczycy importują wina z Francji, Włoch, Hiszpanii i Stanów Zjednoczonych, ponieważ ich własne, słodkie wino nie odpowiada smakom, głównie cudzoziemskim.

Na mocy zawartej umowy Francja zapewni technologie, doświadczenie i kierownictwo produkcji. Chiny — winogrona, siłę roboczą, siłę napędową i budynki.

Przywództwo Hua Guofenga Kwestionowane

Pekin. (UPI) — Prasowy organ kompartii chińskiej "Dziennik Ludowy" w artykule redakcyjnym zakwestionował pośrednio prawo Hua Guofenga do roli przywódczej, jako przewodniczącego kompartii.

Nie wymieniając żadnego nazwiska, autor artykułu podaje w wątpliwość fakt, że to umierający Mao Tse-tung mianował Hua swoim następcą i obdarzył go najwyższą władzą. Przypomina, że Mao zdołał wyszeptać na łożu śmierci jedno tylko zdanie: "Jestem spokojniejszy, widząc w tobie przywódcę".

"Dziennik Lu" wy" kwestionuje przede wszystkim uprawnienia Mao do mianowania swego następcy, przypominając, że tak postępowali cesarze w czasach feudalnych.

"W epoce monarchii absolutnej, cały naród był własnością cesarza i wszelka władza spoczywała w jego rękach. W starym systemie feudalnym tylko cesarz miał prawo do mianowania dziedzica władzy" — przypomina dziennik, wskazując jak ryzykowną dla narodu jest wyłączność władzy skupionej w jednych rękach. Wyłączność ta została zlikwidowana w obecnym systemie socjalistycznym, który ustala, że naród jest władzą w swoim państwie.

I tu "Dziennik Ludowy" już wyraża nieatakując Hua Guofenga: "Ponieważ władza przywódcy pochodzi od narodu, jest oczywiste, że nie ma on prawa mianowania swego następcy, ponieważ stanowisko, którym chce rozporządzać, nie do niego należy". W konsekwencji "Dziennik Ludowy" zakwestionował zmiany personalne na wysokich szczeblach rządowych, których inspiratorem był Hua Guofeng.

66 Kandydatów Do Nagrody Nobla

Oslo (NYT) — Jacob Sverdrup, dyrektor Instytutu Nobla w Oslo, podał do wiadomości, że do tegorocznej Nagrody Pokojowej Nobla zgłoszono 66 kandydatów, wśród których jest papież Jan Paweł II, prezydent Carter i monarcha hiszpański Juan Carlos.

Norweski Komitet Parlamentarny przyzna Nagrodę w dniu 13 października. Związana jest z nią kwota \$215.000.

W zeszłym roku laureatką tej nagrody była zakonnica katolicka Matka Teresa z Kalkuty, która poświęciła swoje życie opiece nad biednymi i chorymi w Indiach.

O Charakterze Straszaka Wobec Polski

Moskwa Sygnalizuje Możliwość Zbrojnej Interwencji

Washington-Warszawa. (UPI) — Dziennik "The Boston Globe" stwierdza w wydaniu dzisiejszym, że pewne posunięcia sowieckie wskazują na możliwość zbrojnego najazdu sowieckiego na Polskę.

Wspomniany dziennik informuje, że na terytorium Niemiec wschodnich wzdłuż granicy z Polską przeprowadzane są wielkie manewry wojsk sowieckich i wschodnio-niemieckich, które — zdaniem specjalistów z zachodnich wywiadów wojskowych — mogą być zwiastunem szykowanego najazdu na Polskę lub pokazem siły o charakterze odstraszającym.

Wywiad stwierdził także, że w Związku Sowieckim przeprowadzana jest mobilizacja rezerwistów.

"Posunięcia sowieckie są bez wątpienia nastawione na Polskę, ale potrzeba będzie kilku dni dla ustalenia ich rozmiarów i tempa, a także intencji sowieckich" — stwierdza dobrze poinformowany Amerykanin.

Pentagon potwierdził doniesienia bostońskiego dziennika o przeprowadzonych manewrach oraz jego rozpoznanie, że mogą one być zapowiedzią najazdu na Polskę.

Analitycy amerykańscy są jednak (Ciąg dalszy na str. 14-ej)

Trudna Sytuacja Ambasady US w Kabulu

Washington. (UPI) — Od chwili, kiedy żołnierz armii sowieckiej zgłosił się do ambasady amerykańskiej w Kabulu z prośbą o azyl polityczny, policja afgańska zwiększyła wokół budynku ilość funkcjonariuszy, którzy usiłowali sprawdzać zawartość samochodów dyplomatów opuszczających teren należący do ambasady.

Departament Stanu złożył oficjalny protest przeciwko tym nielegalnym praktykom.

Podobnie zareagowali najwyżsi przedstawiciele misji US w Afganistanie.

Organizacja Narodów Zjednoczonych nosi się z zamiarem wysłania do Kabulu na rozmowy dotyczące dalszego losu żołnierza przedstawiciela Wydziału do Spraw Uciekinierów.

Władze sowieckie zwróciły się do amerykańskiego charge d'affaires z żądaniem wydania w ich ręce uciekiniera.

Żądanie odrzucono.

Istnieją jednak poważne obawy, że jakakolwiek próba wywiezienia go z Afganistanu będzie niezwykle trudnym zadaniem, ponieważ kraj ten jest okupowany przez niemal 100 tys. wojsk sowieckich, lotnisko w Kabulu znajduje się pod ich ścisłą kontrolą a policja afgańska obserwuje ambasadę.

Wczoraj "Washington Post" doniósł o podobnej sytuacji w Etiopii, gdzie już od 23 maja dwóch żołnierzy kubańskich przebywa w amerykańskiej ambasadzie.

Wszelkie próby wywiezienia ich stamtąd spaliły na panewce. Jak dotychczas nikt nie jest zupełnie pewny jak postąpić w tej sprawie.

Najmilsze Życzenia!

Atak Lewicowców Na Siedzibę OAS w Salwadorze

San Salwador, Salwador. (UPI) — Bojówkarze lewicowi wtargnęli w środę do siedziby OAS w San Salwadorze, porywając 14 zakładników, których przetrzymują w celu wymuszenia uwolnienia uzależniają od przyrzeczenia junty o zaprzestaniu represji rządowych.

Jeden z policjantów strzegących bezpieczeństwa misji oraz cztery inne, niezidentyfikowane, osoby odniosły rany podczas ataku.

Przedstawiciel Demokratycznego Rewolucyjnego Frontu powiedział agencji prasowej UPI, że celem jego organizacji jest uzyskanie przyrzeczenia rządu o uwolnieniu więźniów politycznych, nie wywieranie nacisków na wolne związki zawodowe oraz zakończenie wszelkich form represji wobec obywateli o różnych poglądach politycznych.

W kilka godzin po napaści i uwięzieniu zakładników nie podjęto żadnych negocjacji.

Lewicowcy poinformowali, że przystąpią do rozmów z chwilą przyjazdu komisji reprezentantów z organizacji OAS w Washingtonie.

Wśród zakładników znajduje się szef nikaraguańskiej misji OAS w Salwadorze, Albio Roman, dwóch przedstawicieli tej organizacji, dwie sekretarki oraz sprzątaczkę.

Oddziały rządowe zajęły samochodami pancernymi i czołgami pod misję, otaczając ją ze wszystkich stron.

Napastnicy i żołnierze wyrazili zgodę na nie używanie broni palnej.

Obserwatorzy podobnie jak po ataku lewicowców na ambasadę US uznali ten kolejny akt terroryzmu za jeszcze jeden sygnał trwających rzekomo przygotowań do obalenia cywilno-militarnej junty.

We wczorajszych walkach, jakie wywiązały się między lewicowymi bojówkarzami a oddziałami armii rządowej zginęły 74 osoby.

Urodziny Gwiazdy

Kloster, Szwajcaria (UPI) — Słynna gwiazda filmowa Greta Garbo, nazywana kiedyś "Białym Płoniem Szwecji," obchodziła w gronie przyjaciół 75 rocznicę swych urodzin.

Konferencja Prasowa Prez. Cartera

Washington (UPI) — Na wczorajszej konferencji prasowej prez. Carter powiedział, że w razie zagrożenia bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych i Europy Zach. gotów jest zastosować broń nuklearną. Prezydent ostrzegł potencjalnych agresorów, że atak ich miałby zatem charakter 'samobójczy'. Oczywiście broń tego typu byłaby zastosowana tylko wówczas, gdy broń konwencjonalna okazałaby się nieskuteczna. Zaznaczając, że jego największym pragnieniem jest, aby konieczność taka nie zaistniała, prezydent powiedział, że uważa za stosowne ostrzeżenie nieprzyjaciół, poinformowanie sprzymierzeńców i obywateli USA o takiej możliwości.

Na pytanie dotyczące sytuacji ekonomicznej, Carter odpowiedział w tonie optymistycznym. Utrzymanie się bezrobocia na tym samym poziomie, spadek ilości osób pobierających zapomogi dla bezrobotnych, stworzenie 470.000 nowych miejsc pracy, wzrost zamówień na tzw. artykuły trwałego użytku, poprawę w budownictwie i zwiększenie ilości chętnych do zakupu domów, prezydent uznał za pocieszające sygnały poprawy sytuacji ekonomicznej kraju. Carter wyraził nadzieję, na "dobry rok ustawodawczy", i przeprowadzenie szeregu ustaw, których celem jest "dobro obywatela".

W dalszym ciągu prezydent utrzymuje, że w każdej chwili gotów jest do podjęcia debat z R. Reaganem, nie zamierza jednak brać udziału w debatach z "dwoma republikanami", kandydatem GOP-u i niezależnym J. Andersonem.

Wybuch Wyrzutni Rakietowej

Damascus, Ark. (UPI) — Dzisiaj nad ranem doszło do eksplozji wyrzutni rakietowej Titan II, zmuszając władze do ewakuacji ludności z okolic położonych w promieniu 10 mil. Biuro szeryfa w powiecie Van Buren potwierdziło dane o ewakuacji i wybuchu, dodając, że wypadek miał miejsce o godz. 3 rano.

Dotychczas nie było wiadomości na temat wyrządzonych szkód ani też o ofiarach w ludziach.

Ciekawa Praca

(ZŁ) — "Gazeta Południowa" podała, że Walenty Wojdyła jest ostatnim z kowali mieszkających w Krakowie. Ob. Wojdyła wyznał: praca kowala jest bardzo ciekawa! I dlatego zapewne nie uświadczy już ich w Polsce.

Rakowski: Przed Nami Są Ciemności

Warszawa. (NYT) — Mieczysław Rakowski, wpływowy członek partyjnego komitetu centralnego i redaktor naczelny tygodnika "Polityka", ciesząc się względną niezależnością od cenzury, a także — podobno — od dawna zwolennik reform, udzielił wywiadu prasowego i ocenił ostatnie wydarzenia w Polsce, które "zmieniły przywództwo, a może i samą Polskę".

"Dla partii to był potężny szok... Teraz przyszło głębokie przekonanie, że musimy zmienić strukturę władzy, uwzględniając całą koncepcję zarządzania i samorządu robotniczego, oraz inne dziedziny społeczne, jak wyeliminowanie cenzury i podobne sprawy... Tych zmian nie można dokonać w krótkim czasie. Muszą być przeprowadzone przez partię... Potrzebna jest do tego partia dynamiczna, odporna na wstrząsy... Należy uwzględnić wiele problemów psychologicznych" — mówił Rakowski, po czym rozłożył ręce i stwierdził z akcentem melancholii: "Wszystko, co przed nami, kryją ciemności".

Prowadząc swój monolog Rakowski nerwowo chodził po swoim gabinecie, palił papierosy i co chwila przerzucał się z pesymizmu w optymizm i odwrotnie.

"Na naszej drodze przed nami piętrzą się liczne trudności... Jakże jest łatwo rzucić na papier ambitne plany, ale później trzeba stanąć oko w oko z konkretną sytuacją... Po pierwsze — sytuacja ekonomiczna. Byliśmy o krok od katastrofy. Nadal jeszcze mamy strajki. Rząd podniesie zarobki — będą to ogromne kwoty — a wydajność produkcji na spada. Nasze zadłużenie jest wielkie, a potrzebne są nam nowe pożyczki. Sytuacja ekonomiczna ogranicza w tym względzie możliwości... Czy pan wie, ludzie w tym kraju prawie poszaleli. Przyszła fala działania i nikt ich nie może powstrzymać. Jeżeli ktoś spróbuje, ludzie powiedzą, że sprzeciwia się odnowie".

Rakowski wspominał melancholijnie, że "byli też ludzie w partii, którzy już przedtem wysuwali takie same żądania... Niektórzy z nas mówili o konieczności takich zmian, ale nikt nas nie brał pod uwagę. Sądzę, że zawarte porozumienia stanowią bardzo wielki, pozytywny krok na drodze do socjalizmu, który będzie przez naród zaakceptowany, nie dlatego, że musi być zaakceptowany, ale dlatego, że jest to system, który nam odpowiada, który jest dla nas korzystny. Te porozumienia otwierają przed nami nowe możliwości, ale na wszystko trzeba czasu".

Rakowski w wypowiedziach swoich przemycił obawy, które dzielają pisarzy i naukowców, że zmiany przeprowadzone zbyt pośpiesznie i zbyt radykalnie mogą wywołać wiadomą kontr-reakcję.

Podwójna Zwyżka

London (UPI) — Giełdy walutowe w Europie zanotowały dziś podwójną zwyżkę: Wzrósł kurs dolara i podróżowało złoto. Wyższy kurs dolara notowała też giełda tokijska.

Na Bankiecie Stulecia ZNP

Trzydniowe Obchody Zakończą Się Mszą Św. Na Trójcowie

"Wyrażamy szczerze zadowolenie pod adresem Prezydenta Jimmy'ego Cartera z racji jego udziału w Obchodzie Stulecia naszej organizacji oraz przyjęcia zaproszenia, aby był naszym Honorowym Gościem" — głosi rezolucja ogólnokrajowej Dyrekcji Związku Narodowego Polskiego, uchwalona jednomyślnie na posiedzeniu, jakie odbyło się wczoraj w siedzibie ZNP pod przewodnictwem prezesa Alojzego Mazewskiego.

Prezydent przylatuje jutro wieczorem do Chicago, aby uczestniczyć w Bankiecie Stulecia ZNP w roli Honorowego Gościa i głównego mówcy programu bankietowego, który zostanie przeprowadzony przez Prezesa ZNP jako mistrza ceremonii.

Rezolucja Dyrekcji wyraża również głębokie zadowolenie z racji mianowania przez Prezydenta dwóch wybitnych Amerykanów polskiego pochodzenia, dr. Zbigniewa Brzezińskiego (Ciąg dalszy na str. 14-ej)

Tajny Raport o Stosunkach USA — Iran

Washington (UPI) — Mała grupa pracowników Departamentu Stanu od grudnia ub. roku zajmowała się przygotowaniem raportów opisujących cztery dekady stosunków irańsko-amerykańskich. Raport składa się z około 60.000 stron dokumentów i 500 stron ogólnej oceny sytuacji. Źródła zorientowane donoszą, że ujawnienie treści dokumentu, zwanego nieoficjalnie "Irańskie papiery", wywołałyby ostre krytyki akcji kolejnych prezydentów USA poczynając od Franklina D. Roosevelta, a skończywszy na J. Carterze.

Wśród najbardziej sensacyjnych znajdują się podobno kopie prywatnych rozmów dotyczących stosunków z Iranem, między przywódcami US oraz otoczone głęboką tajemnicą raporty rządowe. Jedynie 20 osób wie o istnieniu dokumentu. Znacznie więcej przyczyniło się do jego powstania, nie zdając sobie z tego sprawy i działając na zlecenie szefów opracowali oni niewielkie wycinki z historii relacji obu państw. Raport sporządzono na osobiste życzenie prez. Cartera, który pragnął przygotować się na wypadek rozpoczęcia rozprawy trybunału międzynarodowego.

Dokumenty te, chociaż rząd ich zamierza podać ich treści do wiadomości publicznej, mogą być użyte w przygotowaniach do odpowiedzi na irańskie żądania. Osoby poinformowane donoszą, że dokument nie oferuje Iranowi "przeprosin", sporządzony jest jednak w sposób, który można by uznać za usprawiedliwienie czynów z przeszłości. Oczywiście dokument ten byłby przekazany władzom irańskim tylko wówczas, gdy te przyrzekną uwolnienie zakładników amerykańskich. Istnieją jedynie dwie kopie "Irańskich papierów", jedną z nich posiada Zbigniew Brzeziński, który również dogląda prac związanych z nimi. Druga jest zamknięta w sejfie, do którego ma dostęp tylko dwóch przedstawicieli Dept. Stanu, szef komisji planowania, Anthony Lake był odpowiedzialny za całość prac.

Pijac Ziola Zakonnika — Chorób Sie Unika

Zbawienie są ZIOŁA ZAKONNIKA, pomagają a nigdy nie szkodzą. Znane w Polsce i w Ameryce. Mamy tysiące zadzwolonych. Polecamy znane herbaty ziołowe:—Nr. 1 "HERBOVIT" na artretyzm, watość, ból, serce, paczka \$3.50; Nr. 2 "GASOL" na niestrawność, zgagę, gazy \$2.75; Nr. 3 "HERBOLAX" łagodnie przeczyszczające \$2.75; Nr. 4 "NERVOL" na nerwy, bezsenność, zmęczenie \$3.00; Nr. 5 "UROL" na nerki, pęcherz \$3.00; Nr. 10 "REUMOL" na reumatyzm, serce \$3.25; Nr. 11 "FIGOL" ułatwia chudnięcie bez głodowania \$3.75; Nr. 12 "HERBATA ZDROWIA" aromatyczna, ziołowa, na codzień \$2.75. Paczki są duże, z objaśnieniami po polsku, z datą ważności. Ceny w dolarach USA.

UWAGA. Mamy też cenne ZIOŁA ZAKONNIKA w tabletkach, wygodne w użyciu, skuteczne. Polecamy: Nr. 16 "FIGOL" 100 tabletek ułatwiających odchudzenie \$3.75; Nr. 25 "CHOLECOL" 80 kapsulek ziołowych na artretyzm, watość, woreczek żółciowy \$3.50; Nr. 27 "NERVOL" na nerwy, bezsenność 50 kapsulek \$2.25; Nr. 51 "CONSTIP" 80 kapsulek ziołowych na przeczyszczenie \$3.00; Nr. 20 "KROPLE WALERIANA" na nerwy, serce, but. \$2.75; Nr. 57 "REUMOLIN" 80 kaps. ziołowych na reumatyzm, \$3.25; Nr. 59 "UROLIN" 80 kaps. ziół na nerki i pęcherz \$3.25; Nr. 13 "MULTIVIT" — wszystkie naturalne witaminy razem, 100 tabl. \$5.00; Nr. 38 "GERIATRIC-VIT" komplet naturalnych witamin dla starszych 100 tabl. \$5.00; "GINSENG" słynny chiński korzeń życia 80 kaps. \$12.00; Nr. 46 "DZIURAWIEC" nalewka na watość, żołądek, but. \$3.90; Nr. 47 "ZYWOKOST" nalewka but. \$3.90; Nr. 37B Witamina "E" na serce, 100 kaps. 200 un. \$6.50; Nr. 48 mydło "RUMIANKOWE" wdelikatnia. do raki i twarzy, duże, sztuka \$1.20. Mamy ziołowe Kosmetyki.

DBAJCIE O ZDROWIE! Każdemu bezpłatnie wysyłamy broszurę "JAK UŻYWAĆ ZIOŁA?" Wyślijcie zaraz Numery wybranych leków naturalnych; załączyć M.O. lub czek. Trzeba doliczyć na przesyłkę pp. 15¢ od każdego US dolara. Bez zapłaty, ani na C.O.D., nie wysyłamy.

Prosimy wyciąć i zachować nasz adres. — Adresujcie: MONK'S HERB CENTER, 2928 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL. 60618

ADWOKAT

KRZYSZTOF ZAKRZEWSKI

Służy pomocą prawną całej Polonii w różnych potrzebach. W języku polskim i angielskim.

622-9121

Dzwoń po polsku • 7 Dni w Tygodniu • 24 Godziny

1 N. LaSalle

(Suite 1425)

NAJSTARSZA w CHICAGO POLSKA SZKOŁA JAZDY AUTEM S. JAWORSKIEGO

Przygotowuje do zdania egzaminu pisemnego dla otrzymania t.zw. "INSTRUCTION PERMIT." Po zdaniu egzaminu pisemnego jeśli umiecie prowadzić auto, można natychmiast zdać egzamin drogowy i otrzymać PRAWO JAZDY stanu ILLINOIS.

PO BLIŻSZE INFORMACJE DZWOŃCIE: 685-3344

A — COSMOPOLITAN
DRIVER TRAINING SCHOOL
4766 N. MILWAUKEE AVE.

ZMIANA GODZINY NADAWANIA!

WCEV-1450 AM od 21 Wrześ.

W Każdą Niedzielę **4:05-5:00 P.M.**

★ SŁUCHAJ NAS ★

STAN BORYS

RADIO VARIETE

ŚWIAT — MUZYKA — POEZJA — KABARET
KONCERT ŻYCZEN — Urodziny, Imieniny, Śluby, Rocznice i Inne.
PO INFORMACJE — 545-7700

WAŻNE ZAWIADOMIENIE

**JESTEŚMY W NOWYM MIEJSCU
POTRZEBUJECIE OBSŁUGI WASZEGO AUTA?**

Najlepsza stacja obsługi samochodów w mieście Chicago. Już od 15 lat zaleca obecnie wymianę oleju silnikowego na najlepszy jakim jest SHELL FIRE and ICE. Olej, który nie tylko dobrze smaruje części trące się — ale równocześnie oszczędza na paliwie, ponieważ takie są właściwości oleju, SHELL FIRE and ICE.

Poza tym stacja jest prawdziwie autoryzowana — AUTO CARE. Wykonujemy wszystkie usługi wchodzące w zakres prac mechanicznych jak: Tune-Up, Brakes, Air Conditioning, Front Alignment i inne rzeczy elektryczne. Mamy najlepsze urządzenia w mieście Chicago.

ADAM'S SHELL SERVICE STATION

2758 N CICERO (przy Diversey)

TELEFON: 283-6343

Najbardziej fachową obsługę samochodową w Chicago.

Tak jak slogan Ref-Rena brzmi:

"DLA SAMOCHODOWYCH SFER ADAM KRAJ MA AUTO CARE"

Wasz Samochód Należy Sprawdzić, Czy Wszystko Dobrze Działa i Przygotować Go Należycie Do Jazdy.

WYTNIJ I ZACHOWAJ!

POLAMER

Radzi Dokonywać Wpłaty Na
TRAKTORY

możliwie jak najszybciej, ponieważ są jeszcze po bardzo niskich cenach.

Jeżeli brakuje wam na pełną wpłatę, prosimy telefonować na numer

342-9851

OSTATNIE DNI
LUB WSTĄPIĆ OSOBIŚCIE
1113 N. ASHLAND
lub
3101 N. Milwaukee

Polamer Na pewno Wam Pomoże

AUTORYZOWANY DEALER PEKAO

Godziny otwarcia: poniedziałki, czwartki, piątki od 10 do 8 wieczorem; wtorki od 10 do 6; w soboty od 10 do 4; w niedziele od 10 do 2. W środy nieczynne.

Słodkie Życie PRL-Owskich Prominentów

Krajowa "Trybuna Robotnicza" podała informacje o słodkim życiu partyjnych prominentów w niektórych zakładach pracy.

W roku ubiegłym chorzowski "Konstal" zapłacił 180,000 zł. za przyjęcia wydane w miejscowych restauracjach. Na przykład 22,000 kosztował bankiet w knajpie z okazji dokonania współzawodnictwa pracy.

Towarzystwo Upiększania Miasta w Chorzowie, czerpiące wpływy budżetowe wyłącznie ze składek członkowskich, wydało 84,000 zł na bankiety w restauracjach, co świadczy o tym, że zajęło się raczej upiększaniem życia

Przystojni Zarabiają Więcej

Podobno im dana osoba jest przystojniejsza tym więcej zarabia. Zespół badawczy pracowników naukowych uniwersytetu w Indiana przeprowadził badania kupujących, oceniając ich wygląd zewnętrzny, a następnie pytając o wysokość ich zarobków.

Okazało się, że ci którym przyznano dużo punktów za wygląd i postawę, zarabiali znacznie więcej od tych, którzy nie byli zbyt przystojni.

członków zarządu w mieście.

Dąbrowska Fabryka Obrabiarek wydała w ubiegłym roku 53,000 zł wyłącznie na kupno kwiatów ciętych do upiększenia sali zebrań. Ponieważ konferencjoniści, jeśli bywali odurzeni, to jednak nie zapachem kwiatów, więc przypuszcza się, że po prostu rachunki za wódkę były realizowane via kwiatarnia, szczególnie, że koszt jednej z naraż poza kwiatami obejmował sto butelek soku malinowego, przy którego picu stłuczono — wedle rachunku — kieliszki wartości 360 zł.

Rybnicki zarząd WSS "Społem" w miejscowej knajpie "Mimoza" wydał ostatnio przyjęcie dla 88 osób. Z dokumentów służących rozliczeniu kosztów wynika, że uczestnicy zgodnie z rozkazem urzędowym w ogóle nie pili alkoholu. Zjedli za to po kilogramie mięsa na twarz.

ADWOKAT

M. SZYGOWSKI

MÓWIĄCY PO POLSKU,

Sprawy Ogólne, Emigracyjne.

Dzwonić: 622-0170

24 Godz.

7 Dni w tygodniu

W przyszłym tygodniu otwarcie sezonu
w Piątek, 26 września, i następne dni.

Tylko 1 Tydzień:

FESTIWAL wartościowych FILMÓW,
osnutych na tle aktualnych wydarzeń:

"SEKRET ENIGMY"

"Gdziekolwiek jesteś Panie Prezydencie"

"HUBAL"

"PASAŻERKA"

"ZAMACH"

Telefon

545-5922

KINO Milford

Pulaski Przy
Milwaukee Ave.

W następnych ogłoszeniach podamy godziny
i dni pokazów poszczególnych filmów.

Pierwsza Porada Bezpłatnie

Wszelkie sprawy karne, cywilne, emigracyjne, nieruchomości, uszkodzenia cielesne, rozwody, testamenty, spadki i podatki załatwia

RAYMOND WILDE — Adwokat

Dzwonić 7 Dni w Tygodniu — 24 Godziny 569-2092

Mówimy Po Polsku

BIURA PRAWNE

JOHN'A ROKACZA

Adwokat mówiący po polsku zajmuje się
wszelkiego rodzaju sprawami.

Pierwsza Wizyta BEZ OPŁATY
Przyjmuje Także Wieczorami

Dzwoń 7 dni w tygodniu 24 godziny.
Dwa biura: Downtown i Northeast.

726-3753

UBEZPIECZENIA

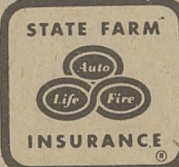
SAMOCHODOWE

NA ŻYCIE

OD OGNI

DZWOŃ
PO POLSKU
LUB ANGIELSKU

486-0443

STEFĄNCZYK ROBERT

3908 W. DIVERSEY

WAWEL TRAVEL

3523 N. Belmont Tel. 588-6664

(Jackowo—Wacławowo)

Przedłużenia paszportów •

Czartery • Zaproszenia • Paczki

GINTARAS P. CEPENAS

ADWOKAT

2649 West 63rd Str.

Chicago, Ill. 60629

Mówiący po angielsku tel. 776-5162

Mówiący po polsku tel. 925-6565

Zamknięcia kupna-sprzedaży domów

Bankructwa — Rozwody — Testa-

menty — Odszkodowania za usz-

zkodzenia cielesne — Sprawy emi-

gracyjne.

NAUKA ANGIELSKIEGO

Z KASÉT MAGNETOFONOWYCH

Kurs poprawnej wymowy i pi-

sowni. Dwie kasety magnetofo-

nowe po 60 min. każda z prak-

tycznymi wyrażeniami. Podręcz-

nik ze słownikiem. Objaśnienia

po polsku. Cena \$20. Zamówienia

z opłatą proszę nadsyłać do:

AMERPOL COMMUNICATIONS

P.O. Box 23279

Washington, D.C. 20024

PROFESOR WILCZUR

TADEUSZ DOŁĘGA MOSTOWICZ

38

(Ciąg Dalszy)

Wiesć o przybyciu „znachora” szybko rozeszła się po okolicy, gminie, po całym powiecie. Przed młynem Prokopa Mielnika znowu zaczęły gromadzić się furmanki, przywożące chorych z bliskich i coraz odleglejszych stron. Sława Wilczura przez lata jego nieobecności nie uległa umniejszeniu, lecz wzrosła jeszcze bardziej, a historia jego życia stała się niejako miejscową legendą upstrzoną najfantastyczniejszymi dodatkami. Już nie tylko przypisywano mu własności cudotwórcze, lecz dopatrywano się w nim tajemniczego wystannika nieziemskich mocy. Toteż powrót jego przyjęto z religijnym niemal entuzjazmem. Chłopi bez różnicy wyznań, już na podwórzu młyna odkrywali głowy i żaden z nich nie ważył się krzyknąć, czy nawet mówić głośniej. Przyjęcia chorych zaczynały się od wczesnego ranka, i z niewielkimi przerwami trwały niemal do zachodu słońca.

Już po paru tygodniach Wilczur przekonał się, że zasoby jego apteczki wyczerpują się nader szybko i wymagają poważnych uzupełnień. Nowe zakupy pociągnęły za sobą konieczność okazałych wydatków. W świetle tej rzeczywistości Wilczur zrozumiał, że w żadnym wypadku nie wystarczy mu pieniędzy na wybudowanie i zaopatrzenie choćby miniaturowej lecznicy.

— Wie pani — powiedział pewnego dnia do Łucji — że zdaje się nic nie będzie z naszej lecznicy, a pani będzie skazana na mieszkanie w Radoliszkach już na stałe, bo tu przecież miejsca nie ma.

— Nie narzekam na pobyt u tej pocziwej kobieciny — pogodnie odpowiedziała Łucja. — A co do miejsca tutaj... znalazłoby się dla mnie, gdyby mieszkańcy młyna byli bardziej... gościnni.

Profesor oburzył się: — Co też pani mówi. Mogłbym ich postawić jako wzór gościnności każdemu.

Zaśmiała się:

— Ach, ja nie mówię o nich.

Wilczur nie zorientował się jeszcze:

— Nie o nich? Więc o kim?

— Nie mówię o dawnych mieszkańcach młyna, lecz o nowych — spojrzała mu w oczy.

Wilczur zrozumiał i zażenowany odwrócił głowę. By czym prędzej uniknąć drażliwego tematu zaczął mówić:

— Widzi pani, nie przewidywałem aż tak dużego napływu pacjentów i ekspensu lekarstw. Niektóre są, niestety, bardzo drogie... No i muszę teraz pożegnać się oczywiście z nadzieją wybudowania lecznicy...

Martwił się tym szczerze, gdyż rzeczywiście często przywożono chorych, których czy to przed operacją, czy po niej należało mieć przez kilka dni w pobliżu. Na szczęście lato tego roku było ciepłe i pacjenci mogli nocować pod gołym niebem na wyprężonych wozach lub też w stodółce.

Ktoregoś dnia Prokop idąc wieczorem do miasteczka wraz z Łucją zapytał ją:

— A cóż to profesor taki markotny w ostatnim czasie?

— Smuci się, że nie mamy dość pieniędzy na wybudowanie lecznicy — wyjaśniła Łucja.

Prokop zdziwił się:

— Tak? A ludzie mówili, że on bogaty człowiek.

— Był bogaty, ale na bogactwie mu nie zależało. Część porozdawał, resztę zabrali mu i niewiele zostało.

Prokop nie nie odpowiedział i zamyślił się głęboko. Przez kilka następnych dni chodził milczący, wreszcie kazał Witalisowi zaprząć kobyłę do bryczuszki i nie nikomu nie mówiąc, wyjechał. Wrócił dopiero wieczorem, ale nazajutrz znowu powtórzyło się to samo. Wszyscy w młynie zaintrygowani byli zachowaniem się Prokopa. Powstały różne domysły, nikt jednak nie ośmielił się zapytać go wprost, on zaś nie kwapił się z udzielaniem wyjaśnień.

Najbardziej zaniepokojony manewrami ojca był Wasyl. Nie wiadomo skąd nasunęło mu się przypuszczenie, że chodzi tu o jego osobę, że ojciec odbywa tajemnicze podróże w poszukiwaniu przyszłej synowej. Z wielu względów Wasyl z góry był przekonany, że wybór ojca nie przypadnie mu do smaku. Wychowany jednak od dziecka pod ręką Prokopa, pod ręką twardą, mocną i nieustępliwą, wprost nie wyobrażał sobie jakiegos zasadniczego oporu przeciw woli ojca. Tu zaś zdzielać mogła jedynie perswazja i to perswazja kogoś, z czym zdaniem ojciec zechciałby się liczyć.

Rezultatem tych niepokojów Wasyla było to, że kiedyś wieczorem, gdy już chory się rozjechał, zapukał do drzwi przybudówki. Wilczur zajęty był właśnie porządkowaniem różnych przyborów lekarskich. Jemioł ustawiał na półkach flaszki i słoiki.

— No cóż powiesz, Wasyl? Jakże tam, dużo miałeś dzisiaj prze-
miań? — zapytał Wilczur.

— E tam, niewiele. Wiadomo, jak na przednówku. Na przednówku to zżoża mniej, ale za to chorych więcej. Głodnego łatwiej choroba chwytła.

Zapanowało milczenie.

— Siadał Wasyl! — powiedział Wilczur. — Masz pewno do mnie jakiś interes.

— Interes nie interes — podrapał się za uchem Wasyl. — Ot, pogadać chciałem, rady spytać.

— Rady? — spojrzał nań Wilczur. — W czymże ci mogę pora-
dzić?

Wasyl zerknął na Jemioła i ociągając się, powiedział:

— Takie zaufane sprawy...

Wilczur uśmiechnął się:

— No dobrze. Zaraz skończę i pójdziemy pod las. Muszę zoba-
czyć czy macierzanka zakwitła. Po drodze pogadamy.

Jemioł odezwał się tonem pozornie obojętnym:

— Z przyjemnością będę wam towarzyszył. Lubię macierzankę i zaufane sprawy. A tu już nic nie ma do roboty...

Wytrzymał pauzę i dodał:

— Wprawdzie należałoby dzisiaj jeszcze zrobić nalewkę na tych korzonkach walerianowych, ale jakiś pijak wypił cały spirytus i nie mam ani kropli w domu. Więc już pójdę z wami.

Wasyl chrząknął:

— Hm... Matka tam jeszcze ma pół butelki spirytusu.

— Ma?... — zainteresował się Jemioł. — Oto czasy, kiedy nawet matki zamiast mleka mają spirytus. Ale jakże, mój drogi Rochu Ko-

walski, wydostanę od twej zacnej matczy ten płyn. Jest to kobieta nieużyta i gotowa mnie posadzić o jakieś osobiste zainteresowanie w kierunku tych kartofli w stanie ciepłym. Czy mogę zaufać twojej przebiegłości, młodzieńcze, i powierzyć ci funkcję transpatriacji owej butelki?

Wasyl popatrzył nań niepewnie:

— Co to, to nie. Ale przynieść ją panu mogę.

— Więc śpiesz się. Na co jeszcze czekasz? Czy nie widzisz jak czas ucieka w klepsydze terazniejszości? Time is money.

Gdy Wasyl wyszedł, Jemioł ciągnął dalej:

— W twoim milczeniu, cesarzu, mogę domyśleć się dezaprobaty mego postępowania. Wolabym, oczywiście, bym napoił alkoholem tę nędzną korzonki. A to twój humanitaryzm! Z jednej strony radix valerianae, z drugiej homo sapiens, serenissimi mus rex naturae! I ty wybierasz korzonki. Oczywiście korzonki. I w jakim celu? Żeby poić tą tinkturą rustykanów, pejzanów, kmieci, którzy i tak nerwy mają przetypione.

(Ciąg Dalszy Nastąpi)

ADWOKAT

JOHN GIBAITIS

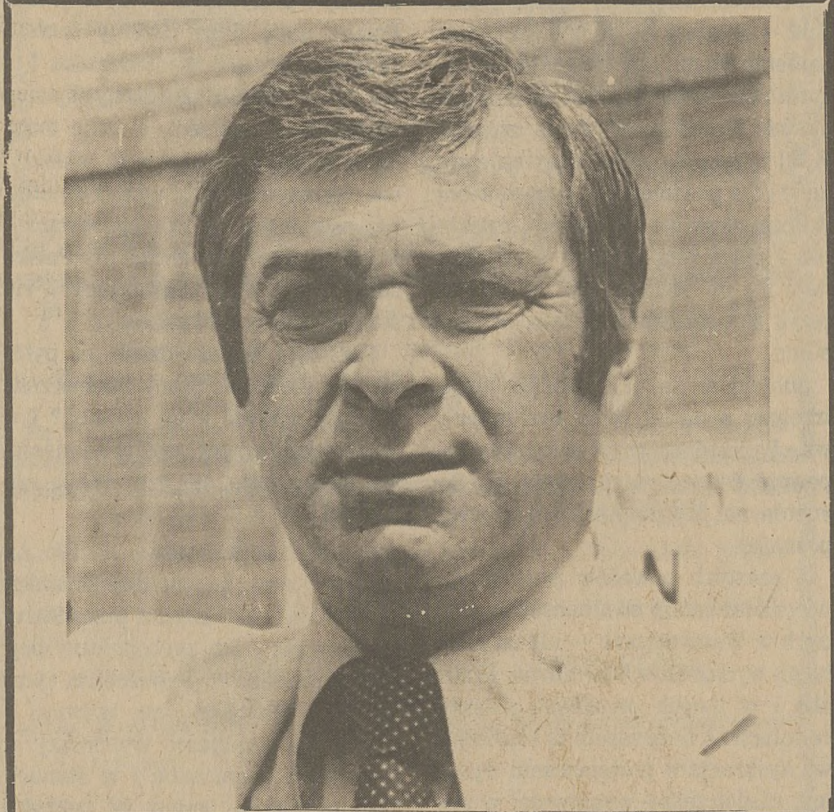
Sprawy Cywilne i Kryminalne
Pomaga Także w Sprawach Emigracyjnych
MÓWI PO POLSKU
Godziny Urzędowania Codziennie od 10-ej Rano do 7-ej Wieczorem
W Soboty od 10-ej Rano do 1-ej Po Południu
6247 S. Kedzie • Telefon 776-8700 lub 376-5119

Mówiący Po Polsku Lekarz

KRYSTYNA GAJDECKA M.D.

Zawiadania o Otwarcu Prywatnej Praktyki Ogólnej
3040 N. CICERO AVE. • CHICAGO, IL. 60641
"TELEPHONE SERVICE" 736-6552 7 dni w tygodniu

POZNAJJCIE PHILLIP MORAG

OTO WASZ CZŁOWIEK w "Z" FRANK!

Jeżeli macie jakiegokolwiek zapytania dotyczące zakupu jakiegokolwiek auta, kiedykolwiek... tylko zatelefonujcie do Phillip Mówi o waszym językiem... wie on co to znaczy zaoszczędzić wam pieniądze... może to udowodnić. Phillip będzie pierwszym, który wam powie... nie kupujcie żadnego auta... nowego czy używanego... bez obejrzenia tu i ówdzie. Ale... pamiętajcie też o tym: nie kupujcie zanim nie otrzymacie ceny od "Z" Frank... najniższej na świecie ceny nowego Chevroleta od największego na świecie sprzedawcy Chevroletów.

Przyjdźcie do "Z Frank salonu wystawowego pod adres 2050 W. Peterson Ave. Poinformujcie się tam na temat specjalnej transakcji dotyczącej waszego obecnego auta. Wtedy zrozumiecie dlaczego nikt, nigdzie na całym świecie nie sprzedaje tyle Chevroletów co "Z" Frank.

"Z" FRANK

NAJWIĘKSZY W AMERYCE SPRZEDAWCA CHEVROLETÓW
Telefon: 465-2000

6116 N. Western Ave. 2050 W. Peterson Ave.

BIESZCZADY W ILLINOIS

PRZYJEDŹ I ZOBACZ!!

TERRAPIN RIDGE MOTEL

... Ryby, las, basen, konie, tereny łowieckie, boisko do gry, miejsca do zabawy dla dzieci, 10 min. do Mississippi, pokoje i apartamenty, domowa polska kuchnia, kolor TV, ochładzanie. Tanie.

OTWARTY PRZEZ CAŁY ROK

Blisko
Galena
Territory

Mówimy po polsku
Po informację dzwoń:

(815) 858-3629 Highway U.S. 20, Elizabeth, IL. 61028

AUTO INSURANCE

Zadzwoń... Zaoszczędź

Ubezpieczenia Dla Każdego

NA RATY

Mówimy po polsku

Dzwoń:

7 Dni

24 Godz.

622-9730

WAŻNA WIADOMOŚĆ!

DLA WASZEJ WYGODY ZOSTAŁ OTWARTY NOWY ZAKŁAD OPTYCZNY FOR SITE OPTICAL PRZY

5224 W. NORTH AVE. • TEL. 237-4400

Są honorowane MEDICAL CARDS. Bezpłatnie wybór modnych wzorów. Wykonywanie recept, badanie oczu, szkła kontaktowe — wszystko na miejscu. Mówimy po polsku. Godziny: Wtorki i czwartki: od 9 rano do 6 wiecz.; środy i piątki: od 9 rano do 6 wiecz.; soboty: od 9 rano do 2 po pd. Niedziele i poniedziałki — zamknięte.

A & Z TRAVEL AGENCY

Przenosi swoją siedzibę pod nowy adres:

2232 W. CHICAGO AVE.

Chicago, Ill. 60622

z dniem 1-go października, 1980 r.

OFERUJĄC swoje usługi metropolii chicagowskiej i okolicy.
* Rezerwacje biletów lotniczych, morskich, kolejowych i autobusowych oraz hoteli do Polski i wszystkich krajów świata.

* Wysyłka paczek morskich i lotniczych.

* Autoryzowany przedstawiciel PeKaO.

PRZESYŁAMY przekazy na konto A, pieniądze do rąk własnych, samochody, narzędzia rolnicze, telewizory, paczki żywnościowe i inne artykuły.

Dzwoń proszę na Nr. telefonów:

(312) 772-0934 i 772-3733

W tym samym lokalu znajduje się KANCELARIA ADWOKACKA — udziela porad prawnych i załatwia wszystkie sprawy.

Wzrost Liczby Bankructw

Koła prawnicze w Stanach zwróciły uwagę, że w ostatnim czasie wzrasta liczba bankructw, głównie ludzi o umiarkowanych dochodach, ale i ludzi zarabiających dość dobrze, którzy przeciągają strunę w zakresie swoich możliwości spłacania zaciągniętych kredytów.

Ponieważ w okresie od marca do sierpnia r. nałożone zostały na kredyty poważne ograniczenia, ludzie nie padający w trudności finansowe nie mają możliwości dalszego uzyskiwania pożyczek i decydują się na występowanie do sądu o przeprowadzenie procedury bankructwa.

Z badań nowojorskiej Służby Doradczej dla Spraw Konsumentów wynika, że przeciętny bankrut to człowiek zarabiający rocznie \$15,000, obciążony długami w wysokości \$8,000 oraz wydający na życie o \$400 więcej miesięcznie niż zarabia.

W październiku ub. roku weszło w

Stanach w życie nowe prawo o bankructwach, dające bankrotom bardziej liberalne możliwości przeprowadzania swoich spraw. To też, gdy kraj przeżywa inflację, obciążony jest poważnym bezrobociem oraz zastosował ograniczenia kredytowe, wszystko to spowodowało znaczny napływ do sądów spraw o indywidualne bankructwa. Według federalnych władz sądowych w New Yorku w okresie od 1 października 1979 r. do 31 lipca 1980 r. wpłynęło do sądów 209,081 spraw o bankructwa indywidualne, a więc o 23 procent więcej niż w takim samym okresie poprzedniego roku.

Z drugiej wszakże strony, jak podaje agencja prasowa (UPI), konsumenci na ogół starają się spłacać swoje długi, co wykazuje ogólna suma zadłużenia, ustalono przez władze federalne. Władze te sądzą, że fala bankructw będzie utrzymywała się nadal wobec trudności w sytuacji gospodarczej kraju.

Nowa Kopalnia "Budryk"

W rejonie Ornotowic (woj. katowickie) powstaje kolejna kopalnia węgla koksowego — "Budryk". Brygady z Przedsiębiorstwa Budowy Szybów w Bytomiu głębą tu równocześnie 4 szyby o największej jak dotąd w polskim górnictwie średnicy 9 metrów. Szeroki przekrój wyrobisk pionowych pozwoli zapewnić dobre warunki klimatyczne pracy górników na dużych głębokościach. Najniższy poziom wydobyczy w kop. "Budryk" położony będzie 1,190 metrów w głębi ziemi.

Nowa kopalnia ma rozpocząć pracę w końcu 1984 i ma dostarczyć 20,000 ton paliwa na dobę.

SYBILLA

Oryginalne proroctwo króla Salomona i królowej Saby. Wywiezione z Polski.

Po Sybillę proszę wysłać pieniądze lub m.o. na \$6.00 na adres:

KING SOLOMON

P.O. Box 456A Chelsea, MA 02150

PO ZDROWIE

DO

HOT SPRINGS

Od 10 Lat Tradycyjne Wycieczki

FRIENDLY TRAVEL BUREAU

3950 N. Cicero, Chicago 60641

Tel. 286-6262, 6263

Wyjazd — Piątek, 10 Paźdz.

Powrót — Niedz. 19 Paźdz.

Cena \$295 Plus

10% Tax i Service

10% ZNIŻKI

Dla pasażerów, którzy zgłoszą się z niniejszym ogłoszeniem.

DODATKOWY BONUS

Dla osób jadących po raz drugi!

NIE ZWLEKAJ

Autobus się Zapelnia

Tanie wycieczki do Polski i po Ameryce. Załatwiamy karty stałego pobytu, przedłużanie paszportów, fachowe tłumaczenia.

BIURA PORAD

PRAWNYCH

Lasko & Lasko

5244 West Belmont Ave.

Chicago, Illinois 60641

(312) 736-2266

**Zajmujemy Się
Sprawami
Imigracyjnymi**

MÓWIMY PO POLSKU

do POLSKI

**LEKARSTWA
ŻYWNOC
PIENIAŹE**

nafta i olej

**PRZEZ APTEKĘ
W INGL**

GRABOWSKI

175 DRAYCOTT AVENUE

LONDON S.W.3. ENGLAND

\$ GOTÓWKA ZA \$ SREBRO i ZŁOTO

**ZŁOTO, SREBRO, MONETY, ZŁOTE PIERŚCIONKI, ANTYKI
SKORZYSTAJCIE TERAZ!**

ZŁOTO

ZŁOTE MONETY

ZŁOTA BIŻUTERIA

• złote zegarki • złom złota

• kolekcje złotych monet

• złote bransolety — pierścionki

WSZELKIE WYROBY ZE ZŁOTA

**SKUPUJEMY
DIAMENTY**

Wschodnie dzieła sztuki

Posażki z brązu

Szmaragdy, rubiny, jadeity

SREBRO

SREBRNE MONETY

**SREBRNE
DOLARÓWKI V.F.**

\$20 i więcej

• srebrne zastawy

• srebrne zegarki kieszonkowe

• srebrne antyki

• srebrna biżuteria

• srebrne i złote pióra wieczne

• antyczne noże • srebrne kufle

SHELDON CORD PRODUCTS

2201 W. DEVON, CHICAGO, ILL. 973-7070

\$ 6 DNI W TYGODNIU • Mówimy Po Polsku • OD 10-ej RANO DO 6-ej WIECZ. \$

WIELKA WYPRZEDAŻ TOWARU NA \$2,000,000

PROWADZIMY WYŁĄCZNIE SPRZEDAŻ HURTOWĄ. SPRZEDAJEMY TYLKO WŁAŚCICIELOM SKLEPÓW I HANDLOWCÓW. ZAMÓWIENIA NA MINIMUM \$100.00.

4" TV firmy "SHARP" z radiem AM-FM i zegarem kwarcowym LED. .... szt.	\$139.95	19-cal. telewizor kolorowy "Sharp" \$299.95	
Przenośny magnetofon kasetowy 110/220 ..... szt.	\$21.90	Radio AM-FM z zegarem kwarcowym LED 110/220 ..... szt.	\$21.95
Zestaw stereofoniczny AM-FM z 8-szczętkowym magnetofonem i głośnikami do domu ..... szt.	\$59.95	Męskie i damskie pierścionki brylantowe. .... szt.	\$99.00
Przenośny stereofoniczny magnetofon kasetkowy AM-FM 110/220 ..... szt.	\$39.95	Męskie zegarki elektroniczne LCD ... szt.	\$8.95
8-szczętkowy magnetofon stereofoniczny z radiem AM-FM do samochodu ..... szt.	\$39.95	Damskie zegarki elektroniczne LCD ... szt.	\$12.95
Butanowe zapalniczki gazowe. .... tuz.	\$30.00	Bogaty wybór innych zegarków damskich i męskich ..... szt.	\$6.95
Ultra-cienkie kalkulatorki. .... szt.	\$7.90	18-cal. łańcuszek z czystego złota. .... szt.	\$29.90
32-częściowy zestaw naczyń do pieczenia. .... szt.	\$14.95	7-częściowy komplet naczyń emaliowych. .... szt.	\$14.95
		14 K. kolczyki z brylantami z czystego złota. .... para	\$19.95
		Elektryczny otwieracz do puszek. .... szt.	\$7.95

Posiadamy wszelkiego rodzaju wyroby ze szczerzego złota.

Zestaw stereofoniczny firmy "Panasonic" z głośnikami, 8-szczętkowym magnetofonem, radiem AM-FM, adapterem z pokrywką. \$199.00

Komplet za tylko \$199.00

Posiadamy sprzęt elektroniczny 110 i 220 V firm Sanyo, Hitachi, Sharp i wielu innych renomowanych firm. Mamy również bardzo bogaty wybór narzędzi, zabawek, wyrobów jubilerskich, przedmiotów użytku domowego, ubrań. Świetnie nadające się na prezenty do Polski.

ODWIEDZCIE NASZ OLBRZYMI MAGAZYN.

OTWARTY 7 DNI W TYGODNIU

Poniedziałek do Piątku Włącznie 9:00-6:00/Sobota 10:00-5:00/Niedziela 10:00-4:00

SHELDON CORD

2201 W. DEVON AVE. CHICAGO, ILL.

973-7070

Rewia z Polski!

HENRYK MICHALSKI Prezentuje

PROGRAM ROZRYWKOWY

PARODII — PIOSENKI — SATYRY

P.T.

"NASZA JEST MOC"

TERESA NOWICKA

DANUTA WIŚNIEWSKA

Udział Biorą ZNANI ARTYŚCI SCENY — FILMU — RADIA I TELEWIZJI

* T. NOWICKA * MIECZYSLAW FOGG * J. PIETRZAK
* B. MIKOŁAJSKA * I. ROGOWSKA * D. WIŚNIEWSKA * B. KOPROWSKI

Żeński Zespół Wokalny "BABY JAGI" oraz Kwartet Muzyczny KIER. ZESPOŁU: ZOFIA SZYNAGIEL

LANE TECH. HIGH SCHOOL AUDITORIUM

WESTERN AVE. I ADDISON ST., CHICAGO

SOBOTA, 11 PAŹDZIERNIK, 1980 O GODZ. 8:00 WIECZ.

NIEDZIELA, 12 PAŹDZIERNIK, O GODZ. 3:00 PP. I 6:30 wiecz.

Bilety: ORBIT TRAVEL, 2930 N. Milwaukee Ave. • BEST WAY TRAVEL, 3455 N. Pulaski Rd.

ALMA TRAVEL, 1282 N. Milwaukee Ave. i 5941 N. Broadway

INTERCONTINENTAL TRAVEL, 3055 N. Milwaukee Ave. — 722-8010 • RUKUJOŹ ADV. 384-6748

W KASIE GODZINIE PRZED WYSTĘPEM

GARY, IND. — Czwartek, 9 Paźdz., o Godz. 8:00 Wiecz. w Sali Saviorian Hall, 5755 Pennsylvania Ave.

MILWAUKEE — Piątek, 10 Paźdz., o Godz. 8:00 Wiecz., w Sali ALVERNO COLLEGE AUD., 3401 S. 39th St.

EDWARD M. LUPA

ADWOKAT

5935 S. Pulaski Rd.

Tel. 767-0455

Załatwia:

Zamykanie kontraktów kupna-sprzedaży domów, Testamenty,

Sprawy rozwodowe, Odszkodowanie za uszkodzenie ciała, Sprawy imigracyjne.

MÓWIMY PO POLSKU

Przyjdźcie i Zróbcie
Wybór Ubrań w CLANCY'S
Fantastyczny Wybór!

Specjalizujemy się
w Najpiękniejszych Sukniach

Suknie dla Druhen

Suknie dla Małec

Stroje Wieczorowe na Wszelkie Okazje

Sukienki dla Dziewczyn z Kwiatami

Sukienki dla Młodszych Druhen

Buciki dla Panny Młodej

Zaproszenia Weselne

Tuxeda Wykonane Przez Antoniego

BEZPŁATNE

Prezenty przy

Kupnie Sukni

Ślubnej dla

Panny Młodej

CLANCY'S

Bridal Fashion

Corner

351 N. York

Elmhurst

834-0097

Dziennik Związkowy

(USPS 163-400)

Second-Class Postage Paid at Chicago, Illinois
Published Daily except Saturdays and Sundays at
ALLIANCE PRINTERS AND PUBLISHERS, INC.
6100 N. Cicero Ave., Chicago, Ill. 60646

JAN F. KRAWIEC, Redaktor Naczelny

EDWARD C. RÓŻAŃSKI, Zarządca

Telefon do Redakcji przed 7:30 rano 286-0141
Telefon wszystkich Biur 286-0141. Rękopisów i fotografii Redakcja nie zwraca.

WARUNKI PRENUMERATYWYSYŁAMY PRZEZ POCZTĘ
W STANACH ZJEDN. I W KANADZIE

DO INNYCH KRAJÓW:

Codziennie i Weekendowe	Tylko Weekendowe Wydanie
Rocznie (1 yr.) \$31.50	Rocznie (1 yr.) \$10.25
Półrocz. (6 mos.) 18.00	Półrocz. (6 mos.) 6.75
Kwartał. (3 mos.) 10.50	Kwartał. (3 mos.) 4.00
Miesięcz. (1 mo.) 5.00	

Codziennie i Weekendowe	Tylko Weekendowe Wydanie
Rocznie (1 yr.) \$41.00	Rocznie (1 yr.) \$13.00
Półrocz. (6 mos.) 25.00	Półrocz. (6 mos.) 9.50
Kwartał. (3 mos.) 15.00	Kwartał. (3 mos.) 6.00

Wioskach (News-Stands) — pojedynczy
Numer Codzienny (Single Daily Copy) ..... 30¢

Wioskach (News-Stands) — pojedynczy
Numer Weekendowy (Single Week-End) ..... 40¢

Szczęście Boże!

Stulecia w życiu instytucji i organizacji polskich są wydarzeniem rzadkim. Pożogi wojenne, granaty oraz bomby, co kilkadziesiąt lat zamieniają miasta i wsie polskie w gruz i popioły. Nieomal każde pokolenie musi zaczynać budowę gmachu narodowego życia od początku. Tylko placówki na Zachodzie, szczególnie z tej strony Atlantyku, dzięki wolności i bezpieczeństwa, mogą rozwijać się nieprzerwanie przez wieki.

Związek Narodowy Polski jest największą (ale nie jedyną) organizacją polonijną wchodzącą w drugie stulecie. W radosnym dniu urodzin nie myślimy o błędach (kto ich nie popełnia?) i smutkach, lecz o osiągnięciach. Zostawmy cienie na inne okazje, a cieszymy się blaskami.

Przeglądając dzieje związkowe, niejedną zdziwi się, że organizacja, którą zaraz po jej powstaniu chciały zadusić siły wstecznicstwa, nie tylko przeżyła sto lat, ale wyrosła na największą siłę Polonii Amerykańskiej, przodującą jej prawie we wszystkich poczynaniach. Coraz więcej liczą się z nią społeczeństwo amerykańskie i rząd Stanów Zjednoczonych, a przyjazd prezydenta Jimmy'ego Cartera na bankiet Stulecia na zaproszenie prezesa Mazewskiego jest tego najlepszym dowodem.

Spełniła się przepowiednia biblijna o ziarnku gorczycy, które rzucone w żyzną glebę rozwinęło się, przynosząc stokrotny plon. Gleba była żyzna, bo sto lat temu półmilionowa rzesza Polaków, rozsiana po ogromnym kontynencie, ląkała organizację. Parafie, gminy i kluby zastępowały rodzinne wioski i miasta, podtrzymywały więź przez pielęgnowanie tradycji, zwyczajów i języka. Potrzebny był "rząd narodowy", któryby skupił rozproszone siły do działania dla dobra społeczności polskiej w Ameryce oraz zniewolonej Ojczyźnie.

Oszczercstwa i ataki, jakie spadały na ZNP od jego pierwszych dni, wywarły skutek odwrotny od zamierzonego. W ogniu walk hartowały się kadry działaczy i działaczek organizacji. Nie tylko polska przekorność, ale głębokie przekonanie o słuszności celów i zadań, zachęcało do ofiarnej pracy i często nadludzkiego wysiłku.

Ziemia była żyzna, a ziarno rzucone przez "Ojca Duchowego", Agatona Gillera, zdrowe. Podjęli je Założyciele z Juliuszem Andrzejkowiczem na czele, wzbogacając własnymi myślami. Nie wiemy czy lutowy dzień 1880 roku, gdy w Filadelfii narodził się ZNP, był mroźny i śnieżny i nie wiemy jakie były wrześniowe dni tego samego roku, gdy w hotelu Palmer House w Chicago obradował Pierwszy Sejm ZNP, ale wiemy, że od tych dni organizacja rosła, przyciągając do siebie najlepszych i najbardziej dynamicznych uchodźców polskich w Ameryce. Siłę przyciągania zawdzięcza ZNP wierności myślowi przewodniemu, rzuconemu przez Gillera i Założycieli, a potem uzupełnianym zgodnie z duchem czasu i potrzeb.

Skupił Związek rozproszonych, by zachować ich dla polskości i wychować na wartościowych obywateli amerykańskich, jak przykazał Giller, który sto lat temu wierzył, że uchodźstwo w Ameryce odda Ojczyźnie wielkie usługi, "zwłaszcza gdy Polacy tamtejsi zaczną wywierać wpływ na życie publiczne w Stanach Zjednoczonych, gdy będą rozszerzać w Amerykanach dokładne pojęcia o sprawie polskiej i wiadomości o dziejach, literaturze oraz sztuce narodu naszego, gdy wreszcie staną się pośrednikami pomiędzy Polską a potężną republiką, zdolnymi utrzymać sympatie dla usiłowań naszego oswobodzenia się i rozprowadzić je, aż do zapалу w czynie wyrażonym..."

Patrząc na minione stulecie z podziwem i wzruszeniem stwierdzamy, że ZNP stale i konsekwentnie realizował wskazania Gillera. Były one źródłem jego siły i drogowskazem w trudnych chwilach. ZNP pomagał członkom oraz braciom i siostrą w Polsce w czasach głodu, katastrof i wojen. Przez sobotnie szkoły języka polskiego, kluby młodzieżowe, harcerstwo, kółka dramatyczne i chóry podtrzymywał polskość w Ameryce, zachęcając równocześnie do wchodzenia w amerykańskie życie, do polityki, przemysłu, bankowości, nauki, aby zaznaczyć swój udział w rozbudowie Republiki i ułatwić sobie zadanie uświadamiania współobywateli niepolskiego pochodzenia o losie naszego narodu. Gdy przyszła chwila, o którą modlił się Mickiewicz i jak chciał Giller, Polonia, głównie dzięki ZNP, była przygotowana do swego największego osiągnięcia — Czynu Zbrojnego.

Stworzenie ochotniczej Armii Polskiej podczas Pierwszej Wojny Światowej poprzedziły

lata pracy i przygotowania, w których ZNP odegrał przodującą rolę. Pierwszy Kongres Narodowy, zwołany do Washingtonu z inicjatywy ZNP i połączony z poświęceniem pomników Pułaskiego oraz Kościuszkę, ustalił wytyczne działań Polonii, oraz zawiązał nici łączności między skupiskami polskimi w świecie a ujarzmioną Polską.

Kongres Narodowy w 1910 r. stał się wzorem dla Wydziału Narodowego w czasie Pierwszej Wojny Światowej, który zajął się tworzeniem Armii Polskiej, oraz Kongresu Polonii Amerykańskiej, powołanego pod koniec Drugiej Wojny Światowej do walki o prawo dla narodu polskiego do decydowania o swoim losie, oraz podniesienia prestiżu Polonii w Stanach Zjednoczonych.

Na terenie Kolegium Związkowego w Cambridge Springs, Pa., założonego w 1912 r., znalazła pomieszczenie Szkoła Podchorążych. "Zgoda" i założony w 1908 r. "Dziennik Związkowy", wraz z innymi czasopismami polskimi, rozpalili do czerwoności patriotyzm i wolę walki o wolność Ojczyzny. Dzięki temu rekrutacja do Armii Polskiej została uwieńczona sukcesem.

ZNP przoduje, ponieważ jest najbardziej dynamiczną organizacją Polonii, inicjatorem większości wielkich poczynąń oraz ich wykonawcą. Od Muzeum Polskiego w Rapperswilu, które przed Pierwszą Wojną Światową ZNP hojnie wspierał, do obecnej zbiórki na Dom Pielgrzyma Polskiego w Rzymie, inicjatywy drogiej sercu "Naszego" Papieża Jana Pawła II, ZNP znajduje się w pierwszym szeregu ofiarodawców. Jest kręgosłupem Kongresu Polonii Amerykańskiej, pośrednikiem między Polonią a rządem Stanów Zjednoczonych z Białym Domem łącznie. Jest jałmużnikiem, ocierającym łzy i wspierającym dobre cele kulturalne oraz społeczne.

Prezes ZNP mec. Alojzy A. Mazewski często powtarza, że żywotność organizacji zależy przede wszystkim od jej członków i członków. Zarząd, gdyby nawet składał się z geniuszów, sam nie dokona cudów, jeżeli członkostwo nie będzie wykonywało jego dyrektyw zapałem, myślarstwem i dobru organizacji niż własnych korzyściach.

Cele i zadania ZNP są ciągle aktualne. Związek jest obecnie równie potrzebny Polsce i Polonii jak przez ostatnie sto lat. Wymownym tego dowodem są ostatnie wydarzenia w Polsce. Prezes Kongresu Polonii, A. Mazewski, mógł rozwinąć szeroką akcję głoszenia prawdy o sytuacji w Ojczyźnie naszych ojców, wytworzonej przez narzucony jej reżim komunistyczny oraz nawoływać do solidarności, ze strajkującymi robotnikami, domagającymi się "chleba i wolności", ponieważ jest prezesem ZNP. Ma więc poparcie oraz możliwości tej potężnej organizacji. To zaplecze organizacyjne skłania rząd Stanów Zjednoczonych oraz amerykańskie środki masowej informacji do liczenia się z postulatami naszego przywódcy. Odnosi się to zarówno do zagadnień międzynarodowych, jak i wewnętrznych.

Dzięki staraniom Prezesa ZNP — Polska otrzymała większe kredyty na zakup żywności. Dzięki jego staraniom Kongres Stanów Zjednoczonych przyznał pomoc medyczną polskim weteranom. Te dwa przykłady, wyrwane z setek osiągnięć, potwierdzają ponad wszelką wątpliwość tezę, że Polonia bez ZNP byłaby o wiele uboższa pod każdym względem, a pomoc Stanów Zjednoczonych dla Polski byłaby mniejsza. Minęły czasy "czynów zbrojnych", ale nie sięgając daleko wstecz, lecz tylko do ostatnich tygodni, przekonujemy się, że można dużo zrobić dla Polski i Polonii. Trzeba tylko chcieć i umieć.

Podstawą dla osiągnięć, zarówno ZNP jak i całej Polonii Amerykańskiej, w przyszłości musi być jedność myśli i solidarność w działaniu, jak też świadomość, że aktywność publiczną, szczególnie w dziedzinie polityki, musi opierać się na rozsądzie, realizmie w ocenie aktualnej sytuacji, oraz godnym dopominaniu się o uznanie naszych zbiorowych interesów.

Nie ma tu miejsca na krzykliwą demagogię, przynoszącą jedynie szkody dla naszych ideałów i celów.

Od nas zależy, czy następne stulecie zostanie zapisane w historii ZNP złotymi głóskami, podobnie jak pierwsze. Nie oglądajmy się na innych, lecz wykonujmy zadania i obowiązki jak najlepiej, a następne stulecie będzie nawet wspanialsze od pierwszego, czego serdecznie życzymy Związkowi Narodowemu Polakom! **Szczęście Boże!**

POLISH DAILY ZGODA

Umieszczone poniżej opinie nie zawsze są zgodne ze stanowiskiem Redakcji.

Cassino

GWIAZDA POLARNA—Będąc ostatnio w Italii odwiedziłem i Monte Cassino. Po prostu własnym oczom się nie wierzy, że przed 36 laty na tych górach ledwo jaka trawka, ledwo jakiś krzaczek się zachował. Ziemia zorana pociskami armat miała wtedy widok łącie księżycowy. — A dziś? Góry pokryły się lasem-dżunglą, że o przejściu na przełaj mowy nie ma. Wyrosły palmy, kaktusy, kolczaste krzaki i długa ostra trawa. Drzewa tak zasłaniają widok, że trudno rozebrać się w terenie, a w niektórych miejscach — wręcz niemożliwie.

Domy mieszkalne powystały po zboczach i dolinach, a jeden umieścił się na miejscu "domka doktora" pod wzgórzem 593. Kury tam teraz grzebią sobie pomiędzy kamieniami gwarząc beztrząs. Góra klaszorna króluje nad miastem jak dawniej, ale — ani śladu nie zostało z tego usypiska żwiru i piachu jakim była w 44-tych.

Piękna droga prowadzi po jej zboczach — zielonym i kwiatowym — do Klasztoru. A Klasztor? ... Nigdy nie był piękniejszy, a mniżej lepiej odżywieni niż dzisiaj. ... Miasto, o stóp góry, rozrosło się nie do poznania. Powstało z gruzów jak Feniks z popiołów. ... Tylko Rapido płynie jak dawniej; wartka i obojętna na dramaty jakie się rozegrały nad jej brzegami.

Za to — turystyka gra. Autobusy prą pod górę i wyrzucają na bruk przed bramą klaszorną zgraje ciekawskich, jak dzień długi; katedra, podziemia z grobem św. Benedykta, potem spacerkiem na polski wojenny cmentarz w dolinie, i dalej. ... Cmentarz leży jak dawniej tylko jego oprawa się zmieniła. To już polana wśród lasów. ... Wspaniały Krzyż z drzew ustąpił miejsca jakimś suchotniczym chojakom, które rosną — każę ma swój korzeń. Może z czasem wyrównają się i przystroją jednolitą szatą. Czas wszystko równa. ... Do dawnych żołnierskich grobów dołączyły dwa nowe: biskupa Gawliny na górę, u stóp ołtarza, i gen. Andersa na plateau, u stóp cmentarza. Trzeba się jednak w czepku rodzić. ...

Od Klasztoru, a obok cmentarza, prowadzi piękna asfaltowa droga na szczyt 593, do pomnika 3 D.S.K., a jej odnoga spływa w dolinę Albanety i dalej w góry.

Wzdłuż tej właśnie drogi, między narodowi turyści urządzili sobie międzynarodowy śmietnik. Całe stopy puszek po drinkach, papierowe opakowania w różnych kolorach, stare buty, części garderoby, butelki po sznapsach i czego by tam jeszcze.

Nie byłoby w tym nie nadzwyczajnego bo wiadomo — turyści. Od tego są, aby przedmiot swej ciekawości i adoracji zdeptać, zniszczyć, polamać, a szczerzątki wiać na pamiątkę, ale ci, którzy czerpią zyski z turystyki, mogliby zadbać, aby wzdłuż tej drogi, w pięknych iglastych gajach, umieścić kosze na odpadki. Bądź co bądź tablica w pobliżu Klasztoru ogłasza, wszem i obecnym, że jest to ziemia sakralna. Wokół pomnika 3 D.S.K. — drugi śmietnik. Nie wiem jak jest przy innych, nie byłem tam, pogoda nie sprzyjała po temu.

Jednak, kto nie widział Monte Cassino w 1944-tych roku, nigdy by nie uwierzył, patrząc na nie teraz, że tylko 36 lat temu, na tych górach leżał jedynie — przysłowiowy kamień na kamieniu. ...

Siła żywotna Przyrody jest jednak — niezniszczalna.

C. Gaszyński
Winnipeg, Man.

Kubańczycy

U.S. News Washington Letter podaje, że w ostatniej fali uchodźców z Kuby przybyło do Stanów 120,000 osób. Z tej liczby 12,000 nadal przebywa w przejściowych obozach, oczekując na przejście do życia w ramach amerykańskiego społeczeństwa. Prócz tego 1,600 Kubańczyków z tej fali znajduje się w więzieniach.

Biuletyn nie sądzi, aby Castro celowo wywołał tę falę uchodźczą. Większość z przybyszów rzeczywiście chciała opuścić Kubę. Castro wykreślił jednak sytuację, podrażniając do wyjazdu różne "złe jabłka," mając nadzieję, że ludzie ci będą sprawiali kłopoty władzom amerykańskim. Częściowo powiodło się to, skoro w więzieniach przesiaduje spora liczba Kubańczyków.

O Interwencji i Nieinterwencji w Polsce

Stosunek rządu Stanów Zjednoczonych do wydarzeń w Polsce, podyktowany obawą, by nie dostarczyć ZSRR pretekstu do interwencji w Polsce, nadal jest przedmiotem publicznych rozważań i dyskusji. W dzienniku "The Washington Post" z dnia 5 września Stephen S. Rosenfeld zamieścił analizę tego stosunku, która — miejmy nadzieję — będzie przeczytana w Departamencie Stanu i w Białym Domu z największą uwagą.

Autor uważa, że w polityce amerykańskiej wobec Polski istnieje punkt słabości myślowej.

Jeśli go się nie usunie, może powstrzymać rozwój wydarzeń, którym stara się dopomóc.

Pomieszczenie pojęć — pisze Rosenfeld — zaczyna się od obsesji Departamentu Stanu, aby czegokolwiek nie zrobić lub nie powiedzieć, co mogłoby skłonić Kreml do wysłania czołgów. Z tej przyczyny stale utrzymuje się, że kryzys powinien być pozostawiony do uregulowania "narodowi polskiemu i polskiemu rządowi". Zarazem daje się do zrozumienia, że trzyma język za zębami z przyczyn racji stanu.

Subtelność ta jest jednak niepotrzebna, a nawet może być szkodliwa. W każdym razie nie może zapewnić dobrego zachowania się Sowietów ani powstrzymać ich od złych posunięć.

Z prostych powodów polityka sowiecka nie zależy od niuansów szeptań w Waszyngtonie — ale od przebiegu wydarzeń w Warszawie, Gdańsku i w innych ośrodkach polskiej rewolucji. A tymczasem ta małosłowna dyskrekcja w postępowaniu wywołuje niepotrzebne wątpliwości w stosunku do prawdziwej postawy Stanów Zjednoczonych wobec ruchu strajkowego.

Prezydent Carter ustosunkował się do tych wątpliwości w czasie swej kampanii poprzez oświadczenie, że "jest podniesiony na duchu i zadowolony" z osiągnięć polskich robotników. Nie można jednak oprzeć się wrażeniu, że większą korzyścią byłoby, gdyby pogląd ten ogłosiło bezpośrednio oficjalne biuro Prezydenta, i nie w warunkach nasuwających myśl, że wypowiada się je po to, aby zostać wybrany, albo żeby wzmocnić własne postulaty "praw człowieka".

Stany Zjednoczone dopuściłyby się wręcz niedbalstwa, gdyby na zbliżającej się konferencji w Madrycie, w sprawie układu z Helsinek, nie podniosły głośnego apelu w obronie Polaków.

Ale niewłaściwość w podkreślanu "wewnętrznego" charakteru tego kryzysu sięga znacznie głębiej. Nie tylko bowiem Polacy decydowali o istotnych dla swego kraju sprawach; to znaczy, nigdy nie decydowali samodzielnie.

W obecnej sytuacji Stany Zjednoczone, oczywiście, mają nadzieję, że ruch strajkowy okrzepnie, i wtedy uczynią, co mogą, aby mu pomóc w rozsądnych granicach. A więc w rzeczywistości — interweniować. Byłoby zatem lepiej oświadczyć to otwarcie i bez ogródek.

Faktem jest, że wskutek całokształtu stosunków ze Związkiem Sowieckim, przez utrzymywanie równowagi sił w Europie, a przede wszystkim wskutek historycznych, osobistych i ekonomicznych związków z Polską, Stany Zjednoczone od dawna interweniowały. Nie ma przyczyny,

dla której należałoby przeproszać za tę tradycję i praktyki. Stanowią one bowiem wartość, na której można teraz budować.

Więcej: żadna strona w Polsce nie przejawia obawy w stosunku do bezpośredniej roli Ameryki, co oficjalni amerykańscy rzecznicy usiłują głosić.

Za pośrednictwem przywódcy strajku Lecha Wałęsy Polacy otwarcie proszą o małą pomoc, aby mogli zacząć budować strukturę wolnych związków zawodowych. Podobnie rząd polski otwarcie prosi o większą pomoc w formie kredytów, pożyczek, rozłożenia spłat długów itd., aby zapobiec gospodarczej katastrofie.

Wyznajmy więc publicznie, że szanujemy i podziwiamy cele, co jakich Polacy dążą, i że chcemy znaleźć skuteczną drogę pomocy dla nich. I to nie tylko dlatego, że Stany Zjednoczone cenią wartości, o jakie toczy się ta walka, ale dlatego, że osłabianie się agresywny potencjał Sowietów bez osłabiania ich pozycji obronnej. Stany Zjednoczone chcą, aby Polska stała się krajem zajmującym się sobą, życiem jej obywateli.

Pozostaje odpowiedzieć na pytanie: Co dokładnie Stany Zjednoczone powinny uczynić w tej sytuacji? I w tym punkcie amerykańskie pomieszczenie pojęć staje się szczególnie widoczne.

Administracja kładzie nacisk na kredyty i inne ekonomiczne korzyści, które mają być udzielone przez Stany Zjednoczone i ich zachodnioeuropejskich sojuszników. Powszechna sympatia dla Polaków, nie mówiąc o wymogach kampanii wyborczej w Niemczech Zachodnich i w Stanach Zjednoczonych, czyni tę taktykę atrakcyjną.

Jest to jednak droga, którą Polska kroczyła przez ostatnich 10 lat, z dużą dozą zachęty sowieckiej, powtórzonej w ostatnim tygodniu. Droga ta, jak okazało się, prowadzi do nikąd. Nowe kredyty bowiem mogą po prostu pozwolić Polsce uniknąć strukturalnych reform albo zachęcić do unikania ich. Czyli kredyty mogą działać bezpośrednio przeciw interesom strajkujących Polaków, a także przeciw interesom Stanów Zjednoczonych.

Dlatego celowe byłoby, aby wierzyteli Polski postawili pewne warunki o charakterze ekonomicznym. Przewodów nie należy zbyt łatwo przelać. Ale celem byłoby osiągnąć więcej niż zabezpieczenie na dłuższą istnienie tego gatunku socjalizmu, który spowodował bieżący kryzys.

Pojawia się możliwość, przynajmniej przez chwilę, pomocy w zapewnieniu ważnej i trwałej zmiany. Ale wymaga to skoncentrowanej uwagi i gotowości posunięcia się dalej, poza łatwinę podziwu.

Tymi słowami kończy artykuł publicysty "The Washington Post", Stephen S. Rosenfeld.

(Nowy Dziennik)

Trylogia i "Chłopi" w Jugosławii

Jugosłowiańscy czytelnicy otrzymali tłumaczenia dwóch dzieł klasyków polskiej literatury — Henryka Sienkiewicza i Władysława Reymonta.

Trylogia ukazała się nakładem belgradzkiej oficyny Srbska Književna Zadruga, "Chłopi" natomiast nakładem Slovo Ljubve.

"Polish Hero"

Wyjątkowo trafne opinie o ostatnich wydarzeniach w Polsce wyraził jeden z czytelników dziennika "Christian Science Monitor", David E. Wilke. W liście do redakcji napisał on co następuje:

"Polski przywódca strajkowy, Lech Wałęsa, jest wybitnym przykładem rzadkiej odwagi w okresie, w którym szuka się i jest potrzeba bohaterów. Wałęsa, jako strajkujący bracia oraz popierający ich wolnościowcy mogą stać się współczesnymi Davidami, zwalczającymi współczesnych Goliatów. Niektóre państwa zachodnie i ich przywódcy mogą w tym wszystkim znaleźć dobrą lekcję.

Będąc ofiarą żałośliwej sytuacji geograficznej, Polska przeżyła w swojej historii inwazję, podziały i brutalną okupację. A jednak duch narodu polskiego nigdy nie został złamany. Ludzie jak Wałęsa zawsze pojawiali się na scenie, aby dać wyraz temu duchowi, niezależnie od tego jak ograniczone i cienkie mieli podstawy.

W zabięciach w Polsce chodzi nie tylko o poprawę warunków gospodarczych, ale też o bardziej liberalne

formy socjalizmu oraz o pluralizm w narodowym życiu kraju. Siła polskiego Kościoła oczywiście stanowi, w pewnym zakresie, o tym pluralizmie. Żywotnym faktem do zapamiętania przez Zachód jest to, że Polacy posiadają silną identyfikację z zachodnią kulturą i demokratycznymi ideałami. Wydarzenia z ostatniego czasu mówią o tym specjalnie wyraźnie.

Przykro jednak, że Zachód nie zawsze doceniał "polskie związki." Pokazało się to w 1939 r., kiedy nie uczyniono nic, aby pomóc Polakom w ich zmaganiach z niemieckim najeźdźcą oraz, ponownie, pod koniec II Wojny Światowej, kiedy Ameryka zgodziła się na Jaltę.

Biorąc pod uwagę tę ponurą chronologię oraz zasadnicze przywiązanie narodu polskiego do wolności, Stany Zjednoczone i Europa Zachodnia mogą uznać za mądre i sprawiedliwe budowanie lepszych powiązań z krajem, który tak długo wydawał wielu ludzi jak Lech Wałęsa."

(Autor tego listu do redakcji CSM mieszka w Chicago.)

**BEZPŁATNA
Konsultacja**

Cywilna Kryminalna
• Bankructwo • Wyrocznia
• Rozwód • Przepiętna
• Okaleczenia • Ruchu Kołowego
• Odszkodowania • Parolu
• Pracowników • Realnościowe

Za Umówieniem Sie Tylko
Biura Prawne
Phillip E. Mullane
I
Andrea M. Schleifer
346-9371

"FHF" — Przyjaciele Ojca Św.

London (D.P.) — Inicjatywy współpracy i pomocy Papieżowi mnożą się w różnych krajach. Jan Paweł II apelował o pomoc a osobowość jego sprawa, że odzew jest tak żywy. Mamy np. w Kanadzie organizację "Pro Jusi Justitia", w Belgii "Etrennes Pontificales", we Francji "Aidez le Pape".

Brytyjska inicjatywa "Friends of the Holy Father" (FHF — Przyjaciele

Ojca św.) ma widoki na pomyślny rozwój; widać to z reakcji katolickiej prasy brytyjskiej. Trzy cele: modlitwy: "za Papieża i z Papieżem"; studiowanie jego nauk; wsparcie finansowe — znajdują zrozumienie.

Pomyślną okolicznością jest związane od początku z tak poważną instytucją jak Catholic Truth Society (CTS), centrala popularnej akcji wydawniczej. Sekretarz CTS, David Murphy, został jednym z wiceprezesów FHF. Adres dla zgłoszeń: The Hon. Treasurer, Friends of the Holy Father, 40, Eccleston Square, London SW 1 — to adres CTS. Członkowie FHF mogą otrzymywać po niższej cenie miesięczne wydawnictwo CTS "The Pope teaches" (Papież naucza); wtedy składka roczna wynosi 11 funtów szter. (a nie 5 funtów szter. — minimum).

Stowarzyszenie zamierza sięgać na prowincję; Polacy mogą tu pomóc, chodzi oczywiście o to, żeby nie sprawiać wrażenia, iż to akcja pomocy dla "Papieża-Polaka"; FHF jako następcza zawieszona w 1940 r. z powodu wojny stowarzyszenia pomocy dla Stolicy Apostolskiej, powstało by pomagać każdorazowemu Ojcu św. Zarząd przygotowuje następne zebranie, zapewne publiczne, w rocznicę inauguracji 22 października.

W porozumieniu z katolickim stowarzyszeniem aktorów zamierzone jest wystawienie sztuki Karola Wojtyły "Przed sklepem jubilera", może jeszcze w br. Do zarządu weszli: Colin Edwards — prezes; sekretarz — dr Michael Straiton (inicjator); skarbnik — R. Wheeler; wiceprezesi: Martin Dean, David Murphy, Leon Simmonds S. Grocholski.

**Nowa Kopalnia
"Budryk"**

W rejonie Ormontowic (woj. katowickie) powstaje kolejna kopalnia węgla koksowego — "Budryk". Brygady z Przedsiębiorstwa Budowy Szybów w Bytomiu głębiją tu równocześnie 4 szyby o największej jak dotąd w polskim górnictwie średnicy 9 metrów.

Szeroki przekrój wyrobisk pionowych pozwoli zapewnić dobre warunki klimatyczne pracy górników na dużych głębokościach. Najniższy poziom wydobywczy w kop. "Budryk" położony będzie 1,190 metrów w głębi ziemi.

Nowa kopalnia ma rozpocząć pracę w końcu 1984 i ma dostarczyć 20,000 ton paliwa na dobę.

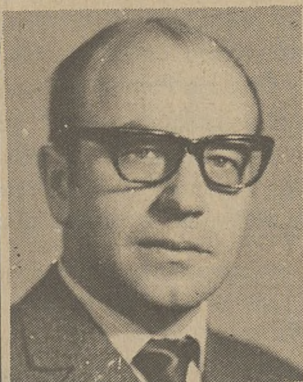
N

AJTANIEJ

AJŁATWIEJ

AJSZYBCIEJ

Można uzyskać ucząc się w Szkole J. Olszewskiego i córki Grażyny

Uczymy skutecznie bezpiecznego kierowania autem, nawet osoby bojaźliwe, nerwowe, starsze wiekiem i kierowców wzywanych na egzamin powtórny. PROWADZIMY KURSY DLA MAŁOLETNIICH. Po ukończeniu Kursu, prawo jazdy mogą także otrzymać: osoby nie mówiące po angielsku, lub nie posiadające stałego pobytu. POSIADAMY nowe ochładzane auta i cierpliwych z długoletnią praktyką doświadczonych instruktorów.

**ZAPISY codziennie od 10-ej do 7-jej wieczorem;
w soboty do godz. 1-jej po południu.**

PROGRESSIVE DRIVING SCHOOL

5621 W. FULLERTON
6050 S. PULASKI

TEL.: 889-7181
TEL.: 581-0040

PULASKI**TRAVEL AGENCY**

6050 S. PULASKI RD.

TEL.: 581-1200

BIURO PODRÓŻY J. i G. Olszewskich

AUTORYZOWANY DEALER P.K.O.

GWARANTUJE

Najniższe Ceny i Rzetelną Obsługę

PRZYJDŹ!

SPRAWDŹ!

PRZEKONAJ SIĘ!

Załatwiamy: Zaprośnienia na pobyt stały i czasowy.

Wizy i przedłużenia paszportów. Bilety lotnicze i morskie.

Akty notarialne. Tłumaczenia dokumentów.

ADWOKAT**STANLEY C.****CZAJA**

Sprawy:

ROZWODOWE
IMIGRACYJNE
TESTAMENTOWE

REALNOŚCIOWE
KRYMINALNE
BANKRUCTWA

DWA BIURA:

7215 W. TOUHY
867-7690

4340 N. MILWAUKEE
685-4771

Prudential Insurance Co. Zabezpieczy

Przed Wysokimi Kosztami Leczenia (Health Insurance)
Rodzinę w Razie Twojego Kalectwa Lub Śmierci (Life Insurance)
Finansowo Na Lata Emerytalne (Pension Programs)
Marcin Januszkiewicz 235-5926 English 358-2290

ENGLISH LANGUAGE STUDY LABORATORY

prowadzi najnowocześniejszy system korespondencyjny nauki języka angielskiego.
Już w ciągu 5 miesięcy można opanować znajomość języka angielskiego.
Nasz adres:

ENGLISH LANGUAGE STUDY LABORATORY

P.O. Box 4431 — Chicago, IL. 60680

Załączam swój

Adres Telefon

Imię i nazwisko

OKAZJA! OKAZJA! OKAZJA!**SAMOCCHODY
WIX AUTO CO.**

OFERUJE UŻYWANE SAMOCCHODY DLA WSZYSTKICH
PO OKAZYJNIE NISKICH CENACH
PRZESZŁO 200 AUT

DO WYBORU,

Z ROCZNIKAMI

1979 WŁĄCZNIE

**ZAPEWNIAMY RÓWNIEŻ POŻYCZKI
I UBEZPIECZENIE**

DLA TYCH KTÓRZY SA KRÓTKO W KRAJU LUB NIE MAJĄ WYROBIONEGO KREDYTU.

100% GWARANCJA

POLSKA OBSŁUGA

PYTAJCIE O STANLEY WOS

Wix Auto Co.

3411 N. CICERO

TEL.: 282-9666

• HOT SPRINGS \$295⁵⁰

3 Października Na 8 Dni. . .

OPLATA TA OBEJMUJE: • mieszkanie w hotelu Majestic
• przejazd autobusem • 6 kapieli
• 3 godz. zwiedzanie • podatki

• DOYLESTOWN**AMERYKAŃSKA
CZĘSTOCHOWA****\$168⁰⁰**

10 Października Na 3 Dni. . .

OPLATA OBEJMUJE: • hotele • przejazdy autobusem
• 3 godz. zwiedzania • kolacja • podatki

**COSMOPOLITAN TRAVEL AGENCY
UPOWAŻNIONY DEALER PEKAO**

4766 N. MILWAUKEE AVE. TELF.: 685-2262-63

W Setną Rocznicę Istnienia

ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Gratulacje i Najlepsze Życzenia — Składa

LUSTIG JEWELERS

WIELKI WYBÓR DIAMENTÓW ORAZ
SZLACHETNYCH I SYNTETYCZNYCH KAMIENI
NA PREZENTY

Skorzystajcie z okazji! Uzupełnijcie swoją kolekcję łańcuszków na szyję, jako bransoletki, lub do wisiorów.

NA NIEKTÓRYCH ŁAŃCUSZKACH I PIERŚCIONKACH
Z 14 KARATOWEGO ZŁOTA ZNIŻKA DO 40%

MEDALIKI Z WIZERUNKIEM PAPIEŻA
JANA PAWŁA II Z 14 KARATOWEGO
ZŁOTA JUŻ OD \$68⁵⁰

Zniżka do 1/3 ceny
na diamentach i obrączkach

SPECJALNA OFERTA!**DARMO PRZEKŁUWANIE USZU!**

(od 5 roku życia, lub starszy)

... przy zakupie naszych specjalnych kolczyków za \$5.99.

W KAŻDĄ SOBOTĘ OD 1 DO 5 PO POŁ.

Wasze uszy zostaną przekłute przez doktora medycyny

Naprawa Zegarków i Biżuterii

Przez Ekspertów.

Wszelkie prace gwarantowane.

Bezpłatne konsultacje.

Posiadamy baterie do

wszelkiego rodzaju

elektronicznych zegarków.

Reperujemy i Regulujemy

Wszystkie Zegarki TIMEX

**Lustig
JEWELERS**

1256 N. MILWAUKEE AVE.

TEL.: 235-1041

OTWARTE W NIEDZIELĘ OD 11 DO 4 PO POŁ.

CZAS NA ZBIERANIE JABŁEK

Możecie zbierać sami lub kupić już zebrane w

ARNDT ORCHARD

Woźniak Road i 200 North Michigan City, Ind.

Początek sezonu od 20-go września. Jabłka JONATHAN do zbierania na funty. Jabłka MACKINTOSH już zebrane, są w cenie \$8.00 za buszel. Jabłka "WELTHY PITTEN", o wadze 20 uncji — \$8.00 za buszel. Brzoskwinie \$8.00 za buszel i wyżej. Gruszki \$11.00 za buszel. Gruszki "Bartlett" i "nectarines", \$10.00 i wyżej za buszel. Z dniem 1-go października, będą gotowe do nabycia i zbierania jabłka t.zw. "złote renety," bardzo smaczne.

Następujące dojazd do Arndt Orchards: Dojeżdż do I-94 do Westville lub exit 421, skręć na południe na 421 około 1 milę — skręć w lewo na 200 North, jedź około 3 mile do Orchard.

1875 Woźniak Rd., Michigan City, Ind.

OTWARTE 7 DNI

TEL.: (219) 872-0122

Czytajcie polską prasę emigracyjną!**WYUCZCIE SIĘ ZAWODU****FRYZJERSKO — KOSMETYCZNEGO**

Mężczyźni i Kobiety Bez Ograniczenia Wiek
Polscy, Włoscy i Amerykańscy Nauczyciele

BEZPŁATNA POMOC W ZNALEZIENIU ZATRUDNIENIA
DOSTĘPNE SUBSYDIA RZĄDOWE I POŻYCZKI STUDENCKIE!

CONTINENTALE BEAUTY SCHOOL

7645 W. BELMONT AVE.

453-4400 lub 637-8155

Oraz MID AMERICA BEAUTY SCHOOL/5506 W. BELMONT/282-4400

Godz. Studenckie: 8:30 Rano do 9:00 Wieczór

Godz. Klientów: 9:30 Rano do 6:30 Wieczór

ZAPISZCIE SIĘ TERAZ NA KURS PAŹDZIERNIKOWY

HOLIDAY INTERNATIONAL

4737 W. Belmont Ave., Chicago, Ill. 60641

Tel. 286-8687

Biuro porad dla nowoprzybyłych • Bilety
lotnicze, morskie i autobusowe • Czartery do Polski •
Zaproszenia • Przedłużenia paszportów • Sprawy imigracyjne
• Paczki lotnicze i morskie • Tłumaczenia • Akty notarialne

ZAPRASZAMY

Po Informacje Telefonuj: 286-8687.

OBCHODZIMY 72-go ROCZNICĘ

Istniejemy od roku 1908

Tel. 486-4588

WSZELKIEGO RODZAJU ROBOTY

Ochrony Maszyn

Przewody i Grzejniki

powietrznego ogrzewania

centralnego

Zbiorniki

Pudła — Panewki

Przewody Wydechowe

Baldachimy i Daszki

Ścieki

Rynny

Ogrzewanie

Ochładzanie

Przewody

Wentylacja

NOVAK & COMPANY, INC.

SHEET METAL CONTRACTORS AND FABRICATORS

1928 W. Fullerton Ave.

Chicago, Ill.

Jesteśmy w pełni ubezpieczeni

**WYSYŁAMY LEKARSTWA
DO POLSKI**

Szybko, Fachowo, Gwarantowane

APTEKA GLASZERA

957 N. Ashland Ave. (Róg Augusta Blvd.)

Tel. 276-8429

Zamknięte w niedziele. Otwarte codziennie 11 do 7, środa 11-5, soboty 10 do 5.

Łapki Karakułowe • Błamy Karakułowe

w różnych kolorach oraz

Błamy z Norek

Możesz obejrzeć i kupić

Wysyłamy paczki lotnicze.

2946 N. Milwaukee

Tel. 252-2477

**ZIOŁA LECZNICZE
DR. MICHAELS**

Od 50 Lat Pomagały
Tysiącom w Różnych
Dolegliwościach

Dr. Michaels

N.D.

Nr. 31 Na gazy żołądka, paczka \$2.89 — 3 paczki \$8.00; Nr. 17 Rozwalniający i regulujący stolec, paczka \$2.75 — 3 paczki \$7.25; Nr. 18 Na reumatyzm i artretyzm, paczka \$3.89 — 3 paczki \$10.50; Nr. 16 Na wątrobie i żółć, paczka \$3.89 — 3 paczki \$10.00; Nr. 11 Na nerki i pęcherz, paczka \$2.98 — 3 paczki \$8.00; Nr. 10 Na astmę bronchialną, paczka \$3.85 — 3 paczki \$10.50; Nr. 20 Na nerwy, paczka \$3.85 — 3 paczki \$10.50; Dla kobiet po czterdziestce przy tzw. "zmianie życia," paczka \$3.89 — 3 paczki \$10.50; Napój na cukrzycę, Paczka \$2.89 — 3 paczki \$8.00; Nr. 22 Na schudnięcie, paczka \$2.89 — 3 paczki \$8.00; "ZYME-AIDS" na niestrawność, zgagę, gazy i wzdęcia żołądkowe, w kapsułkach, butelka \$5.89 — 3 butelki \$16.00; Maść żywkostowa, słoik \$2.50; Mine-rały morskie "KELP-KARBON" niezbędne dla zdrowia, w kapsułkach, butelka \$5.00 — 3 butelki \$13.50; ZENSZEN "korzeń życia," butelka 50 kapsulek \$5.85 — 3 butelki \$16.50; Nr. 100, formula, dla mężczyzn — \$4.00. Można również zamawiać przez pocztę. Oplata pocztowa 15¢ na dolarze plus podatek 5¢ na każdym dolarze.

Dr. Michaels Herb Center, 1223 Milwaukee, Chicago, IL 60622

Zasługą Związku Narodowego Polskiego, która pozostanie zapisaną w pamięci Polaków — jest budowa pomników, poświęconych bohaterom polskim, a szczególnie dwóch pomników, które stanęły w Washingtonie — to jest gen. Kazimierza Pułaskiego i Tadeusza Kościuszki.

Pomnik Kazimierza Pułaskiego stanął kosztem Stanów Zjednoczonych, ale dzięki energicznej akcji Związku Narodowego Polskiego.

Sprawa budowy pomnika poruszana była w różnych okresach drugiej połowy XIX stulecia i początku XX. Podnoszono ją na podstawie uchwały Kongresu St. Zjednoczonych z dnia 29 listopada 1779 roku. Uchwała ta poszła jednak w zapomnienie. Podniósł ją dopiero Henryk Kałusowski, twórca biblioteki ZNP, a następnie Juliusz Andrzejkowicz, jeden z dziesięciu założycieli Zw. Nar. Polskiego.

Do zrealizowania uchwały z roku 1779 przyczynił się wielce pułkownik Smoliński, który zainteresował tą sprawą swych wpływowych przyjaciół w Washingtonie, oraz Polaków w Chicago, a głównie kierowników i działaczy Związku Narodowego Polskiego.

Specjalny Komitet

W Chicago powstał specjalny Komitet, na czele którego stanął jako prezes T. M. Heliński, sekretarz generalny ZNP, który rozwinął energiczną akcję w tej sprawie.

W dniu 9-go grudnia 1901 r. kongresman Brick z South Bend, Ind., złożył wniosek w Izbie Reprezentantów, który oddany został Komisji Bibliotecznej do ogłoszenia drukiem. Wniosek postanawiał:

1) Senat i Izba Reprezentantów, Zgromadzone w Kongresie St. Zjednoczonych uchwalają niniejszym, aby suma \$50,000 lub inna, niezbędna na wykonanie określonego niższej celu, przeznaczona została ze skarbu publicznego, z funduszu niezajętego innymi wydatkami, na wystawienie pomnika z brązu dla poległego w walce o wolność Ameryki generała brygady hrabiego Kazimierza Pułaskiego, pochodzącego z Polski. Zmarły przybywszy do St. Zjednoczonych, przyjął obywatelstwo tutejsze i zaraz ofiarował swe usługi wojskowe Washingtonowi, pod którego przewodnictwem walczył za niepodległość tego kraju, a wreszcie utracił życie podczas oblężenia miasta Savannah, Georgia, 11-go października 1779.

2) Odpowiednie miejsce dla wystawienia pomnika, wyszukane ma być przez komitet złożony z pięciu członków, a wyznaczony przez sekretarza wojny. Ani jedna część z powyższej sumy nie może być wydana dopóki nie będzie wybrane miejsce dla pomnika w Washington, D.C.

3) Zanim kontrakt w sprawie budowy zostanie zatwierdzony, powinien być plan i model pomnika przyjęty przez Komitet, zaś pieniądze wypłacane będą w miarę potrzeby stosownie do rozporządzenia sekretarza wojny. W kontrakcie winno być zastrzeżenie co do umieszczenia w pomniku odpowiedniego rusztowania z żelaza, aby mu nadać trwałość.

4) Komitet mający się zająć sprawą budowy, składać się będzie z przewodniczącego Komitetu bibliotecznego,

Pomnik Pułaskiego i Kościuszki w Stolicy

Wielkim Osiągnięciem ZNP

go, Izby i Senatu, z sekretarza wojny lub urzędnika przez tego ostatniego naznaczonego, z jednego senatora, jednego kongresmana i jednego przedstawiciela polsko-amerykańskich organizacji, zainteresowanych w budowie pomnika.”

Bill Kongresmana Brick'a

Komitet w Chicago zaczął działać wśród organizacji i towarzystw polskich. Na apel Komitetu, posypały

W skład Komitetu budowy — tak jak to bill przewidywał — wszedł również przedstawiciel Polonii T. M. Heliński, sekretarz generalny ZNP. Wykonanie pomnika powierzono polskiemu artyście Kazimierzowi Chudzińskiemu.

Niemcy Ofiarują Pomnik Fryderyka

Sprawa pomnika dla gen. K. Pułaskiego miała jeszcze jeden ciekawy oddźwięk. Z Niemiec nadeszła oferta cesarza Wilhelma II, złożona przez

Pomnik gen. T. Kościuszki w Washingtonie

się petycję do członków Kongresu o poparcie billu.

Nie szło to jednak tak łatwo, jakby się zdawało. Nieprzychylnie Polsce i Polakom wpływy zaczęły przenikać do prawodawców. Doszło do tego jak to

zaznaczył Komitet w odezwie z dnia 24 kwietnia 1902 r., że kongresman Brick, który podjął się przeprowadzenia billu, „cokolwiek ochłonął z zapału i pragnie zważyć całą sprawę na barki kongresmana Soulharda z Toledo, Ohio.” Wobec tego Komitet zwrócił się do Polonii w South Bend, Ind., aby wystosowała rezolucję zobowiązującą kongr. Bricka do dalszej akcji w tej sprawie.

Odezwę do Grup ZNP o wysłaniu petycji wystosował sekretarz Heliński.

Obydwie odezwy żądające aby nie włączano żadnych poprawek do oryginalnego billu i bezzwłocznie przystąpiono do jego uchwalenia — zrobiły swoje. Bill w Izbie Reprezentantów uchwalony został w dniu 1-go lipca 1902 r., a w Senacie 1-go marca 1903 r.

dentowi T. Rooseveltowi, w której Wilhelm oświadczył, że Niemcy postanowili podarować Stanom Zjednoczonym pomnik Fryderyka II.

Względnie dyplomatyczne musiały zaważyć tak, że prezydent Roosevelt nie mógł tej chytrej propozycji odrzucić, pomimo, że większość ludności Stanów Zjednoczonych odniosła się do tego daru bardzo nieprzychylnie.

Stany Zjednoczone są krajem demokratycznym. Narzucenie się Niemców z darem satrapy pruskiego, który nie zaznaczył się żadną zasługą dla Ameryki, o ile wstrętne było dla większości narodu amerykańskiego, o tyle kłopotliwe dla Prezydenta.

Sprawa tego pomnika, najwięcej oburzyła Polonię amerykańską. Założyła ona — jako składającą się z obywateli amerykańskich — głośny protest. Uderzyły na alarm pisma polskie — zaczęły się odbywać wiece protestacyjne. Wskazywano, że Fryderyk był despotą i oparciem dla reakcji europejskiej.

Sam protest jednak nie wystarczył.

wcielone do Armii Kanadyjskiej. Prócz tego z tego samego terenu do ćwiczeń skorzystali także saperzy Armii USA w roku 1918.

Powojenna rozbudowa kolegium zapoczątkowała także tzw. „junior college” w 1924 r. oraz powiększyła urządzenie do ćwiczeń fizycznych.

Alliance College stało się ko-edukacyjną instytucją naukową z prawem nadawania stopni naukowych w 1948 r. Została też dokonana jego akredytacja przez Middle States Association, by w ten sposób Kolegium zostało uznane w pełni jako 4-ro letnia instytucja naukowa, co miało miejsce w roku 1952.

Trzeba było ofertę szwabską zaszczować nie tylko słowami, ale i czynem. Wobec tego Związek Narodowy Polski wystąpił z propozycją aby ofiarować Stanom Zjednoczonym pomnik Tadeusza Kościuszki, choćby z wdzięcznością za pomnik Kazimierza Pułaskiego. To się odezwie silnym echem i przytłumi znaczenie daru niemieckiego.

Pomnik Kościuszki

Ponieważ w projekcie jako miejsce na pomnik dla Pułaskiego wymieniony został plac La Fayette'a, którego jeden z narożników był pusty, ale pomnik na tym narożniku musiałby być pusty, przeciw czemu opowiedzieli się Polacy, Komisja wyłoniona przez Kongres St. Zjednoczonych również godziła się, że gen. Pułski, twórca kawalerii amerykańskiej, powinien być przedstawiony nie inaczej jak na koniu. Wobec tego pomnik Pułaskiego musiał więc stanąć na innym miejscu. Natomiast narożnik na placu La Fayette'a należy zatrzymać dla pomnika Tadeusza Kościuszki, aby nie stanął tam pomnik Fryderyka.

Przewodniczącym w Komitecie budowy pomnika K. Pułaskiego, T. M. Heliński, wręczył więc prezydentowi Teodorowi Rooseveltowi pismo w imieniu organizacji polskich z propozycją ofiarowania St. Zjednoczonym pomnika Tadeusza Kościuszki. Prezydent przyjął propozycję bardzo życzliwie i przesłał ją Kongresowi St. Zjednoczonych w specjalnym orędziu, żądając jej przyjęcia.

Dnia 2-go kwietnia 1904 r. Senat i Izba Reprezentantów przyjęły łączną rezolucję, jaką wniósł członek Kongresu McCleary w sprawie budowy pomnika Tadeusza Kościuszki, z zaznaczeniem, że ma on stanąć na narożniku placu La Fayette'a. Wobec tego Fryderyk II, przysłany przez Wilhelma, powędrował na podwórcze szkoły kadetów, położonej z miastem.

W ten sposób Polonia odpłaciła się Niemcom za krzywdy wyrządzone Polsce i obrazę narodu amerykańskiego, wyrządzoną przez Wilhelma.

Akcja za Budowę

Pomnika Kościuszki

Do ufundowania pomnika Tadeusza Kościuszki zaproszone zostały wszystkie organizacje polskie. Komitet budowy pomnika T. Kościuszki, który podpisał petycję do prezydenta Roosevelta, zebrał się 8-go grudnia 1904 r. Na zebranie stawili się tylko przedstawiciele towarzystw narodowych, głównie należących do ZNP.

Komitet przystąpił do pracy, wydając odezwę do wszystkich Polaków, wzywającą do poparcia projektu. Okazało się jednak, że poza Związkiem Narodowym Polskim — zainteresowanie tą sprawą było bardzo słabe.

Nawet odsłonięcia pomników Tadeusza Kościuszki, jakie się odbyły w tym czasie w Chicago, w Milwaukee i Cleveland — nie poruszyły innych organizacji. Jedynie Grupy Związku Narodowego Polskiego silnie podtrzymywały akcję.

Wobec usunięcia się od tej akcji jednych organizacji o zasięgu krajowym, lub nadzwyczaj słabej akcji innych — Związkowi nie pozostało nic więcej, jak wziąć na swoje barki całą sprawę, dla ratowania honoru nie tylko własnego, ale i całej Polonii. Obóz wrogi Związkowi zacierał już ręce z zadowolenia, że sam ZNP nie dokona zapoczątkowanego dzieła.

Cieężar Spoczywał Na ZNP

Omylono się jednak. Na Sejmie XVI ZNP, jaki się odbył w październiku 1905 roku w Buffalo, N.Y., Związek wziął całą sprawę pomnika w swoje ręce. Uchwalony został dwucentowy podatek na ten cel. Odsłonięcie pomnika naznaczono na maj 1910 roku, w którym to czasie ustanowione zostało i odsłonięcie pomnika gen. Kazimierza Pułaskiego.

W dniu 27 grudnia 1905 r. uchwalono ogłosić konkurs na model pomnika. Do konkursu zaproszono tylko artystów Polaków.

W grudniu 1906 r. odbyła się konkursowa wystawa modeli, których nadesłano 18 z Europy i dwa z Ameryki.

Na sędziów konkursowych zaproszono dwóch wybitnych artystów rzeźbiarzy Amerykanów — jednego z Chicago, drugiego z New Yorku. Sędziowie ci wyróżnili trzy modele.

Zaprobowany został model artysty Antoniego Popiela ze Lwowa, który otrzymał drugą nagrodę, ale bardziej odpowiadał do postawienia go na wyznaczonym narożniku na placu La Fayette'a. Komitet zawarł umowę z artystą Popielem. Dzień odsłonięcia oznaczono na 3-go maja 1910 roku.

W lipcu 1909 roku prof. A. Popiel ukończył z powodzeniem swoje dzieło i wyjechał do Europy.

Odsłonięcie pomnika odbyło się dopiero 11-go maja, ponieważ prezydent

Dziennik Związkowy Powstał Wśród Tarć i Walk

Dzień 15-go stycznia, 1880-go roku jest ważną datą w dziejach Polonii Amerykańskiej.

Tego bowiem dnia Związek Narodowy Polski wydał pierwszy numer Dziennika Związkowego.

Było to zwycięskim zakończeniem długiej walki, jaka wybuchła kilka lat przed tym i stała się punktem centralnym przesilenia społeczno-narodowego, zasięg i zaciętość których jest dziś trudna do pojęcia. Groziła ona rozbiściem ówczesnego wychodźstwa Polskiego.

Członkowie Związku Narodowego Polskiego, stanowiąc więcej postępowe i oświecone elementy Wychodźstwa, coraz silniej odczuwały potrzebę dziennika, któryby wiernie odzwierciedlał ich społeczne, kulturalne i narodowe cele i dążenia.

Co prawda, Związek Narodowy Polski, w rok po swym założeniu (1880) rozpoczął jesienią, 1881-go roku, wydawanie tygodnika Zgoda, jako swego urzędowego organu.

Lecz szybko wzrost Wychodźstwa Polskiego na przełomie 20-go wieku, jako też zdumiewający rozwój ZNP wykazały, że Zgoda nie jest w pełni wystarczająca, że ten tygodnik powinien być uzupełniony wydawaniem dziennego pisma.

I wówczas to, około roku 1906-go zerwała się burza przeciw Związkowi i przeciw planowanemu Dziennikowi Związkowemu. Były to zgrane i zaciekle ataki konserwatywnych i reakcyjnych sił ówczesnej społeczności wychodźczej. Atakujący mieli do swej dyspozycji dzienniki polskie w Chicago i w Milwaukee i uważali proponowany Dziennik Związkowy za zagrożenie dla ich interesów i wpływów.

Walka na tym tle zagroziła rozbiściem i unicestwieniem tej jednostki jaką polscy uchodźcy z trudem budowali pod przywództwem Związku Narodowego Polskiego.

W tych nastrojach zaciętych ataków i krytyki obliczonych na rozbiściem i zgody członkostwa ZNP, ówczesny Cenzor ZNP, Antoni Schreiber wydał 7-go czerwca, 1907-go roku Oredzie zarządzające podwójne głosowanie społeczności związkowej nad sprawą planowanego Dziennika Związkowego. Głosowanie było podwójne — przez poszczególnych członków i zbiorowo przez Grupy ZNP.

Olbrzymią większością głosów poszczególni członkowie i członkowie opowiedzieli się za wydawaniem Dziennika Związkowego.

Grupy natomiast, aczkolwiek w zdecydowanej większości opowiedziały się za poparciem Dziennika Związkowego, zastrzegły się, że sprawę powinny ostatecznie załatwić zbliżający się Sejm 17-ty w Baltimore, Md., wyznaczony na września 1907-go roku.

Tak się też stało. Sejm 17-ty postanowił, że Dziennik Związkowy ma być wydawany z „zapasowych funduszy Zgody.”

Uchwałę tę wszakże poprzedziła niezwykle ostra walka.

Przeciwnicy Dziennika Związkowego byli silnie zorganizowani i mieli do rozporządzenia znaczne zasoby finansowe.

Los Dziennika Związkowego był niepewny.

Lecz jego zwolennicy użyli na Sejmie zabiegu parlamentarnego, jakim szczyty by się mogli nasi dzisiejsi ustawodawcy w Washingtonie. Mianowicie zmienili cokolwiek regulamin jednej sesji i nieznacznie przesunęli naprzód czas głosowania nad sprawą Dziennika Związkowego. Zanim przeciwnicy spostrzegli się na co się zanosi i zanim mogli zgromadzić swych zwolenników na sesji, głosowanie się już odbyło i Dziennik Związkowy otrzymał znaczną większość głosów poselskich.

Tak więc, jeśli nie rzeczywistymi założycielami, to przynajmniej ojcami chrzestnymi Dziennika Związkowego byli: — przewodniczący Sejmu 17-go Jan Sliwiński, Cenzor Antoni Schreiber, Prezes ZNP Marian B. Stęczyński i wnioskodawca Paweł Kurdziel, który w roku 1918-ym założył Wiadomości Codzienne w Cleveland.

Tak więc powstał Dziennik Związkowy, najpierw „na papierze” w formie ustawy sejmowej, a w kilka miesięcy później rzeczywistej z kapitałem zakładowym \$6,000.00 i z pierwszym wydaniem dnia 15-go stycznia, 1908-go roku.

William Taft nie mógł być obecnym w Washingtonie w dniu 3-go maja.

Związek przysłużył się ogromnie sprawie polskiej, przez ufundowanie w stolicy St. Zjednoczonych pomnika Tadeusza Kościuszki, u stóp którego odbywają się coroczne uroczystości.

Założyciele i pionierzy związkowi utrzymywali serdeczne kontakty listowe z laureatem Nobla Henrykiem Sienkiewiczem i z znakomitym autorem powieści historycznych Józefem Ignacym Kraszewskim.

W latach 1920-tych, drugi polski laureat Nobla Władysław St. Reymont został członkiem Związku, a drugi znakomity pisarz powieści historycznych z epoki napoleońskiej, Wacław Gąsiorowski objął stanowisko rektora Kolegium Związkowego.

Te kontakty z wielkimi osobistościami literatury polskiej wpłynęły niezawodnie na sposób, w jaki wybierani byli redaktorzy Dziennika Związkowego.

Można do nich zastosować słowa tytułu znanej książki amerykańskiej i stwierdzić, że redaktorami byli „najlepsi z najlepszych” z pośród Wychodźstwa Polskiego.

Pierwszym redaktorem był Franciszek Hieronim Jabłoński, prezes ZNP w latach 1897-1901, absolwent gimnazjum w Inowrocławiu i wyższych studiów humanistycznych w Belgii.

Miał on świetnego współpracownika w osobie profesora Tomasza Siemiradzkiego, absolwenta Uniwersytetu Petersburskiego, wykładowca łaciny i greki w gimnazjach w Polsce i w Niemczech, wykładowca historii i języków starożytnych w Seminarium Polskim w Orchard Lake, Michigan.

Ich następcami byli wysoko cenieni i szanowani dziennikarze: — Jan Przyprawa, Stanisław Zaklikiewicz, Karol Piątkiewicz i obecnie Jan F. Krawiec.

Józef Wiewióra

Nagroda

Miesięcznika „Poezja”

Nagrodę miesięcznika „Poezji” za rok 1979 otrzymał Stanisław Czyż za Wybór wierszy,” opublikowany przez krakowskie Wydawnictwo Literackie. Lipcowy numer „Poezji” w znacznej części jest poświęcony Czyżowi. Przynosi on dwa teksty poety: „Gnomon II” i „Arw,” rozmowę z nim przeprowadzoną przez Jana Marxa (niewiele z niej można wydedukować, bo bardzo mętna) i artykuł o jego twórczości pisma Krzysztofa Gąsiorowskiego: („W bełkocie i rzeźbach ciemna”). Główna konkluzja Gąsiorowskiego: . . . nie ulega wątpliwości, że poezja Czyża daje się zrozumieć dopiero właśnie w kategoriach losu, w kategoriach próby sensu. Literacka identyfikacja może mieć tylko charakter pomocniczy. Świat Czyża nie wywodzi się z literatury (z literacką wersją świata, jak wspomina w „Andzie,” zetknął się późno), ani też nie chce on „uciec” w literaturę, kulturę, co — mający nieco podobną biografię — Nowak uznał za swoje zadanie („odtworzyć księgę”). Między życiem a życiem doznawanym a życiem doświadczonym, usensownionym Czyż „tylko” posługuje się poezją. „Tylko” — tylko że w ten sposób rodzi się wielkie piarstwo. I Czyża odczytać można jedynie wówczas, kiedy ujrzy się w nim duchowe dziecko dwudziestego wieku. Wieku, w którym dysproporcje między jednostką a światem stały się przerażająco wielkie, w którym zawały się gmachy wartości, odsłaniając zakryte dotąd fundamenty: cierpienie, nieszczęście i samotność.”

Sabina Pawlikowska

Na Alarm

Schylmy głowy . . .
Przed braćmi w kraju.

Oni . . .
Wolni od lęku . . .
Wysoko podnieśli sztandary,
W obronie praw swych
i związków.

Niebaczni niebezpieczeństw,
Stanęli w jednym ordynku . . .
Do walki o prawdy
powszechne
Poszanowania sumień . . .
pracy,
I sprawiedliwej oceny
wysiłków.

Oni . . .
Wolni od lęku . . .
Z wiarą że każdy jest bratem—
Zrodzonym z jednej Matki,
Nie zdradzi i zrozumie
Ogólne cele i pobudki.

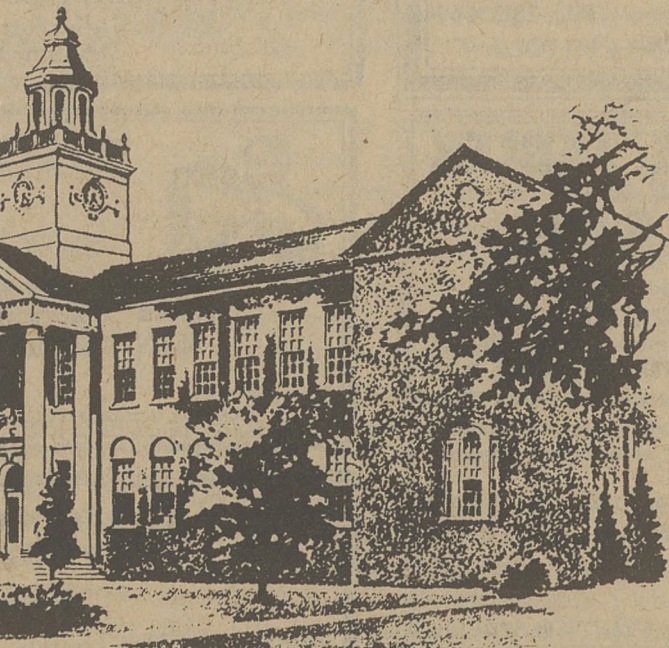
Na alarm . . .
Odpowie każde serce,
Jednako wewnątrz czyste,
Bo polskie, bo oddane,
Jedności trwania . . .
Narodu i Ojczyzny.
Chicago, 1980 r.

Krótką Historia Alliance College

Kolegium Związkowe — Alliance College znajduje się w Cambridge Springs, w północno-zachodniej Pennsylvanii, 24 mile na południe od Erie. Jest to w połowie drogi między Nowym Yorkiem a Chicago i w przybliżeniu 100 mil od Pittsburga, Cleveland i Buffalo.

Zakłady naukowe obejmują 193 akrów falistego terenu, z którego rozciąga się widok na historyczną miejscowość French Creek Valley.

Mysł założenia własnej szkoły wyższej powstała w roku 1895, kiedy to Związek Narodowy Polski zapoczątkował udzielanie stypendiów dla pragnących studiować język polski.

CAMBRIDGE SPRINGS, PA. — Najstarszy budynek Kolegium Związkowego.

Jan Lechoń

Matka Boska Częstochowska

*Matka Boska Częstochowa, ubrana perłami,
Cała w złocie i brylantach, modli się za nami.
Aniołowie podtrzymują jej ciężką koronę
I jej szaty, co jak noc są gwiazdami znaczone.
Ona klęczy i swe lice, gdzie są rany krwawe,
Obracając gdzie my wszyscy, patrzy na Warszawę.
O ty, której obraz widać w każdej polskiej chacie
I w kościele i w sklepiku i w pysznej komnacie,
W rękę tego co umiera, nad kołyską dzieci,
I przed którą dniem i nocą wciąż się światło świeci,
Która perły masz od królów, złoto od rycerzy,
W którą wierzy nawet taki, który w nic nie wierzy,
Która widzisz z nas każdego cudnymi oczami,
Matko Boska Częstochowska, zmiłuj się nad nami!
Daj żołnierzom, którzy idą, śpiewając w szeregu,
Chłód i deszcze na pustyni a ogień na śniegu,
Niechaj będą niewidzialni płynący w przestworzu
I do Kraju niech dopłyną, którzy są na morzu.
Każdy ranny niechaj znajdzie opatrunek czysty,
I od wszystkich zaginionych niechaj przyjdą listy.
I weź wszystkich, którzy cierpiąc patrzą w Twoją stronę,
Matko Boska Częstochowska, pod Twoją obronę.
Niechaj druty się rozluźnią, niechaj mury pękną,
Ponad Polskę błogosławiąc podnieś rękę piękną,
I od Twego, leż pełnego Królowo, spojżenia
Niech ostatnia każń się wstrzyma, otworzą więzienia.
Niech się znajdą ci, co zdala, rozdzieleni, giną,
Matko Boska Częstochowska, za Twoją przyczyną.
Nieraz potop nas zalewał, krew się rzeką lała,
A wciąż klasztor w Częstochowie stoi jako skała.
I Tyś była też mieczami pogańskiemu ranna,
A wciąż świecisz ponad nami, Przenajświętsza Panno.
I wstajemy wciąż z popiołów, z pożarów co płoną,
I Ty wszystkich nas powrócisz na Ojczyzny łono.
Jeszcze zagra, hejnał na Mariackiej wieży,
Będą słyszeć Lwów i Wilno krok naszych żołnierzy.
Podniesiemy to co legło w wojennej kurzawie,
Zbudujemy zamek większy, piękniejszy w Warszawie.
I jak w złotych dniach dzieciństwa, będziemy słuchali
Tego dzwonka sygnaturki, co Cię wiecznie chwali.*

Ojciec Duchowy ZNP

Ojciec duchowy Związku Narodowego Polskiego był członkiem Rządu Narodowego w czasie Powstania Styczniowego. Po opuszczeniu zniewolonej Ojczyzny osiadł w Rapperswilu w Szwajcarii, prowadząc energiczną działalność patriotyczną wśród uchodźców polskich. Jego list "O organizacji Polaków w Ameryce", opublikowany przez czasopisma polskie, m.in. przez "Gazetę Polską" w Chicago, stał się bodźcem dla grupy patrio-

ryce dobrze będzie reprezentować imię polskie, już przez to samo odda Polsce wielkie zasługi. Usługi te z czasem mogą stać się bardzo znaczne, zwłaszcza gdy już Polacy tamtejsi zaczną wywierać wpływ na życie publiczne w Stanach Zjednoczonych, gdy będą rozszerzać w Amerykanach dokładne pojęcia o sprawie polskiej i wiadomości o dziejach, literaturze oraz sztuce narodu naszego, gdy wreszcie staną się pośredni-

Trzy porozumienia zakończyły strajki sierpniowe. Chronologicznie pierwszą podpisał Marian Jurczyk w imieniu Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego w Szczecinie. Sygnatariuszem z ramienia władz był wicepremier Kazimierz Barcikowski. Drugim dopiero było porozumienie gdańskie podpisane przez Lecha Wałęsę i Mieczysława Jagielskiego. Trzecim było porozumienie śląskie podpisane w kopalni "Manifest Lipcowy" przez wicepremiera Aleksandra Kopcia. Wszystkie trzy zostały podpisane, ogłoszone i zatwierdzone przez plenium KC PZPR.

Porozumienia te przyznają prawo do zakładania niezależnych i samorządowych związków zawodowych, prawo do strajku, zobowiązują do poprawy sytuacji materialnej najgorzej sytuowanych grup społecznych, do wdrożenia reform gospodarczych, do popierania gospodarki chłopskiej, do przestrzegania kryteriów kompetencji na kierowniczych stanowiskach, do unormowania i prawnego ograniczenia działalności cenzury, do transmisji w programie radiowym niedzielnej Mszy św., do nieprześladowania za działalność polityczną, do uczczenia pamięci poległych na Wybrzeżu w 1970 roku.

Podpisane porozumienie "Tygodnik Powszechny" nazywa zwycięstwem zdrowego rozsądku i stwierdza m. in. "Na naszych oczach dokonują się w ostatnich tygodniach przemiany zaiste zdumiewające i bez precedensu. Trudno powiedzieć, na ile w ich wyniku zmieni się Polska, na pewno jednak zmienili się i zmieniają Polacy. Klasa robotnicza staje się coraz bardziej świadomym dojrzałym politycznie podmiotem życia publicznego, siłą napędową procesu ogólnospołecznego, rzecznikiem powszechnych dążeń. Rozwaga, stanowczość, godność strajkujących zaimponowały wszystkim, spowodowały masowe akcje solidarnościowe. I nikt nie mógł zarzucić, że robotnicza postawa rozumia się z patriotyzmem i polską racją stanu."

"Tygodnik" kończy wzruszająco co zarazem niemal ostrzegawczo: "Nierzadko pierwsze słowa hymnu brzmiały tak przekonywująco, jak tam w stoczniach Wybrzeża w chwili zawarcia porozumienia."

Główny bohater meżnego oporu robotników polskich Lecha Wałęsa (bo tak pisze się jego nazwisko z uwzględnieniem polskich znaków diakrytycznych, które nie mają odpowiedników w telexach amerykańskich agencji prasowych) ma lat 37, jest człowiekiem drobnej postury, bo szczupły i ma tylko 5 stop 7 cali wzrostu. Jest żarliwie religijny i — jak mówi — boi się tylko Pana Boga. Ma wasy nie bardzo piastowskie w stylu, bo przypominające raczej feudałów chińskich z którejś tam dynastii, i ma pięcioro, czy — jak chcą niektórzy — siedmioro dzieci, ale ma też walory płomiennego trybuna i spokojnego taktyka.

Powiedział kiedyś, już w trakcie strajku, że pragnie Polski, w której wszyscy mogliby się uśmiechać. I powiedział jeszcze, że nie dąży do tego, aby Polskę utopić — on pragnie ją odbudować.

Wałęsa niepotrzebnie występował w koszulce polo, bo nie jest to wszak strój narodowy polskiego robotnika, i niepotrzebnie podpisywał dokument porozumienia z Jagielskim monstrualnym piórem z wizerunkiem Papieża.

Jagielski, upozowany na wersalczyka i ubrany w nieskazitelne skrojony garnitur z nienagannie dobranym krawatem, zwracał się do niego per "szanowany panie przewodniczący." To przewodnictwo Wałęsy uznał też interrex prawdziwej Rzeczypospolitej — Prymas Polski, gdy po wspólnym wysłuchaniu Mszy św. w kaplicy Pałacu Prymasowskiego przysgarzył go ramionami i powiedział: "synu." Jak pięknie...

Lech Wałęsa nie prędko przestanie interesować dziennikarzy i kronikarzy wydarzeń, chyba, że go — nie daj Bóg — "załatwią" ubezy. Tu wyjaśnienie dla pewnej pani, która przyjechała z PRL'u zaledwie kilka lat temu, miała tam opinie osoby "politycznej," a teraz prosi redakcję Dziennika Związkowego o wyjaśnienie, co znaczy "ubek." Ubek, proszę pani, to jest taki facet, który za judaszowe srebrniki wbija rodakom drzazgi za paznokcie i miażdży im palce w drzwiach, aby z nich w ten sposób wymusić miłość do komunizmu i do Związku Sowieckiego.

Miejmy nadzieję, że na oczach świata Lech Wałęsa nie zostanie przygnieciony przez ubecką ciężarówkę, ani zadławiony gazem przez tak zwanych spawaczy, którzy w czasie

Głos Wolnych W Służbie Wolności

jego pracy w kadłubie budowanego statku "wyciągną wszystkie tlen potrzebny do oddychania."

W taki właśnie sposób zostali zlikwidowani przez ubeków niektórzy przywódcy strajkowi z grudnia 1970 roku. Należy przypomnieć: strajk na Wybrzeżu w 1970 roku nie skończył się na grudniowej dacie. Został powtórzony w trzeciej dekadzie stycznia 1971 roku przez stoczniovców Szczecina. Przypomniał ten strajk dokumentalny film pt. "Trzy dni w Szczecinie" — wznowiony niedawno na 11 kanale telewizji amerykańskiej. Współtwórcą tego filmu jest Bolesław Sulik — syn słynnego "Taty Rysia," generała, dowódcy słynnej 5 Dywizji Kresowej w Drugim Korpusie gen. Andersa.

"Młody" Sulik pojechał do Polski, za co został potępiony przez niektórych patriotów na emigracji, ale nie szkodzi, przywiózł bowiem z tej wyprawy materiały filmowe i fotograficzne, które umożliwiły przypomnienie światu tamtych, szczecińskich trzech dni.

Imię ówczesnego przywódcy Edmunda Bałuki nie powinno być zapomniane. Przetłumaczył on szykany i pogródkłi i wreszcie szlakiem utorowanym przez milicję, która go miała dosyć, wydosłał się na wolność i żyje na zachodzie. Paru jego najbliższych współpracowników zostało jednak zlikwidowanych lub unieszkodliwionych. Edmund Bałuka, przywódca strajku sprzed 10 lat, który to strajk stał się lekcją dla stoczniovców w 1980 roku...

Jeden warunek umowy przedstawieli narzucający władzy z wolnymi stoczniovcami został już spełniony: prasa opublikowała pełny tekst porozumienia, a także znacznie obszerniejszy protokół. Nie sposób go tu zamieścić, jest tak obszerny, że wymaga całej strony Dziennika.

Protokół ten obejmuje w szczególności wszystkie punkty umowy. Przeważnie obie strony były zgodne, w niektórych punktach Jagielski weksłował zagadnienie na odpowiedniej instancje (jak np. punkt cztery paragraf B "uwolnić wszystkich więźniów politycznych — w tym Edmunda Zadrożyńskiego, Jana Kozłowskiego i Marka Kozłowskiego" ustalono: przekazanie spraw tych osób do rozpatrzenia ministrowi sprawiedliwości, który w terminie dwóch tygodni nada bieg sprawie; w przypadkach, kiedy wymienione osoby są pozbawione wolności — przerwanie wykonywania kary do czasu zakończenia procesu"), postulat obniżenia wieku emerytalnego "komisja rządowa uznała za niemożliwy do spełnienia w aktualnej sytuacji gospodarczej." Inne pozostawiono do załatwienia w terminach późniejszych.

Tego protokołu nie pisały twarde i spracowane ręce robotnicze. Jest on pisany językiem prawników i ekonomistów. A przede wszystkim językiem ludzi serdecznie zatroskanych stanem spraw polskich.

Ugoda w punkcie siódmym, który brzmi: "wyplacić wszystkim pracownikom biorącym udział w strajku wynagrodzenie za okres strajku, jak za urlop wypoczynkowy z funduszu "CRZZ" z punktu widzenia gospodarki w systemie kapitalistycznym wydaje się nieprawdopodobna. A jednak punkt ten został przyjęty. Umowa gdańska i protokół do niej zdają się być dokumentami wzorcowymi, z których korzystać będą branżowe Związki Zawodowe. Protokół nie ogranicza się do spraw bytowych wyłącznie stoczniovców, stara się objąć wszystkich ludzi pracy. Zabiega np. o uznanie schorzenia kręgosłupa za chorobę zawodową stomatologów.

W ostatniej fazie strajku Polskę obiegały dwie posępne wiadomości. Jedna mówiła, że katastrofę górnicaż w kopalni "Halemba" w Rudzie Śląskiej spowodowali sami górnicy, którzy zwolnili z hamulców niekontrolowane wagony podziemnej kolejki, a więc zlikwidować przeciwników strajku, a innych postraszyć. Druga wiadomość głosiła, że w Puszczy Kampinowskiej stanęła sowiecka brygada czy nawet dywizja pancerna w każdej chwili gotowa do uderzenia na Warszawę. Udało nam się uruchomić wszystkie możliwe i na wiarę zasługuje kontakty; wszystko wskazuje, że wiadomości te nigdzie nie znalazły potwierdzenia i że są typową dezinformacją organów bezpieczeństwa (właśnie ubeków), mającą na celu zgniebienie i zastraszenie społeczeństwa.

Jedno ze źródeł świętego, społecz-

nego robotniczego gniewu demaskuje organ ateistów "Argumenty" w numerze 35:

"Może to, co powiem, zabrzmi dziwnie: u nas najlepiej żyje się elementom antysocjalistycznym — cwaniakom, kombinatorom, karierowiczom. W ubiegłym roku spędziłem urlop u znajomego na wsi. Jadąc autobusem widziałem rzędy luksusowo wybudowanych willi. W każdej willi — obowiązkowo — basen. Czyżby jakiś najazd milionerów? Mój znajomy roześmiał się. "Porozmawiaj z moim sąsiadem murarzem — odpowiedział — on ci to wszystko wyjaśni." Porozmawiałem. Okazało się, że te wille budowali dyrektorzy i personel kierowniczy pobliskich fabryk z materiałów budowlanych przeznaczonych na potrzeby fabryk, którymi kierowali. Wille stawiali w czasie normalnej pracy członkowie brygad remontowobudowlanych, wynagrodzenie płaciła fabryka. Dyrektorzy płacili dodatkowo ekstra po 200 złotych za każdy dzień pracy. "Było całkiem niezłe — chwali się ów murarz — dyrektorzy podwędzali materiał budowlany ze swoich fabryk, a my też trochę podwędzaliśmy tego materiału dyrektorom. Szło żyć! ... "A ileż to każdy z nas zna przykładów, że nieudolny, dezorganizujący pracę kierownik przechodzi z jednego kierowniczego stanowiska na drugie. Sprawdza się powiedzenie: dyrektorem się urodziłeś, dyrektorem umrzesz."

Tę "rewelację" ujawniają "Argumenty" z rocznym opóźnieniem ("w ubiegłym roku spędziłem urlop"), jakkolwiek znało ją dobrze całe społeczeństwo. Z wyjątkiem organów ścigania przestępstw i skarbowych organów kontrolnych.

Na sześć lat przed "Argumentami" tak te sprawy pojmował stoczniovec Antek Izbicki, bohater wydarzeń z 1970 roku:

"... Bo przecież klasa robotnicza liczyć się musi. ... Chyba, że. ... A właśnie: chyba że. ... Chyba, że ją oszukują. ... Kto? — najpewniej inteligenci, ci co siedzą za biurkiem, co rachują, co piszą w prasie, co żądają wyższych norm, odmawiają premii, jak ów sekretarz Biura, Koziełszczuk, delegowany przez Szefa do reformy polskiego przemysłu. Inteligenci stoczniovi, to młodzi inżynierowie: samochód, garaż ze ściągniętej na lewo kadłubowej blachy, domek nad morzem, awans i premia — a tu Izbicki po latach ciężkiej harówki, po kursach i przeszkoleniach w czasie pracy, że stażem partyjnym i wojskowym, wielokrotnie przodownik i instruktor, nauczyciel, dobił się oto zaledwie starszego mistrza. Prowadzi remonty elektronicznych i automatycznych urządzeń na statkach, póki statek w doku, nie schodzi z niego w dzień i w nocy ... od rana do nocy zajęty, a nic z tego nie ma — oszukują go tam czy co? I kto właściwie oszukuje? Robotnika w państwie ludowym?!"

... Boć przecież w socjalistycznym państwie robotnicy niosą na sobie ciężar największy a są najgorzej płatni — gorzej od chłopu, inteligenta, technika! Gorzej i z jednego tylko źródła — jak sobie nie wydrapie większego zarobku w swojej fabryce, to nikt skądinąd mu nie pomoże, dorobić nigdzie się nie da szczególnie wśród portowego nocnego zimna, podczas gdy panowie z umysłowego zawsze coś pokombinują i grzeją się w ładnych

Paweł Moskwa

Requiem

*Odpoczywajcie w pokoju
naszej miłości*

*Wy — co już w boskiej mieszkacie ...
Wy — coście znaleźli piękno swej wielkości
w białoczerwonym kwadracie.*

*Odpoczywajcie po znoju
przepastnej drogi*

*Wy — w haubach lepkich od potu
Wy — coście dławili mdłący napływ trwogi
oślepli gwałtem wywrotów.*

*Odpoczywajcie u źródłu
w garście rycerzy*

*Wy — którym Bóg odpiął pasy
Wy — którym wektor czarny anioł mierzyl
dla Waszej ostatniej trasy.*

*Odpoczywajcie po bojach
dziwni przybysze*

*Wy — z esów-floresów dymiących
Wy — coście zmąclli wsi angielskiej ciszę
na jakiejś samotnej łące ...*

*Niechaj na wieki Wam będzie
nasze kochanie*

*Wam — krwawym już polskim wrześnie
Wam — coście do Bitwy o Wielką Brytanię
wystartowali — rok wcześniej ...*

mieszkaniach przy swoim telewizyjnym ciepełku. A robotnik? Wiodąca klasa? Rządząca klasa? Prawda dwa razy w Polsce Ludowej robotnicy sprawowali sąd i spowodowali zmianę władzy. Dwa razy — w 56-ym i w 70-ym. Są najbiedniejsi, więc się buntują, w komunizmie też. Ale czy tu, nad morzem, w stoczni, naprawdę są najbiedniejsi? Wszak Koziełszczuk twierdził, że źle pracują, że biorą niezasłużone premie, że przez nich państwo socjalistyczne nie wychodzi na swoje. Skąd te twierdzenia, jeśli on, Izbicki, dzięki własnej wytrwałości skrócił kiedyś remont radzieckiego statku o pełne czterdzieści dni? Dostał za to dyplom, ale pieniędzy niewiele — w sumie, przez wszystkie lata w stoczni osiągnął 400 złotych miesięcznej podwyżki. Cóż to jest wobec grudniowej zmiany cen? Więc kto zarabia i wyzyskuje robotnika — inżynier, dyrektor, technik, księgowy, a może sam sekretarz Partii?! Toć najmniej partyjnych jest przy maszynach, a najwięcej w pionie dyrekcyjnym, osiemdziesiąt pięć procent składu, wiadomo...

(Tomasz Staliński — Sledztwo, wyd. Instytut Literacki, Paryż 1974. Tomasz Staliński, to pseudonim wybitnego pisarza żyjącego i tworzącego w Polsce).

Dziennikarz będąc w dniach strajku na Wybrzeżu zadał dokerowi pytanie: "czy pana zdaniem doszłoby do tak dramatycznego konfliktu, zakładając, że sytuacja ekonomiczna w kraju byłaby taka jaka jest, ale gdyby środki masowego przekazu mówiły pełną prawdę, bez żadnych przemilczeń i nieudomnień? W odpowiedzi ów robotnik powiedział krótko: "Wówczas taki kierunek rozwoju nie trwałby dziesięć — lecz najwyżej pięć lat." (Gazeta Południowa z 1 września 1980 roku).

*Grabiali nas wszyscy,
począwszy od góry,
zrujnowali miasto,
zostawili dziury*

Tak śpiewali stoczniovcy szczecińscy w czasie swego styczniowego strajku w 1971 r., ale nie wszędzie wtedy dotarł ich głos.

Teraz głos Wolnych rozbrzmiewa w Polsce coraz potężniej. Jeszcze dojrzeza w podziemiach, ale jest coraz czystszy, coraz wyraźniejszy. i coraz odważniejszy.

Ten głos może złączyć się w chór. W potężny chór robotników i inteligentów, chłopów i studentów, starych i młodych, zawsze wiernych i dopiero co nawróconych.

Wsluchamy się bacznie w ten wielostrunny głos, bo w nim zmienia się Polska.

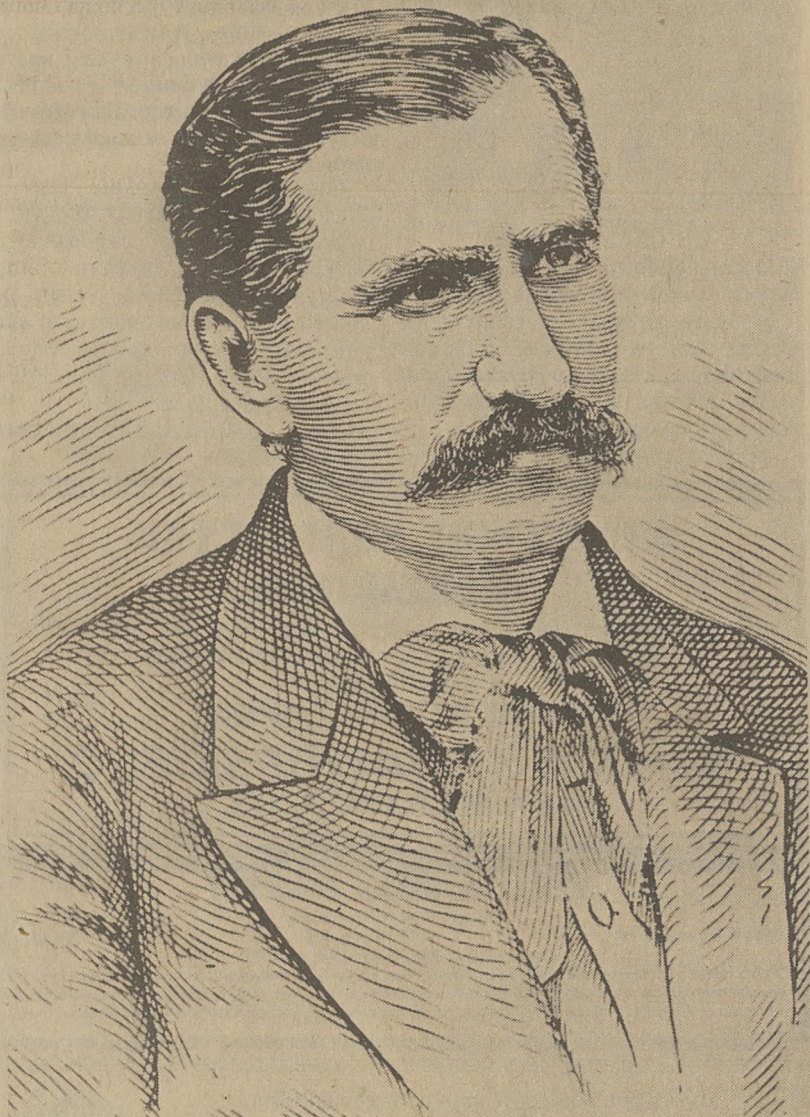
redaguje Zbigniew Chalko

Szkice Folklorystyczne

Nakładem Wydawnictwa Literackiego ukazała się ostatnio 3-tomowa książka Juliana Krzyżanowskiego "Szkice folklorystyczne." Jest to zbiór prac poświęconych literaturze ludowej, która była istotną dziedziną zainteresowań tego historyka literatury. Zbiór obejmuje ponad 100 rozpraw, artykułów i recenzji pisanych w latach 1933-1975.

Na Księgarskich Półkach

Nakładem wydawnictwa "Interpress" ukazało się "Vademecum Zamku Warszawskiego" pióra Jerzego Lileyki. Książka opisuje dzieje Zamku Królewskiego od średniowiecza po dzień dzisiejszy, przedstawia funkcje, jakie spełniał w przeszłości, opisuje układ urbanistyczny i wnętrza. Tekst uatrakcyjniają kolorowe ilustracje i plany zamku.

Agaton Giller

tów w Filadelfii z Juliuszem Andrzejkowiczem na czele do założenia Związku Narodowego Polskiego.

W liście tym Giller pisał m.in. "... Ponieważ więc emigracja jest i stanowi siłę wielką, której zaprzeczyć nie można, powinno więc być zadaniem dobrze zrozumianego patriotyzmu, tak nią pokierować, ażeby spraw ojczyzny największy z niej pożytek odnieść mogła.

"Jakim sposobem nadać jej moż. na kierunek pożyteczny dla sprawy polskiej?

"Za pomocą organizacji, odpowiadamy, bo tylko organizacja może zjednoczyć rozprószonych; ona tylko dozwoliłi nimi w ten sposób pokierować, że nie zostaną zmarnowani i dla ojczyzny zostaną zachowani ...

"... Moralnie i narodowo podniesiona przez fakt połączenia się, przy dobrym bycie, o którego staranie musi być także jednym z zadań organizacyi, gdy masa Polaków w Ame-

GRATULACJE I NAJLEPSZE ZYCZENIA
dla Związku Narodowego Polskiego
z okazji Setnej Roczniczy istnienia
— składa —

MUTUAL FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

2202 W. Cermak Rd. Tel. 847-7747
Peter Kazanaukas, Zarządca

Płacimy największe dywidendy — Oszczędzajcie u nas bezpiecznie.
BO OSZCZĘDNOŚCIĄ I PRACĄ LUDZIE SIĘ BOGACĄ
Każdy wkład asekurowany jest do \$100,000. Jesteśmy w interesie od 1906 r.
Jeżeli potrzebujecie pożyczki na kupno lub modernizację domu —
skontaktujcie się z nami.

Najserdeczniejsze życzenia z okazji 100 lat istnienia
Związku Narodowego Polskiego dalszych sukcesów
i powodzenia we wszystkich przedsięwzięciach w
następnych latach
— zasyła —

SOUTHWEST FEDERAL

Savings and Loan Association
3525 West 63rd Street

Zał. 1883 Istnieje 97 Lat
Telefon 436-4600

Oszczędności złożone przed 10-tym zarabiają od 1-go
GODZINY: Poniedziałek, Piątek — 9 rano do 8 wieczorem:
Wtorek, Czwartek — 9 rano do 4 po południu:
Sobota — 9 rano do 12 w południe;
W środy transakcji nie przeprowadzamy

"Together, we make it happen"

Przesyłamy Najserdeczniejsze Życzenia
Dla Związku Narodowego Polskiego z Okazji 100 Lat Istnienia
oraz wszystkiego najlepszego w pracy dla organizacji
i dla całej Polonii

DENNIS VOSS

Przewodniczący Dyrekcji Oby Banków

PARKWAY BANK & TRUST CO
4777 N. HARLEM AVE. HARWOOD HEIGHTS, ILL. 60656
867-6600

FIRST STATE BANK OF CHICAGO
4646 N. CUMBERLAND AVENUE CHICAGO, ILL. 60656
625-6600

Each Depositor Insured to \$100,000 by the
Federal Deposit Insurance Corporation

Z OKAZJI 100-TEJ ROCZNICY
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
DALSZEJ WYDAJNEJ PRACY
DLA DOBRA ORGANIZACJI

Najserdeczniejsze Życzenia Dalszego Rozwoju
i Dalszej Zbożnej a Tak Owocnej Działalności
We Wszelkich Kierunkach i Poczynaniach
Dla Organizacji oraz Całej Polonii

FROM THE DIRECTORS, OFFICERS, STAFF

CITIZEN

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

HOME OFFICE: CHICAGO OFFICE:
107 E. Plainfield Rd. 3917-19 W. 26th St.
Willowbrook, Ill. Chicago, Ill.
Tel. 325-6610 Tel. RO 2-1264

GEORGE BASTA, President

Najserdeczniejsze życzenia
z okazji Setnej Roczniczy Istnienia ZNP
pomyślnych poczyniń, dalszego rozwoju i sukcesów
— zasyła —

The District National Bank of Chicago

1110 West 35th St.
Chicago, Illinois 60609

CAŁKOWITA OBSŁUGA BANKOWA

Wszelkie sprawy wchodzące w zakres Bankowości uprzejmie
i grzecznie z całą dokładnością zostaną załatwione w naszym banku.
Tel. Yards 7-6200

Serdeczne Życzenia
dla Związku Narodowego Polskiego
z okazji Stulecia istnienia —
dalszego rozwoju i owocnych poczyniń
dla dobra całej Polonii

Financial Security Savings and Loan Association

CORNER OF IRVING PARK and AUSTIN
CHICAGO, ILLINOIS 60634 (312) 282-7144
CORNER OF GORDON and HIGGINS RDS.
ELK GROVE, ILLINOIS 60007 (312) 640-7144

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA DLA Z.N.P. Z OKAZJI JUBILEUSZU
Wielu Sukcesów i Powodzenia w Latach Drugiego Stulecia
— zasyła —

RIDGELAND SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6650 West Cermak Rd., Berwyn, Ill. Tel. GUnderson 4-7600
JAMES BUSH, President

Najserdeczniejsze Życzenia Pomyślnych
Poczyniń dla

Związku Narodowego Polskiego
z Okazji 100-iej Roczniczy Istnienia
i dalszego rozwoju tak wiele zasłużonej
organizacji dla sprawy polskiej, oraz
kontynuacji tej pięknej, a tak zbożnej
pracy we wszelkich kierunkach
Waszych Planów — zasyła

Each depositor insured to \$100,000

1st NATIONAL BANK OF NILES

7100 Oakton Street

Niles, Ill. 60648

Tel. YO 7-5300

Dla Związku Narodowego Polskiego
z okazji 100 lat istnienia
najserdeczniejsze życzenia we wszelkich
poczynaniach, oraz wszelkich wysiłkach owocnej
pracy, sukcesów w 2-gim STULECIU, dla dobra
Polonii i Stanów Zjedn.

— zasyła —
Ben Franklin
Savings & Loan Ass'n.

7 3/4 %

6-letnie Certyfikaty

Joseph J. Gasior, President
Oak Brook Waukegan Skokie
Oakbrook North Bldg. Lakehurst Old Orchard
Oakbrook Shopping Center Convenience Shopping Center
Oakbrook Mall Lower Arcade Center 61 Old Orchard
654-4770 473-1300 677-6150

Najserdeczniejsze Życzenia Dla Z.N.P. z Okazji 100-lecia Istnienia
dalszych pomyślności w życiu, także dalszej zbożnej, a tak owocnej
działalności we wszelkich kierunkach i poczynaniach dla Sprawy Polskiej
i całej Polonii
— zasyła —

CRAGIN FEDERAL SAVINGS

NASZE LOKACJE:

CHICAGO:

5200 W. Fullerton
5144 W. Chicago
3201 N. Harlem
4738 N. Cumberland
5742 W. Belmont Ave.
5466 N. Milwaukee Ave.
3350 W. Diversey

Telefon: 889-1000
Telefon: 626-9575
Telefon: 286-7171
Telefon: 589-0202
Telefon: 286-2525
Telefon: 792-3993
Telefon: 486-5200

SCHAUMBURG:

1455 W. Schaumburg Rd.
800 E. Higgins Rd.

Telefon 893-0440
Telefon: 884-0100

ITASCA:

515 W. Irving Park Rd.

Telefon: 773-0008

PARK RIDGE:

600 W. Talcott Rd.

Telefon: 692-2200

RIVER FOREST:

7601 North Ave.

Telefon: 366-5690

Mount Prospect:

1700 S. Elmhurst St.

Telefon: 434-7850

NILES:

7201 N. Harlem Ave.

Telefon: 647-7733

Franciszek Dziób

Wybitny Organizator "Błękitnej Armii"

Największym osiągnięciem Polonii
jest niewątpliwie jej Czyn Zbrojny
w czasie Pierwszej Wojny Światowej.
Był on ukoronowaniem wielu lat pra-
cy patriotycznej i społecznej. Prze-
cież nie co innego przeświecało Aga-
tonowi Gillerowi, gdy wzywał Pola-
ków rozsiadanych po Ameryce do or-
ganizowania się, jak właśnie praca
i walka o niepodległość Polski. Myśl
członka Rządu Narodowego w okre-
sie Powstania Styczniowego podchwycił
Juliusz Andrzejkowicz i grono
działaczy polskich w Filadelfii, zakła-
dając Związek Narodowy Polski.

Od 1905 r. myśl tworzenia wojska
zaprzętała wiele umysłów polskich
zarówno w Europie jak w Ameryce.
ZNP i Sokół, najbardziej dynamiczne
organizacje przodowały Polonii w
krzewieniu idei własnego wojska, a
po wybuchu wojny między zaborca-
mi, w jego organizowaniu. Nazew-
duchowego wodza Polonii — mistrza
I. J. Paderewskiego Polonia odpo-
wiedziała prawdziwą mobilizacją sił i
środków. Wydział Narodowy z Janem
Smulskim na czele realizował plan,
ZNP, Sokół, ZPRK i inne organiza-
cje entuzjastycznie poparły tworzenie
jednostek wojskowych.

Obok Paderewskiego i Smulskiego
w czołówce twórców polonijnego woj-
ska, które wyjechało do Francji, by
walczyć o wolność dla Polski, a póź-
niej utrzymywać granice państwa, należy
wymienić prezesów wielkich organi-
zacji: Kazimierza Żychlińskiego z
ZNP i dr. Teofila Starzyńskiego z So-
kół; N. L. Piotrowskiego, skarbnika
Wydziału Narodowego, A. Małkow-
skiego, Wacława Gąsiorowskiego, bi-
skupa Pawła Rhode i wielu innych.
Wśród organizatorów wojska zapa-
łem i osiągnięciami wyróżnił się Fran-
ciszek Dziób, jeden z nielicznych ży-
jących organizatorów wojska.

Franciszek Dziób urodził się 28 lu-
tego 1887 roku w Bieżanowie pod

Krakowie. Jakże było środowisko,
w którym wyrósł? Przede wszystkim
było ono religijne i patriotyczne. Dzie-
ki bliskości Krakowa (8 km) bieża-
nowska młodzież mogła korzystać ze
szkół krakowskich z Uniwersytetem
Jagiellońskim włącznie. Dało to spo-
łeczeństwu Bieżanowa ludzi wykształ-
conych: profesorów (bracia Jakub-
biec), adwokatów (Aschenbrenner), le-
karzy, księży (ks. bp Julian Groblic-
ki) oraz techników.

Po ukończeniu gimnazjum Sw. An-
ny w Krakowie i równocześnie kilku
kursów Sokół, których właściwym
celem było wyszkolenie wojskowe, w
porozumieniu z naczelnikiem Sokół,
ks. J. Kuflem, i za zgodą rodziców
19-letni Franciszek wyjeżdża do Sta-
nów Zjednoczonych, na które działa-
cze wolnościowi w kraju coraz bar-
dziej liczą jako na sojusznika w ich
poczynaniach.

Tak więc w 1908 roku znalazł się
młody Dziób w Meriden Connecticut.
Trzeba było znaleźć pracę dla chle-
ba i uczyć się języka. Młody czło-
wiek wpisuje się do Grupy 813 ZNP
oraz Gniazda 68 Sokół, będącego w
tym czasie wydziałem ZNP. Już po
kilku tygodniach Sokoli zwrócili uw-
agę na zdolności nowego przybysza.
W 1907 roku jest sekretarzem Gru-
py 813 i naczelnikiem Gniazda 68.
W dwa lata później, w 1909 roku
zostaje wybrany naczelnikiem Okrę-
gu 5-go Sokół, obejmującego pięć
stanów: Connecticut, Rhode Island,
Massachusetts, Maine i New York.

Szkolenie instruktorów, objazdy
Gniazd zajmują mi nie tylko każdy
wieczór tygodnia, ale soboty i nie-
dziele. Nie byłoby to może specja-
lnym wyczynem gdyby nie ciężka pra-
ca w fabryce, nauka języka oraz po-
krywanie kosztów podróży z własnej
kieszeni.

Taki jest obraz "zapaleńca" jak
(Ciąg dalszy na str. 9-iej)

Prężność Strukturalna Oznacza Dobre Zdrowie Za Pomocą Chiropraktyki

DR CHESTER WILK

Dobra budowa strukturalna ma
wpływ na funkcje całego organizmu
i to się da zauważyć w każdym wy-
padku. Jeśli na przykład, fundament
budynku zapada się, to popękać mogą
cegły, popusze się urządzenie kana-
lizacyjne i popęka plaster.

Jeśli niespodziewanie uszkodzona

zostanie budowa samolotu, mostu,
lokomotywy, samochodu itp., to za-
łóża to ich normalną funkcję.

To samo się dzieje z ciałem ludz-
kim. Osoby, które utrzymują budowę
swego ciała w stanie zdrowym za
pomocą zabiegów chiropraktycz-
nych, są bardziej odporne na choroby
mięśniowo-kostne, trawienno-jelitowe,
choroby dróg oddechowych i naczyń
sercowych. Systematycznie poddają
się zabiegom chiropraktycznym i
utrzymują swe ciało w stanie dobrego
zdrowia.

Autorem tego artykułu jest Dr.
Chester Wilk, lekarz-chiropraktor,
(wykładowca i autor najgłośniejszej
książki w języku polskim "Chiro-
praktik Zabiera Głos"), który pro-
wadzi biura pod następującym adre-
sem: 5130 W. Belmont Ave., Chicago
oraz w Park Ridge, Ill., blisko
Touhy i Cumberland.

Celem umówienia, prosimy telefo-
nować: 725-4878.

INTENSYWNY KURS JEZYKA ANGIELSKIEGO

Dnia 22 września zaczynamy jesienny kurs tylko dla tych którzy
naprawdę chcą w krótkim czasie porozumieć się
PO ANGIELSKU!

PROSZĘ DZWONIĆ: 685-4326

SZKOŁA ST. JAWORSKIEGO
4766 N. MILWAUKEE AVE.

VENEZIA MEAT MARKET

Najlepsi Włoccy Specjaliści
NORRIDGE, ILL. 456-9844
Dostarczamy w Tygodniu Zakupy od \$20.00
Nasze mięso jest krajane na poczekaniu. Jeśli Wam się spieszy, zamawiajcie wcześniej lub żądajcie
bezpłatnego dostarczenia do domu. Sprzedajemy także zadnie ćwiartki, wołowe połówki, poledwice
i baraninę. Wszystkie mięsa są całkowicie przygotowane do Waszego zamrażacza bez dodatkowych
kosztów.

Dla Całego Waszego Orszaku Weselnego Mamy
Bardzo Atrakcyjne Suknie Gotowe
Szyjemy Również Na Zamówienie — Na Miare
Po Bardzo Przystępnych Cenach

ORIGINAL BRIDAL SHOPPE

Strój Projektowane Przez JANINĘ STASIAK, Właścicielkę

Suknie Ślubne — Suknie Dla Druhen — Suknie Dla Matki Panny Młodej
Strój Wieczorowy — "PROM" Na Zabawy Taneczne
Suknie Cocktailowe. Kompletne Wyposażenie Na Chrzcziny i Komunię

3035 N. MILWAUKEE AVE. CHICAGO, IL. 60618
TELEFON: 227-1647

Z okazji Setnej Roczniczy Założenia Związku Narodowego Polskiego wszystkiego najlepszego,
a przede wszystkim uwieńczonej sukcesami realizacji Waszych planów i zamierzeń dla
dobra sprawy polskiej i całej Polonii

— życzy —

Assets over \$500,050,000

Serving you continuously for over 58 years...

**MID AMERICA
FEDERAL SAVINGS**

LOAN ASS'N.

CICERO
5900 W. Cermak Road
Phone 863-6700

RIVERSIDE
40 W. Burlington
Phone 442-9700

WESTERN SPRINGS
40 W. 47th Street
Phone 246-8990

CLARENDON HILLS
55th & Holmes
Phone 325-7300

NAPERVILLE
1001 South Washington St.
Phone 420-1001

WHEATON
250 E. Roosevelt Rd.
Phone 653-4800

ST. CHARLES
2600 E. Main St.
Phone 377-2100

"You're never more than 5 miles from a Mid America Federal Savings office in the western suburbs"

UCZ SIĘ ANGIELSKIEGO

Studiuj na uniwersytecie Il-
inois. Intensywne nauczanie
języka angielskiego na wszy-
stkich poziomach przez spe-
cjalnych instruktorów. Kla-
sy od 3 po poł. do 9 wiecz.
10-tygodniowy kurs rozpo-
czyną się w połowie wrze-
śnia. Zgłoszenia już teraz
Pokój 820, University Hall
601 S. Morgan, lub telefo-
nować Dr. Boca 996-8098

COSMOPOLITAN TRAVEL AGENCY

WŁAŚCICIEL ST. JAWORSKI
AUTORYZOWANY DEALER PEKAO

TYLKO DO 20 WRZEŚNIA PO
ZNIZONYCH CENACH
• AUTA • PACZKI • PRZEKAZY PIENIEŻNE
• WIZY • PASZPORTY • TŁUMACZENIA
4766 N. MILWAUKEE AVE.
TEL.: 685-2262-63

TRAKTORY

TEL.: 685-2262-63

REWOLUCYJNY SYSTEM ELEKTRONICZNY NAUKA JĘZYKA ANGIELSKIEGO

KURSY DLA POCZĄTKUJĄCYCH I ZAAWANSOWANYCH. TERAZ
MOŻLIWE TAKŻE KURSY OD \$129, OBEJMUJĄCE POPRAWIANIE
PRZEZ NAUCZYCIELA. Obsłużymy każdą osobę w Stanach Zjednoczonych
i Kanadzie, która chce otrzymać informację bez żadnych zobowiązań.
Nazwisko: ..... Adres: ..... Tel.: .....

INTERNATIONAL LABORATORY OF LANGUAGES
430 Central Avenue, Jersey City, NJ 07307, USA

Bajeczny
Teatralny Lounge

4 HORSEMEN

DANCING
7 Nocy

Obecnie Występuje

Dynamiczny Zespół
"AMBERS"
Oraz Słynny BORIS

Od Środy
Do Soboty
Do 4 Rano
Mamy Również
Na Przyjęcia
Piękne Sale
ALLEGRETTI'S

Róg Mannheim i Higgins — 774-1138

Z Rodzinami, Krewnymi
i Przyjaciółmi przyjdźcie
na obiad lub kolację do
doskonałej polskiej restau-
racji

WARSAW INN RESTAURANT
6250 W. 63-cia Ul.

Wymienita domowa polsko-amerykańska kuchnia. Bardzo
smaczne i obfite posiłki. Piękna sala na przyjęcia i bankiety
z różnych okazji rodzinnych i organizacyjnych.
Zapewniamy Was, że ze swej strony zrobimy wszystko, aby
ugościć Was wszystkich z prawdziwą serdecznością.
Po rezerwacji: Tel. 586-0410

DR. ALBERT S. ANDRASSI OPTOMETRYSTA

Zawiadami o przeniesieniu jego biura pod adres:
5448 South Kildare Ave.
Godziny przyjęć za umówieniem
Tel. 585-6400 Mówimy po polsku

SHOWCASE

300 W. GRAND AVE. (Off Center Shopping Mall)
Duży wybór importowanych kryształów z Polski. Bogaty asortyment deko-
racyjnych artykułów orientalnych, z mosiądzu, grające pudełka oraz
lampiony. Ceny niższe 20% do 50% na wszystkich artykułach. Otwarte co-
dziennie 10 rano do 6 wiecz., w soboty 10 rano do 5 pñ., w niedziele 11 rano
do 5 pñ.

TELEFON 329-9458

Franciszek Dziób

(Ciąg dalszy ze str. 8)

go coraz częściej nazywano.

W końcu 1909 roku widzimy go w
komitecie organizacyjnym i wykona-
wczym pierwszego w Ameryce "Kur-
su Gimnastyczno-Wojskowego", od-
bytego w Chicago z udziałem przed-
stawicieli wszystkich gniazd. Kierow-
nikiem kursu jest stary znajomy w
Krakowie — naczelnik Włodzimierz
Świątkiewicz. Maj 1910, to rok Pol-
skiego Kongresu Narodowego i od-
słonięcie pomników naczelnika Ko-
ściuszki oraz generała Kazimierza
Pułaskiego w Washingtonie. I tu wi-
dzimy delegata (23-letniego) Fran-
ciszka Dzioba, w Komisji Oświaty. W
czasie Kongresu nawiązuje on kon-
takty z przedstawicielami Polaków
w Anglii, Francji i Szwajcarii, z któ-
rymi utrzyma łączność aż do końca
wojny. Lata 1911-1913 to czas wyte-
żonej pracy szkoleniowej drużyn bo-
jowych Sokolstwa.

Wiosną 1914 roku w porozumieniu
z przedstawicielami polskiej emigra-
cji w Europie Franciszek Dziób uda-
je się do Toronto w Kanadzie. Przed-
stawia władzom wojskowym angielskim
projekt przysłania około 30-tu
ochotników do szkoły oficerskiej. Po
kilku godzinach rozmów wynik wię-
cej niż pozytywny z dwoma warun-
kami: pierwszy — rząd angielski po-
krywa koszty w Kanadzie; drugi —
to bezwzględna tajemnica, by nie
stwarzała kłopotów rządowi w Wa-
shingtonie. Z przepustką od władz

NOWOŚĆ KOMPLET NA WŁOSY

wypadające, łuste lub suche,
łupież. Działalność pomocniczą w uzy-
skaniu miękkich włosów i usuwa
łupież. Shampoo: \$3.50. Tonic: \$4.
Specjalne witaminy \$10. Tabletki
\$3. Cena za komplet \$20.

APTEKA GLASZERA

957 N. Ashland Róg Augusta Blvd.

PHOTOGRAPHIC

FILM & PHOTO
PROCESSING

24-GODZINNA OBSŁUGA

ZNIZKOWE CENY ZA WYWOŁANIE

12 zdjęć... \$2.50 24 zdjęć... \$4.00

20 zdjęć... \$3.50 36 zdjęć... \$6.00

Foto-Kartki z Powinszowaniami •

Wywoływanie Filmów i Zdjęć

Ekranowych • Kolorowe Próbn

Obitki • Czarno-Białe Próbn

Obitki • Filmy Rolkowe • Żarówki

Flaszkowe • Baterijki • Ramy •

Albumy • Powiększania

INSTANT
PASSPORT PHOTOS

7-DAY SERVICE
(PRINTS FROM SLIDES)

NEIGHBORHOOD PHOTO SERVICE

3154 N. Central Ave.
Tel. 622-0707

Dziób do Stanów po ochotników.

kanadyjskich "for about 30 young
Polish men" powraca Franciszek
Ze względu na działalność wywia-
du zaborców ochotnicy składają przy-
sięgę tajemnicy miejsca i celu wy-
jazdu. Trzy tygodnie później Fran-
ciszek Dziób przeprowadza do Kana-
dy pierwszych 27 ochotników zebranych
w Detroit. Następni pojadą co
2 lub 3 miesiące, zależnie od sytu-
acji w Toronto.

Latem 1914 roku nasz naczelnik
bierze udział w organizacji i kierow-
nictwie największego Kursu Gimna-
styczno-Wojskowego w Kolegium
ZNP w Cambridge Springs, Pa. W
Toronto tymczasem kończy się już
drugi kurs a następnie tournus ochot-
ników jest gotowy do wyjazdu. Tym-
czasem mocarstwa zaborcze naciska-
ją na rząd w Washingtonie z powo-
du wykrytego przez nich w Toronto
szkolenia wojskowego Polaków z U.S.
Ostra odpowiedź Washingtonu staje
się hasłem do tym większej i praw-
ie otwartej działalności w kierunku
szkolenia oddziałów bojowych, goto-
wych na wypadek możliwości prze-
rzenia ich do Francji. Mistrz Igna-
cy Paderewski, rektor Kolegium ZNP
Wacław Gąsiorowski oraz przedsta-
wiciel Polaków we Francji i Szwajcarii
Jan Horodyski wystąpili z projektem
zorganizowania Szkoły Podchorążych
w Kolegium. Zadanie to zostaje po-
wierzone Franciszkowi Dziobowi, któ-
ry zostawia pracę zarobkową i prze-
nosi się do Kolegium, jego rachunki
przejmują na siebie Mistrz I. Pade-
rewski.

Z Toronto wybiera Franciszek Dziób
przeszkolonych już instruktorów tak
(Ciąg dalszy na str. 10-ej)

Czy Cierpieć Na Słabe Krążenie Krwi, Zimne Ręce i Nogi?

W miarę jak się starzejemy, krąże-
nie naszej krwi staje się wolniejsze.
Czuujemy, że nasze ręce i nogi są
zawsze zimne. Dzieje się to na skutek
słabego krążenia krwi oraz z braku
pewnych witamin, które przyczyniają
się do budowy silniejszych naczyń
krwionośnych, chroniąc je w ten spo-
sób przed stwardnieniem.

Sa dziś do nabycia nowe tabletki
zwane U-PAL, które zawierają te nie-
zbędne witaminy, aby pobudzić krą-
żenie krwi w nogach i stopach, w ra-

mionach i rękach, dając tym członkom
potrzebne ciepło. Nie cierpieć nie-
potrzebnie. W miarę jak się starzejecie
zażyjcie te nowe tabletki U-PAL, za-
wierające witaminy, jeszcze dzisiaj.

Wasz Aptekarz jeszcze nie ma tych
nowych tabletek U-PAL, wyślijcie
więc \$5.00 na 50 tabletek plus \$2.00
na koszt przesyłki do: STAR PHAR-
MACAL CO., 957 N. Ashland Ave.,
Chicago, Illinois 60622, a wyślemy je
Wam natychmiast. (Ogl.)

ENJOY CHICAGO'S FINEST
POLISH-AMERICAN CUISINE—
VISIT THE

Old Warsaw
RESTAURANT POLISH STYLE
Smorgasboard

We Are Open
TUES.-SATURDAY
11:30 AM-10:00 PM
SUNDAY & HOLIDAYS
11:30 AM - 8:00 PM
Closed Mondays

IMPORTED OR DOMESTIC
BEERS, WINES & LIQUORS

CALL US 867-4500

Old Warsaw
RESTAURANT-LOUNGE
4750 N. HARLEM AVE.
Harwood Heights, Il.
FREE PARKING

Available:
Beautiful Souvenirs
Designed By T. F. Pawlik
Exclusively For
"Old Warsaw"

COLLISION AUTO REBUILDERS (Poprzednio: Finn's Towing)

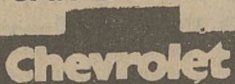
Sa gotowi do poniższych usług: Naprawa hamulców, zesrojenie pracy motru,
(tune-up) wyrównanie obrotu kół, zmiana oleju, zmiana opon, wymiana
baterii, smarowanie, naprawy karoserii, malowanie samochodów.
5963 ARCHER RD. • SUMMIT, IL. • (80-ta UL. i Archer Rd.)
24-godzinne pogotowie do holowania samochodów — Tel. 458-3013
Proszę powołać się na to ogłoszenie.

WIELKA WYPRZEDAŻ TEGOROCZNYCH MODELI POKAZOWYCH

Ża gotówkę lub na łatwe spłaty do lat 4. Dodatkowo za darmo otrzymanie 3 prezenty
od naszej firmy. Mamy również wiele innych samochodów po bardzo przystępnej
cenie. Na łatwe spłaty. Nowoprzybyli mile widziani.

Wszelkie sprawy dla Was załatwi przedstawiciel
polskiego działu — JAN BANKA.

GATEWAY

5373 N. MILWAUKEE

TEL. 631-9000

POLSKA OKOLICA — POLSKA FACHOWA OBSŁUGA —
U NAS SĄ NAJWIĘKSZE TANIOŚCI. Zabezpieczamy przed rdzewieniem za \$95.00.

Jan Banka

PRZYJDŹCIE
I PRZEKONAJCIE SIĘ!

Z OKAZJI SETNEJ ROCZNICY

**ZWIĄZKU
NARODOWEGO
POLSKIEGO**
**GRATULACJE
I NAJLEPSZE
ŻYCZENIA**

Składa

**NEWSWEB
CORPORATION**

KLUB PRZYJACIOŁ ZIEMI TARNOWSKIEJ

KOMITET POMOCY DZIECIOM KALEKIM
I NIEULECZALNIE CHORYM

Adres Komitetu: 6510 WEST BELMONT AVE., CHICAGO, IL 60634

ZARZĄD KLUBU

Prezes Stanisław Labno
Wiceprezes Józef Jasiak
Wiceprezes Irena Kiwior
Sekretarz Irena Kiwior II
Sekretarz Maria Labno
Skarbnik Tadeusz Barnas
Marszałek Stanisław Sepek
Korespondent Józef Jasiak

KOMITET POMOCY DZIECIOM

Przewodniczący Eugeniusz Kuc
Członkowie Józef Jasiak
Joanna Patrońska
Stanisław Sepek
Władysław
Kowynia

APEL

W Chicago, Ill. powstał i działa Klub Przyjaciół Ziemi
Tarnowskiej. Klub jest organizacją wyłącznie spo-
łeczno-charytatywną. Przy Klubie Przyjaciół Ziemi
Tarnowskiej powstał Komitet Pomocy Dzieciom Ka-
lekim i Nieuleczalnie Chorym w Tarnowie. Zakład ten
prowadzony jest przez siostry zakonne.
Zadaniem Komitetu jest organizowanie różnych imprez
dochodowych oraz zbieranie funduszy na ten szlachetny
cel. Wszelka pomoc z naszej strony tym dzieciom ulży
ich cierpieniom, pozwoli w większym stopniu na korzy-
stanie z radości życia oraz na zbliżenie ich uczuć
i kochających małych serc do ludzi szlachetnych
i rozumiejących cierpienia bliźnich.

Wszelkie nasze dary niezależnie od swej wartości
materialnej, wymiernej, mają także — co chyba jest
jeszcze ważniejsze — tę wartość niewymierną, którą
określić można jako dar płynący z głębi serca.

Mamy nadzieję, że nasi Rodacy przyjmą z dużym
zrozumieniem nasz Apel, okażą dużo szczodrości i
wielkości serca na ten szlachetny cel.

Poniżej zamieszczamy Kupon — Dobrowolne zobo-
wiązanie, który prosimy wypełnić i przesłać (doręczyć)
razem z dotacją na adres podany na kuponie.

Klub Przyjaciół Ziemi Tarnowskiej
Komitet Pomocy Dzieciom

Klub Przyjaciół Ziemi Tarnowskiej

Komitet Pomocy Dzieciom
Kalekim i Nieuleczalnie Chorym w Tarnowie
6510 WEST BELMONT AVENUE
Chicago, IL 60634

DOBROWOLNE ZOBOWIĄZANIE

Ja, niżej podpisany(a) _____ imię, nazwisko _____
adres _____
Niniejszym zobowiązuję się do złożenia jednorazowej ofiary na sumę \$ _____
lub w ratach na sumę \$ _____
Na pomoc dla dzieci kalekich i nieuleczalnie chorych w Tarnowie.
dnia _____ podpis _____ (Ogl.)

RYSUNEK artysty ś.p. Kazimierza Majewskiego na 85-lecie ZNP, jest aktualny również obecnie.

UWAGA! UWAGA! UWAGA! Wielkie Otwarcie Na Władysławowie!

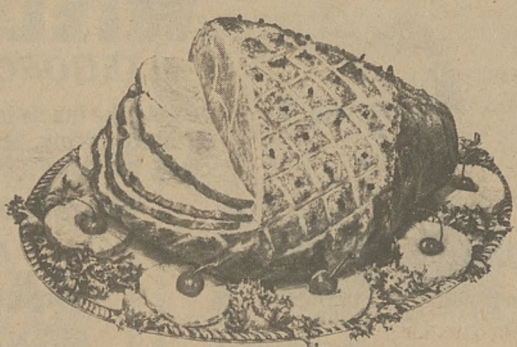
Właściciele Eugeniusz i Alicja Luszcz dobrze Państwu znani z wieloletniej praktyki w interesie, gorąco zapraszają do własnego obszernego i nowoczesnego polsko-amerykańskiego sklepu z własnym parkingiem.

GENE'S SAUSAGE SHOP DELICATESSEN AND LIQUORS

mieszczącego się pod adresem

5330 W. Belmont Ave.

(pomiędzy Lockwood i Long)

SKLEP TEN POLECA CODZIENNIE różnego rodzaju świeże mięso. Bogaty wybór najsmaczniejszych polskich i amerykańskich wędlin produkowanych przez najlepszych masarzy z Polski.

Poza tym sklep oferuje różnego rodzaju wyroby garmazeryjne, jak: pierogi, gołąbki, bigos, śledzie marynowane i inne... Polecany jest także duży wybór serów krajowych i importowanych.

U nas znajdziecie też różnego rodzaju delikatesy krajowe i importowane z Europy jak: czekolady, bomboniere, dżemy, grzyby i inne smakołyki. Nowością w tym sklepie jest dział z alkoholowymi artykułami z ogromnym wyborem tutejszych oraz importowanych z Polski i innych krajów Europy likierów, wódek, win i piw.

SKLEP CAŁY SWÓJ ASORTYMENT OFERUJE PO CENACH
NAJBARDZIEJ DOSTĘPNYCH I ODPOWIEDAJĄCYCH KAŻDEMU.

WŁAŚCICIELE EUGENIUSZ i ALICJA LUSZCZ

SERDECZNIE ZAPRASZAJĄ CODZIENNIE W GODZINACH:

Poniedziałek do piątku od 9 rano do 8 wieczorem;

Sobota od 8 rano do 8 wiecz.; Niedziela od 9 rano do 3 po południu.

Franciszek Dziób

(Ciąg dalszy ze str. 9)

dla szkoły, jak również dla Sokolich Drużyn Bojowych. Objeżdża większe ośrodki polonijne dla zdobycia ochotników do Szkoły Pochorążych oraz stara się zdobyć poparcie przywódców polonijnych. Już jesienią 1914 roku owocem tych starań są komitety Obywatelskie, w których pracują tacy działacze jak ks. bp Rhode, Siemiradzki, Huszczyk, Schreiber, Smykowski, ks. Syski, Szwajkart, Smulski, Zychliński, Fronczak i inni. Zadaniem tych Komitetów jest zdobywanie ochotników do Armii Polskiej oraz funduszy. Większa część ochotników przesyłana jest do Kanady, gdzie wydatki szkoleniowe pokrywała Anglia. Pozostali szkolą się w Stanach, w Cambridge, oraz przy Gniazdach Sokolich.

W sierpniu 1918 roku Franciszek Dziób bierze czynny udział w Sejmie Wychodźstwa Polskiego w Detroit. Wreszcie nadchodzi moment wyjazdu do Francji 30-35 tysięcy (cyfry te są zależne od źródeł) polskich żołnierzy wyszkolonych w Kanadzie i Stanach Zjednoczonych. Komendant

Córka Carol Burnett Znów Na Narkotykach

Szesnastoletnia córka znanej aktorki komediowej Carroll Burnett znów zażywa narkotyki. Rodzice oddali ją na leczenie do specjalnego ośrodka.

Dziewczynka już rok temu została oddana przez rodziców na leczenie, w celu pozbycia się złego nałogu. Zdaniem pani Burnett, nawroty są częstymi zjawiskami u narkomanów, stąd jeszcze jeden wypadek z Carrie. Rodzice mają jednak nadzieję, że dziewczynka zdoła się wreszcie z tego nałogu wyleczyć.

ADRIENNE ZIPPERMAN SHAPS Adwokaci

4268 S. Archer Ave.

Tel. 523-5784

Członek:

Chicago Bar Association
Illinois Bar Association
American Bar Association

FREE

**Secret Slovak and Polish
RECIPE COOKBOOKLET**
Featuring Cabbagerolls, Nutrolls,
Pierogis, Etc. \$2.00 Postage &
Handling.

SLOVAK RECIPES

Dept. ZGODA

1863 Timothy W. Mifflin, Pa. 15122

'CO DZIEŃ'

Płyn do włosów. Stopniowo przyciemnia spłowiałe i siwe włosy. Do nabycia w najpopularniejszej polskiej aptece w Chicago.
Co-Dzień \$5.00. Apteka Glaszera,
957 N. Ashland Ave., Chicago,
IL 60622

MAŁA

ENCYKLOPEDIA Powszechna

PWN

NAJNOWSZE WYDANIE

Zawiera:

37.000 haseł — w tym:
10.000 haseł biograficznych;
164 przeglądy syntetyczne i tabele;
1500 ilustracji wielobarwnych;
94 mapy wielobarwne;
1100 portretów.
952 dwuspalowych stron druku na papierze wysokogatunkowym, satynowanym — w bardzo solidnej, płóciennnej oprawie; waga 5,8 lb.

OKAZYJNIE DO NABYCIA

Cena: \$25.00 plus \$2.50 porto.

A mamy i inne ciekawe książki, których spis (z cenami) zawierający ponad 350 tytułów wysyłamy DARMO.

Zamówienie z należnością prosimy nadsyłać na adres:

NEW CITIZENS AID

SERVICE REG'D.

P.O. Box 844 — St. "B"

Montreal H3B 3K5, Que., Canada

* Idealny prezent na każdą okazję.

zamyka ostatni Kurs i razem z wojskiem wyjeżdża do Francji. Jakież musiało być zdziwienie sierżanta na widok swego starego instruktora, przybywającego w stopniu szeregowca! Nigdy bowiem nie otrzymał on żadnego stopnia mimo, że wyszkolił już kilka kursów podchorążych.

Franciszek Dziób zostaje odesłany do Szkoły Podchorążych w Camp de Richard. Tu w ciągu kilku dni otrzy-

(Ciąg dalszy na str. 11-ej)

ARTRETYZM

Szybyne Stawy — Ból Mięśni
MIĘTOWA MAŚĆ — Idealna. Działa skutecznie przy bólach mięśniowych i stawowych, spowodowanych przez artretyzm i reumatyzm. 2 uncje. słoik \$2.95, 8 uncje. słoik \$8.95. Apteka Glaszera, 957 N. Ashland Ave., Chicago, IL 60622

UWAGA! UWAGA!

Od 15 do 20

Września

**WIELKA
ZNIŻKA**

Na przedłużeniach paszportów, zaproszeniach, upoważnieniach i t.p. tylko

W

ALTA TRAVEL

5422 W. Fullerton

745-2962

Przynies to ogłoszenia a dostaniesz dodatkowo \$5 zniżki.

Najserdeczniejsze Życzenia

Z Okazji Setnej Rocznicy Założenia

ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Szczęść Panie Boże

w Dalszej Pracy

Zasyla

Klub

Parafii Osielec

Wraz z Komitetem

Historycznej Pamiątki Ojca Św.

Jana Pawła II

Za Zarząd: Franciszek Kwiatkowski, Prezes

Za Komitet: Mieczysław A. Binkowski, Przew.

O. Tomasz Bąlys, Przeor OO. Karmelitów Bosych w Munster, Ind.

Dla Przybyszów z Polski

Studentów, Kupców i Profesjonalistów, Polecamy Następujące

SŁOWNIKI-SAMOU CZKI

MacCallum. NAUKA ANGIELSKIEGO—ENGLISH FOR POLES. Nowe wydanie najlepszego samouczka, fonetyczna wymowa angielska, stron 227, słowniczek ..... \$ 7.50
Dobrzycka, Irena. ANGIELSKI język dla początkujących, 13 zeszytów ze słownikiem materiałem gramatycznym, a także kluczem do ćwiczeń 6.50
Jassen W. FONETYKA JEZYKA ANGIELSKIEGO 3.50
Słowniczek kieszonkowy angielsko-polski i polsko-angielski, zwany LILIPUT, w pięknej plastycznej oprawie. Z przesyłką 3.00
SŁOWNICZEK MINIATUROWY, Szkocki POLSKO-ANGIELSKI I ANGIELSKO-POLSKI. 12,000 słów w płóciennnej oprawie, z przesyłką 3.50
NAJLEPSZY ze słowników średnich rozmiarów, Tadeusza Grzebińskiego SŁOWNIK ANGIELSKO-POLSKI i POLSKO-ANGIELSKI, stron 675, układ dwuspalowy, format zgrubny-kieszonkowy, płócienna oprawa 8.50

JAN STANISŁAWSKI

ANGIELSKO-POLSKI I POLSKO-ANGIELSKI SŁOWNIK

(w jednej książce)

880 stron w twardej luksusowej oprawie; wyraźny druk

Cena \$17, z przesyłką \$18.70

J. Stanisławski. WIELKI SŁOWNIK ANGIELSKO-POLSKI, SUPPLEMENT, A-Z 5.00

J. Stanisławski. WIELKI SŁOWNIK POLSKO-ANGIELSKI, SUPPLEMENT A-Z 3.50

L. Skutnik. ENGLISH FOR COMMUNICATION z obszernym słownikiem, str. 340 ..... 5.00

C. K. Ogden. THE GENERAL BASIC ENGLISH DICTIONARY. W płóciennnej oprawie 7.50

Jan Stanisławski, K. Billip, Z. Chociłowska. PODRĘCZNY SŁOWNIK — ANGIELSKO-POLSKI. Słownik zawiera ponad 50,000 wyrazów, wyrażeń i zwrotów z zakresu ogólnego słownictwa angielskiego. ... 11.00

Tych samych autorów, jak wyżej POLSKO-ANGIELSKI SŁOWNIK, stron 1,030, płócienna oprawa 9.00

Jan Stanisławski, K. Billip, Z. Chociłowska. PODRĘCZNY SŁOWNIK ANGIELSKO-POLSKI, stron 916, w solidnej płóciennnej oprawie. NOWE wydanie. 12.00

Tych samych autorów, jak wyżej POLSKO-ANGIELSKI SŁOWNIK, stron 1,030, płócienna oprawa. NAJNOWSZE wydanie 12.00

J. Stanisławski. WIELKI SŁOWNIK ANGIELSKO-POLSKI I POLSKO-ANGIELSKI. NOWE, czterotomowe wydanie, w luksusowej płóciennnej oprawie, zawiera ponad 280,000 wyrazów, wyrażeń i zwrotów z zakresu ogólnego słownictwa angielskiego oraz znaczną ilość terminów z dziedziny techniki, medycyny itp. 40.00

J. Stanisławski. WIELKI SŁOWNIK POLSKO-ANGIELSKI, stron 1,503, płócienna oprawa. 20.00

Jaskowska Teresa. ROZMÓWKI ANGIELSKIE, czyli tłumacz kieszonkowy 4.75

B. Lewandowski. Mini ROZMÓWKI ANGIELSKIE. Str. 86. .... 1.50

Z Zasady Wysyłamy Zamówione Książki w Dniu Nadania Zamówienia

CENY W DOLARACH U.S.

NA C.O.D. NIE WYSYŁAMY

Należność z doliczeniem na przesyłkę po 10¢ do dolara, nadsyłać prosimy nad adres:

NEW CITIZENS AID SERVICE REG'D P.O. BOX 844, University Street, Station "B,"

Montreal H3B, 3K5, CANADA

A mamy też podręczniki, samouczki oraz słowniki do nauki języków: Polskiego, Francuskiego, Włoskiego, Hiszpańskiego, Niemieckiego i Rosyjskiego

Spis z cenami wysyłamy odrębnie na życzenie, BEZPŁATNIE

ŻĄDAJCIE JESZCZE DZIŚ

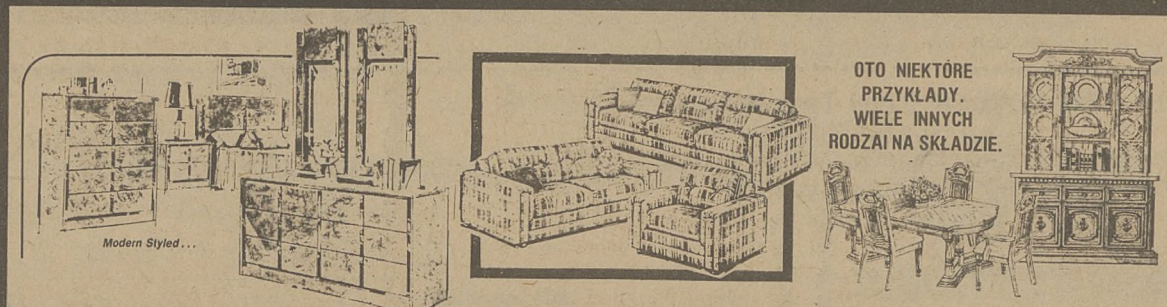
FURNITURE
2915 N. Milwaukee

CUSTOM BEDDING

FURNITURE
Telefon: 772-3404

**SKLEP, KTÓRY GWARANTUJE MINIMUM 20% OSZCZĘDNOŚCI
LETNIA WYPRZEDAŻ UPRZĄTAJĄCA**

Niewiarygodne zniżki. Musicie naocznie przekonać się, aby uwierzyć.

Komplety do Sypialni
Już od \$189.00

Komplety do Pokoju Frontowego
Już od \$289.00

Komplety do Jadalni
Oszczędźcie \$300.00

Porównajcie ceny gdziekolwiek, a później wstąpcie do nas. Będziecie mile zdziwieni dobrą jakością mebli i niską ceną.

PYTAJCIE O WIELE INNYCH ARTYKUŁÓW ZA ½ CENY

ANDRZEJ DUSZA MÓWI PO POLSKU I POMOŻE WAM W WYBORZE MEBLI

2915 N. MILWAUKEE

Otwarte w Niedzielę

Tel. 772-3404

WIELKA WYPRZEDAŻ!

OSTATNIE DNI DO WPLACENIA NA CIĄGNIKI
PO OBECNYCH ZNIŻONYCH CENACH W BIURACH

CENTRALI WYSYŁEK INTERCONTINENTAL

PEKAO TRADING G.O.P.R. ZAWIADAMIA ŻE BĘDZIE PODWYŻKA CEN CIĄGNIKÓW
C-330; C-360; I MASSEY FERGUSON

Kolorowe Telewizory — \$490.00 — NOWOSC — Posiadamy Kolorowe Prospekty Samochodów
— FIAT RITMO I FIAT 127

TYLKO U NAS w BIURACH CENTRALI **SYSTEM RATALNY**
INTERCONTINENTAL

GWARANTUJE WASZE ZAMÓWIENIE PO OBECNYCH CENACH

ZAMÓWIENIA W CHICAGO PRZYJMUJE OFICJALNY DEALER

TEL. 772-8010

INTERCONTINENTAL TRAVEL

STANISŁAW i ROMAN LOBODZIŃSKI

• 3055 N. MILWAUKEE AVE. • 5047 S. ASHLAND AVE. • 1050 N. STATE ST. • 1650 W. 48th ST.

PRZECZYTAJ!
OKAZJA!
SPECJALNA OFERTA \$25⁰⁰
ZEGARKI ELEKTRONOWE NA REKE, KTÓRE BUDZĄ MUZYKĄ .....
• Zegarki kwarcowe już od \$12.00
• Wszelkie wyroby ze złota po b. niżonych cenach
• Zakupione wyroby ze złota ważymy i podajemy dokładną wagę w gramach
• 25% zniżki na wszystkich kryształach
• Transformatory do Polski \$9.95 (1600 V)
• Reperujemy zegarki i łańcuszki na poczekaniu

BRIGHTON JEWELERS
JEDYNY POLSKI JUBILER NA POŁUDNIU CHICAGO
4282 S. ARCHER AVE. • 376-2360

PRZYJDZ!
SZACHETNE KAMENIE
SPRAWDZ!

CZAS NA JABŁKA
Czerwone, Złote Delicious — Jonathans
\$8 Buszel
Sami zbierajcie w sadzie — bez drabinek, niskie drzewka. Przynieście swoje koszyki. Otwarte codziennie.
Przyjmujemy kupony żywnościowe. Zapraszamy hurtowników.
FAIRLAWN FARMS — 3909 River Rd., Sodus, Mich.
Tel. (616) 927-2776
Interstate 1-94 do Michigan, Exit 29, i 3 mile w kierunku południowym. Wjazd obok dwóch żółtych domów.

SPECJALNA OFERTA Z OKAZJI OTWARCIA ROKU SZKOLNEGO
Gruntowne Czyszczenie Dywanów Parą
Oferta Ważna do 30-go Września, 1980 r.
Jakiegokolwiek dwa pokoje całkowicie za **\$34⁹⁵***
Zawodowe czyszczenie wyłącznie specjalną metodą zwaną: "DEEP STEAM Extraction"
Bez dodatkowych kosztów, dokonujemy...
☐ Wstępne czyszczenie z kurzu i włosów,
☐ Usuwanie plam i zapachów po zwierzętach domowych,
☐ Szybkie suszenie, zwykle 2 do 6 godzin,
☐ Szczotkowanie i wygładzanie włosia dywanów po wysuszeniu.

PERFECTION CARPET CLEANING
*) Tylko mieszkalne
Proszę dzwonić o każdej porze po umówienie: 539-7806

Fary's Pizzeria
3601 South Wolcott
847-5555 FAST 847-5556 DELIVERY
Specjalizujemy się w Pizza's Na Cienkim Placku, lub t.z.w. "Deep Pan,"
Robimy Także "Sandwicze" z Wołowiny, Włoskiej Kielbasy "Combo!"

UWAGA!
GRAND OPENING
ORLOFSKI SAUSAGE
1658 N. Damen Ave. 772-0969
NAJLEPSZE WĘDLINY W CHICAGO
Przekonajcie się sami. PORÓWNAJCIE ceny i smak NASZYCH WĘDLIN.
Około 30 różnych gatunków.
Specjalność: Kielbasa Orlofski i domowego wyrobu wiejska kiszka i boczki

O'Malley & McKay INC.
For Custom Insurance Programs & Service
GENERAL INSURANCE AGENTS
2340 Des Plaines Avenue
Des Plaines, Illinois 60018
(312) 298-1620

Hot Springs is fun for everyone
And it's best at the Arlington, where you can enjoy our mountainside swimming pools, golf courses, three lakes, lighted tennis courts, social programs, dining and dancing. And where you'll find those world-famous Hot Springs thermal waters, right in our own private bathhouse.
Area attractions include I.Q. Zoo (training of performing animals), a diamond mine, unique pottery works, Conquistador outdoor drama, and some of the best fishing in the world.
For Reservations Call Toll Free 800/643-1502

THE 1087 Arlington HOTEL
HOT SPRINGS NATIONAL PARK ARKANSAS
Tell me more about your 560 rooms and suites, special rates and family plans:
Name _____
Street _____
City _____ State _____ Zip _____

Franciszek Dziób

(Ciąg dalszy ze str. 10)
muje stopień podporucznika i wraca do oddziału, gdzie gen. J. Haller awansuje go do stopnia porucznika.
Po przegranej wojnie Niemcy zostają zmuszone do przepuszczenia przez swój teren armii gen. J. Hallera z pełnym uzbrojeniem i zaopatrzeniem. Do rozmów Komisji Francusko-Niemieckiej gen. J. Haller wyznacza porucznika F. Dzióba, a następnie zleca mu organizację transportów i łączność z władzami niemieckimi, ponieważ porucznik oprócz języka francuskiego zna język niemiecki. Następnie por. Dziób jedzie z ostatnim transportem do Polski. Na froncie rosyj-

Życie Organizacyjne Polonii

Zebrania

sobota, 20 września
Oddział Piłsudski Nr 2 Ligi Morskiej — 2 po poł., w sali pnr 2532 W. Fullerton.
niedziela, 21 września
Grupa 2206 znp — 2 po poł., w sali parafii św. Jadwigi.
Grupa 77 ZNP — 2 po poł., w sali SWAP, 6005 W. Irving Park.
Grupa 2742 ZNP — 1:30 po poł., w sali parafii św. Jadwigi.
Grupa 723 Związku Polek — 1 po poł., w Copernicus Center, 3160 N. Milwaukee.
Klub gen. W. Sikorskiego — 1:30 po poł., w sali Lucky Stop, 1805 W. Division.
Klub Parafii Zassów — 2:30 po poł., w sali Paradise, 1758 W. 48-a ul.
Klub Zaborowian — 1:30 po poł., w Lusaka Mission, 6965 W. Belmont.
Klub Polonia — Jefferson Park — 2 po poł., w sali zebrania, 5843 W. Strong.

Imprezy

niedziela, 21 września
Klub Przyjaciół mec. A. Mazewskiego — Zabawa Stołeczka, 1 po poł., w sali Domu Żołnierza, 1239 N. Wood.
Korpus Pań Pl. 90 SWAP — Zabawa Stołeczka, 2 po poł., w siedzibie wł. Zw. Przyjaciół Wsi Polskiej — Dożynki, 2:30 po poł., w ogrodach Woźniaka, 2530 Blue Island Ave. Udział biorą N. Oleńska, B. Kożuchowska, J. Mroczkowska, B. Jerke, Z. Kossakowski, Ref-Ren, Z. Szepet, S. Wicik, przy fortepianie H. Wawrzyczek. Zespół "Wesoły Lud."
Polski Klub Artystyczny — Wieczór Pieśni i Tańców Polskich," 3 po poł., 1400 W. Augusta Blvd. Wystąpi Mazurka Wojciechowska.

DR. M. KOLENSKY

Zawiadamia Swoich Pacjentów, że Gabinet Dentystyczny został przeniesiony. Nowy adres:
2235 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622
Telefonować proszę po uzgodnienie terminu wizyty na Nr. 235-8883

RB WALL TO WALL

GIANT SELLOUT!

14 KT GOLD!

60% OFF & MORE!

CAŁY ZAPAS TOWARU MUSI BYĆ SPRZEDANY! NAWET NASZE PIERŚCIONKI DIAMANTOWE I ZŁOTE, PRZEPIĘKNE ŁAŃCUSZKI, WISIORKI, KOLCZYKI, BRANZOLETKI I WIELE INNYCH RZECZY!
WSZYSTKO MUSI BYĆ SPRZEDANE, BEZ WZGLĘDU NA KOSZT I STRATY!

PODAJEMY PONIŻEJ
KILKA TYPOWYCH PRZYKŁADÓW:
Łańcuszki, reg. \$25 ..... 8.88
Bransoletki, reg. \$38 .... 14.88
Łańcuszki, reg. \$58-\$68 . . 19.88
Pierścionki, reg. \$638-\$695...\$255
posiadające drogocenne kamienie i nasładownictwa.
CASH, OR MAJOR CREDIT CARDS ONLY. THRU 9/21 OR WHILE QUANTITIES LAST.
BOTH STORES OPEN SUN. 12-5 P.M.
• 1243 N. MILWAUKEE AVE., 486-4700 • 4131 N. HARLEM, 457-5100

W Setną Rocznicę Istnienia
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
wyrazy uznania za zasługi, serdeczne życzenia dalszych sukcesów
— oraz —
Podziękowania za współpracę w dążeniu do stworzenia polsko amerykańskiego
CENTRUM KULTURALNO—SPOŁECZNEGO
— składa —

FUNDACJA IM. KOPERNIKA

*****
DZIĘKUJEMY POLONII!!!
Wasze poparcie sprawiło, że pierwsza "TASTE OF POLONIA" była pełnym sukcesem.

FUNDACJA KOPERNIKA

Smacznego! POLISH FOOD FEST!
TASTE OF POLONIA
FEATURING CHICAGO'S FINEST POLISH RESTAURANTS & BARS

MITCHELL P. KOBELINSKI, Prezes
EDWIN P. FIFIELSKI, Wiceprezes Wykon.
ROMAN PUCINSKI, Wiceprezes
EUGENE E. ROSYPAL, Dyrektor Wykon.

ED STEFANOWICZ
Przewodniczący

COPERNICUS FOUNDATION

5216 W. Lawrence Avenue
Chicago, Illinois 60630
777-8898

NEW YORKER STYLING SALON
6148 W. Higgins Rd. Tel. 763-9350
SPECJALNA TRWAŁA ONDULACJA.
We Wtorki — Srody — Czwartki od Dziś do 4-go Października, 1980 Włącznie. Reg. \$35.00
OBECNIE \$18.00
Obecnie w czwartki, piątki i soboty mamy po polsku mówiącą fryzjerkę, Donna.

ZAPRASZAMY CAŁĄ POLONIĘ NA PIERWSZĄ
Zabawę Taneczną KOŁA BIAŁY DUNAJEC
W Sobotę 27 Września 1980 Roku o Godzinie 7:00 Wieczorem
w COLUMBIA HALL • 1700 W. 48-ma Ul.
Do Tańca Przygrywa Orkiestra — Wawel Smaczna, Polska Kuchnia ZARZĄD
DONACJA \$3.00

SŁUŻYMY POLONII

FRED SKOWRONSKI
Asystent Wiceprezesa

EDWARD J. WISNIEWSKI JR.
Wiceprezes

Manufacturers Bank

1200 N. ASHLAND AVE.
Phone: BR 8-4040
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Każde Konto Jest Ubezpieczone Do \$100,000
ZASOBY PONAD \$120 MILIONÓW

ELLIE'S UNISEX BEAUTY SALON

(Poprzednio South Side Style Shop)
3124 W. 59th St. — 776-3618

TRWAŁA ONDULACJA — Reg. \$25.00 — Specjalna \$15.00
BUDŻETOWA TRWAŁA — Reg. \$20.00 — Specjalna \$12.50
Umówienie niekonieczne. Specjalne ceny na wszystkie wykonane prace.
Trwałe ondulacje — Strzyżenie włosów — Farbowanie — Układanie.
Zamknięty w Niedziele

WAKACJE NA FLORYDZIE

przyjemnie spędzisz u Polaków. Pokoje z kuchnią. Basen. Blisko kościoła, sklepów, plaży. 2 godz. do Disney World. Ceny przystępne. ZAPRASZAMY!

FIESTA MOTEL & APT., 7901 Blind Pass Rd.
St. Petersburg Beach, Fla. 33706 — Tel. (813) 360-6737

PRZYJDŹ!! ZAOSZCZĘDZ!!

WIELKI MAGAZYN Z UBRANIAM

TYLKO Z TYM KUPONEM!!

SPENCER'S
3430 W. DIVERSEY

DLA KOBIET: Sukienki

Reg. \$22.95 teraz tylko **\$5⁹⁵**

Jeans Reg. \$17.95 teraz... **\$5⁹⁵**

DLA MĘŻCZYZN:

Spodnie
(do rozm. 34)

Reg. \$17.95 Teraz: **\$3⁹⁵**

Marynarki:

Reg. \$59.95 Teraz: **\$19⁹⁵**

MÓWIMY PO POLSKU!!

DUŻA SELEKCJA SKÓRZANYCH KURTEK I OKRYĆ ZIMOWYCH

SPENCER'S

Diversey-Milwaukee

TEL.: 772-8579

Stow. Dobroczynności ZNP

Złoży \$2,052 Na Kościół "Quo Vadis" w Rzymie

Posiedzenie Stowarzyszenia Dobroczynności ZNP połączone z Zabawą Towarzystwa odbyło się we wtorek, 9-go września w siedzibie związkowej, 6100 N. Cicero Ave.

Posiedzenie zagała prezesa p. Helena Szymanowicz, modlitwą za zmarłą członkinię. Obecne były urzędniczki oprócz sekr. finan. M. Jozefiak i wiceprezeski p. H. Orawiec. Upominek od Jack Galter Foundation przesłano do kasy Stowarzyszenia.

Prezesa powitała jedną z założycielek Stowarzyszenia p. Majewską oraz jej córkę p. Bronisławę Walacha z Kalifornii, które uczestniczyły w posiedzeniu.

W najbliższym czasie wysłane będą listy o Balu Debiutantek, który odbędzie się 15-go listopada. Apelujemy o zbieranie ogłoszeń i patronatów do pamiętnika, a do dziewcząt o wzięcie udziału jako Debiutantki.

Następnie prez. H. Szymanowicz podała iż odeszła od nas długoletnia Członkini Stow. z Grupy 1577 ś.p. Stefania Furmaniak, mama wiceprez. Stow. dyr. H. Orawiec.

Przed rozpoczęciem Zabawy prezesa powitała poszczególne organizacje, dyr. E. Kolasa, dr Edwarda C.

Różańskiego, zarządcę Pism ZNP, komisarza Okr. 13-go, J. Sikorę z małżonką, oraz prezesów Gmin i Grup Związkowych.

Stowarzyszenie uchwaliło urządzenie Zabawy Towarzyskiej, z której całkowity dochód przeznaczony jest na pomoc księżom opiekującym się historycznym kościołkiem "Quo Vadis" w Rzymie. Opiekę nad kościołkiem powierzono księżom Michałom, którzy dysponując skromnymi możliwościami, próbują utrzymać go we właściwym stanie. Drzwi domu księży zawsze są otwarte dla biednych pielgrzymów z Polski.

Dlatego też panie przy Stowarzyszeniu z przew. Komitetu p. Józefą Rzewską postanowiły pomóc księżom w ich pracy przez donację pieniężną. Zebrano sumę \$2,052. Wszystkim uczestnikom imprezy składamy serdeczne "Bóg Zapłać", za tak liczne poparcie. Zabawę zakończono kawą i ciastem przy miłej pogawędce.

Helena Szymanowicz — prezesa
Marta Filar — sekr. prot.

Kupujcie lub prenumerujcie
"Dziennik Związkowy"

CONGRATULATIONS POLISH NATIONAL ALLIANCE On Your 100th Anniversary

EDWIN V. OLSZANSKI, C.P.A.

2249 Woodview Lane
Park Ridge, Illinois 60068
(312) 824-2231

DR. JÓZEF MAZUREK

Położnictwo i Ginekologia
Zawiadania o połączeniu z lekarzami

Dr. Breslar i Dr. Wishnick

6433 So. Pulaski Rd. Tel.: 581-4266

oraz

FOREST HILL MEDICAL CENTER

9050 W. 81st St., Justice Ill. Tel. 586-1000

Przyjmuje za umówieniem

ZWIĄZEK POLSKICH SPADOCHRONIARZY W CHICAGO
ZAPRASZA CAŁĄ POLONIĘ

NA WIELKĄ ZABAWĘ JESIENNĄ

W SOBOTĘ 20-go WRZEŚNIA 1980 ROKU

w Sali Polskich Weteranów, 6005 W. Irving Park Rd., w Chicago

Wspaniała Polska Orkiestra "KUJAWIAKI"

BAR • BUFET • LOTERIA
Początek o godz. 8:00 wieczór, Donacja \$6.00
Informacje: Tel.: 299-3593

OBECNIE OTWARTE

Otwarte od Poniedziałku do Piątku
od 9 do 6.

W Soboty od 9 do Południa.

OBSŁUGA W DOMACH, BIURACH, APARTAMENTACH I FABRYKACH
Instalujemy i reperujemy zamki. Zmieniamy mechanizmy kluczowe. Instalujemy zamki w samochodach i zamknięcia w drzwiach mieszkaniowych. Dorabiamy klucze.

Z'S LOCK SERVICE

7038 W. Archer Ave.

Scottie's

Scroll Studio, Inc.

POWIEKSZANIE — ILLUMINACJE

- Dyplomy
- Certyfikaty
- Świadectwa uznania
- Tablice pamiątkowe z brązu

- Nagrody sportowe
- Grawerowanie
- Nadruki
- Rezolucje

- Plakiety
- Kompozycje drukarskie
- Ornamenty metalowe

Better Quality There Can't Be

53 W. JACKSON BLVD. — CHICAGO, IL 60604

786-1894

IT'S APPLE PICKING TIME OR YOU
ALREADY PICKED AT NYE'S ORCHARDS
ST. JOSEPH, MICHIGAN PHONE (616) 429-5122

Jabłka: Golden Delicious \$7.50 buszel,
Empire Delicious \$7.50; buszel, Czerwone Delicious, \$7.50 buszel,
Jonathany \$6.50 buszel, Ida czerwone \$7.00 buszel
Our Farm-Stand Carries Fresh Vegetables Daily, Also Honey and Apple Cider.
HOURS: already picked 8 a.m. till 7 p.m.—You pick hours: 9 a.m. till 7 p.m.
Droga do sadu: Weście I—94 do Michigan Exit 27,
potem na lewo do NYE'S Orchards
Mówimy po polsku

JEDYNY W STANACH ZJEDNOCZONYCH

SAMOUCEK POLSKO-ANGIELSKI

Wydany Przez

WORZALLA PUBLISHING CO.

Cena **\$4⁵⁰**

UWAGA:
Idealny Podręcznik Dla Nowych Emigrantów
Zamówienia Kierować

DZIENNIK ZWIĄZKOWY

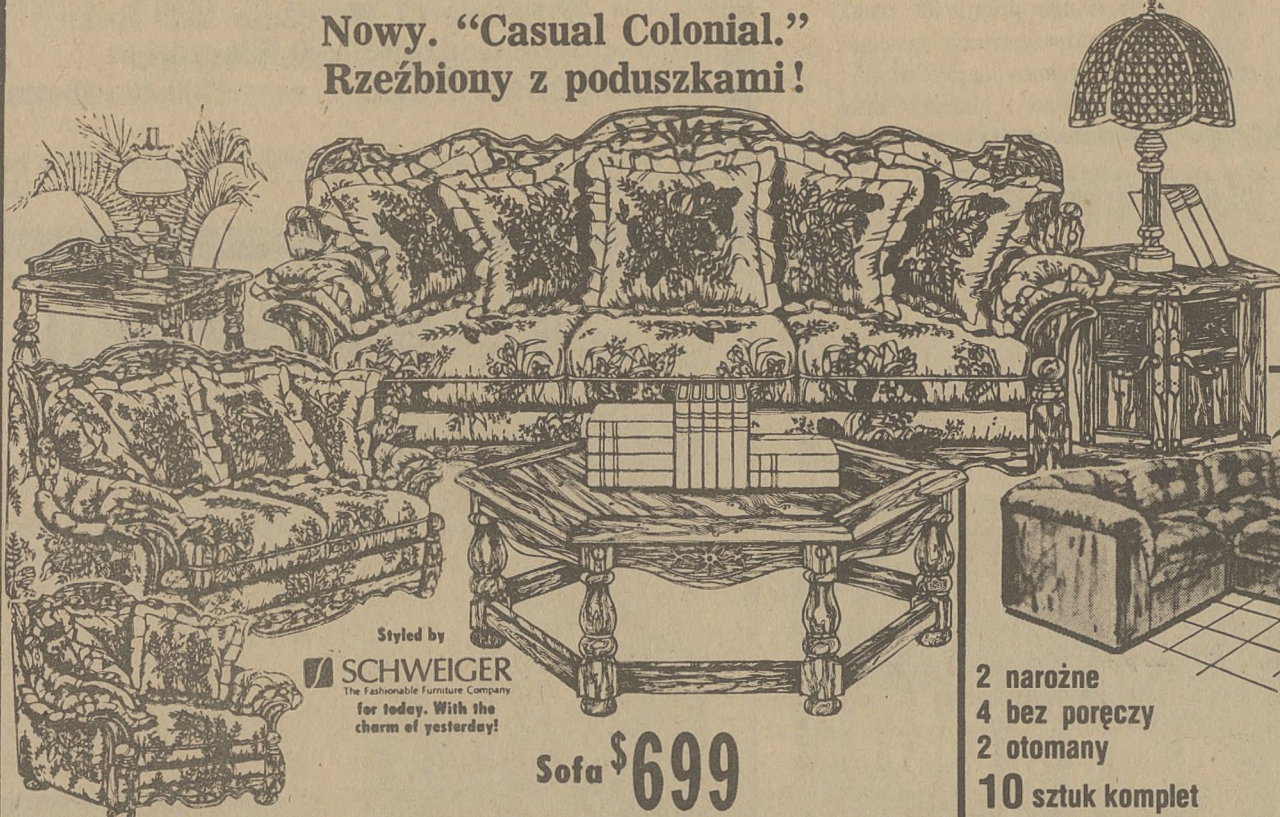
6100 N. CICERO AVE., CHICAGO IL 60646

Za Zaliczeniem Poczтовым (COD) Książek Nie Wysyłamy

WSZYSTKIE "LIVING ROOM" DZIŚ NA WYPRZEDAŻY!!!

Nowy. "Casual Colonial."
Rzeźbiony z poduszkami!

Zróbcie
zamianę
Waszego "living room"
na piękny "living room."

Styled by
SCHWEIGER
The Fashionable Furniture Company
for today. With the
charm of yesterday!

Sofa **\$699**

2 narożne
4 bez poręczy
2 otomany
10 sztuk komplet

\$699

Styled by
SCHWEIGER
The Fashionable Furniture Company
for today. With the
charm of yesterday!

Sofa **\$499**

Nadzwyczajna Wartość

FRENCH PROVINCIAL

Także Sypialnia za \$498

Ulepszcie "Living Room"

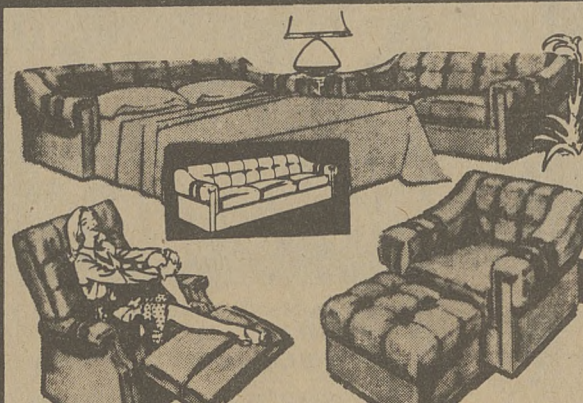

Uroczy 3
sztukowy
wygodny
komplet

SOFA
"LOVESEAT" **\$398**
fotel

French
Provincial Sofa
\$598

Wszystko dla
waszej wygody
przez 24 godziny.
Ulepszcie wasz dom

You get all this:
• Luxury Sleep-Sofa
• Matching Love Seat
• Big Lounge Chair
• Recliner & Ottoman
Also Sale Price

Upiększcie Wasz
dom luksusowym
welwetem
Sofa i Loveseat
Fotel i Cena
\$598

FINANCING AVAILABLE IN OUR STORE
Due to July 1st Fire all of our Chicago Heights
Customers can make payments on their ac-
counts at our other 2 Locations.

Gwarancja

- Szybka Obsługa
- Natychmiastowa dostawa
- Uprzejma obsługa z uśmiechem

SOUTH CITY
4609 S. Ashland
927-1924

TASEM KIN
furniture co., inc.
FREE PARKING IN REAR

BEVERLY HILLS
1833 West 95th ST.
445-7200

Store Hours: Ashland Store Mon., Thurs., Fri.
9-8 P.M.—Tues., Wed., Sat. 9-5; Sun. 11-5, 95th
St. Store Mon., Thurs. 9-9, Tues., Wed., Fri.,
Sat. 9-5:30; Sun. 11-5

FINANSOWANIE 30 DNI DARMO

- Honorujemy Karty Visa i Master Charge
- Aż do 24 miesięcy
- Bez finansowania zewnętrznego

Z Bocznej Trybuny Sportowej

—ZYGMUNT P. BOBIN—

ROYAL WAWEL BIJE AURORA KICKERS 4:0 (2:0)

Rozegrany w b. trudnych warunkach atmosferycznych mecz ligowy, zakończył się kolejnym zwycięstwem drużyny polskiej. Jak przystało na lidera tabeli, od początkowego gwizdka sędziego stroną atakującą była drużyna polska. Atak za atakiem sunął na bramkę przeciwnika, a że do przerwy padły tylko dwie bramki, może przeciwnik zawdzięczać dobrej grze swego bramkarza oraz ciężkiej nawierzchni. Poza tym zawodnicy Wawelu na śliskiej nawierzchni, zapominali o strzałach z dalekiej odległości, które były najskuteczniejszym sposobem na skomasowaną obronę Aurora Kickers.

* * *

W pierwszej części meczu, drużyna polska wypracowała sobie pięć doskonałych sytuacji z których powinny paść bramki, przeciwnik natomiast nie stworzył w tym czasie żadnej groźnej pozycji. Pierwsza bramka została uzyskana w 13 min. po indywidualnej akcji szybkiego Byrdaka, który lewą stroną minął kilku zawodników i wyłożył piłkę Bryle, który dopełnił tylko formalności. Dalsze fałowe ataki drużyny polskiej nie przynosiły efektów bramkowych. Dopiero w 41 min. w zamieszaniu podbramkowym przytomnie zachował się Byrdak i strzałem z bliskiej odległości uzyskał drugą bramkę.

* * *

Po przerwie w drużynie Wawelu nastąpiła zmiana. W miejsce Kojas wszedł do gry Kowalczyk. W tej części spotkania gra się nieco ożywiła, ponieważ przeciwnik próbował częściej atakować, ale obrona Wawelu nie dopuściła do groźnych sytuacji podbramkowych. Drużyna polska w dalszym ciągu kontrolowała grę, przeprowadzając wiele składnych akcji, zakończonych celnymi strzałami, które w dobrym stylu obronił bramkarz przeciwnika. Trzecia i czwarta bramka zdobyte w 78 i 84 min. gry przez Byrdaka, były efektem rozsądnych akcji rozegranych przez najlepszych zawodników na boisku — Byrdaka i Maczkowskiego. W sumie drużyna polska odniosła zasłużone zwycięstwo. Wszyscy zawodnicy wykazali dużą dozę ambicji, walcząc o uzyskanie jak najwyższego zwycięstwa.

* * *

W wyrównanym zespole polskim do najlepszych zawodników należeli: — Mrozek, Maczkowski, Bryła i Byrdak. Szczególne słowa uznania należą się za ambitną i skuteczną grę Byrdakowi, który we wszystkich trzech dotychczas rozegranych meczach uzyskał po trzy bramki. Drużyna wystąpiła w składzie: J. Matyszek — J. Figura, H. Dechoń, W. Mrozek, J. Panek — T. Kojas, Z. Maczkowski, Z. Zamajdzik — R. Bryła, W. Kurczak, J. Byrdak. Trener-koordynator Marian Jabłoński.

* * *

W niedzielę, 21 września o godz. 3 po południu w Marquette Park rozegrane zostaną zawody piłkarskie pomiędzy liderem tabeli Ryoal Wawel w wiceliderem drużyną North Shore. Zarząd i kierownictwo klubu apeluje o jak najliczniejszy udział swoich zwolenników, ponieważ wynik tego spotkania będzie miał decydujący wpływ na awans jednego z zespołów do wyższej klasy piłkarskiej. — Menażer Andrzej Plewa.

* * *

WISŁA—GREEN-WHITE 6:1 W MECZU LIGOWYM

Ubiegła niedziela piłkarska przyniosła kilka ciekawych wyników, które jednak nie wpłynęły na "wyjaśnienie" w tabeli. Człowie drużyny w dalszym ciągu niepewne są swego prowadzenia. Drużyny w dolnej tabeli też nie mogą uznać zagrożenie spadkiem za odsunięte od siebie.

* * *

Mimo zimnego popołudnia wierni kibice Wisły towarzyszyli obu drużynom. Najpierw rezerwie, która wygrała z rezerwą Green-White 4:1; bramki dla Wisły zdobyli: Frank Delano 1, A. Kupczyk 1, A. Faliński 1 i W. Kociolek 1. Szczególnie trudne zadanie miał K. Lechowicz z przyjaciółmi w przygotowaniu bocznego boiska, zrobionego w nowym miejscu z bramikami w betonie, celem zapobiegnięcia "wyczynom" wandalii. Natomiast tłumnie widzowie pojawili się na stadionie i oglądali ciekawy mecz ligowy. Jak wiadomo, w grupie "Blue" — Green White są zagrożeni spadkiem. Z taką drużyną gra się najgorzej, ponieważ ma ona dodatkowy bodziec do specjalnego wysiłku w walce o cenne punkty. Grając z wiatrem, Wisła była siłą dominującą, ale Green-White bronili się dzielnie, czekając

na drugą połowę, kiedy oni z kolei będą grać z wiatrem. Prowadzenie dla Wisły zdobył Mikulski, następnie Matuszewski podwyższył na 2:0. Zdobyt bramki nie odpowiadają istotnej przewadze Wisły.

* * *

Tuż po przerwie W. Faliński, uciekł przeciwnikowi po skrzydle, zdobywając trzecią bramkę dla zespołu polskiego. Mając wynik meczu jakby "w kieszeni", Wisła zwolniła tempo i nie reagowała na zapędy przeciwnika, czego wynikiem była nieprzebrana utrata bramki, za co nie można winić bramkarza (M. Maciejewskiego). Pobudzona ambicja Wisły, wyrzuciła się kompletnym odwetem tzn. trzema bramikami za utratę jednej: W. Faliński, Mikulski i Michaliszyn zapisali na swe konto zdobycie tych bramek. W końcowych minutach spotkania Mikulski "interweniował" w sytuacji, która była w całości pod kontrolą sędziego. Nic dziwnego, iż otrzymał za to zupełnie niepotrzebnie czerwoną kartkę. Dziwne jest, iż w identycznej sytuacji w chwili później zawodnik Green-White dostał tylko żółtą kartkę. Wygląda na to, iż sędziowie wymagają do graczy Wisły więcej opanowania, aniżeli od ich przeciwników.

* * *

Wysoka wygrana Wisły z Green-White 6:1 wskazuje na dużą przewagę zespołu polskiego i odnalezienie umiejętności strzeleckie pierwszej linii. Tym razem druga linia ograniczała się do wspomagania pierwszej linii napadu.

* * *

Układ tabeli wskazuje na to, iż pierwsze miejsce w dwóch grupach Major Division zdecydowane mogą być minimalną różnicą nie tylko punktów, ale również bramek. Tak więc każda stracona, czy zdobyta bramka, może mieć większe znaczenie, aniżeli w meczu się wydaje. Znaczenie tych bramek wystąpi z nieodwołalną wymownością w ostatecznym podsumowaniu.

* * *

Inne nieoficjalne wyniki z niedzieli 14-go września: Schwaben — Winged Bull 1:1, Lions — Maroons 2:2, Wisła — Green-White 6:1, Pampas — Eagles 4:1, Kickers — Blyskawica 2:1, Croats — Liths 2:0.

* * *

KALENDARZ WISŁY

W niedzielę, 21 września Lions — Wisła w Winnemac Stadium o 1-ej, rezerwy na bocznym boisku o godz. 11-ej przed południem.

W niedzielę, 28 września Wisła — Blyskawica w Marquette Park. Rezerwy o 1-ej, Major Division o 3-ej po poł. Wisła przyjmuje juniorów na sezon halowy. Zgłoszenia tylko następne 2 tygodnie w lokalu Wisły, 4411 W. Fullerton Ave., osobiście, lub telefonicznie 384-9324.

* * *

ZWYCIĘSTWO ANNY WŁODARCZYKÓWNY

W Pescarze (Włochy) — jak donosi nam stały nasz korespondent Dominic Zanchetta — odbył się międzynarodowy mityng lekkoatletyczny z udziałem zawodników z 14 państw, w tym także Polski. W skoku w dal wygrała rekordzistka Polski — Anna Włodarczyk wynikiem — 6.60 m. Jolanta Januchta stoczyła ciężką walkę w biegu na 800 m z Włoszką Gabriellą Dorio. Zwyciężyła Dorio w czasie — 2.00.76. Januchta była druga z czasem 2.00.96 min. Mistrzyni olimpijska Sara Simeoni (Włochy) zwyciężyła w skoku wzwyż — 194 cm a Polka Elżbieta Krawczuk była trzecia wynikiem 191 cm.

* * *

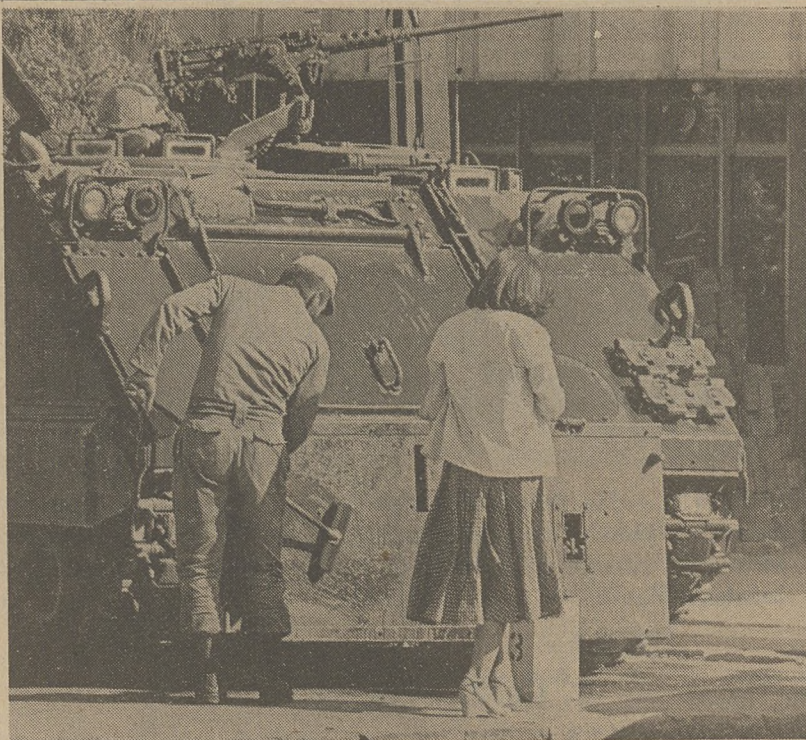
Natomiast w międzynarodowym mityngu lekkoatletycznym w Viareggio Elżbieta Krawczuk zajęła trzecie miejsce w skoku wzwyż wynikiem — 1.90m. Taki sam wynik miała Amerykanka Louise Ritter. Zwyciężyła Włoszka Simeoni — 1.93 m.

* * *

ZWYCIĘSTWO POLSKICH PŁYWAKÓW

We francuskiej miejscowości Perpignan odbył się mecz pływacki Francja — Polska, w którym uczestniczyli zawodnicy do lat 14. Zakończył się on zwycięstwem polskich młodych pływaków 191:153. Polki wygrały — 100:64, a juniorzy 91:89. Pobito sześć rekordów Polski w tej kategorii wieku, a wynik uzyskany przez 14-letnią Barbarę Kotowską na dystansie 100 m st. grzb. — 1:06.60 jest także rekordem kraju w kategorii seniork.

Zapisujcie Działkę Waszą
Do Wydziału
Maloletnich Z.N.P.

ANKARA. — Życie w miastach tureckich po zamachu stanu wróciło do normy. Na zdjęciu członek załogi czołgu myje opancerzenie na jednej z ulic Ankary. (UPI)

“Nie Zaprzepaśmy Historycznej Okazji”

Prymas Polski o Budowie Domu Polskiego Jana Pawła II w Rzymie

Kongresman Klemens J. Zabłocki, Przewodniczący Pope John Paul II Guest House Committee, otrzymał w ostatnich dniach list od Prymasa Polski, Ks. Kardynała Wyszyńskiego, w którym głowa Kościoła katolickiego w Polsce wyraził wielką radość z powodu podjęcia przez Polonię Amerykańską akcji na rzecz Domu Polskiego Jana Pawła II w Rzymie.

Inicjatywa Polonii, pisze Kardynał Wyszyński, “odbiła się dużym echem we wszystkich niemal zakątkach świata, gdzie biją polskie serca”. Prymas Polski wyraził również głębokie zadowolenie, że “nasz wielki Rodak Kardynał Król przyjął Honorowe Przewodnictwo tej tak niezwykle doniosłej inicjatywy”.

Nawiązując do swojej ostatniej wizyty w Rzymie, Kardynał Wyszyński pisze, że mógł się przekonać “jak bardzo leży na sercu Ojcu Świętemu sprawa ufudowania Polskiego Domu”. Episkopat Polski, pisze dalej Prymas Polski “przyląca się całym sercem do tej wspaniałej myśli, która jest nakazem historycznej chwili”. W dalszym ciągu swego listu Kardynał Wyszyński pisze co następuje:

“Od dnia wstąpienia na Stolicę Piotrową, Ojciec Święty, zwrócił na siebie uwagę całego świata. Wiem, że

Five Plus Vest! Printed Pattern 4626 SIZES 8-20

Elastic effortlessly nips the waist of five PRETTY-EASY DRESSES—you'll want every one of them for day and evening. And the vest that tops them so neatly. Printed Pattern 4626: Misses Sizes 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20. Size 12 (bust 34) takes 3 3/8 yards 45-inch fabric. \$1.75 for each pattern. Add 50¢ for each pattern for first-class airmail and handling. Send to:

Annie Adams, Dept. 10, Polish Daily Zgoda, 243 W 17th St., New York, NY 10011.

Print NAME, ADDRESS, ZIP, SIZE and STYLE NUMBER.

Why put up with high prices—save dollars, get better quality! Send for our NEW FALL-WINTER PATTERN CATALOG. 94 patterns. Free Pattern Coupon (worth \$1.75). Catalog, \$1.00. 133-Fashion Home Quilting \$1.75 130-Sweaters-Sizes 38-56 \$1.75 129-Quick/Easy Transfers. \$1.75 127-Afghans 'n' Dollies...\$1.75

tak jak my w Polsce tak i Wy, Drodzy Rodacy za Oceanem, wsłuchujecie się w Jego Posłannictwo Boże, modląc się do Pana, by go miał w swej pieczy, by mógł jak najdłużej służyć ku chwale Kościoła Powszechnego i Narodu, który go wydał i z którego jest zawsze dumny. Nic dziwnego, że do Rzymu ściągają teraz rzesze Jego rodaków, a szczególnie z Jego ojczystej ziemi. Przybywają tu do Stolicy chrześcijaństwa, by wysłuchać Jego nauk, by przeżyć radość spotkania ze Swoim Papieżem i pokrzepienia w duchu wrócić z Jego błogosławieństwem do swych domów.

“W tej sytuacji potrzeba nam godziwego miejsca w Rzymie, gdzie Polacy mogliby znaleźć dach nad głową, spotkać się w atmosferze odpowiadającej celom pielgrzymki, a także miejscówkę gdzie moglibyśmy szerzyć słowo Prawdy o wielkiej przeszłości naszego Narodu i Jego wiekowych więzach z Kościołem, słowo Prawdy o żywotności Kościoła w Polsce, o dorobku kulturalnym naszego Narodu.

Jest to potrzeba chwili. Nie zaprzepaśmy tej historycznej okazji. Zrobimy to dla Polaka Papieża, który tak wiele czyni dla nas wszystkich. Będzie to Pomnik ku Jego czci o najbliższych Mu dzieci, które On tak miłuje. Pomnik żywy, w którym będziemy się umacniać w wierze i w naszym posłannictwie dziejowym”.

W zakończeniu listu Prymas Polski, polecając wszystkim opiece Bogurodzicy, Jasnogórskiej Matce Kościoła i Królowej Polski, udzielił swego błogosławieństwa z całego serca “ofiarnym współpracownikom Komitetu jak i tym, którzy dołożą swoją cegiełkę do powstania Domu Jana Pawła II”.

Nawiązując do powyższego listu, kongresman Zabłocki dodał, że błogosławieństwo i natchnione słowa Prymasa Polski powinny zachęcić każdego Polaka do złożenia ofiary dla szybkiej realizacji tego wielkiego celu. Potrzeba Domu jest palącą, dowodem tego chociażby ostatnia publiczna audycja Ojca Świętego na Placu św. Piotra, w której brało udział około 2000 Polaków.

Polonia Amerykańska ofiarowała już ponad \$200 000 na Dom. Jest to ciągle jeszcze daleko do zebrania niezbędnego miliona dolarów. Wierzę jednak niezłomnie, powiedział kongresman Zabłocki, że z pomocą całej Polonii kampanię naszą zakończymy pełnym sukcesem.

Komitet apeluje gorąco o przysyłanie ofiar małych i dużych. Ofiary można przysyłać również na adres:

Pope John Paul II Guest House Committee, c/o PNA 6100 N. Cicero Ave. Chicago, IL 60646
Czeki wystawiać na: John Paul II Guest House.

Pamiętajmy, że kto szybko daje — ten dwa razy daje!

Babcia — Do Wynajęcia

Pomysł ten nie jest pomysłem nowym. Kilka lat temu wpadła na niego mieszkanka Paryża, która zainicjowała powstanie agencji zatrudniającej starsze panie chętne zajmowaniem się dziećmi.

W roku bieżącym mieszkanka Hamburga w Niemczech spróbowała zainteresować pomysłem swej francuskiej koleżanki babcie-Niemki. Okazało się, że kandydatki, które nie miały co robić z wolnym czasem było wiele, jak również znaleźli się rodzice chętnie powierzający swe pociechy opiece “wynajętej babci.”

“Wiatr Od Morza”

Poetycki Utwór T. Karpowicza o Wydarzeniach w Gdańsku

... “pobłogosław Panie Boże
kłos który wschodzi
w naszym wspólnym sercu
i osłaniaj go
przed cudzym sierpem”...
(T. Karpowicz)

Studium Spraw Polskich w Chicago zorganizowało (6 września br.) wieczór literacki — “Poezja poza cenzurą.” Autorem wieczoru był prof. dr Tymoteusz Karpowicz. Dochód z tej imprezy, jak zapowiedział autor, przeznaczona na pomoc dla polskich robotników i ich rodzin. Frekwencja, o dziwo, dopisała. Było około sto osób.

Widziało się nowe, młode twarze. Poezja odgrywała zawsze i będzie odgrywać bardzo ważną rolę w dziejach historii literatury i historii narodu polskiego. Poezja walcząca jest odzwierciedleniem zmagania narodu. Ze słowami “Bogurodzicy” na ustach szedł polski rycerz do boju, a “Odprowa posłów greckich” Kochanowskiego czy liryki patriotyczna arianina Wacława Potockiego — to sumienie narodu polskiego.

Poeeci Młodej Polski w swych utworach (np. “Wesele” Wyspiańskiego) dyskutują palące sprawy Polski i jej sytuacji Poeeci włączali się czynnie, fizycznie do walki o niepodległość. Mickiewicz wstępuje do legionów.

Prof. T. Karpowicz w sposób szczególnie podkreślił twórczość lat ostatniej wojny, okupacyjną, bogatą w poezję walczącą. Tu nie wolno nam zapomnieć o dwóch przynajmniej poetach-żołnierzach, którzy z bronią w ręku walczyli w Powstaniu Warszawskim: Krzysztofie Baczyńskim i Tadeuszu Gajcy.

Baczyński pisał dużo, jak gdyby w przeczuciu, że nie wiele czasu będzie mu dane na wypowiedzenie tego, co wypowiedzieć pragnął. Tadeusz Gajcy należał — jak Baczyński — do najeńkawiej zapowiadających się młodych poetów. Dawali oni ludziom walczącym lirykę patriotyczną, pokazując obraz bojowych zmagani i cierpień narodu, dodając siłę do walki.

Nie była to bynajmniej dla poezji polskiej sytuacja nowa i nieznaną.

Gajcy podobnie jak jego rówieśnik, przeżywał wewnętrzny konflikt artysty, którego pociągała poezja czystego piękna, snu i marzenia, i który musiał dopiero narzucić sobie styl poety-powstańca.

Okres walk Powstania Warszawskiego powinien być zanotowany w historii literatury i historii Polski jako jeden z najbardziej dramatycznych i heroicznych okresów czynu narodu, gdyż wówczas zginęło tragicznie wielu młodych poetów-żołnierzy, jak Krzysztof Baczyński, Tadeusz Gajcy, Zdzisław Stroiński i inni.

Była to ofiarna cała polska poezja dla Warszawy, dla narodu.

Współczesna poezja polska, ta zbuntowana przeciwko antynarodowemu kanonem realizmu socjalistycznego, od początku aż po dzień dzisiejszy jest kontynuacją tej właśnie wielkiej, narodowej poezji walczącej. Stawała opór po odzyskaniu tzw. “wolności” piórami Różewicza i Szymborskiej, milczeniem niepublikowanej wówczas poezji walczącej wielu innych poetów aż do Października 1956.

Nasz prelegent-poeta należy do tej grupy młodych. Po 1956 r. wydaje następujące zbiory poezji: “Gorzkie źródła,” “Kamienna muzyka,” “Znaki równania,” “W imię znaczenia,” “Trudny las” i “Odwrócone światło.” Utwory poetyckie Tymoteusza Karpowicza reprezentują pokolenie lat 50-tych. Dziś zaliczany jest on w polskiej literaturze do twórców tej miary co Białoszewski, Grochowiak, Herbert, a uważany za jednego z najwybitniejszych przedstawicieli poezji lingwistycznej.

od marca 1968 r. poeci zaczęli się rozumieć. Głoszą hasło — “prasa kła-

mie.” Stanisław Barańczak pisze: “Nasze poglądy nie były skrytalizowane, ale jedno wiedzieliśmy, że prasa, radio i telewizja kłamie.” Poeeci ci wydają swoje utwory w pismach podziemnych i zagranicą. Stąd “poezja poza cenzurą.”

Grupa krakowska “Teraz” z Zagajewskim na czele głosi — “Mów prawdę, do tego jest stworzony poeta.” To pokolenie jest uzbrojone w nowe narzędzia walki — intelektualizm, indywidualizm i logikę. To ludzie ogromnej wiedzy. Znają miejsce działania i czas. Język prawdy u nich nie jest emocjonalny, lecz funkcjonalny.

Kluczem jest słowo “prawda.” Walką toczy się o prawdę, jako o rodzaj wolności. Wysłuchane fragmenty poezji tej grupy świadczą o głębokim zaangażowaniu się w walkę patriotyczną (nie licząc się z konsekwencjami) o prawdę.

Następnie poeta wyjaśnił, że poemat, który odczyta jest otwartym utworem. Powstał na falach wydarzeń w Gdańsku br. i ma charakter dziennika poetycko-filozoficznego.

Utwór pt. “Wiatr od morza” poeta dedykuje Lechowi Wałęsie i “wszystkim nosicielom słońca.” Cała sala zamarta w milczeniu, gdy poeta odczytywał wiersz po wierszu, zwrotkę po zwrotce, część po części, napelniając salę ciepłym uczuciem patriotycznej miłości i solidarności z braćmi robotnikami w Ojczyźnie, walczącymi o podstawowe prawa wolnego człowieka.

W części X-ej najmocniej poeta nawołuje —

(...) więc nie myśl o Polsce
rób Polskę czym chcesz
i co masz pod ręką (...)

Kluczem francuskim i muzycznym (...)

Poemat zawiera wiele elementów metaforycznych. Spotykamy się tu z zrytem poetyckim. Poeta posiada w ręku klucz do symboli i parabol nieczytelnych dla przeciętnego człowieka, podobnie jak nieczytelny dla przeciętnego Polaka owych czasów były symbole i aluzje użyte w Norwiderskich wierszach.

Spodziewam się, że poemat Tymoteusza Karpowicza — “Wiatr od morza” ukaże się niedługo drukiem. Wówczas wszyscy ci, co byli na spotkaniu z Autorem, jak i inni miłośnicy współczesnej poezji walczącej, mając tekst w ręku będą mogli jeszcze raz upajać się bogactwem jego wierszy i podziwiać proces “rozłupywania klinami własnych demonów samego demona.”

Z przyjemnością pisałem powyższe słowa, gdyż dusza moja przepełniona była radością z powodu dużej liczby uczestników wieczoru, jak i ciepła i szczerości słów poety, który już od tyłu lat walczy piórem i czynem o “Prawdę.”

Związek Akademików Polskich w Chicago już prosił autora — “Wiatru od morza” o powtórzenie wieczoru literackiego dla ich członków i sympatyków. Korzystajmy więc z grzeczności poety tej rangi, dopóki go mamy na naszym terenie, bo prof. Tymoteusz Karpowicz jest nie tylko znanym poetą, lecz i twórcą 14 sztuk teatralnych i autorem opracowań i esejów z teorii poezji.

Bruno Mikołajczyk

Konkurent “Zygmunta”

W Toruniu znajduje się drugi co do wielkości w Polsce, po wawelskim “Zygmuncie”, a trzeci w Europie dzwon zawieszony na gotyckiej wieży bazyliki Św. Jana. Szacowny dzwon, wykonany w 1500 roku i nazywany “Tuba Dei” jest arcydziełem sztuki ludwisarskiej. Posiada niespotykany, wspaniały dźwięk. Waży 7 ton.

WIEDEŃ. — Członek ochrony osobistej min. spraw zagr. Saudii, księcia Saud Al-Faisala sięga po rewolwer w momencie kiedy przechodzi przed budynkiem, w którym odbywały się obrady przedstawicieli krajów zrzeszonych w OPEC, podszedł do księcia. (UPI)

Mobilizacja i Manewry ZSRR

(Ciąg dalszy ze str. 1-ej)

zdania, że Moskwa poczeka kilka miesięcy zanim podejmie ostateczną decyzję w sprawie ewentualnego uderzenia na Polskę, obserwując bacznie w jakim stopniu nowa władza da sobie radę z trudnościami ekonomicznymi i zaburzeniami społeczno-politycznymi.

"Istnieje długa lista argumentów, przemawiających przeciwko akcji zbrojnej, ale znajdzie się także potężny argument dla uzasadnienia interwencji jeszcze w ciągu tej jesieni" — powiedział jeden z dygnitarzy, którego dziennik bostoński cytuje.

Tymczasem sytuacja w Polsce nadal daleka jest od unormowania. Wczoraj zastrajkowali w Katowicach pracownicy komunikacji miejskiej, dziś strajk rozszerzył się na cały Górny Śląsk.

Ślasy kierowcy tramwajów, autobusów i kolejek domagają się podwyżki zarobków i sobót wolnych od pracy.

Coraz wyraźniejsze stają się także dążenia do odnowy przywództwa i programu partyjnego. Wśródabrał głos Tadeusz Fiszbach, wpływowy pierwszy sekretarz gdańskiej organizacji partyjnej, który wystąpił z żądaniem nakreślenia "szczerego i autentycznego" programu partyjnego oraz we-

zwał do owocnej współpracy wszystkich "bowiem tylko współpraca umożliwi ocalenie w tej trudnej sytuacji".

Fiszbach domaga się zwolnienia "jeszcze w tym roku" nadzwyczajnego kongresu partyjnego, zacieśnienia kontaktów partii z narodem i takiego programu partyjnego, który najpierw będzie zaakceptowany przez naród, zanim oficjalnie zostanie wprowadzony w życie.

Fiszbach ujawnił, że w ciągu minionych miesięcy napięcie i rozczarowań "300 członków partii zrezygnowało".

"Wszyscy jesteśmy winni... wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za ten stan rzeczy. Odmienienie partii staje się koniecznością" — mówił Fiszbach.

Medal Izraela Dla S. Korbońskiego

Jerozolima. (DP) — "Yad Vashem, Martyrs' and Heroes' Remembrance Authority" w Jerozolimie, nadał obecnemu przewodniczącemu Polskiej Rady Jedności w St. Zj. Stefanowi Korbońskiemu, medal za ratowanie ludności żydowskiej w czasie drugiej wojny światowej w okupowanej przez hitlerowców Polsce.

S. Korboński jako szef podziemnego Kierownictwa Walki Cywilnej (KWC) wydał odezwę w 1942 r., protestującą w imieniu społeczeństwa polskiego przeciwko zbrodni popełnianej przez hitlerowców na Żydach.

W ślad za tą odezwą zostało ogłoszone oświadczenie KWC grożące surowymi karami tym występnym jednostkom, które dla celów zysku szantażowały Żydów i ukrywających ich Polaków.

LONDYN. — Na pokładzie samolotu amerykańskich linii "National" wybuchł niewielki pożar. Wszystkich pasażerów ewakuowano szczęśliwie. Samolot był w drodze na pas startowy lotniska Heathrow pod Londynem.

Prezydent U.S. Głównym Mówcą

(Ciąg dalszy ze str. 1-ej)

(doradca dla spraw bezpieczeństwa) i Emunda Muskie (Sekretarz Stanu), na kluczowe stanowiska rządowe.

Bankiet Stulecia odbędzie się jutro w restauracji "Orzeł Biały" w Niles, IL. Ponad 2,000 osób zarezerwowało miejsca na Bankiet.

Obrazy Dyrekcji trwały przez cały dzień wczoraj w siedzibie ZNP, 6100 N. Cicero Ave., pod przewodnictwem Prezesa.

Dziś odbywają się posiedzenia Rady Nadzorczej i Komisji Szkolnej pod przewodnictwem cenzora Hilarego Czaplickiego.

Uczczenia Zmarłych

Jutro w godzinach porannych przedstawiciele władz Związku uczczą pamięć pierwszego skarbnika i drugiego prezesa organizacji, śp. Stanisława Kociemskiego, którego grób znaj-

duje się w Chicago, na cmentarzu Graceland. Na grobie tym zostaną złożone wieńce.

Przedstawiciele władz Związku złożą również wieńce przed pomnikami Mikołaja Kopernika i Tadeusza Kościuszki, jakie dzięki zabiegom ZNP, popieranym przez zorganizowaną Polonię, zostały ustawione na terenie przed Planetarium Adlera nad jeziorem Michigan.

Ceremonii złożenia wieńców dokonają prezes Mazewski i cenzor Czaplicki w asyście członków Zarządu Centralnego oraz członków Rady Nadzorczej (komisarz i komisarze).

Wiceprezesa ZNP, Helena Szymanowicz, w asyście komisarzów chicagowskich Okręgów, Genowefy Wesołowskiej (12 Okręg) i Kazimierzy Pytel (13 Okręg) złożą wieńce na grobie pierwszej wiceprezesa ZNP, śp. Marii Milewskiej, znajdującym się na cmentarzu Św. Wojciecha.

Zgodnie z sugestiami prezesa Mazewskiego, istniejące w rejonie Chicago Gminy związkowe uczczą jutro przed południem zmarłych na terenie Chicago przywódców i działaczy ZNP, składając wieńce na grobach swoich zmarłych, wybitnych członków, znajdujących się na chicagowskich cmentarzach.

Jubileuszowe Nabożeństwo

Uroczyste nabożeństwo z okazji Stulecia ZNP odbędzie się w niedzielę w kościele Św. Trójcy, na terenie dawnej, polonijnej dzielnicy, przy Division i Noble. Odprawi je o 10:30 przed południem, Ordynariusz Diecezji Green Bay w Wisconsin, a dawny Chicagowianin, J.E. ks. Biskup Alojzy Wycisko.

Współcelebrantami będą księża: Kazimierz Tadla, C.R., Jan Stephen, C.R., Mitchell Tadla, C.R. i Zbigniew Górecki, S.J. Przepsiane liturgię obowiązkowi diakoni spełnią diakoni — dr Edward C. Różański i Stefan Stańczak, a mistrzem ceremonii będzie ks. Jan Rolek z Kancelarii Archidiecezjalnej.

Ewangelię odczyta diakon Różański, zaś okolicznościowe kazanie wygłosi ks. proboszcz Kazimierz Tadla, C.R.

Nabożeństwo zostanie poprzedzone o 10-ej rano koncertem muzyki sakralnej w wykonaniu Józefa Labudy na organach. W czasie nabożeństwa będzie śpiewał chór mieszański Trójcowa z towarzyszeniem organów, wykonując program według układu Eugeniusza Brańka.

Rada Szkolna Przewiduje Ograniczenia Dla Pracowników

Jedną z komisji pracujących przy chicagowskiej Radzie Szkolnej opracowała propozycję nowego zarządzenia, które ograniczy, a nawet nie pozwoli na zajmowanie drugiej posady przez pracowników szkolnictwa. Zdaniem niektórych członków Rady, pozwolenie pracownikom Rady Szkolnej i systemu szkolnego na podejmowanie się dodatkowych zajęć poza godzinami szkolnymi, bardzo często może szkodzić w wykonywaniu pierwszego zawodu.

Przewodniczącym komisji jest John D. Foster, który był równocześnie jednym z projektodawców. Nowe przepisy będą przekazane do dyskusji personelu, aby później go wprowadzeniu do niej odpowiednich poprawek, zostały przekazane Radzie do zatwierdzenia. Pomysł ograniczeń zrodził się po ujawnieniu faktu podwójnej pracy jednego z wysokich urzędników administracji szkolnej.

Nowa propozycja przewiduje, że pracownicy w administracji, kierownicy szkół nie będą mogli przyjmować innych posad. Dotychczas, przeważnie kierownicy szkół i specjaliści pracujący w administracji szkolnej szukali zatrudnienia jako wykładowcy w kolegiach i na uniwersytetach, jak również na specjalnie organizowanych przez siebie wykładach dokształcających dla nauczycieli. Były też wypadki, w których niektórzy pracownicy szkolni zatrudnieni byli przez firmy wydawnicze jako konsultanci. Ten ostatni zawód bardzo często kolidował z zawo-

100 Rodzin Ewakuowano

Edmond, Okla. (UPI) — Skradziony przez nieznanego osobnika samochód uderzył w wystającą ponad ziemię zakrętkę rurociągu gazu naturalnego, powodując uwolnienie tysięcy stóp sześciennych gazu w powietrze. Około 100 mieszkających w pobliżu rodzin zmuszonych było do ewakuacji.

Zanim policja przybyła na miejsce wypadku, kierowca zbiegł, nie wyłączając silnika samochodu.

Intensywne Poszukiwania Zamachowców

Asuncion, Paragwaj. (UPI) — Połączone argentyńskie i paragwajskie oddziały bezpieczeństwa zatrzymały wiele osób podejrzanych o udział w zamachu na byłego dyktatora Nikaragui, Anastasio Somozy.

Wśród aresztowanych znalazło się czterech Argentyńczyków, którzy zostali złapani podczas próby przedostania się przez rzekę Asuncion do Argentyny.

Władze tego kraju ściśle kooperują z policją paragwajską, której dostarczyły danych na temat argentyńskich lewicowców, podejrzanych o udział w zamachu.

Nagrodę za pomoc w ujęciu zamachowców zwiększono z \$8,000 do \$40,000.

Policja doniosła o zabiciu Alfredo Irurzun zwanego "kpt. Santiago", podczas jego próby przedostania się do Argentyny.

Był on podejrzany o udział w zamachu na byłego dyktatora Nikaragui, A. Somozę, którego zwłoki przewieziono do Stanów Zjednoczonych.

dem wykonywanym w szkolnictwie, ponieważ konsultacje dotyczą w większości podręczników szkolnych, które po wydaniu ich, są sprzedawane właśnie chicagowskim szkołom.

Nowej propozycji dość zdecydowanie sprzeciwia się superintendent dr Angeline Caruso. Zdaniem pani Caruso, zamyka to drogę wielu pedagogom do wymiany poglądów i doskonalenia się. Sprawa jednak będzie poddana dyskusji i szczegółowej analizie zanim zostanie zatwierdzona proponowana ustawa.

W wypadku, gdy wejdzie ona w życie, pracownicy szkolni wykonywujący inne zajęcia, będą zmuszeni do zrezygnowania z nich w terminie do 120 dni.

Prez. Carter Podpisał Układy Handlowe z Chinami

Washington (UPI) — Prez. Carter i wicepremier Chin, Bo Yibo podpisali cztery układy handlowe. Obydwa kraje wyraziły zgodę na ograniczenie importu chińskich wyrobów tekstylnych do Stanów Zjednoczonych. Chiny zobowiązały się do nie przekraczania zwykłego importu o 46% w ciągu najbliższych trzech lat.

W chwili obecnej kraj tej jest piątym z kolei z największych eksporterów tych wyrobów do USA.

Obydwa kraje noszą się z zamiarem otwarcia linii lotniczych, które rozpoczną stałe loty między Nowym Yorkiem, San Francisco, Los Angeles, Honolulu, Japonią, Szanghajem i Pekinem. Chiny i USA otworzą porty dla swoich statków, które pod własną banderą będą przewoziły przynajmniej 1/3 produktów sprzedawanych na mocy układów handlowych.

Obydwa kraje postanowiły utworzyć po 3 konsulatory. Zobowiązano się do wzajemnego informowania w przypadku zatrzymania obywatela drugiego kraju, na terenie tego państwa.

Porywacze Zostaną Odesłani Do USA

Miami. (UPI) — Zgodnie z zapowiedzią rządu kubańskiego, dwaj Kubańczycy, C. Perez i J. Vega, którzy dokonali ostatniego porwania samolotu, zostaną odesłani z powrotem do USA, gdzie za swój czyn staną przed amerykańskim sądem.

★ Poszukuje Pracy

PRZYJME pracę domową od 8-3. Jeden raz w tygodniu. Dzwonić od 9 rano do 12 w południe. 583-5914.

DWÓCH BRACI poszukuje pracy przy kanalizacji (plumbing). Dzwonić od 7-ej wieczorem. 394-0794.

DWÓCH dobrych fachowców poszukuje pracy, hydraulik oraz malarz. 227-0679.

CARPENTERS NEED WORK

Remodeling—Recreation Rooms
Kitchens—Porches
FREE ESTIMATE
394-0207 • 282-8429

★ Pomoc Domowa

LIVE IN COMPANION

A woman approx. 55 to 65 with current driver's license wanted to share lovely home in South West Suburb in exchange for companion for older lady. No nursing, references required.

CALL: Days, Mon.-Fri. 799-9000

Eves.: 967-5925 or 481-4894

POTRZEBNA pomoc domowa z zamieszkaniem. Musi porozumieć się po angielsku. Tel.: 297-7273.

GOSPODYNIA Z ZAMIESZKANIEM

W wieku 40 lat lub więcej. Dom lekarza. Własny, prywatny pokój i łazienka. Proszę dzwonić w języku angielskim:

366-6625

POLISH LADY LIVE-IN

To take care of 2 year old girl. Some cooking and housework. Own room, bath. No smoking. Must speak English. Call Sheri

459-9119

HOUSEKEEPER

2 children. One in school, one infant. Top salary. Own room, TV and bath. Must speak English.

945-2866

DOŚWIDCZONA GOSPODYNIA

Z zamieszkaniem do lekarza na emeryturze. Dobre wynagrodzenie. Musi mieć referencje i znać choć trochę angielski język. Południowa dzielnica. Dzwonić:

241-7461 Po 5 Po Pol.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańsza żona moja, siostra moja, szwagierka moja i ciocia moja, śp.

Maria Basaraba

(z domu Kozićki)

pożegnała się z tym światem, opatrzona św. Sakramentami, dnia 17-go września, 1980 roku, w starszym wieku.

Zwłoki można odwiedzić dziś od 6-ej do 9-ej wieczorem.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 20-go września, o godzinie 9:30 rano, z zakładu pogrzebowego Diversey-J. J. Hickey Funeral Home pnr. 3601 W. Diversey Ave., do kościoła św. Jacka (Msza św. o 10-ej), a stamtąd na cmentarz św. Wojciecha, na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pograżeni: Walter, mąż; Anita (Michael) Paschwa, siostra i szwagier; Lola, siostrzenica; wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się Diversey-J. J. Hickey Funeral Home

Telefon 342-1700

In Memoriam

W dwudziestą pierwszą rocznicę śmierci najdroższej naszej Mamy, śp.

Rozalii Duda

która zmarła 22-go września, 1959 r., odprawione będą msze św. w kościele św. Stanisława B.M. w domu SS. Franciszkanek, Lemont w kościele św. Marcina, w Klikuszowej w kościele MB Częstochowskiej, Kraków w Bazylice św. Jana, w Warszawie w kaplicy Gordon High School O łaskawy udział i modły proszą: CÓRKI

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańsza matka, babcia i prababica nasza, śp.

Julia Zalesny

(z domu Jurek, żona śp. Stanisława)

po długiej i ciężkiej chorobie, pożegnała się z tym światem, opatrzona św. Sakramentami, dnia 18-go września 1980 roku, o godzinie 8-ej rano w podeszłym wieku.

Zwłoki można odwiedzić w sobotę i niedzielę od 1-ej po południu.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 22-go września, o godzinie 9:15 rano, z zakładu pogrzebowego Casey-Laskowski pnr. 4540-50 W. Diversey Ave., do kościoła św. Jacka, a stamtąd na cmentarz Maryhill na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pograżeni:

Władysław (Gertruda), Leonard (Joanna), Edwin (Dolores), synowie i synowie; Janina, (Jarosław) Chłypniak, córka i zięć; wnuki, wnuczki, prawnuczki oraz rodzina w Polsce; wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmują się: Casey Laskowski i Syn, telefon 777-6300.

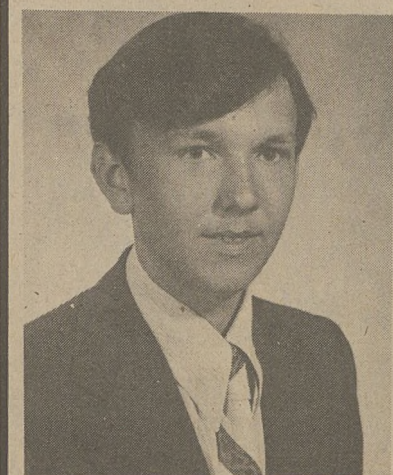

In Memoriam

W czwartą rocznicę śmierci najdroższego syna naszego, brata, stryja, wnuczka i kuzyna naszego, śp.

Andrzeja Tarach

odprawiona zostanie żałobna Msza św. w niedzielę, dnia 21-go września, o godzinie 9:45 rano, w kościele św. Franciszka z Asyżu.

W czwartą rocznicę Twojego zgonu W sercach naszych żyły bolesne cierpienia Ty dziś, Drogi Synku, u Boga tronu, A nam zostały tylko smutne wspomnienia.

Do łaskawego współudziału w nabożeństwie zapraszają wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych:

Irena i Stanisław, rodzice; Zbigniew, brat; Anna, bratowa; Bernadetta, bratanica; babcia i kuzyni.

Prasa Anglii o Zmianach w Polsce

Londyn. (DP) — "Sunday Telegraph" pisze: "Dziesięć lat temu Mr. Gomulka miał atak serca i stracił władzę po groźnych strajkach. Mr. Gierka spotkał tenże los. Można podejrzewać, że w obu wypadkach Kreml powziął decyzję wcześniej niż polscy doktorzy. Nominacja Kani może dziwić tylko tych, którzy nie doceniają wpływu Rosji na polskie sprawy".

"Sunday People" pisze: "TUC (Kongres Brytyjskich Związków Zaw.) wiecznie poucza o międzynarodowej solidarności. Niech ukaże to w praktyce. Polskie związki zawodowe muszą zachować to co strajkujący wywalczyli".

Woodrow Wyatt pisujący gościnnie w skrajnie lewicowym "Sunday Mirror" pisze:

"Walka Polaków jest naszą walką. Lecz jeśli będą w nędzy, nie będą mogli kontynuować walki. Toteż Ameryka i Zachód, łącznie z W. Brytanią, muszą wspierać Polskę solidarną pomocą ekonomiczną. Wtedy Polacy nabiorą ducha, wiedząc, że nie tylko zaczynają uzyskiwać wolność, lecz również wzrastający dobrobyt".

"Sunday Times" w sylwestce Kani, wedle Nicholasa Carrolla i P. Wilschera, pisze:

"Odgrywał główną rolę w szklanowaniu dysydentów, łamiąc odczyty latających uniwersytetów, poddając intelektualistów ciągłym 48-godzinnym aresztowaniom, tępiąc nielegalną prasę jak "Robotnik".

"Observer" pisze w korespondencji z Warszawy:

"W Warszawie mają nadzieję, że kryzys i nowe kierownictwo ukróci korupcję wewnątrz partii i że będzie bardziej demokratyczny styl rządzenia".

Dwa Lata Więzienia Za Kradzież Jaj

Edmonton, Alberta. (UPI) — 20-letni mężczyzna został skazany na 2 lata więzienia za kradzież tuzina jaj, wartości \$1.18.

W dniu 27 maja Dean Tweedie nie posiadał pieniędzy na posiłek dla swej ciężarnej dziewczyny.

Fakt ten nie wzruszył jednak sądu, kiedy okazało się, że na uwagę innego klienta sklepu wyciągnął nóż grożąc mu zranieniem i kiedy przytoczono im całą listę rabunków z bronią w ręku i kradzieży dokonanych poprzednio przez Tweedie.

Film o Papieżu

Warszawa. (DP) — W przyszłym tygodniu w Warszawie rozpocznie się kręcenie filmu o Janie Pawle II, przy współpracy włoskiej telewizji. Reżyseruje Krzysztof Zanussi, znany na Zachodzie.

Fachowe Porady Bez Zobowiązania

CHICAGO MONUMENT CO.

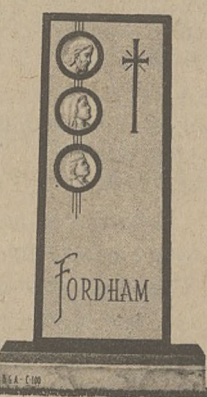
George Piwowarczyk, właściciel

2121 N. Pulaski Rd.

Tel. 227-0404

Czy potrzebujecie pomocy w wyborze rodzinnego pomnika? Skorzystajcie z naszego doświadczenia bez zobowiązania. Poradzimy Wam i pomożemy w każdy sposób. Specjalizujemy się z pełną gwarancją w wykonywaniu pomników na zamówienie.

Biurowie Otwarte w Niedzielę od 11 Rano do 3 Po Pld.

MAKE YOUR SELECTION FROM OUR NEW 1980 DESIGNS IN OUR NEWLY REMODELED SHOW ROOM

Prosimy Odwiedzić Naszą Wystawę

Walewski Monument Works

SERVICING MARYHILL & ST. ADALBERTS CEMETERIES

6550 MILWAUKEE AVENUE
NEwcastle 1-4902

Chicago, Illinois. 60631
Otwarte w Niedzielę

WORK DONE BY EXPERTS WHERE QUALITY AND EXCELLENT WORKMANSHIP PREVAIL

★ Pomoc Domowa

TOWARZYSZKA I DO OPIEKI

Nad starszą panią. Musi mówić po angielsku lub niemiecku. Tylko z zamieszkaniem. Na początek \$125 tygodniowo lub więcej dla odpowiedzialnej osoby. Musisz zadzwonić Po Angielsku lub Niemiecku 282-3244

OPIEKA nad dzieckiem i praca domowa. 5 dni tygodniowo. Dzwonić w języku angielskim. Skokie. Z zamieszkaniem lub dochodnie. 675-2682 albo 679-3865.

POTRZEBUJE do pilnowania dzieci z zamieszkaniem. 736-0948 do 4-ej.

GOSPODYNIOPIEKUNKA
Z Zamieszkaniem

Do asystowania starszej pani. Lekkie gotowanie i sprzątanie. Musi być poważną kobietą i musi rozumieć język angielski. Własny pokój i wynagrodzenie. Dzwonić w języku angielskim. 282-4603

Podczas Dnia

KOBIETA do opieki nad 2 dziećmi. Dom na przedmieściu. Własny pokój. Musi mówić trochę po angielsku. 675-1455.

Warm, Loving Housekeeper

To care for 1 year old boy + apt. while mother works. Must speak fluent English. Live in or come & go. Near North, 1 block to Lincoln Park Zoo. 525-6604 — evenings.

CLEANING AND
LAUNDRY WOMAN

Wanted. 1 day a week. Salary \$24. In Skokie area. Good transportation. CALL 677-1271

POTRZEBNA osoba dobrze znająca angielski na 3 dni w tygodniu do 20 mies. dziecka, lekka praca domowa. 642-0828

GOSPODYNIOPIEKUNKA
Z Zamieszkaniem

Północna dzielnica. Praca domowa i zajęcie się 2 dziećmi. Od niedzieli wieczorem do soboty w południe. Prywatny pokój i łazienka. Proszę dzwonić w języku angielskim. 271-1132

HOUSEKEEPER

Good home for lady in North Suburb. Must speak some English. Room and board plus salary. Live with single employed executive. 267-2000 or 564-9000

POTRZEBNE KOBIETY

Do prac domowych. Minimum \$150 tygodniowo plus całkowite utrzymanie i wymagana podstawowa znajomość angielskiego.

NETZER EMPLOYMENT AGENCY 693-7621

POTRZEBNA starsza pani do pilnowania dwojgu dzieci od godziny 7:30-5. Okolica 79-ta i S. Cicero. 423-4807.

HOUSEKEEPER. Live in. Must speak English. Niles. Call before 5 P.M. and ask for Dolores. 967-1440.

POMOC do dziecka 3-letniego. Huston, Texas, u polskiej rodziny. 889-5419

GOSPODYNIOPIEKUNKA

Z zamieszkaniem. W wieku od 30-40 lat. Do rodziny lekarza w Highland Park. 5 dni w tygodniu. Wolne weekendy. Wspaniałe wynagrodzenie. Prywatne mieszkanie z łazienką. Gotowanie, sprzątanie, 2 chłopców (10 i 16). Rozumiemy po polsku. Dzwonić 433-2240

LIVE IN
HOUSEKEEPER

Highland Park family with 2 children looking for live in housekeeper. Wed. thru Sun., who likes children. Must speak some English, non smoker. Own room and T.V. — References required.

Call: 831-2390.

POTRZEBNA gospodyni. 5 dni w tygodniu. Warunki do omówienia. 432-2182.

POTRZEBNE KOBIETY

Do prac domowych z zamieszkaniem. Podstawowa znajomość języka angielskiego. Dobra okazja dla osób, które chciałyby podróżować do Wisconsin i Florydy

TRAYCEE DOMESTIC AGENCY
Private Employment Agency
831-5530 — w języku angielskim
640-7051 — w języku polskim

HOUSEKEEPER NEEDED

3 children, ages 11-9-21 months. Own living suite, good salary. If English language, better salary. 5 or 6 day week.

835-5585

★ Praca Żeńska

Work In Smog Free Hi-Desert, California
Immediate Openings For
REGISTERED NURSES
GROWING PROGRESSIVE Medical Center. We offer competitive SALARIES PLUS EXCELLENT BENEFITS. You'll love the HI-DESSERT close to Desert Resorts, Mountain Playground and River Sprots. All Applicants must be eligible for licensing in California.
Please write or call 714-365-2311
PERSONNEL DIRECTOR
HI-DESERT MEDICAL CENTER
Joshua Tree, California 92252

SCHOOL GIRL to work in bakery weekends. 912 N. California Ave.

OFFICE GIRL

Must know invoicing, correspondence, filing and general office skills. Top wages. 973-7070

★ Praca Żeńska

WAITRESS
AND COOK

Full Time, Days
GRENVILLE RESTAURANT
6401 W. Grand
ME 7-9791

SECRETARY/
RECEPTIONIST

Varied duties, typing, inventory control. Able to communicate well with customers, self starter. — Liberal benefits.

421-1475

ASK FOR STEVE

PACK BIND CORPORATION

920 W. Cullerton Ave.
Chicago, Illinois

POTRZEBNA BARMANKA

Na sobotę i niedzielę. Musi rozmawiać trochę po angielsku.

MELODY OF LOVE
4458 S. Fairfield

EXPERIENCED
WAITRESS WANTED

Full or Part Time

Located in Evanston, excellent tipping. Call

869-7636

PRACE DLA KOBIET

Dzwoń do Ireny:

792-1343

POLONIA

EMPLOYMENT AGENCY
5356 N. MILWAUKEE

SEKRETARKA

W Wiek 20-45 Lat

Do ogólnej pracy biurowej, z dobrą znajomością angielskiego. Musi pisać na maszynie i znać trochę polski język. Dzwonić 10-2 w tygodniu. 772-7557

POTRZEBNA OD ZARAZ
KUCHARKA ORAZ DOŚW.
KELNERKA

Mówiąca po polsku i angielsku do restauracji "Kava," 4751 N. Milwaukee. Zgłaszać się osobiście od 2 do 3 po południu.

Tel.: 283-0184

PRZYJMĘ

Doświadczone Szwaczki

Na pojedynczej igle. Przyjemne warunki pracy, dużo godzin nadliczbowych.

282-1224

SYRENA,
POLSKI DOM TOWAROWY

poszukuje

EKSPEDIENTKI

ze znajomością angielskiego i polskiego.

2994 N. Milwaukee Ave.

COOK

Full or prt time opportunity for experienced cook in this exclusive Evanston retirement community. Must be able to follow recipes. Excellent hrs & benefits. For information call Food Service Director at

492-2910

MACHINE OPERATORS

Will train women to run fine wire machines. Recent factory exp. helpful. Must read & speak English. Top wages & benefits.

4421 W. Rice St.

772-7208

DOŚWIADCZONE SZWACZKI

Potrzebne do robienia poprawek damskiej, europejskiej odzieży. Proszę zgłaszać się osobiście.

BOTTEGA GLASELA

106 E. Oak Street Chicago
337-0777

MEDICAL ASSISTANT

LIGHT TYPING

Ask for Elaine. 871-3444.

Potrzebna asystentka do lekarza. Lekkie pisanie na maszynie wymagane. Dzwonić i pytać o Elaine. 871-3444

AUTO

GENERAL OFFICE

Dynamic Pontiac dealer needs help in general office. Top pay and benefits for right people. Please call Mr. Korr at 528-1111

JOE PERILLO

PONTIAC

1111 W. Diversey Parkway • Chicago

★ Praca

PO NAJLEPIEJ PŁATNE
PRACE DOMOWE

Proszę dzwonić w języku angielskim do:

BERIS
EMPLOYMENT AGENCY
736-9448

POTRZEBNY OPIEKUN NAD
ZWIERZĘTAMI W SZPITALU DLA
ZWIERZĄT PLUS SPRZĄTANIE
W CENTRUM ZAKUPÓW

Praca na pełen czas. Nowoczesne 3 sypialniowe mieszkanie wolne dla wybranej osoby lub rodziny za darmo. 455-2964 Między 8-12 lub 2-5 Po Pol.

MALŻENSTWO
NA EMERYTURZE
DO DORÓZOWANIA DOMU
NA PROWINCJI

Komfortowy apartament — przyjemność mieszkania na prowincji, plus wynagrodzenie. Muszą mówić trochę po angielsku.

Tel.: 966-9200 albo 280-6860

KRAWIEC/KRAWCOWA

Musi umieć robić większe poprawki przy ubraniach męskich i damskich. Na pełen czas. Lokacja: Chicago-Michigan Ave. Dzwonić po angielsku od poniedziałku - piątku

642-1909

UWAGA KOBIETY!
UWAGA MĘŻCZYŹNI!

Nowa kompania poszukuje DOŚWIADCZONYCH mężczyzn i kobiet do czyszczenia domów i mycia okien w luksusowych domach. Muszą być zawodowymi i odpowiedzialnymi sprzątacami. Również potrzebni "COSTOM CARPENTERS".

Potrzebne referencje.

MUSZA UMIEĆ MOWIC

PO ANGIELSKU.

HOUSE BEAUTIFUL LTD.

Dzwonić: 359-3231

★ Praca

ASSEMBLER

Electro-Mechanic

Small electronic firm seeking help for assembling precision equipment. Experience in mechanical and electrical assembly with hand soldering helpful. English speaking foreman. Some English required. Good hourly rates. Paid medical plan. Air-conditioned Plant.

J. A. CALLANAN CO.
5677 N. Northwest Hwy.

POTRZEBNY technik do pracy przy naprawie TV i Hi-Fi. Musi posiadać doświadczenie, dobra zapłata. 722-9208 po 11 rano.

COOK

Restaurant at Wood Dale needs a Cook. Days. Full time, steady job. Good pay.

595-0909

REAL ESTATE SALES

Many brokers have full or part time openings for inexperienced people. If you want to do R.E. sales work, we can show you how to find one who is willing to help a trainee get started. For info on a FREE salesman's referral service write:

REAL ESTATE SALESMEN
BUREAU
Dept. PDZ, Box 46083

Chicago 60648 Phone: 965-4776

WHOLESALE-IMPORTER

Needs Polish/English speaking individual for sales-office work. Must know all office procedures and be able to answer the phone well. Top salary—top benefits for talented people with initiative. Sales—up to \$25,000 a year. Office—up to \$300.00/week.

973-7070

Air Force

JOIN THE AIR FORCE ROTC
AND WE'LL PUT YOU THROUGH SCHOOL

This is your chance to achieve a college education with the help of the U.S. Air Force. Men and women, ages 17-28, can be eligible for a free scholarship in our 2 or 4 year program. This exciting opportunity to advance your potential, requires the following:

- Must be an Illinois Resident
- Must be an Active Member in the Air Force ROTC
- Must be 17-28 years of age

Take this opportunity to make the most of your future! Other scholarships are available to those qualified, and there's no military obligation for the first 2 years!

Discover what the U.S. Air Force ROTC can provide for you! Call for an appointment, or apply in person to:

Captain Tom Waters

Administrations Counselor

312/567-3525

U.S. AIR FORCE ROTC

3201 S. Michigan Ave.

Chicago, IL 60616

Equal Opportunity Employer M/F

AIR FORCE

ROTC

Gateway to a great way of life.

ENGINEERS

Engineering Department

of major factor in the housing industry, has a few challenging positions in the following areas:

FACILITIES ENGINEER:

Responsible for comprehensive overview management of several large low-pressure and high-pressure central heating plants, and ancillary mechanical equipment. Good generic knowledge of chemicals for boiler-water treatment, A PLUS. Stationery Engineer's License Required. Minimum of 7 years experience.

MECHANICAL ENGINEER:

H.V.A.C. and Plumbing background. Will be designing for RETROFIT to and replacement of systems: and troubleshooting all kinds of malfunctions in mechanical equipment for buildings. Degree and P.E. Registration Desired, but, may be offset with extra experience. Minimum of 7 years experience.

ARCHITECT:

Will be designing for modifications and repairs to existing structures, diagnosing causes for various types of failures in building materials and developing solutions. Innovative problem-solver desired. Degree and Registration desired, but may be offset with extra experience. Minimum of 5 years experience.

These Positions Offer Excellent Opportunity For Further Personal Development. Excellent Starting Salary and Fringe Benefits.

Submit Resume With Salary Requirements To:

G. S. FOWLER
DIRECTOR OF ENGINEERING

CHICAGO
HOUSING AUTHORITY

22 West Madison Street
Chicago, Illinois 60602

An Equal Opportunity Employer M/F

★ Praca

IRENE'S

EMPLOYMENT AGENCY
6201 W. TOUHY

Posiadamy prace umysłowe i fizyczne dla osób do 65 lat. Świetna pensja. dodatki i świadczenia
631-8878

COUPLE WANTED

Maintenance. Older couple to live in and maintain 75 unit building. MUST BE EXPERIENCED AND SPEAK ENGLISH.

530-4475

★ Praca Męska

WANTED handy man to do various jobs around small home, 225-9471, English required, after 5 p.m.

SPRZĄTANIE

Potrzebni mężczyźni do sprzątania sklepów. Tylko z samochodem. Dzwonić

282-0719

OD 9-6 WIECZOREM

PRZYJMĘ pracownika do remontów z dobrą znajomością hydrauliki. Dzwonić po 9 wieczorem. 276-4254.

WOODWORKING

MILLMAN

Custom woodwork shop. Must read blueprints and stock bills. Do own setups. Permanent position.

INTER OCEAN CABINET CO.
326 S. Paulina Chicago

733-4417

JANITOR

Musi mieć auto. Part time. Wieczorami. \$4.00 na godzinę. 631-7436

Potrzebni Od Zaraz

BLACHARZ SAMOCHODOWY Z długoletnim doświadczeniem. Dobre warunki po tygodniowym sprawdzeniu. Możliwość załatwienia stałego pobytu i mieszkania. (317) 291-4108 Indianapolis, Ind.

TOOL AND DIE MAKER

Need tool and die maker w/minimum 4 years experience. Must be capable of close tolerance work. Interview by appointment. MR. BRAUCK — Lamkin Leather 243-1117

406 N. Aberdeen

POTRZEBUJEMY ludzi z praktyką do fugowania (tuckpointers). Proszę dzwonić po 6-ej wiecz. 545-1091.

POTRZEBUJEMY DO PRACY
KWALIFIKOWANEGO
PRACOWNIKA

DO ZAKŁADANIA DACHÓW Mówiącego po polsku i po angielsku. Stała praca. Proszę dzwonić 777-3361

CLEANING MAN

Must speak English. Call between 9-5. Ask for Michael. 943-0940

HANDY MAN

Do utrzymywania w porządku budynku. Musi być zdolny do wykonywania takich prac jak naprawy, malowanie. Stała praca. Dzwonić w języku angielskim, w poniedziałek. 693-3869

WANTED FULL OR PART TIME

BAKER

Must speak some English, or German. BEIL'S BAKERY
4229 W. Montrose
725-0021

MACHINE BUILDERS

METAL FORMING Equipment company needs Machine builders. Must have minimum of 10 years experience on presses or large machine tools.

PELTZER & EHLERS
AMERICAN CORP.

Carol Stream 462-9500

Contact R. Rust

(North Ave. & Gary)

FABRYKA SPREŻYN

Poszukuje pracownika do ogólnej poszukuje pracownika do ogólnej pracy w fabryce. Musi mieć stały pobyt w Stanach.

Dzwonić 384-4455

i pytać o LOU.

1637 N. LOWELL

SHIPPING MANAGER

Must be experienced in packing — U.P.S. and processing orders. Challenging position for hard worker, good in dealing with public. Top wages. 973-7070

★ Praca Męska

TECHNICIAN

Experience to calibrate & repair test equipment.
Call 769-6262

CLEANING

Need man part time to clean office & factory.

Call 769-6262

MULTIPLE AND BOBBIN
COIL WINDING MACHINE SET-UP
LAMINATION DEPARTMENT
SET UP AND STOCK MAN
CONNECTING DEPARTMENT
WORKING SUPERVISOR
MAINTENANCE MAN FOR
SMALL TRANSFORMER CORP.
Steady Work • All Company Benefits
ACME COIL & TRANSFORMER
CORP.
327-6988

JANITOR

FULL OR PART TIME

EXPERIENCE,
WITH OWN CAR.
APPLY IN PERSON.
3150 N. SAWYER
MUST SPEAK ENGLISH.

EXPERIENCED
UPHOLSTERER WANTED

Must be dependable.
Good steady work.

DOŚWIADCZONY TAPICER
Musi być odpowiedzialny.

Dobra stała praca. 784-6789

TOOL & DIE MAKER

Experienced in the repair of die cast or plastic dies. Near north location. Steady employment. Call J. Grecco at 528-1700.

HELP WANTED

Counter and warehouse man for lumber company.
384-1121

ASSEMBLER

Manufacturer of Electrical-Mechanical Products Needs Experienced People in Electrical or Mechanical Work. Excellent Opportunity.

ZENTH CONTROLS, INC.
830 W. 40th St. Chicago

★ Domy

★ Domy

★ Domy

★ Domy

★ Domy

★ Domy

DO KOLORU!!! DO WYBORU!!!
O BOY TYLKO TROY!!!

DWA POLSKIE BIURA

3033 N. Milwaukee Ave.
Tel.: 276-53335657 N. Milwaukee Ave.
Tel.: 631-0707OTWARTY DO INSPEKCJI — NIEDZIELA 1 — 4
3350 N. OAK PARK — 6800 ZACHÓD (SCHORSCH VILLAGE)
Murowany, piękny w angielskim stylu, 4 sypialnie. Wykończony basement. Garaż.OTWARTY DO INSPEKCJI — NIEDZIELA 1 — 4
3628 N. OAKDALE ST. (Milwaukee i Central Park)
Jednorodzinny — 3 sypialnie. Nie ma wygodniejszego, lepszego położenia na Jackowie. ½ bloku do szkoły i kościoła, ½ bloku do Milwaukee i ½ bloku do zakupów. Wpłaty \$8,110.OTWARTY DO INSPEKCJI — NIEDZIELA 1 — 4
4106 W. BARRY — 3100 POŁNOC
Jednorodzinny, murowany 3-y sypialnie. Boczny wjazd z ulicy do garażu. Spokojna boczna ulica, blisko Madonna High School. Blisko zakupów i transportacji. Wpłaty \$11,000.NORRIDGE — Zachód od Harlem — blisko Irving Pk.
Sliczny murowany 4½ pokoi. Nowszy budynek. Wykończony basement. Garaż. Duża łaża. Natychmiastowe Objęcie. Pamiętajcie, że w Norridge są bardzo niskie podatki.JACKOWO — OKAZJA!!! 2x6-KI, MUROWANE!
Blizutko Milwaukee Ave. i Copernicus Ceter, na bocznej ulicy. Garaż. 1-sze piętro wolne — można zaraz się wprowadzić. Cena tylko \$68,500. Wpłaty \$14,000. Klucze w biurze.JACKOWO!!! (Milwaukee i Lawndale ul.)
2x6-ki. Wykończony basement. Garaż. Dodatkowo małe mieszkanie u góry. Sliczne mieszkania. Najwygodniejsze położenie pod każdym względem. Wpłaty \$12,200. Cena \$62,000.JEFFERSON PARK — CENTRAL AVE. i ELSTON
Na bocznej ulicy Long, nowsza ranch 3-y sypialnie. Wykończony basement. Garaż. Szeroka łaża. Czysty jak łaża!!!

Szukacie za dobrą tawerną?

Mamy na Jackowie 2 Okazje!!!

- 1) Milwaukee i Central Park — tawerna i 2 mieszkania. Murowany budynek.
- 2) Belmont i Milwaukee Ave. — Tawerna, 2 mieszkania i 2 sklepy.

WIELKA ZNIŻKA CENY!
SPRZEDAJĄCY PRAGNIE OFERTY
Olbrzymi z żółtej cegły,
2-mieszk.614
OTWARTY W NIEDZIELĘ 1-4
3500 N.4850 W. CORNELIA
Wszystkie pokoje wyjątkowo duże, częściowo wykończona piwnica, murowany garaż na 3 auta z boczny wjazdem.SZYBKIE OBJĘCIE.
DEDES REALTORS • 622-6200Dom otwarty w niedzielę 1:30-4:30
6252 W. BARRY (3100 N.)
6-pokojowy, murowany dom w stylu "Georgian"; 1½ łazienki, 3 sypialnie, jadalnia, kominek do palenia drzewa, pełna piwnica, garaż. Natychmiastowe objęcie. Cena w \$60 tys.BEAULIEU
5341 Belmont -28- 282-7979COS SPECJALNEGO
W DZIELNICY BRICKYARD
Piękna rezydencja, drewniana, obita sidingiem, z dodatkowym 3 pokojowym mieszkaniem dla krewnych. Basement także pięknie wykończony — 3 pokoje. Garaż na 2 auta z drzwiami zamkniętymi z góry elektrycznymi. Blisko szkoły, komunikacji. W \$60-tce. Po więcej informacji dzwonić w języku angielskim do Tony.DEMOON REALTY
622-7875Na najpiękniejszej ulicy w
NILES

Sliczny, nowszy murowany ranch, 5½ pokoi, 3 sypialnie, wykończona piwnica z łazienką i barem, 2½ autowy garaż z boczny wjazdem. Wiele dodatków. Blisko Harlem i Main. Pytamy \$98,000.

ASSET REALTY
5333 Fullerton 889-8824ELMWOOD PARK
13 lat stary dom. Naprawdę piękny. 2x6 i 1x5. We wszystkich mieszkaniach 1½ łazienki. \$177,000. Właściciel utrzyma hipotekę (mortgage). 20% wpłaty, na 29 lat, 9¼%.GALLIK REALTY
772-8554DIVERSEY—LARAMIE
Lukusowy 2 apart. murowany 6 dużych pokoi na 1 piętrze z 3 sypialniami i 5 obornych pokoi na 2-gim piętrze. Ogrzewanie gazem gorącą wodą, garaż na 2 auta. Trzeba zobaczyć, żeby ocenić. TYLKO \$79,900.MARTINO REALTORS
6110 W. Addison
Dzwoncie Po Angielsku
282-3737Otwarty w Niedzielę 1:30 — 4:30
5123 W. MELROSE

Na Władysławowie, murowany i dla teściów, 5 pokoi, 2 sypialnie plus 4 pokoje z 2 sypialniami, garaż na 2 auta, nowszy boiler. Natychmiastowe objęcie. Cena na szybką sprzedaż.

CARAVAN REALTY
5232 W. Belmont • 282-6655POŁUDNIOWA STRONA
NAJWIĘKSZY WYBÓR DOMÓW
I NAJLEPSZA SPRZEDAŻ W
CENTURY 21
CAHILL BROS.
4100 W. 63rd St.
Zapytaj o
Andrzeja Wojdelskiego
Rozmówisz się z nim w języku ojczystym.
430-3320 lub 585-6100**ZELEK R-TY**

4428 N. Central Ave.

736-3787

HIGGINS—CENTRAL — 9 MIESZKANIACH
Nowszy luksusowy budynek 9-cio mieszkaniowy w najlepszej półn. zach. okolicy. Wszystkie mieszkania są 5-cio pokojowe z 2 sypialniami. Nowoczesne wyposażenie w lodówki, kuchnie i szafki kuchenne. OSOBNE OGRZEWANIE i OCHŁADZANIE dla każdego mieszkania. Niebywała okazja kupna tego budynku!HIGGINS—AUSTIN
3 mieszkaniowy, murowany, 12 letni budynek, 2x5½ z 3-ma sypialniami i 1x4-ka z 2-ma syp., 1½ łazienki w dwóch mieszkaniach. Osobne gazowe ogrzewanie, garaż na 2 auta. Wysokie renty!!!5634 W. DIVERSEY — 10 MIESZKAN I 4 BIZNESY
W bardzo dobrym punkcie handlowym budynek 10 apart., plus 2 sklepy i 2 biura. Piękne mieszkanie 5-cio pokojowe dla właściciela, gdzie możesz mieszkać jak król i prowadzić swój własny biznes. dochód roczny ponad \$43,500.5436 W. BARRY — 6 MIESZKAN
Murowany, 4x4-ki i 2x3-ki. Centralne gazowe ogrzewanie, nowszy dach. Cena obniżona na szybką sprzedaż!5340 W. WRIGHTWOOD
Murowany w bardzo dobrej kondycji budynek 3 mieszkaniowy. W dwóch apartamentach formalne jadalnie, bardzo ładny rozkład mieszkań, duże sypialnie. Nowy dach i ogrzewanie. Wolne mieszkania dla właściciela.3523 N. LOWELL
Nowopokryty aluminium budynek dwu mieszkaniowy plus sliczne mieszkanie dla spokrewnionych. Osobne ogrzewanie i ciepła woda we wszystkich mieszkaniach. Cena w średniej 60-tce.JACKOWO
Ładny, murowany, 2 mieszkaniowy, 1x6 i 1x5. Pełny basement, 1 blok do kościoła Sw. Jacka. Ładny budynek.OD KONTRAKTORA — 6204 W. GUNNISON
Będą budowane na zamówienie 4 budynki dwu apartamentowe, plus angielski basement z łazienką. Nie ma lepszej lokalizacji!!! Blisko kościoła Sw. Konstancji i sklepu A & P.3721 W. AGATITE
Świeżo odnowiony, 3 mieszkaniowy budynek z wykończonym basenem. Nowoczesne 5-cio pokojowe mieszkanie dla właściciela. Osobne ogrzewania. Właściciel pragnie oferty.5659 N. NAGLE
Nowszy, luksusowy z 2 sypialniami dom jedno-rodzinny. Bardzo czysto utrzymany, pełny basement, nowy garaż na 2 auta. Cena w średniej 70-tce.5021 W. WOLFRAM — OTWARTY DO INSPEKCJI 1 — 4
Bardzo czysty, murowany bungalow. 2 sypialnie na dole i 2 sypialnie na górze. Sliczna formalna jadalnia. Wykończony basement z łazienką. Właściciel przechodzi na emeryturę. Dom musi być sprzedany dziś.

Po więcej informacji proszę zgłaszać się osobiście lub telefonicznie do biura.

UWAGA !!! Potrzebny sprzedawca lub sprzedawczyni rałności. Musi posiadać licencję. 736-3787.

DOM JAK LALKA!
Otwarty w niedzielę 2-5
3827 N. PARIS

Idealny dom na początek, 6 pokoi, 1½ łazienki, formalna jadalnia, nowa kuchnia i łazienka, nowe patio. Bardzo niski podatek. Musicie zobaczyć. CARPINELLI REALTY 631-7400

SKLEP PLUS 3 MIESZKANIA
Dobre utrzymanie budynek, blisko Addison i Oak Park Ave. Doskonały dochód. Celem umówienia proszę telefonować:CUNEO & HALSEY
6058 W. Addison 282-8100WILSON i PULASKI
Dwu-Piętrowy
6 mieszkań z żółtej cegły.
Nowoczesne łazienki. Nowe ogrzewanie. Nowy system elektryczny i nowy dach. Właściciel opuszcza miasto. \$116,000.LUDWIK ZIARNIK R.E.
3813 W. Montrose 478-6510PULASKI - ADDISON
3 PIĘTROWY, MUROWANY
Tawerna plus 3 apartamenty.
SUPERIOR REALTY
235-3632MUROWANY BUNGALOW
IRVING PK. - MONITOR
(4000 północ - 5800 zach.)
2 sypialnie na dole i 1 na górze. Duże pokoje. Pokój frontowy, jadalnia, pokój rodzinny. Nowoczesna szafka kuchnia, łazienka wykładana fafelmami z ceramiką. Pełna, obita paneligiem basement z ½ łazienki i barem. Gazowe ogrzewanie. Garaż na 2 auta z aut. otwieranymi drzwiami. W niskiej \$70-tce. Za umówieniem.282-1273
13 MIESZKAN
W Dobrej DZIELNICY
4100 POŁNOC - 3000 ZACHÓD
Właściciel sfinansuje z 30% wpłaty.
TOWN -7- 282-42005-CIO POKOJOWY
MUROWANY BUNGALOW
Dobrze utrzymany,
2 sypialnie, 1 łazienka.
Nowoczesna kuchnia.
Pełny basement.
Garaż na 2 auta obity aluminium.
w \$50-tce.
Po angielsku do Mary 692-2651
Po polsku do Ola 966-2178
BESS POULOS REALTY LTD.CHCĘ ZAMENIĆ
6 POKOJOWY DOM
JAK W BAJCE WE FLORYDZIE

Na jedno lub dwu rodzinny dom na północnym zachodzie w Chicago. Celem porozumienia skontaktować się z Zbigniew Łakatosz. 332 Glenwood Ave. Clearwater, Florida 33515 (813) 441-8822 Po 5 Po Pol.

REAL ESTATE SALES
Because of increased volume and recent retirees, we are in need of an experienced, licensed sales person. Build a future and earn above average earnings with an outstanding company. Call RALPH HEGENER at 631-7080
WILDWOOD REALTY**PARAFIA ŚW. JACKA**
4-ro pokojowa, obita sidingiem rezydencja. Na górze możliwe mieszkanie dla krewnych. Gazowe "furnace" ogrzewanie, pełen basement, garaż na 2 auta. 1 blok od wszystkich zakupów i transportacji. Cena \$24,900.
ADAMOWSKI & SON
REAL ESTATE
3045 Milwaukee Ave.
Tel. 342-1234Najserdeczniejsze Życzenia
ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU
Następnych Dobrych i Szczęśliwych100 LAT
TROY REALTY, LTD.**JAMES H. CIOROMSKI**
Wraz z Wszystkimi Pracownikami

GDY CHCECIE KUPIĆ LUB SPRZEDAĆ DOM
ZAPRASZAMY WAS DO ODWIEDZANIA SOLIDNEGO
POLSKIEGO BIURA REALNOŚCIOWEGO

KAMINS REALTY
(Dawniej Patria Realty)

2921 N. Central Park Ave.
Solidne jak Skała Gibraltaru
DUŻY WYBÓR DOMÓW NA POŁNOCNYM ZACHODZIE.

Możecie obejrzeć u nas ich zdjęcia.
Mówimy po polsku

486-4130

Droży Państwo Nie Zlekakajcie!
Dlaczego płacić na wiosnę 15-20 tysięcy więcej. Mam największy wybór domów w najlepszych okolicach Chicago i na przedmieściach.
Jeżeli szukacie Państwo okazji do dobrej lokaty pieniędzy, mogę zaofiarować domy apartamentowe od 2-48 mieszkań.
Nikt nie ma większego wyboru restauracji, sal bankietowych, czy innego typu interesów.
PO INFORMACJE DZWONIC:

867-5757 lub 763-5488

MARK RZEPKOWSKI
ZITTEL REALTY
4950 N. Harlem
DOM OTWARTY 1-5
827 S. GREENWOOD, Park Ridge
Wspaniały, budowany na zamówienie ranch. 3 sypialnie, kitchen-dinette. Pokój rodzinny z kominkiem.

JEFFERSON PARK
Z GŁADKIEJ CEGŁY
REZYDENCJA
OTWARTA W NIEDZ. 1-4 5100 N.

4960 W. CARMEN
Piękne 3 sypialnie, nowoczesna kuchnia, formalna jadalnia, duży pokój frontowy, 2 łazienki, wykończona piwnica. Nie wymaga utrzymania, murowany garaż, duży ogród.
NATYCHMIASTOWE OBJĘCIE.
ROZWAŻAMY OFERTY.

DEDES
6213 W. BELMONT 622-6200

MUROWANY RANCH
3 Sypialniowy
St. James Okolica (5700 zach.)
Najlepszej konstrukcji dom, nieskazitelny. Centralne ogrzewanie, aluminium wykończenia. Łącznie z dywanami i draperiami. Aluminium, przeciw stromowe okna i siatki. W \$60-tce.

GATEWAY 13 775-4440

PETERSON—LAWNDALE
½ bloku od nowo otwartego parku, 6-pokojowa rezydencja w stylu "georgian", duże 2 sypialnie, 1½ łazienki, prawdziwy kominek.
Cena \$96,900

PELL LAKE
5-pokojowy letni domek. Wielki garaż, podwójna parcela.
Cena \$28,000

1534 N. KOLIN
1x5, 1x6, murowany, z tyłu loty. Nowe ogrzewanie. \$39,900

RADIO REALTY
588-5393

NORRIDGE
8016 W. Montrose (4400 północ)
Lukusowy 7 pokojowy, murowany, ogromny ranch. 3 lub 4 sypialnie. Odpowiedni dla rodziny z krewnymi. Garaż na 2 auta. Duża parcela. 100 stóp front. Bardzo czysty. Oceniony na szybką sprzedaż. \$89,900. Wdowa musi sprzedać. Blisko kościoła, szkoły, sklepów i C.T.A. Oglądać można tylko za umówieniem.

GRAND—CUMBERLAND
River Grove
Lukusowy, 5 lat stary. 4 apartamentowy, murowany, 4x4. Duże pokoje, 2 sypialnie i 1½ łazienki każde mieszkanie. Oddzielne liczniki na ogrzewanie (Furnaces) i centralne ogrzewanie. Parking na 8 aut. Świetnie nadające się na kondominium.

KOVAC R.E.
625-6855

2 APART. — DOCHODOWY
7100 WEST — 2500 NORTH
Jak uzyskać pełną wartość tego za co płacicie?
Jeżeli chcecie otrzymać pełną równowagę za Wasze dolary — oglądajcie te obszerne dwa mieszkania. 2x6-ki na locie 40x125. Gazem gorącą wodą ogrzewane, dach tylko 6 lat stary, aluminium obity garaż na 2 auta. TYLKO \$72,500.

MARTINO REALTORS
6110 W. Addison
Dzwoncie Po Angielsku
282-3737

KAMINS REALTY
MILWAUKEE—RIDGEWAY
1-5, 1-3 plus możliwość 4-pokojowego mieszkania dla teściów; murowany; 50-stopowa parcela z frontowym wjazdem, nowoczesne kuchnie i łazienki, kryta weranda, gazowe ogrzewanie gorącą wodą, garaż na 3 auta, 220 elektryczność.
\$59,900.

MILWAUKEE—CENTRAL PK.
2-5ki, drewniany, obity: 2½-piętrowy z poddaszem i piwnicą; 3 łazienki; możliwość mieszkania dla teściów. Centralne ogrzewanie w mieszkaniu właściciela. 220 elektryczność, garaż. Par. Sw. Jacka. W \$40 tys.

PULASKI—WELLINGTON
1-5, 1-6, prosty front, murowany. 3 sypialnie na 2-im piętrze, duże kuchnie, 2 osobne gazowe systemy ogrzewania, 220 elektryczność, piwnica, garaż.
W niskich \$70 tys.

KAMINS Realty
(Dawniej Patria Realty)
2921 N. Central Park Avenue
486-4130

MILWAUKEE—CENTRAL PK.
2-5ki, drewniany, obity: 2½-piętrowy z poddaszem i piwnicą; 3 łazienki; możliwość mieszkania dla teściów. Centralne ogrzewanie w mieszkaniu właściciela. 220 elektryczność, garaż. Par. Sw. Jacka. W \$40 tys.

PULASKI—WELLINGTON
1-5, 1-6, prosty front, murowany. 3 sypialnie na 2-im piętrze, duże kuchnie, 2 osobne gazowe systemy ogrzewania, 220 elektryczność, piwnica, garaż.
W niskich \$70 tys.

KAMINS Realty
(Dawniej Patria Realty)
2921 N. Central Park Avenue
486-4130

★ Domy

PAR. SW. BRUNONA

Century 21 ma dla Was złotą okazję! Duży, murewany dom z 2-ma mieszkaniami. 6 pokoi w każdym mieszkaniu z nowoczesnymi kuchniami i 3-ma sypialniami. Murewany garaż na 2 samochody z przyłączoną budą na przechowywanie, mierzącą 18x20 stóp. Zadzwońcie do Century 21 — Michaels po złote kupno!

CENTURY 21—ERWIN J. MICHAELS
254-8500

CENA ZNIŻONA

Drewniany, solidny dom, 2x4 i 1x2, duża parcela, garaż, świetny dochód. Blisko Altgeld-Central. Tylko \$59,900.

ASSET REALTY

5333 Fullerton 889-8824

NEAR

ARCHER & DAMEN

2 flat brick, enclosed porch, garage, patio, 2-5 room apartments. 2 bedrooms, formal dining room, newer cabinet kitchens with pantries. Bath and shower, utility room, 220 wiring. Air conditioning. Washer and dryer, drapes, full aluminum windows and insulation. Very low taxes. Good income. Immediate occupancy. \$49,000.

523-1941

Newer Ranch
OPEN HOUSE

2554 N. NORMANDY

\$69,000 Open Sunday 1-4
3-bedrm. beauty, lovely kit. with Bi-oven range, central air cond., fin. basnt., new alum. gutters & eaves.

DEDES

6213 W. BELMONT 622-6200
Proszę zobaczyć z ulicy, ale nie przeszkadza lokatorom.

2915 N. AVERS

(3800 W.)

2-4ki i 2-ka, okryty aluminium, nowoczesne kuchnie i łazienki, garaż. Dobry dochód. \$52,500 lub oferta.

ASSET REALTY

5333 Fullerton 889-8824

LARAMIE-FULLERTON

Czyściutki — nie trzeba nic robić przed wprowadzeniem, 1½ piętrowy z żółtej cegły, osmionkatny bungalow; 2 sypialnie plus wykonczona sypialnia u góry, nowoczesna szafka kuchnia, wykonczona piwnica, garaż, dywany, draperie oraz wiele dodatków. Telefonujcie dziś celem umówienia.

CAPITAL REALTY

6756 N. Harlem 792-2828

FOSTER-CUMBERLAND

Super, nowszy, 2-mieszkaniowy, murewany; naturalne wykonczenie drzewa, 3 duże sypialnie, osobne ogrzewanie, murewany garaż. Luksusowy budynek. Pokazywany za umówieniem. Telefonujcie.

JOAN PASEK

622-6200

DEDES REALTORS

Z ŻÓŁTEJ CEGŁY,
8-MIESZKANIOWY
DIVERSEY I CICERO

2-5ki po 2 sypialnie, 4-4ki po 1 sypialni i 2-3ki po 1 sypialni. W pierwszorzędnym stanie. Duża parcela, pełna piwnica. Tylko \$139,900. Telefonujcie po polsku lub po angielsku, Joseph Kurowski

BEAULIEU

5341 Belmont -11- 282-7979

MUROWANY

1x6 — 1x3 — Dla krewnych. Dwa osobne wejścia. Duże pokoje, wykonczony basement. (4300 W. — 2200 N.)

GALLIK REALTY 772-8554

ZROBIEC PIENIADZE — \$59,900
Piękny, murewany, 2-mieszkaniowy, blisko 46-ej i Rockwell. Nowe okna i drzwi z nierdzewnej stali w całym domu. Kryta weranda daje dodatkowy pokój. Całkowicie wykonczone 3-pokojowe mieszkanie w piwnicy, w którym mogą zamieszkać spokrewnieni. Cena tylko \$59,900. Telefonujcie dziś

CENTURY 21

ERWIN J. MICHAELS

Damy Wam Nasze Słowo Honoru
254-8500

LADNY, MUROWANY RANCH
W CENIE \$72,900

OTWARTY W NIEDZ. 1-4 7600 W.
3855 N. ORIOLE

3 sypialnie, częściowo wykonczona piwnica z barem, centralne ochładzanie, garaż na 1½ auta.

DOM DUŻEJ WARTOŚCI!

DEDES

6213 W. BELMONT 622-6200

2 apts. red brick 74,900.00
4523 West Deming Place (2534 N.)
2-5 2 bdrn. each, full basement
tenant heat. 2 car frame O.H.
garage, newer roof.

2 apt. brick 110,000
6026 W. Addison (3600 N.)
2-6's 3 bdrms each, modern kitchen & bath, natural woodwork
built in hatches. New roof, aluminum storms & screens. Mint condition.

5 apt. brick 159,900.00
5148 W. Cornelia (3500 N.)
5-4 2 bedrms, mod. kitchen & baths — Gas steam heat, 220 electric 2 car brick garage. Excellent condition.

HADERLEIN & CO. REALTORS
3413 N. PAULINA
525-9119

★ Domy

PRZEZ WŁAŚCIELA
7000 W. - 3200 N.

Luksusowy, 4 apartamentowy budynek. 3 mieszkania z 3 sypialniami. Po 1½ łazienki każde mieszkanie. Prywatny basement i garaż. Osobne liczniki na gaz, elektrykę i na centralne ochładzanie.

Luksusowe mieszkanie dla właściciela.

Po informacji dzwonić:

582-9107

OPEN HOUSE

9/20 — 9/21

11 — 7 P.M.

ONLY \$32,000.

Brick 2 Flat. All remodeled.

JUST BEAUTIFUL.

3531 W. LeMoine 384-6892

DWU piętrowy, obity. 4 pokoje w każdym mieszkaniu. W średniej \$50-tce. School-Avers..... 736-4250

Dom otwarty w niedzielę 2-5
2106 N. MOODY

Na podwójnej parceli, drewniany bungalow, 6 pokoi, 3 sypialnie, garaż na 1½ auta, gazowe ogrzewanie, piec, lodówka, pralka i suszarka. Mały podatek. Prawdziwe kupno w połowie \$40 tys.

6-mieszkaniowy, murewany. Każde mieszkanie po 6 pokoi, 3 sypialnie, murewany garaż na 2 auta, osobne ogrzewanie. Par. Sw. Jacka. W pierwszorzędnym stanie. Cena w wysokich \$80 tys.

BEAULIEU

5341 Belmont -29- 282-7979

PRZEZ WŁAŚCIELA
NA JACKOWIE

Dom drewniany z dodatkową parcelą.
2x6 i 2x4

Każde mieszkanie całkowicie umeblowane.

Dochód roczny \$10,200.
Garaż na jedno auto. Cena \$69,000

267-3270

OKAZJA

ZA \$15,000

Dom 4 apartamentowy.
Dwie czwórki, dwie trójki.
Dochód \$8,000 rocznie.

631-7436

PRZEZ WŁAŚCIELA

3 piętrowy murewany. Osobne jednostki do ogrzewania. Dobry dochód. Całkowicie odnowiony. Nowe druty elektryczne. Wiele dodatków. W bardzo dobrym stanie. Blisko Archer-Albany. Przez umówienie.

585-5682

ADDISON I LARAMIE AVE.

Murewany. W bardzo dobrym stanie 2x5. Dwie lub trzy sypialnie w każdym. Garaż na 2 auta.

OAK PARK i BELMONT

Coś Pięknego!

English — Murewany

5 pokoi. Dwie lub trzy sypialnie. Duża parcela. Garaż murewany na 2 auta.

LONG i WRIGHTWOOD

4 murewane apartamenty, 6 pokojowe mieszkanie dla właściciela, 4 garaże, w bardzo dobrym stanie. Wspaniały dochód.

APOLLO REALTY

685-8900

BURBANK

Otwarty w Niedzielę 1-5
8631 S. RUTHERFORD

(Skrzyżowanie 86-ta i Oak Park Ave.)
Nowy, 5½ pokojowy, luksusowy bungalow, 3 sypialnie, 1½ łazienki. Wszystkie dębowe podłogi i wykonczenia. Garaż na 2½ auta. Możliwość finansowania.

HUGHES & ROWAN
Dzwonić: 284-0671 lub 767-5149

PRZEZ WŁAŚCIELA

Nowy dom, tylko 6 lat. Murewany. Bardzo duże pokoje. 3 sypialnie, 1½ łazienki. Wykonczony basement z barem na bieżącą wodę. Centralne ogrzewanie i ochładzanie. Garaż na 2 auta. Parafia św. Turybuzza.

767-0983

HICKORY HILLS

Ranch. 3 bedroom, ceramic tile bath. 2½ car heated garage. Appliances, draperies & rugs stays.

Middle 60's.

Call 430-3384

MAMY KUPCÓW
Z GOTÓWKĄ

Którzy pragną zakupić wasze domy w okolicy Humboldt Park lub Pulaski - North Ave., jak również Palmer Square, Logan Square. Jeżeli chcecie sprzedać swoje budynki w tych dzielnicach — zgłoszcie się do:

PARK REALTY

2820 W. NORTH AVE.

A my Wam te domy sprzedamy z dużą dla Was korzyścią. Telefonujcie do nas po polsku lub angielsku: 384-1321.

MONTROSE-CENTRAL

Super luksusowy, murewany, 2x5½, 3 sypialnie, każde mieszkanie. Plus 3 pokojowe mieszkanie z jedną sypialnią. 3 oddzielne jednostki ogrzewania. Łazienki wykładane kafelkami z ceramiką i szafkowe kuchnie. Garaż na 2 auta. Oceniony na szybką sprzedaż!

CARAVAN REALTY

5232 W. Belmont • 282-6655

★ Domy

DOSKONAŁY
DLA HANDYMAN

5 pokojowy, obity.
4700 N. — 3900 W.
\$29,000.

GALLIK REALTY 772-8554

PRZEZ WŁAŚCIELA

4858 W. WINNEMAC

W doskonałym stanie. Tylko jeden właściciel. 3 sypialnie, 9 schodków. Pełny basement. Centralne ochładzanie. Ładny ogródek. Garaż na 2 auta. Dużo, dużo więcej. Cena przystępna \$98,000.

283-4071

Proszę dzwonić po umówienie

KOMERCYJNY
PRZY ARCHER

Południowo-zachodni narożnik Archer i Francisco. Czynniz z 11 jednostek — 7 mieszkań i 4 biura. Roczny dochód przszło \$25,000. Pełna cena tylko — \$154,000. Zadzwońcie do Century 21 — Michaels, damy Wam nasze słowo.

CENTURY 21

ERWIN J. MICHAELS

254-8500

BRIGHTON PARK

Mini mansion — 4 bedrooms, 2½ baths, 3 car garage. Outstanding area for family living.

OWNER BOUGHT ANOTHER
AND MUST SELL.

NICKELS, INC. 769-2400

GALEWOOD

Otwarte w Niedzielę 1-4

2332 N. RUTHERFORD

Klasyczny w stylu angielskim "T" 3 duże sypialnie. Wykonczona weranda plus pełny wykonczony basement. Duża, familijna kuchnia. Wszystko nowoczesne. Ładny ogródek. W \$80-tce. Dzwonić w języku angielskim.

RED CARPET TITLE

622-8100

PRZEZ WŁAŚCIELA, 4x4 murewany, osobne ogrzewanie, 2505 N. Long, \$125,000, 893-9136.

OKAZJA

Milwaukee - Brydn Mawr

Drewniany, obity, w szoku jak nowy, 4 pokoje na dole i 3 dla spokrewnionych na górze, albo dla dużej rodziny, Wykonczony basement, 2½ łazienki, garaż na 2 auta. Można się wprowadzić po zamknięciu transakcji.

TORCH REALTORS

792-1770

6-cio MIESZKANIOWY MUROWANY BUDYNEK
APARTAMENTOWY DO SPRZEDANIA
Jak nowy. (5300 W.-3000 N.). Cena \$142,500.

10-cio mieszkaniowy murewany budynek apartamentowy. (5300 W.-4300 N.). Cena \$215,000.

GARDEN REAL ESTATE

777-8440

5 POKOJOWY MUROWANY

3 sypialnie, wykonczony basement z barem na bieżącą wodę. Wszędzie dywany. Garaż. Dobrze utrzymany dom.

53rd i MILLARD

582-5025

OPEN HOUSE SUNDAY, SEPT. 21
12-4 P.M. Octagon front brick bungalow. Ceramic tile, kitchen and bath. Built in oven and range. 4 bedrooms, den, full basement, hot water baseboard heat. 2-car garage.

W. R. HOWARD Agent 282-4533

PRZEZ WŁAŚCIELA

2 X 6

Murewany, 2 łazienki w każdym mieszkaniu. Murewany garaż na 2 auta. — Okolica Peterson—Western.

761-5708

WACŁAWOWO

3700 Zachód 3300 Północ

Przez właściciela, murewany, 2x5, odnowiony. Pokój rekreacyjny w basement. Garaż na 2 samochody. Średnia \$60-ka.

463-7153

FOSTER-NAGLE
PRZEZ WŁAŚCIELA

4 sypialnie, 2½ łazienki, murewany Georgian. Formalna jadalnia. Kuchnia z wbudowaniami. Centralne ochładzanie i ogrzewanie. Garaż na 1½ auta. Boczny wjazd \$92,500

774-1183 Dzwonić Po Angielsku

PRZEZ właściciela, 2x4 i mieszkanie dla krewnych. Garaż. Dobrze utrzymane. 4237 W. School St. 777-3255.

NILES

Otwarty w Niedzielę 1-4

7234 W. LEE STREET (8500 Północ)
Sliczny murewany ranch. Duże pokoje. Szafka kuchnia z dinette. Dębowa drzwi i obicia. Pełen basement. Garaż, boczny wjazd. Centralne ochładzanie. Natychmiastowe objęcie. Właściciel pragnie ofert.

DIMAR REALTY • 774-8866

NORWOOD PARK \$58,500
Blisko Harlem i Devon

OSTATNIA SPOSOBNOSC
Narożnikowy dom z dochodem. Dużo pomieszczenia. Proszę dzwonić do właściciela.

631-0992

EDISON PARK

Dom Otwarty w Niedzielę 1-4
6142 N. ODELL AVE. (7400 Zach.)

Nieskazitelny, 6 pokojowy, 1½ piętrowy dom. Nowa kuchnia, nowa łazienka plus dużo dodatków. Oceniony niższej ceny rynkowej — w \$60-tce. Przystań i Zobacz • Albo Dzwonić

J-MARS REALTY

1-25 678-0300

★ Domy

Open Sunday September 21 From 1-4
6333 W. BERENICE (3800 N.)

New brick ranch. 3 bedrooms, 1½ baths. Full basement. Builder asks \$79,900. WANT OFFER NOW.

Come Early or Call

J-MARS 678-0300

SPRZEDAŻ SPADKOWA

Milwaukee Ave., koło Central Park. Murewane 2 sklepy plus 5-cio pokojowe mieszkanie, plus duże pomieszczenie na skład albo garaże. Wszystko wynajęte na "lease" i osobno ogrzewane. Możliwy prywatny morgecz na 11 procent.

TORCH REALTORS

792-1770

OKOLICA MCKINLEY PARK
2 APARTAMENTOWY MUROWANY
Gazowe ogrzewanie, gorącą wodą. Tynkowane ściany, podłogi z twardego drewna. Murewany garaż na 1½ auta. 1½ łazienki w każdym mieszkaniu. Świeżo odnowione. Dobre sąsiedztwo. Ten dom trzeba zobaczyć wewnątrz, aby docenić. Przez właściciela.

DZWONIĆ PO UMÓWIENIE
927-4351

Dom Otwarty w Niedzielę 1 — 5

3735 W. 58th PLACE

3 sypialniowy, super luksusowy bungalow. 1½ łazienki. Duża parcela. Mnóstwo dodatków. Mamy inne w doborowych lokalizacjach.

HUGHES & ROWAN
284-0671 albo 767-5149

BY OWNER, 2 buildings as package, 8219, 8225 W. Addison, will finance. 625-6576

PRZEZ WŁAŚCIELA, nowoczesny, murewany, dwupiętrowy, 2 sypialnie. Dobrze utrzymany. Kedzie i 55th Str. 737-0971, między 10 rano i 7 wiecz.

2225 N. LOREL

Deluxe brick ranch, 3 bedrooms, modern kitchen and baths. 2-car garage with electric eye. Drive-by and call

CENTURY 21 HEAVEY
At 286-2200

2 MIESZKANIOWY MUROWANY

50-cio letni. Po 2 sypialnie, świeżo odnowione, szafki z dębowego drewna. Wykonczony basement. Garaż na 2 auta. 49-ta i S. Kildare.

767-1322

PAR. SW. KAMILA
Bardzo duży, 3-mieszkaniowy, murewany budynek; 2 mieszkania po 5½ pokoi i 1 "garden apt.". Dom ma tylko 12 lat. 3 sypialnie na wyższych piętrach i 1-sypialniowy "garden apt.". Całkowicie nowoczesny; drewniane szafki w kuchniach i łazienkach, nowy dach i pralnia w piwnicy. Bardzo dobry dochód z tego budynku. Telefonujcie dziś

CENTURY 21
ERWIN J. MICHAELS
254-8500

4100 N.—6200 W.
IN-LAW OR 4 BEDROOM
Full basement, partly finished, 2½ baths, gas heat, 2 car brick garage with electric eye \$68,900

CARPINELLI REALTY
631-7400

PRZEZ WŁAŚCIELA
3627 N. NOTTINGHAM

Bungalow, murewany z żółtej cegły. 3 sypialnie, garaż na 2 auta. Wykonczony basement z barem.

685-3165

5900 Zachód 2500 Północ

★ Do Wynajęcia

3½ POKOI, 1 sypialnia. Piec do gotowania i lodówka. Właściciel opłaca gaz i elektrykę. Irving i Cicero. Na wschód od Cicero. Dzwonić w języku angielskim. 286-8854.

6 POKOI

\$325, plus depozyt. Bez zwierząt, do trojga dzieci. Logan Square. Blisko szkół, kościołów i zakupów.

BE 5-4039

ADDISON, Ill. 3½ pokoi. \$250 miesięcznie, łącznie z ogrzewaniem (gazowe ogrzewanie). 681-2093.

PRZYJMĘ kobietę na mieszkanie. 777-4771.

PRZYJMĘ mężczyznę do wspólnego zamieszkania. 889-8694.

4 POKOJOWE mieszkanie. Pierwsze piętro. Małżeństwo w średnim wieku lub starsza osoba. Parafia św. Jana Bożego. 247-3410.

PRZYJMĘ na wspólne mieszkanie dwóch panów. Schiller Park. 678-6668.

TROJKA do wynajęcia. Piec i lodówka. 5910 N. Merrimac.

5 POKOJOWE mieszkanie. Południowa dzielnica. 254-7909.

5 POKOJOWE mieszkanie do wynajęcia. 237-6688.

4 POKOJE do wynajęcia. 4335 S. Hermitage. 254-0166.

ARCHER-California. 2 sypialniowe, odnowione mieszkanie. Dywany, piec i lodówka. Małżeństwu w średnim wieku lub 2 przyjaciół. \$210 miesięcznie. Dzwonić: 927-5458.

JADWIGOWO. 4 pokoje. Ładne odnowione. Odpowiednie dla małżeństwa w średnim wieku. Referencje. 276-3662.

OKOLICA LAKEVIEW

MIESZKANIE DO WYNAJĘCIA
6 pokoi, 3 sypialnie, drugie piętro. Gazowe ogrzewanie. \$235 miesięcznie plus użyteczności. Depozyt asekuracyjny i referencje. Wspaniała komunikacja miejska, CTA.

Podczas Dnia 248-1294
Wieczorem 772-8643

CZWORKA na drugim, świeżo odnowiona. Piecem ogrzewana, dorosłym, bez zwierząt. 4606 S. Troy.

POKOJ z używalnością kuchni dla pana. Osobne wejście. Okolica Fullerton-Milwaukee. 775-4655

5 POKOJOWE mieszkanie dla jednej lub 2 starszych, pracujących osób. Belmont—Central. 622-7186 — po 5-ej.

DO WYNAJĘCIA 5 pokoi, blisko Ohio i Ashland. Bez zwierząt. 666-2022.

POKOJ w basemencie, dla dwóch pan lub panów. Miejscowość Wood Dale, Ill. 766-8861.

BARDZO Czyste i widne 6 pokojowe mieszkanie. Grand i Ashland. 829-4780.

4½ POKOI, świeżo odnowione. Władysławowo. 725-5629.

PRZYJMĘ 2 panie na mieszkanie po \$60 miesięcznie. Depozyt. Wspólna kuchnia. 252-6398.

6 POKOI, dla dorosłych. 3 sypialnie, 2 space heaters. \$200 plus depozyt. Blisko św. Heleny. Bez zwierząt. 276-8084.

5 POKOI, czyste i jasne mieszkanie. Dorosli bez zwierząt. 5457 W. Drummond Pl.

4 POKOJE, świeżo odnowione. 4222 N. St. Louis. 478-6865, dzwonić po angielsku.

4-POKOJOWE mieszkanie, ogrzewane, piec i lodówka. Dorosłym. Dzwonić po 5-ej 282-3562.

4 POKOJE. Blisko Belmont-Milwaukee. Wolimy starsze małżeństwo. 736-8614.

JACKOWO. Przyjmę 4 kobiety na mieszkanie. \$20 tygodniowo. 278-4604 lub 235-5324.

5-CIO POKOJOWE mieszkanie do wynajęcia. Okolica Laramie-Belmont. 777-8884.

5 POKOI, ogrzewane, nieumeblowane. Helenowa, 2837 W. Cortez. 772-8283.

WSPOLNE mieszkanie dla pana. Okolica Belmont-Long. 725-5353; wieczorami: 286-4566.

5½ POKOI ogrzewane. Okolica Belmont i Cicero. Od 1 października. 286-6585.

5 POKOI na drugim, 5000 W. Wabansia. 237-0650.

POKOJ do wynajęcia 1 lub 2 pań niepalących. 286-1189.

PODZIEMIE ładne, 5-cio pokojowe mieszkanie z panią. 227-6914.

4 POKOJOWY apartament, nieogrzewany, gorąca woda, piec, lodówka. Depozyt asekuracyjny \$150. 489-3950 po 4 po poł.

DESK space for rent. 3921 W. Fullerton. Sidewalk level. Call 772-8554.

6-CIO POKOJOWE mieszkanie, ogrzewane. Okolica 23 Place - Laramie. 863-2909.

2 APARTMENTS 4 and 5 rooms. Furnished or unfurnished. 2 bedrooms each. Roscoe - Laramie. 545-7919. 698-2749.

5 POKOI, ogrzewane, nieumeblowane, nie ma pieca ani lodówki. Helenowo. 486-7122.

KOMFORTOWE, 5-cio pokojowe mieszkanie, świeżo odnowione, umeblowane, centralnie ogrzewane. Dalsza okolica Jackowa. 725-0785.

6-CIO POKOJOWE mieszkanie przy Pulaski Rd. i Palmer, ogrzewane, tylko dla dorosłych. Telefonować: 384-1325.

NA JADWIGOWIE. 4 czyste pokoje, na drugim, bez mebli. 342-9769.

★ Do Wynajęcia

4 POKOJOWE mieszkanie na drugim piętrze. Dla starszego małżeństwa, bez dzieci. Blisko 48 i Wolcott. 354-2088

DO WYNAJĘCIA 3 pokoje i 4 pokoje w Bridgeport w polskiej dzielnicy, Dorosłym, bez zwierząt. 735-4819.

4-POKOJOWE mieszkanie, 1 sypialnia. Ogrzewane. Najchętniej starsi. \$220. 3544 W. Belden. 772-2941.

PRZYJMĘ koleżanki na mieszkanie. Najchętniej mówiąca po angielsku. 486-5372.

3 ROOM basement apartment. \$140 a month. 4400 W. — 2200 N. 453-7206.

5 POKOI na 3-im piętrze. Belmont i Monticello. 478-2452.

JACKOWO

5 pokoi, bardzo ładne, na pierwszym piętrze. Spokojny dwu piętrowy, murowany budynek. Wolny dorosłych.

777-6422

5 POKOI

OKOLICA BELMONT-CICERO
\$280 miesięcznie. Mieszkania ogrzewane. Dla rodziny ze stałym pobytom.

252-0370 — podczas dnia.

6 POKOI do wynajęcia. Świeżo odnowione. 3 sypialnie, 2 łazienki. 1008 N. Francisco.

PRZYJMĘ panią i pana (parę) na wspólne mieszkanie. 286-2084. Dzwonić po 6-ej.

4 POKOJE z jedną sypialnią. 2447 N. Central Ave. 889-5334.

SYPIALNIA na Jackowie, 685-2758, dzwonić około 7 wiecz.

MIESZKANIE umeblowane jednemu lub dwom. 1754 W. LeMoine.

4 POKOJE dla osoby ze stałym pobytom. 3716 W. Belmont. 297-0253.

ŁADNE 4 pokoje, ogrzewane, gorąca woda. Południowy zachód. 384-4425.

UMEŁLOWANY pokój, lodówka, lekkie gotowanie, osobne wejście. 2630 N. St. Louis.

MIESZKANIE w basemencie, czyste po remoncie i nie krepujące dla kulturalnych panów. 486-8664 od 12 do 7 wieczór.

DO WYNAJĘCIA 5 pokojowe mieszkanie. Ogrzewane i umeblowane. 637-3656.

DO WYNAJĘCIA 4 pokojowe mieszkanie. Ogrzewane i umeblowane. 637-3656.

CICERO-BELMONT

3 pokoje, nowa łazienka. Nowoczesne mieszkanie. Duże pokoje.

725-0290 albo 282-6051

POKOJ z kuchnią. Łazienka, piec i lodówka. Ogrzewane. \$190, pierwsze piętro. 3860 W. Fullerton. Oglądać w sobotę i niedzielę.

MIESZKANIE dla 2 lub 3 panów. Ogrzewane, gorąca woda. Okolica Cicero-Fullerton. 889-7391.

DO WYNAJĘCIA Jackowo, blisko kościoła. 5 dużych pokoi, ogrzewane, 3 piętro. Dorosłym. 772-2284.

3 POKOJOWE mieszkanie w basemencie. Okolica North Ave. i Pulaski. 276-0672.

DO WYNAJĘCIA

Świeżo odnowione 6 pokoi, 3 sypialnie. Drugie piętro. Dywany. Bez zwierząt. Lokator sam ogrzewa. \$275 miesięcznie. Depozyt asekuracyjny.

2700 Południe 2400 Zachód

Dzwonić: 777-7620.

Mieszkanie Do Wynajęcia Na Pierwszym Piętrze

5 pokoi, 2 sypialnie. Świeżo odnowione. Dorosłym bez zwierząt. Narożnikowy budynek.

2158 W. Foster

334-4641

SYPIALNIE

DO WYNAJĘCIA

Dla Kulturalnej Osoby

Z korzystaniem z kuchni w ładnym domu. Telefonować

486-8664 od 12 w Południe do 7 Wieczór

4 POKOJE, OGRZEWANE, \$200. Dorosli tylko. Na pierwszym albo drugim piętrze. 5611 W. Le Moine.

PRZYJMĘ kulturalną osobę do wspólnego mieszkania. 777-3990. 478-6101.

CZWORKA do wynajęcia. 1267 N. Springfield. 834-5777.

2 POKOJE do wynajęcia. 2102 N. Hoyle. NA 2-7197.

★ Biuro Do Wynajęcia

2 OFFICES FOR RENT

LAWRENCE AND MILWAUKEE AVE.
Terminal 2 offices and waiting room plus 3 room apartment. Second floor. \$325.

774-5336

● KUPUJĄCE W SKŁADACH ● KTÓRE OGŁASZAJĄ SIĘ W DZIENNIKU ZWIĄZKOWYM

★ ZIEMIA

PARCELE WIELKOŚCI ¼ AKRA

Centralnie skanalizowane i połączone z siecią wodociągów przy prywatnym jeziorze wielkości 200 akrów. 24-ro godzinne bezpieczeństwo, 1½ godziny jazdy na zachód od Chicago. Klubowy dom, basen kąpielowy, kort tenisowy, rybołówstwo i możliwość wioślowania łódką. Cena wstępna w \$7,995. Sprzedaje zarządca rozwojowy. Dajemy każdemu podarunek w postaci złotego naszyjnika, wartości \$25 tylko za przybycie i obejrzenia gruntu. Prosimy uprzejmie dzwonić po umówienie do JERRY.

Tel. 357-3880

★ Poszukuje Mieszkania

OKAZJA!

Nie basement. Nie musi być od zaraz, w Brighton Park, lub okolicy. Chętnie przyjmijcie zlecenie na konserwację, malowanie, utrzymanie porządku przy domu, w zamian za obniżkę czynszu za mieszkanie.

284-2409

POSZUKUJE małego nieumeblowanego mieszkania na północnym zachodzie. 282-0681.

POSZUKUJĄ MIESZKANIA

Z 2 sypialniami w północno-zachodniej części na północ od Fullerton. Dzwonić w sobotę i niedzielę

545-7679

LOOKING for 1 bedroom with cooking privileges or studio apartment. Call after 5:30: 282-7278.

★ FARMY

PLYMOUTH, INDIANA FARM

35 acres, house, chicken coop, and barn. Price in the \$40's.
CALL AFTER 7 P.M.
685-8641

★ Parcele

PARCELA 40x127 w rejonie (zone) R3. 4536 S. Kominsky. \$20,000. 523-6189.

★ KSIĄŻKI

WYPRZEDAJEMY

POLSKIE KSIĄŻKI

W. Pobóg-Malinowski: NAJNOWSZA HISTORIA POLITYCZNA POLSKI, stron 900, liczne ilustracje działaczy politycznych; ostatnie egzemplarze z nakładem: M. Stuchlik: ILUSTROWANE DZIEJE POLSKI, w pięknej, płóciennym oprawie, moc kolorowych ilustracji, piękny druk — \$18.00; Jerzy Topolski: DZIEJE POLSKI, jednotomowa synteza historii Polski od czasów najdawniejszych do współczesnych nam, 12 kolorowych map, 17 tabel, na pięknym papierze, płócienna oprawa, stron 926 — \$25.00; M. Golański: POLSKA — MOJA OJCZYZNA, pięknie wydane (w Londynie) historia Polski dla młodzieży — \$7.50; jak wyżej — HISTORIA POLSKI, w angielskim języku, piękna płócienna oprawa — \$5.50; A. Garlicki: POZOSTY KROKOW I KSIĄŻEK POLSKICH — według Matejki, obciężona opisy, ilustracje, portrety królów — Str. 462 — \$14.00; Studium Polski Podziemnej: ARMIA KRAJOWA W DOKUMENTACH 1939-1945, tom I, stron 584, płócienna, b. solidna oprawa — \$25.00; praca zbiorowa: KRONIKA FOTOGRAFICZNA WALZĄCEJ WARSZAWY, album dużego formatu, piękne ilustracje, solidna płócienna oprawa, BIAŁY KRUK! — \$25.00; Z. Nowakowski: WIECZORY POD DEBEM, piękna powieść historyczna, stron 506 — \$9.50; praca zbiorowa: BIBLIA CZYLI PISMO ŚWIĘTE NOWEGO TESTAMENTU, z pieczęciami Kurii Arcybiskupiej (oryginał), w solidnej płóciennym oprawie — \$9.00; J. Boleś: Dolała Cię Giełpiew: OBRONA WARSZAWY W 1939 ROKU, wybór dokumentów wojskowych, stron 660, płócienna oprawa. OKAZJA! — \$9.50. Zbigniew Filisowski: WESTERPLATTE, ostatni bastion Polski walczącej, liczne ilustracje, imienna lista załogi, pięknie wydane, w płóciennym oprawie — \$8.75; Boleś: Dolała Cię Giełpiew: OBRONA WARSZAWY W 1939 ROKU, wybór dokumentów wojskowych, stron 660, płócienna oprawa. OKAZJA! — \$9.50. J. I. Kraszewski: MATKA KROLOW, STRON 410, płócienna oprawa — \$3.25; J. I. Kraszewski, KRÓL CHŁOPÓW, 4 tomy, w płóciennym oprawie — \$4.75; J. I. Kraszewski: HISTORIA POLSKA, 5 tomów, w płóciennym oprawie — \$5.50; J. I. Kraszewski: POD BIAŁĄ, 3 tomy, w płóciennym oprawie — \$3.25; J. I. Kraszewski: KRĄKÓW ZA ŁOKIETKA, 2 tomy, oprawione w płótno — \$4.20; M. Michel: PRZEMIEŃLO Z WIATREM, 3 grube tomy — \$14.00; T. Dolega-Mostowicz: ZNACHOR — \$7.00; T. Dolega-Mostowicz: PROFESOR WILCZUR — \$8.00; M. Rodziewiczówna: ZIEMIANKA POLSKICH 1939-1945, Jedyny egz. — \$8.50; Marian Kukiel: GENERAL SIKORSKI, pierwsza monografia naczelnego wodza — \$7.50; praca zbiorowa: GENERAL ANDER — ŻYCIE I CHWAŁA, arcypięknie wydane dzieło albumowe, z mostkami ilustracji, księga pamiątkowa — \$8.50; H. Sienkiewicz: TRYLOGIA, 6 tomów w pięknej oprawie każdy tom, nowe wydanie — \$25.00; J. I. Kraszewski: MATKA KROLOW, STRON 410, płócienna oprawa — \$3.25; J. I. Kraszewski, KRÓL CHŁOPÓW, 4 tomy, w płóciennym oprawie — \$4.75; J. I. Kraszewski: HISTORIA POLSKA, 5 tomów, w płóciennym oprawie — \$5.50; J. I. Kraszewski: POD BIAŁĄ, 3 tomy, w płóciennym oprawie — \$3.25; J. I. Kraszewski: KRĄKÓW ZA ŁOKIETKA, 2 tomy, oprawione w płótno — \$4.20; M. Michel: PRZEMIEŃLO Z WIATREM, 3 grube tomy — \$14.00; T. Dolega-Mostowicz: ZNACHOR — \$7.00; T. Dolega-Mostowicz: PROFESOR WILCZUR — \$8.00; M. Rodziewiczówna: ZIEMIANKA POLSKICH 1939-1945, Jedyny egz. — \$8.50; Marian Kukiel: GENERAL SIKORSKI, pierwsza monografia naczelnego wodza — \$7.50; praca zbiorowa: GENERAL ANDER — ŻYCIE I CHWAŁA, arcypięknie wydane dzieło albumowe, z mostkami ilustracji, księga pamiątkowa — \$8.50; H. Sienkiewicz: TRYLOGIA, 6 tomów w pięknej oprawie każdy tom, nowe wydanie — \$25.00; J. I. Kraszewski: MATKA KROLOW, STRON 410, płócienna oprawa — \$3.25; J. I. Kraszewski, KRÓL CHŁOPÓW, 4 tomy, w płóciennym oprawie — \$4.75; J. I. Kraszewski: HISTORIA POLSKA, 5 tomów, w płóciennym oprawie — \$5.50; J. I. Kraszewski: POD BIAŁĄ, 3 tomy, w płóciennym oprawie — \$3.25; J. I. Kraszewski: KRĄKÓW ZA ŁOKIETKA, 2 tomy, oprawione w płótno — \$4.20; M. Michel: PRZEMIEŃLO Z WIATREM, 3 grube tomy — \$14.00; T. Dolega-Mostowicz: ZNACHOR — \$7.00; T. Dolega-Mostowicz: PROFESOR WILCZUR — \$8.00; M. Rodziewiczówna: ZIEMIANKA POLSKICH 1939-1945, Jedyny egz. — \$8.50; Marian Kukiel: GENERAL SIKORSKI, pierwsza monografia naczelnego wodza — \$7.50; praca zbiorowa: GENERAL ANDER — ŻYCIE I CHWAŁA, arcypięknie wydane dzieło albumowe, z mostkami ilustracji, księga pamiątkowa — \$8.50; H. Sienkiewicz: TRYLOGIA, 6 tomów w pięknej oprawie każdy tom, nowe wydanie — \$25.00; J. I. Kraszewski: MATKA KROLOW, STRON 410, płócienna oprawa — \$3.25; J. I. Kraszewski, KRÓL CHŁOPÓW, 4 tomy, w płóciennym oprawie — \$4.75; J. I. Kraszewski: HISTORIA POLSKA, 5 tomów, w płóciennym oprawie — \$5.50; J. I. Kraszewski: POD BIAŁĄ, 3 tomy, w płóciennym oprawie — \$3.25; J. I. Kraszewski: KRĄKÓW ZA ŁOKIETKA, 2 tomy, oprawione w płótno — \$4.20; M. Michel: PRZEMIEŃLO Z WIATREM, 3 grube tomy — \$14.00; T. Dolega-Mostowicz: ZNACHOR — \$7.00; T. Dolega-Mostowicz: PROFESOR WILCZUR — \$8.00; M. Rodziewiczówna: ZIEMIANKA POLSKICH 1939-1945, Jedyny egz. — \$8.50; Marian Kukiel: GENERAL SIKORSKI, pierwsza monografia naczelnego wodza — \$7.50; praca zbiorowa: GENERAL ANDER — ŻYCIE I CHWAŁA, arcypięknie wydane dzieło albumowe, z mostkami ilustracji, księga pamiątkowa — \$8.50; H. Sienkiewicz: TRYLOGIA, 6 tomów w pięknej oprawie każdy tom, nowe wydanie — \$25.00; J. I. Kraszewski: MATKA KROLOW, STRON 410, płócienna oprawa — \$3.25; J. I. Kraszewski, KRÓL CHŁOPÓW, 4 tomy, w płóciennym oprawie — \$4.75; J. I. Kraszewski: HISTORIA POLSKA, 5 tomów, w płóciennym oprawie — \$5.50; J. I. Kraszewski: POD BIAŁĄ, 3 tomy, w płóciennym oprawie — \$3.25; J. I. Kraszewski: KRĄKÓW ZA ŁOKIETKA, 2 tomy, oprawione w płótno — \$4.20; M. Michel: PRZEMIEŃLO Z WIATREM, 3 grube tomy — \$14.00; T. Dolega-Mostowicz: ZNACHOR — \$7.00; T. Dolega-Mostowicz: PROFESOR WILCZUR — \$8.00; M. Rodziewiczówna: ZIEMIANKA POLSKICH 1939-1945, Jedyny egz. — \$8.50; Marian Kukiel: GENERAL SIKORSKI, pierwsza monografia naczelnego wodza — \$7.50; praca zbiorowa: GENERAL ANDER — ŻYCIE I CHWAŁA, arcypięknie wydane dzieło albumowe, z mostkami ilustracji, księga pamiątkowa — \$8.50; H. Sienkiewicz: TRYLOGIA, 6 tomów w pięknej oprawie każdy tom, nowe wydanie — \$25.00; J. I. Kraszewski: MATKA KROLOW, STRON 410, płócienna oprawa — \$3.25; J. I. Kraszewski, KRÓL CHŁOPÓW, 4 tomy, w płóciennym oprawie — \$4.75; J. I. Kraszewski: HISTORIA POLSKA, 5 tomów, w płóciennym oprawie — \$5.50; J. I. Kraszewski: POD BIAŁĄ, 3 tomy, w płóciennym oprawie — \$3.25; J. I. Kraszewski: KRĄKÓW ZA ŁOKIETKA, 2 tomy, oprawione w płótno — \$4.20; M. Michel: PRZEMIEŃLO Z WIATREM, 3 grube tomy — \$14.00; T. Dolega-Mostowicz: ZNACHOR — \$7.00; T. Dolega-Mostowicz: PROFESOR WILCZUR — \$8.00; M. Rodziewiczówna: ZIEMIANKA POLSKICH 1939-1945, Jedyny egz. — \$8.50; Marian Kukiel: GENERAL SIKORSKI, pierwsza monografia naczelnego wodza — \$7.50; praca zbiorowa: GENERAL ANDER — ŻYCIE I CHWAŁA, arcypięknie wydane dzieło albumowe, z mostkami ilustracji, księga pamiątkowa — \$8.50; H. Sienkiewicz: TRYLOGIA, 6 tomów w pięknej oprawie każdy tom, nowe wydanie — \$25.00; J. I. Kraszewski: MATKA KROLOW, STRON 410, płócienna oprawa — \$3.25; J. I. Kraszewski, KRÓL CHŁOPÓW, 4 tomy, w płóciennym oprawie — \$4.75; J. I. Kraszewski: HISTORIA POLSKA, 5 tomów, w płóciennym oprawie — \$5.50; J. I. Kraszewski: POD BIAŁĄ, 3 tomy, w płóciennym oprawie — \$3.25; J. I. Kraszewski: KRĄKÓW ZA ŁOKIETKA, 2 tomy, oprawione w płótno — \$4.20; M. Michel: PRZEMIEŃLO Z WIATREM, 3 grube tomy — \$14.00; T. Dolega-Mostowicz: ZNACHOR — \$7.00; T. Dolega-Mostowicz: PROFESOR WILCZUR — \$8.00; M. Rodziewiczówna: ZIEMIANKA POLSKICH 1939-1945, Jedyny egz. — \$8.50; Marian Kukiel: GENERAL SIKORSKI, pierwsza monografia naczelnego wodza — \$7.50; praca zbiorowa: GENERAL ANDER — ŻYCIE I CHWAŁA, arcypięknie wydane dzieło albumowe, z mostkami ilustracji, księga pamiątkowa — \$8.50; H. Sienkiewicz: TRYLOGIA, 6 tomów w pięknej oprawie każdy tom, nowe wydanie — \$25.00; J. I. Kraszewski: MATKA KROLOW, STRON 410, płócienna oprawa — \$3.25; J. I. Kraszewski, KRÓL CHŁOPÓW, 4 tomy, w płóciennym oprawie — \$4.75; J. I. Kraszewski: HISTORIA POLSKA, 5 tomów, w płóciennym oprawie — \$5.50; J. I. Kraszewski: POD BIAŁĄ, 3 tomy, w płóciennym oprawie — \$3.25; J. I. Kraszewski: KRĄKÓW ZA ŁOKIETKA, 2 tomy, oprawione w płótno — \$4.20; M. Michel: PRZEMIEŃLO Z WIATREM, 3 grube tomy — \$14.00; T. Dolega-Mostowicz: ZNACHOR — \$7.00; T. Dolega-Mostowicz: PROFESOR WILCZUR — \$8.00; M. Rodziewiczówna: ZIEMIANKA POLSKICH 1939-1945, Jedyny egz. — \$8.50; Marian Kukiel: GENERAL SIKORSKI, pierwsza monografia naczelnego wodza — \$7.50; praca zbiorowa: GENERAL ANDER — ŻYCIE I CHWAŁA, arcypięknie wydane dzieło albumowe, z mostkami ilustracji, księga pamiątkowa — \$8.50; H. Sienkiewicz: TRYLOGIA, 6 tomów w pięknej oprawie każdy tom, nowe wydanie — \$25.00; J. I. Kraszewski: MATKA KROLOW, STRON 410, płócienna oprawa — \$3.25; J. I. Kraszewski, KRÓL CHŁOPÓW, 4 tomy, w płóciennym oprawie — \$4.75; J. I. Kraszewski: HISTORIA POLSKA, 5 tomów, w płóciennym oprawie — \$5.50; J. I. Kraszewski: POD BIAŁĄ, 3 tomy, w płóciennym oprawie — \$3.25; J. I. Kraszewski: KRĄKÓW ZA ŁOKIETKA, 2 tomy, oprawione w płótno — \$4.20; M. Michel: PRZEMIEŃLO Z WIATREM, 3 grube tomy — \$14.0

★ Naprawy

NAPRAWA ŁODÓWEK
AIR CONDITIONERÓW
I ZAMRAZACZY DOMOWYCH
I HANDLOWYCH

Szybka Obsługa, Niskie Ceny
24 godziny na dobę. W ciągu
tygodnia włącznie z weekendami.
973-5986

NATE PODOLSKI

★ Kanalizacja

MARUSZCZAK PLUMBING AND SEWER SERVICE

Przez 24 godziny po polsku i
ukraińsku mówiący specjalista.
"CATCH BASINS" czyszcimy, re-
perujemy i przebudowujemy.
CZY MACIE WODE W BASE-
MENCIE? TELEFONUJECIE DO
NAS! Przepychamy kanały elek-
tryczną siłą.
PRZECZYSZCZAMY połączenia
zlewów, pralni i wanien.
INSTALUJEMY nowe urządze-
nia w łazienkach, ustępach.
wymieniamy popękane rury.
Licencjonowani i Bondowani
WSZYSTKIE PRACE
GWARANTOWANE!
\$10 Zniżki z Tym Ogłoszeniem
Telefonujcie: 745-7448
A Jeśli nie odpowiada: 278-3837

SEWER SERVICE

Catch basins cleaned, electric power
rodding. All work guaranteed. Free
estimates.

237-4866

CROSS TOWN PLUMBING & SEWERAGE

NAPRAWY KANALIZACJI
Przepychanie i drenowanie za-
pchanych ścieków i rur kanali-
zacyjnych. Nie liczymy więcej za
usługi podczas weekendów i
świąt. **735-6361**

WYKONUJE PRACE KANALIZACYJNE

wodociągowe, przepychanie ka-
nałów i rur. Solidna robota. 24-
godzina obsługa. Wrazie złamania
rur proszę dzwonić, a ja spraw-
dę, bo 90% wygląda złamane a
nie są. Nie potrzebują wymiany,
tylko odpowiedniego czyszczenia,
przez co zaoszczędzicie dużo pie-
niędzy.
Jędrzejczyk i Grabowski
384-0582

EAGLE PLUMBING & SEWER

Wykonuje wszelkiego rodzaju
ROBOTY KANALIZACYJNE
Czyszczenie zbiorników ściekowych.
Naprawy i przekonstruowanie.
Reperacja i instalacja pompy przeciw
zalewowej. Drenowanie i elektryczne
przepychanie rur kanalizacyjnych.
247-6510

★ Usługi

WYKONUJEMY WSZELKIE ROBOTY

**BLACHARSKIE I MALARSKIE
PRZY SAMOCHODACH**
Przy robotach płatnych przez aseku-
rację — zaoszczędzisz.
Deductable.
COLA AUTO BODY SHOP
3116 N. Cicero
286-4332

BRICK WORK

New & repair work. Any type — 25 yrs.
exp. Glass block & chimneys.
FREE EST.
JIM KELLY 271-5254

PRZEPISUJĘ na maszynie w języku
polskim i angielskim, 237-2130.

D—J'S WATERPROOFING

Inside & outside work.
Reasonable Price — Free Estimate
"GOOD WORKMANSHIP"
583-8398
Ans. Serv. 777-6389

• COMPLETE EXTERMINATIONS
• RODENTS, BEES AND PIGEONS
ELIMINATED • PET FOOD SALES
MEMBER NAT'L PEST CONTROL ASSN.
COYOTE PEST CONTROL
348-8181

KEYSTONE TERMITE AND PEST CONTROL

493-0022
559 E. 63rd St.
HOME REMODELING
& IMPROVEMENTS
SIDING • KITCHENS • SOFFIT
BATHS • GUTTERS • GARAGES
ROOFING • PORCHES
FREE ESTIMATE
248-3339

COMPLETE

REMODELING

We Do The Whole Job
486-2220
LOW COST
RUBBISH REMOVAL
RESIDENTIAL—COMMERCIAL—
INDUSTRIAL
Berry Scavenger Service
873-0300

★ Usługi

WIRGINIA BIURO PORAD

4465 N. Milwaukee Ave.
286-7080 lub 286-7081

Otwarte od 9 do 9; w Soboty
od 10 do 6 lub za Umówieniem
pomocze Ci w załatwieniu każdej
dużej lub małej sprawy

**Specjalna Pomoc
Dla Nowoprzybyłych**
Zaproszenia, przedłużanie pasz-
portów i wiz, potwierdzenia nota-
rialne, tłumaczenia metryk i dy-
plomów — występuje jako tłumacz
na sprawach sądowych,
sprawy imigracyjne.

Lekcje Angielskiego
indywidualnie i grupowo z uwzględ-
nieniem specjalnego słownictwa
dla fachowców.

SUPER SERWIS
I BARDZO NISKIE CENY
NOTARIUSZ PUBLICZNY
**Telefon Czynny 24 Godziny
Na Dobę — "HOT LINE"**

WIRGINIA

POMOC PRAWNA — TŁUMACZ
Pragnie przedstawić doskonałego
adwokata
JOHN ALEXANDER
**Sprawy Emigracyjne
ZIELONE KARTY**
oraz inne trudne problemy prawne.
286-7080 286-7081
4465 N. MILWAUKEE AVE.

Cabinets Refinished

Custom made new cabinets and coun-
ter tops. Free estimates.
CALL JIM:
654-3853

DAVIDS CLEANUP SERVICE

Uprzątnięcie poddaszy,
basementów, garaży.
307 S. Boulevard Oak Park
383-9777

KRAWCOWA przyjmuje do domu
damskie i męskie poprawki. Dzwonić
do 9 wieczorem. 252-6765.

T. W. HEATING-PLUMBING- AIR CONDITIONING SERVICE

Przerabiamy ogrzewania z ole-
jowego na gazowe, każdego ro-
dzaju instalacje i reperacje do
ogrzewania i ochładzania. Wyko-
nujemy również łazienki w base-
mentach. Wycena za darmo —
dzwonić po polsku lub angielsku.
7 DNI 24 GODZINY
276-8669

LOCAL TRUCK RENTAL EQUIPMENT LEASING

733-6369

AIRKO AIR CONDITIONING & REFRIGERATION

Instaluje i naprawia wszystkie
modele: Systemów Ogrzewania
i Ochładzania. Łącznie z Instal-
acją i naprawą lodówek handlo-
wych i lodówek domowego użytku.
24 GODZINNA,
CAŁKOWITA OBSŁUGA.
Gwarantowana, Solidna Robota.
Firma licencjonowana,
pod bondem.
736-7405 774-8740

★ DACHY

WSZELKIEGO TYPU DACHY
Asfaltowe, ze żwirem (gravel), Fu-
gowanie. Płytkowe dachy, Obijanie
sidingiem.

BETHLEHEM ROOFING CO.
4017 W. Ogden 522-1400
Pytać o ALEX.

THE ROOFERS Roof and Reroof

All Types—Flat Our Specialty!
FAST, DEPENDABLE SERVICE
Call Bryan—271-6655

Peterson & Bradford Roofing

ANY ROOFING NEEDS!
We Do Chimneys—Gutters
Call For Free Estimate
Ask For Mr. Ratliff 271-1890

SHINGLE AND HOT ROOFS REPAIR & REROOF

FREE ESTIMATES
R & R ROOFING
631-4758
WAGNER & McDONOUGH
ROOFING
All types roofing.
Residential—Industrial—Commercial.
Insured — Guaranteed.
Free estimates.
539-3119

FLAT ROOFS

OUR SPECIALTY
Hot Asphalt—Tar—Gravel—Roll—
Shingles
Time Payments—Free Estimates
24-Hour Service
Our reputation is your assurance
of quality!
235-6666 • Paul Dombrowski

★ Dachy

REZYDENCYJNE FABRYCZNE HANDLOWE

Specjaliści od wszelkiego typu da-
chów. Darmo kosztorysy.
S & Y ROOFING
333-4180
1528 Central Ave. • Harvey

Reperujemy i Kładziemy NOWE DACHY

Po Dobry i Trwały Dach,
Przyjdźcie do Polskiej Firmy
**ZAKŁADAMY ROCKWOOL
INSULATION w DOMACH.
I WYKONUJEMY
ROBOTY BLACHARSKIE.**
Follmer Roofing Co.
943 N. DAMEN AVE.
BRUNSWICK 8-4495

REPERUJEMY i KŁADZIEMY DACHY

**ZAKŁADAMY
RYNNY
STANLEY ROOFING**
Także wszelkie naprawy
cementowe
622-6158
Obliczenia darmo. Niskie ceny.
Roboty gwarantowane.
Właściciel
Stanisław Piotrowski

DACHY. Specjalność: Spadziste —
Ostre oraz Płaskie. 276-4119 rano i
wieczorem.

Dachy — Obicia — Benton
Fugowanie — Rynny
Okna Sztormowe — Daszki
Wszelkie Przeróbki

Darmo Kosztorysy—Polska Firma
Ubezpieczona i Pod Bondem
100% Gwarancja
HENRY SEJDAK, Właśc.
**H & S HOME
IMPROVEMENT CO.**
891-5959; Domowy: 775-6644

ROOFING

STANLEY DABROWIECKI
Hot Roofing, Single Roofing,
Sheet Metal, Siding
Tel.: 772-8956

REID ROOFING & CONSTRUCTION
RESIDENTIAL FLAT AND STEEP
ROOFING
CHIMNEYS CLEANED AND REPAIRED
"SATISFACTION OUR AIM"
583-0273
3260 W. IRVING PARK RD.

LARGE OR SMALL WE DO THEM ALL
NEW WORK AND REPAIRS
TUCKPOINTING—CHIMNEYS
NORTON SONS ROOFING CO.
483-2555
Since 1922

FOUR SEASONS

ROOFING LTD.
• HOT ROOFING
• CHIMNEYS
• TUCK POINTING
975-6150

G&O ROOFING Inc.

• HOT ROOFING
• COLD TAR PITCH
• SHINGLES — TUCK POINTING
• LICENSED — BONDED — INSURED
2100 DEMPSTER
Evanston
328-8014

FLAT ROOFING

SPECIALIST
ASPHALT — TAR — SHINGLES
B & R ROOFING
489-3475

ROBIMY NOWE i NAPRAWIAMY STARE DACHY

Także Reperujemy
Kominy i Rynny.
Także Wykonujemy Prace
Malarskie na zewnątrz
Waszych Domów.
DAJEMY KOSZTORYSY
BEZPŁATNIE.
Robota Gwarantowana.
Pytajcie się o
STANISŁAWA GAŁKA
Tel. 685-0515

NAJLEPSZY DACH

NIE MUSI
NAJWIECEJ KOSZTOWAĆ
Nasza Polska Firma Oferuje
Najlepsze Usługi • Najlepsze
Materiały Po Najtańszych
Cenach • Naprawiamy Ko-
miny, Rynny
DARMO KOSZTORYSY
THE SUNDANCE CO.
792-1963
Właściciel Ludwik Pacyk

BLACKHAWK ROOFING CO.

• RESIDENTIAL
• COMMERCIAL
• INDUSTRIAL
FREE ESTIMATES
521-2664

★ Malowanie

2 MALARZE WYKONUJĄ PRACE
MALARSKIE WEWNĄTRZ
I ZEWNĄTRZ BUDYNKU
ORAZ GARAŻE
Dokładnie i tanio. \$40 od pokoju. Dzwonić
wieczorami
421-3678

W. K. RICHARDS

Interior & Exterior Painting
Bonded & Insured
Free Estimates
252-4251

MALOWANIE, roboty elektryczne,
oraz kontraktorskie. Wykonujemy ta-
nio. 692-6405 po 6-tej.

MALOWANIE

Zewnątrz i Wewnątrz
WYKONANIE SOLIDNE
Najlepszej Jakości
DŁUGA GWARANCJA
Szybka Obsługa • Darmo Kosztorysy
631-9399

MALOWANIE wewnątrz i zewnątrz.
Dzwonić rano i wieczorem. 276-4119.

MALOWANIE NA ZEWNĄTRZ

FIRMA ASEKUROWANA
DARMO KOSZTORYSY
588-4871

UPTOWN

PAINTING SERVICE
Interior and Exterior
Wallpaper hanging. Fully insured.
Free estimate. Over 25 years in this
business.
743-4400 DAYS or
866-9109 EVENINGS AND WEEKENDS

★ Fugowanie

FARRELL TUCKPOINTING AND CHIMNEY REPAIR

Brickwork, Waterproofing, Hot and
Shingled Roofing. Free Estimates.
FULLY INSURED
3012 N. PULASKI RD.
Office 736-7111
Or Answering Service 774-2479

FOLEY TUCKPOINTING

ROOFING CO.
Flat roof only! Sandblasting, Caulking
Weatherproofing, Concrete Restora-
tion, Chimney Repairs. Free Estimate.
FULLY INSURED
685-8667

★ Ogrzewanie

MODEL HTG. & AIR COND. INC.
SERVING THE NORTHWEST SIDE
SINCE 1947
763-1050
5201 NORTH HARLEM

T. S. HEATING AIR CONDITIONING & REFRIGERATION

278-7222
1134 N. ASHLAND AVE.
Ted Osadzinski

PLACISZ ZA DUZO?

Jeżeli chcesz
obniżyć swój rachunek
GAZOWY to dzwonić do
POLSKIEJ FIRMY

VENTURA HEATING

Józef Harbut
Instalujemy
"Furnace Gazowy"
lub "Boiler"
o sile 140,000 BTU

\$50 ZNIŻKI
Z TYM KUPONEM

NATYCHMIASTOWA OBSŁUGA

DZWOŃ 24 GODZINY
"Emergency" 276-77007
Niskie Ceny!
Jeszcze dziś zadzwoń po
informację lub bezpłatny
kosztorys

SPECIAL

Lincoln . . .

FURNACE CLEANING SERVICE

3648-50 W. Diversey • 384-0600 Chicago, Illinois 60641

Najlepszy na świecie kupon do czyszczenia
furnesów o możliwościach większych jak dwieście
dutyh przyrządów do czyszczenia furnesów.

24 GODZINNA OBSŁUGA
W NAGŁYCH WYPADKACH
CZYSZCIMY I REPERUJEMY

• Furnesy • Kominy • Space
• Bojler • Przekładnia • Ogrzewanie
Przewodów • Ochładzanie

OBSŁUGA REJONU CHICAGO
PONAD 25 LAT
DARMO KOSZTORYSY

EV 4-0600

★ Naprawa TV

TELEWIZORY KOLOROWE

Naprawia
INŻ. PAPROCKI
Dzwonić Między 12:00 a 8:00 Wiecz.
545-6667 — Gwarancja

★ Elektryczne Roboty

DAKIN ELECTRIC SERVICE

Z. PODBIELSKI — WETERAN
Licencjonowany i pod bondem.
Wykona Każdą Pracę Elektryczną
Solidnie z Gwarancją
OBLICZENIA DARMO.
622-5787 lub SP 7-8044

J. V. ELECTRIC, INC. 5113 N. MILWAUKEE
725-3115 • 792-0247

Wykonujemy wszystkie prace elektryczne. Prze-
rabiamy 110V na 220V wg kodeksu miejskiego.
Całkowita gwarancja. Bezpłatne kosztorysy. 16 lat
doświadczenia.

JEŻELI potrzebujesz pomocy elek-
tryka, dzwonić wieczorami: 545-6772.

ROBOTY ELEKTRYCZNE

656-9337
BEN KAZMIEROWICZ
KOSZTORYSY BEZPŁATNE
Przyjmujemy każdą pracę,
wszędzie i o każdej porze.

ELEKTRYK wykona wszelkie prace
elektryczne. Niedrogo. 237-7523 wie-
czorami.

ELEKTRYK wykona wszelkie prace
elektryczne. Niedrogo. 237-7523 wie-
czorami.

★ Kontraktorzy

KONTRAKTOR

Zakładamy okna, drzwi aluminiowe,
ogrodzenia, aluminium siding. Prace
murarskie, betonowe, kanalizacyjne,
remonty. Wykładanie kamieniem
ozdobnym. K. MACH
Tel.: 276-4119 z Rana lub Wieczorem

NAROWETZ MECHANICAL CONTRACTORS

WENTYLACJE, OCHŁADZANIE:
HANDLOWE, FABRYCZNE BUDYNKI
Naszą Specjalnością
Roboty Blacharskie
1932 N. 15th Ave.
Melrose Park, Ill.
379-9444 681-3355

SPECJALIŚCI OD KOMPLETNYCH PRZERÓBEK DOMÓW

Bezpłatne kosztorysy i planowanie.
ABAT BUILDERS
Tel. 871-7076

PRZEBUDOWY SĄ NASZĄ SPECJALNOŚCIĄ

Wewnątrz i Nazewnątrz
DARMO KOSZTORYSY.
Dzwonić do Al Bentkowskiego,
Gen. Contractor
385-9385

B & B CONSTRUCTION CO.

Wykonuje Solidnie i Fachowo
Kompletne Remonty Budynków
WSZELKIE ROBOTY
Łazienki, werandy, kuchnie, basementy
itp. Zakładamy dachy, sidingi. Ubezpie-
czona firma. Gwarantowana robota.
637-1514 Albo w Języku Ang. 237-4079

STEVENS REMODELING CO.
• Alum. Siding — Painting
• Bathrooms — Kitchens & Basements
• Comp. Remodeling Service.
Our customers are our refs.
Free Est. — ins. — Guaranteed work.
Call 267-8712

ROBERT J. SCHMIDT

CONSTRUCTION CO.
Tuckpointing—Brickwork
Glass Block and Chimneys
General Maintenance
• ONE CALL DOES IT ALL! •
FREE ESTIMATE—Call Bob
685-5120

POLONIA & SONS TUCKPOINTING

Fugowanie, zakładanie dachów, bu-
dowa kominów, instalowanie bloków
ze szkła (glass blocks).
BE 5-4996

PATTERSON

HOME IMPROVEMENTS
Plumbing — Heating — Landscaping
& Wrecking
Licensed & Bonded
626-2500

★ Ogrzewanie

★ Kontraktorzy

SZYBKO/DOBRE/TANIO

Roboty murarskie, sufity i tyn-
kowanie. Roboty stolarsko-cie-
ielskie, cementowe, dachy, ko-
miny, werandy, garaże, alumi-
niów siding, malowanie, alumi-
niowe okna, ogrodzenia i inne,
budowa, naprawa, przeróbki.
Obliczenia darmo.
Ubezpieczeni
Tel. 282-2732 Cały Dzień
STANLEY MLYNARCZYK
General Contractor

NATURAL WOOD FENCING LITE TILE WORK BATHROOMS — KITCHENS

CALL
235-7555

FACHOWO-SOLIDNIE NAJOSZCZEDNIEJ

Wykonujemy wszystkie prace
ciesielskie, malarskie, werandy,
dachy, garaże, obicia i fugowa-
nie.
Obliczenia Darmo
M. S. General Contractor
Tel.: 889-2339

D & E

Construction Co.

Specializing in custom
seamless aluminum
gutters.

- SIDING
- SOFFIT
- FASCIA

ROOFING

637-0446

WSZELKIE ROBOTY HYDRAULICZNE

wykonuje solidnie i nie drogo
POLSKI HYDRAULIK,
BOGUSŁAW.
Dzwonić: 436-7619.

★ **Kontraktorzy****JOSEPH KULEGA
KONTRAKTOR**

Zakłada Różnego Rodzaju Sidingi — Aluminiowe Wykończenia. Okna. Rynny i Rynny Jednolite. Zakłada Nowe Dachy. Odnowy i Fugowanie.

WSZELKIEGO RODZAJU PRZEROBKI.
NISKIE CENY.
DARMO KOSZTORYSY.
227-0849

Complete Building Repairs, Renovations Maintenance Qualified and Equipped to Perform all your work in accordance with Highest Professional Standards and using the Finest Available Materials.

"DO IT ONCE — DO IT RIGHT DO IT NOW"

Ask for George
GENERAL CONTRACTING CO.
4146 W. Armitage Ave. 278-1525
Serving Chicagoland Since 1951

Odpowiedzialna firma zainstaluje nowy lub naprawi wasz system elektryczny. Wyłoży wasz dom różnego rodzaju "sidingiem," przerobi waszą kuchnię, bezment, lub dobuduje do waszego domu cokolwiek chcecie.

Darmo Kosztorysy.
Dzwoń: 298-7095
Rozmówcie się Po Polsku
BERNAT CONST. CO.
DES PLAINES

PRZEBUDOWY

KUCHNIE, ŁAZIENKI, WERANDY. ROBOTY KANALIZACYJNE I ELEKTRYCZNE. SIDINGI I DACHY.

286-4772

Pytać o Pete

Commercial—Industrial—Residential

Roof Truss Repairs

Paneling—Plastering—Masonry—Carpentry. Roof or floor sagging? It's dangerous. We will check it out at no cost to you.

486-2020

WYKONUJEMY WSZELKIEGO RODZAJU ROBOTY CIESIELSKIE

• ŁAZIENKI • KUCHNIE
• WERANDY (Porches) • POKOJE REKREACYJNE W BASEMENTACH
• SCHODY • ALUMINIOWE SIDINGI
• PANELING • PLYTKOWE PODŁOGI
• OBLICZENIA DARMO
637-0322

**FACHOWIEC
DEKORATOR**

Wykonuje prace wewnątrz i na zewnątrz. Przeprowadza remonty i przebudowy. Zakłada sidingi bardzo fachowo. Darmo kosztorysy.
GRAND CONSTRUCTION CO.
847-2160

★ **Kontraktorzy****WALTER JAKICH
CONSTRUCTION CO.**

Wolajcie o darmowe obliczenie na roboty stolarskie, ciesielskie, cementowe, różne przeróbki, dobudówki, werandy, "dormers," oraz generalne utrzymanie budynków.

Licencjowani i Ubezpieczeni
GENERALNY KONTRAKTOR
4045 W. Fullerton Ave./Tel. 235-1201

**WYKONUJEMY WSZELKIE
ROBOTY CEMENTOWE**

Podłogi do garażów, wjazdy, podłogi do fabryk i budynków handlowych. Patios, schody i chodniki. Zakładamy fundamenty pod domy. Przystępne Ceny. Gwarantowana Robota.

TOWN & COUNTRY CONSTRUCTION
284-7916 podczas dnia.
762-5562 po 6 wiecz.
Proszę pytać o Aleksa.

JOE'S BRICK & CEMENT WORK

wykonuje:
patios — chodniki — budowy ze szklanych bloków — Kominy — wjazdy do garażów — schody.

Mówimy po polsku
Tel.: 588-6893

R.A.**WYKONA Z GWARANCJĄ**

Wszelkiego Rodzaju Obicia Aluminiowe Rynny jednej długości. Zakładamy dachy. Przeróbki domów. Wykańczanie basamentów. Darmo kosztorysy. Ubezpieczeni.

631-9399

CEMENT WORK

Sidewalks, driveways, patios. Reasonable rates. Call T.H. for free estimate.
475-1245

A & N CONSTRUCTION

Remodeling and repairs. Rec rooms, baths, kitchens, porches, room additions. Fully insured, free estimates.
764-1718

**ROBOTY
CEMENTOWE
GWARANCJA
282-2732****ABILITY ROOFING & SIDING**

Specjalizujemy się w "shingles" — robimy nowe dachy i reperatury. Wszelkiego rodzaju obicia. — Darmo kosztorysy Gwarantowana praca.

W ciągu dnia: 586-0360

Po 6-jej wieczornej: 968-1335

CHIMNEY REPAIRS

CLEANING—LINING
Complete Remodeling
Free Estimate
Ask For Lou 528-1188

★ **Kontraktorzy****STANDARD
FENCE CO.**

Specjalna Zniżka
Letnia — 25%

Na siatkach "Chain Link" i na ogrodzeniach pokrytych kolorowym winylem. Dobrej jakości materiały. Dobra robota przez doświadczonych pracowników. Specjalne niżki przy naprawach.
BEZPŁATNE KOSZTORYSY.
Dzwonić w języku angielskim.
589-0355

**Ed Grzebieniak
KONTRAKTOR**

BETTER WAY REMODELING

Całkowite Przeróbki Domów
• FUGOWANIE
• NAPRAWY KOMINÓW
• DACHY • RYNNY
• USUWANIE GRZYMSÓW

KOSZTORYSY DARMO
36 LAT DOŚWIADCZENIA
CAŁKOWICIE UBEZPIECZENI
Telefon w Chicago i na Przedmieściach:
827-4637

**MILWAUKEE AVENUE
LUMBER CO.**

DO-IT-YOURSELFERS
CONTRACTORS AND HOMEOWNERS
Serving you is our business

QUICK DELIVERY
OUR SPECIALTY

DOORS
PLYWOOD
SHEET ROCK
ROOFING
WINDOWS
MOULDINGS
and LUMBER
BUILDERS HARDWARE

384-6131
2442 N. Milwaukee Ave.

KENT CONSTRUCTION CORP.
ALUMINUM SIDING, GUTTERS,
SUFFIT, FASCIA, WINDOWS
AND DOORS.
"WE ARE GOOD"
Tel.: 384-5343.

A.M. E. KONTRAKTOR

Buduje nowe domy, sklepy, fabryki, gabinety lekarskie, biura oraz przeprowadza remonty.
Tanio — Solidnie.
766-2035 lub 766-8861

WSZYSTKIE ODNOWY DOMÓW

SZYBKO — TANIO — SUMIENIE — FACHOWO
• ROBOTY CIESIELSKIE • OBCIA ALUMINIOWE I INNE • DACHY
• SCHODY • OKNA • WERANDY • PIWNICE • KUCHNIE
• ŁAZIENKI • DODATKOWE POKOJE • FUGOWANIE MALOWANIE
DOMÓW ZEWNĄTRZ I WEWNĄTRZ • ROBOTA GWARANTOWANA
Dzwonić do Znanego Kontraktora
MIKE DRAGOWICZ • 588-6535

WOJNICKI GENERAL CONTRACTORS

WYKONUJEMY WSZELKIE ROBOTY ELEKTRYCZNE
Przerabiamy z 110 V na 220 V
Natychmiastowe naprawy wszelkich awarii elektrycznych. Przeróbki starych werand, stawianie nowych, wszelkie obicia — "aluminum siding", "soffit" i rynny, "insulbrick", wszelkie pokrycia dachów
JÓZEF WOJNICKI — 237-0365 lub 237-0571

REZYDENCJE**NISKIE CENY**

ROBOTY CEMENTOWE • SCHODY • CHODNIKI
• GARAŻE Z CEMENTOWYCH BLOKÓW
• ŚCIANY OPOROWE • ŁAMANIE CEMENTÓW
DARMO KOSZTORYSY DARMO KOSZTORYSY
TRICE CEMENT CONSTRUCTION CO.
783-2325 7017 S. ASHLAND
Firma Ubezpieczona Licencjonowana

**WSZYSTKIE WASZE POTRZEBY
ZWIĄZANE Z WODOCIĄGAMI
I OGRZEWANIEM**

ALGOR

Complete Heating Controls, Boilers and Space Heaters
Plumbing and Heating Supplies

Części Firm Crane i Kohler
KRANY — CZĘŚCI DO OGRZEWANIA — VANITIES
SZAFKI KUCHENNE

5220 W. CERMAK

656-7272

CICERO, ILLINOIS

Codzień 8-5 Pp. • Pon. i Czwartki 8 Rano do 9 Wiecz. • Niedziela 11-3 Pp.

★ **Kontraktorzy**

BEZPŁATNE KOSZTORYSY OD RAZU
Specjaliści we wszelkich rodzajach Odnowy i przeróbki Domów.—Udzielamy Bezpłatnie Porad. Referencje tysięcy zadowolonych Klientów mówią same za siebie.

Nie trzeba malować: pokrywamy aluminiową blachą "Soffit facia trim" i okna.
• Kuchnie i Łazienki
• Roboty Plumbierskie i Elektryczne
• Malowanie Mieszkań
• Dodatkowe Pokoje
• Usuwanie Defektów niegodnych z przepisami budowlanymi
• Aluminiowe Okna i Drzwi
• Fugowanie i Roboty Murarskie

Dobudowujemy nowe werandy i reperujemy stare. Pokrywamy budynki różnego rodzaju obiciem "SIDING". Wstawiamy drewniane okna i drzwi.

Finansowanie FHA
ALCO CONSTRUCTION CO.
3608 Milwaukee
• Róg Addison

★ **Kontraktorzy****KORZYSTAJCIE**

Z DUŻEJ LETNIEJ ZNIŻKI
Do Września, 1980 r., Włącznie

W razie pożaru ro-
bimy kosztorysy na
odszkodowania od
kompanii asekura-
cyjnej.

Telefonujcie Dziś:

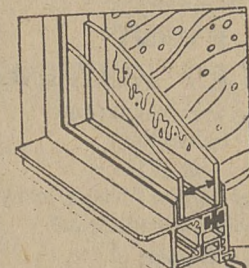
282-9090

Firma
Ubezpieczona
Licencjonowana
Pod Bondem

Władc. A. Szwajger
obsługuje Was
po polsku.

**Czy kiedykolwiek podobały
wam się okna że można się
prosto zakochać?**

Wykończenia z specjalnie pięknej

trwałej emalii

Świetne do zaoszczędzenia energii

Nie przepuszczające zimna, ani

gorączy podczas lata.

Łatwe do czyszczenia nachylane

do wewnątrz.

Dzwońcie po całkowite zaprezentowanie

i detale w waszym domu — bezpłatnie.

Darmo Wykończenia Okien z Każdym Zamówieniem

Od 1955 roku, Albar ma wyrobioną reputację jako specjalista. Niskie wydatki, osobista obsługa i niskie ceny, dzięki dużym obrotom. Mamy ponad 4,000 zadowolonych klientów w samym Chicago i okolicy.

Albar

PRODUCTS, INC.

7042 W. Higgins Avenue, Chicago
Dzwońcie Zaraz 774-7547 i Pytajcie o John Barkow

Albar

PRODUCTS, INC.

7042 W. Higgins Ave.

Chicago, IL

Phone 774-7547

☐ Please send me free brochure
☐ Have representative call

Name _____

Street _____

City _____ State _____

Zip _____ Phone _____

**ZMODERNIZUJCIE WASZĄ KUCHNIĘ
TANIM KOSZTEM**

**NAJNIŻSZE CENY — NAJLEPSZA OBSŁUGA
PRZYJĘCIE I OBEJRZCIE W NASZYM SKLEPIE
DUŻY WYBÓR SZAFEK KUCHENNYCH**

Kosztorysy bezpłatnie. Zadzwońcie a przysłemy do Waszego domu naszego specjalistę-rysownika, który zaprojektuje bez zobowiązania - jak ją najładniej urządzić i zmodernizować.

Wykładamy ściany i podłogi tafelkami. — Również obicia i wykończenia drewniane należą do naszej specjalności.

**UWAGA: MOŻECIE U NAS KUPOWAĆ SZAFKI KUCHENNE PO
CENACH KONTRAKTORSKICH, SAMI JE INSTALOWAĆ
WEDŁUG NASZYCH DOKŁADNYCH INSTRUKCJI.**

J. B. KITCHEN CABINETS

2920 MILWAUKEE AVE. TEL. 227-6801

OTWARTE: Poniedziałki i Czwartki 9 rano do 9 wieczór; Wtorki, Piątki,
Soboty 9 rano do 5 po pol., oraz w Niedziele od 1 po pol. do 5 po pol.

**PORCHES—WERANDY—RYNNY
DACHY, ALUMINIUM SIDING, FUGOWANIE**

DODATKOWE POKOJE, SCHODY, ŁAZIENKI, KUCHNIE
ROBOTY MURARSKIE ROBOTY MURARSKIE MALOWANIE

BEZPŁATNE KOSZTORYSY POŻYCZKI NA DOGODNE SPŁATY

276-2626

MODERN GENERAL CONTRACTORS

15 Lat Doświadczenia POLSKI KONTRAKTOR—ANDRZEJ JANAS

SNOWBIRD CONSTRUCTION COMPANY INC.

General Contractor

Niskie ceny. Cena nigdy nie będzie niższa, niż od sierpnia do października.

• "Glass Block" Okna Przeciw Złodziejom
• Fugowanie, Murarskie Naprawy

581-2196

JEROM CONSTRUCTION CO.

GENERAL CONTRACTORS

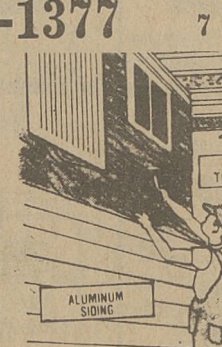
745-1377

MÓWIMY PO POLSKU!!
6054 W. Fullerton 20 LAT PRAKTYKI
Chicago, IL 60639

NIE ZASTANAWIAJ SIĘ!! ZADZWOŃ DO NAS!!

24 Godz. 745-1377 7 DNI W TYGODNIU

• KITCHENS • ROOFS • GUTTERS • ALUMINUM SIDING • BATHROOMS • ROOM ADDITIONS

• WINDOWS • DOORS • PORCHES • PLUMBING • MASONRY • ELECTRIC

BEZPŁATNE OSZACOWANIE/NISKIE CENY NA DOGODNE SPŁATY

MATERIAŁY BUDOWLANE!

- Sprzedajemy aluminiowy siding Soffit aluminiową koleję i inne aluminiowe akcesoria w 30 kolorach znanych firm: Alcoa, US Steel-Alside, Clark i innych.
- Shingle na dach firm Owens-Corning i Flintkote.
- DOSTARCZAMY NA BUDOWĘ aluminiowe rynny o 0.32 100 stóp długości w 6 kolorach.
- Sprzedajemy aluminiowe drabiny firmy Werner i "Brakes" gietarki do blachy, oraz rozmaite narzędzia dla kontraktów.

WYPRZEDAŻ WRZEŚNIOWA:

Miary "Stanley" 20" — \$5.00
5 gal. "roof cement" firmy Lucas — \$8.00

Polska Firma

Mówimy Po Polsku

CORRECT LUMBER & SUPPLY

3110 W. BELMONT AVE. • 583-1800

Otwarty Codziennie od 7 A.M. do 6 P.M.

\$ \$15,000 WYPŁACIŁA \$

**POLSKA FIRMA CORRECT CONTRACTORS
INNEM KONTRAKTOROM I OSOBOM PRYWATNYM
ZA REKOMENDACJĘ ROBOT KONTRAKTORSKICH.**

Jeśli wiesz o jakichkolwiek robotach budowlanych, których sam nie wykonujesz — zadzwoń natychmiast!
PŁACIMY 5% — 10% KOMISOWEGO OD WARTOŚCI KONTRAKTU. Płacimy też \$10.00 za każde zgłoszenie nawet jeśli nie zawrzemy kontraktu.

Po szczegóły dzwoń:

583-1800 — JERZY KOZŁOWSKI

Richard and Sons Construction Co.

Wszelkie roboty murarskie i stolarskie (basementy, łazienki, werandy), fugowanie oraz wszelkie naprawy budynków na zewnątrz i wewnątrz łącznie z malowaniem i przemodelowaniem.
Firma ubezpieczona, licencjonowana i pod bondem. Robota gwarantowana.

381-6526 Bus. RYSZARD SWIERZBINSKI 382-2106 Res.

A & C SHEET METAL CO.

Stainless steel chimney liners, heating and air conditioning. Installation and service. Gutters and downspouts.
737-7303

BRUNO INSTALLATION

Z dużym doświadczeniem, wykonuje wszystkie obicia aluminiowe przy domach, fascia, soffit siding, okna. Zakładanie okien zimowych i drzwi. Obicia panelingiem, werandy od zewnątrz, bezmenty, oraz zakładanie kabinetów kuchennych. Proszę dzwonić po 6-jej wieczorem.

283-0429

Letnia Wyprzedaż — Tracz Contracting Co.

GARAŻE! Dzwonić Po

GARAŻE! GARAŻE

Bezplatny Kosztorys

393-3552

DREWNIANIE I MUROWANE

DOŚWIADCZONA FIRMA WE WSZELKICH

ROBOTACH KONTRAKTORSKICH

OFERUJE NAJTANISZE CENY

• Wjazdy i chodniki

• I Wszelkie Roboty Betonowe

• Krycie Dachów i Patio

Dużo Zadowolonych Klientów Dowodzi, Ze Nasze Garaże Są Najlepsze.

★ Kontraktorzy

★ Kontraktorzy

★ Kontraktorzy

WIELKIE OTWARCIE!

EXTERIOR BUILDING PRODUCTS INC.

POD NOWYM ADRESEM

4141 W. BELMONT

POPRZEDNIO: 3050 N. WESTERN

NAJWIĘKSZY DYSTRYBUTOR

OBIĆ DOMOWYCH:

ALUMINIOWE
STALOWE
MASONITE
BARNBOARD

PODSUFITKI
OKAPY
RYNNY/SPADY
DACHÓWKI

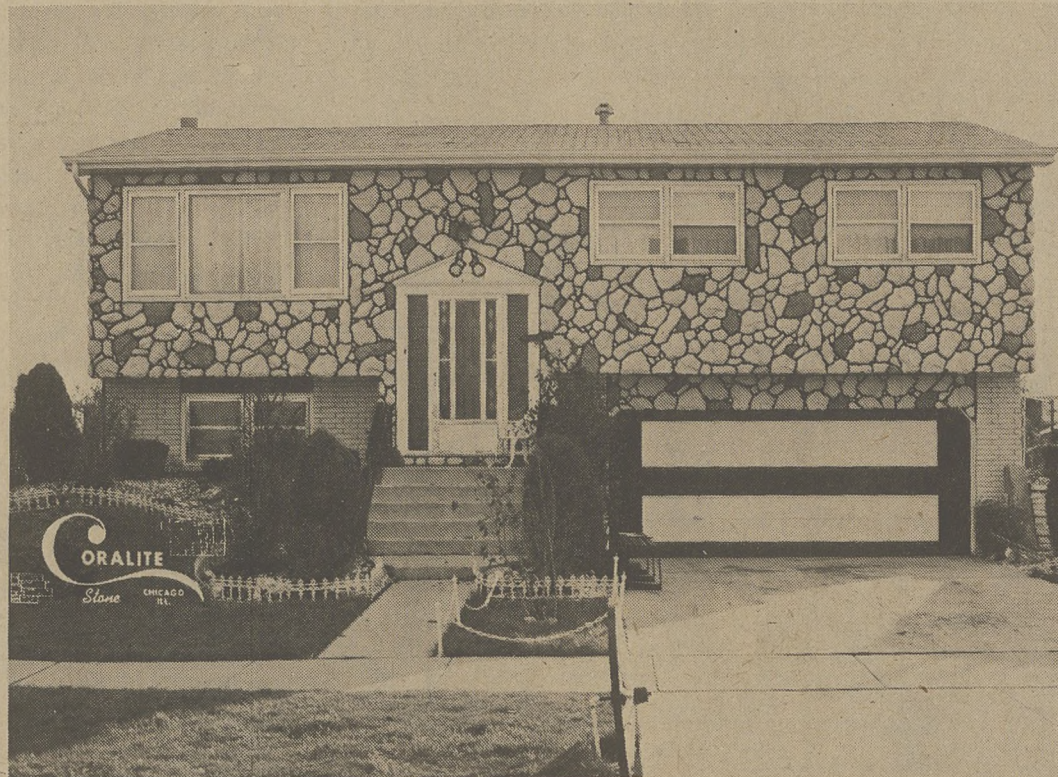
SPECJALNE CENY DLA SUB-KONTRAKTORÓW
UPRZĄTAJĄCA WYPRZEDAŻ PRZED ZIMĄ

PONADTO, BOGATY ASORTYMENT:

**CEGIEŁ DO WYKŁADANIA
WNĘTRZY**

ORAZ

**KAMIENIA DO WYKŁADANIA
FASADY DOMÓW**

MÓWIMY PO POLSKU

PO INFORMACJE PROSIMY DZWONIĆ NA NR.: 283-7900

PYTAJĄC O P. EDWARDA KRZYSIK

Organizatorzy Koncertów Podejrzani o Oszustwa

Po trzyletnich dochodzeniach prowadzonych przeciwko organizatorom koncertów muzyki rockowej, urządzanych na stadionie chicagosome Soldier Field, Wielka Federalna Ława uznała, że trzech spośród nich i jeden urzędnik z centralnego biura biletowego powinni stanąć przed sądem.

Bruce Kapp, 29, z Schaumburga i dwóch braci Rosenbaum — Carl, 39, z Pine Grove i Larry, 37, z Barrington — organizatorzy koncertów i Edward Cassin, 51, z Oak Park — urzędnik biura Ticketron — odpowiadać będą za oskarżenia o oszustwo na niekorzyść chicagosome Dystryktu Parkowego i Rady Miejskiej.

Sprawa rozpoczęła się, kiedy chicagosome dziennik Sun Times zwrócił uwagę na zbyt niskie wpływy z imprezy gdzie jeden bilet kosztował \$11.25. Zważywszy ilość widzów na ogromnej widowni stadionu Soldier Field obliczono, że ogólny wpływ powinien zamykać się sumą \$500.000. Okazało się, że jest o jedną czwartą mniejszy. Zainteresowała się tym Better Government Association i dziennikarz ze stacji telewizyjno-radiowej WTTW Chuck Collins.

Prokuratura zaalarmowana przez tych społecznych stróżów uczciwości

i praworządności rozpoczęła dochodzenia. Asystent prokuratora federalnego Scott Lassar podając do wiadomości, że cztery osoby już uznano podejrzanymi i kwalifikującymi się do wytoczenia przeciwko nim procesu nie są jedynymi w aferze polegającej na manipulacjach z biletami wstępu na imprezy rozrywkowe.

W czasie dochodzeń ustalono, że Edward Cassin zniszczył wszystkie niesprzedane na imprezę bilety i grzbiety biletów sprzedanych jak również dokumentację ilości biletów, rozdanych dla prasy i innych przedstawicieli świata artystycznego którzy nie płacą za wstęp. Uniemożliwiono więc w ten sposób sprawdzenie faktycznych wpływów. Koncert cieszył się wyjątkową frekwencją bowiem występował znany zespół. Trzem organizatorom udowodniono, że sprzedawali bilety przeznaczone dla gości a także byli oni inicjatorami idei zniszczenia dokumentacji.

Według obowiązujących przepisów 15% od wpływów kasowych otrzymuje chicagosome Dystrykt Parków a 3% podatku od sprzedaży należy się Radzie Miejskiej. Oskarżenia więc będą odpowiadać za defraudację własności miasta. Grozi im kara do 5 lat więzienia i po \$1.000 grzywny.

WIEDEN. — W tym tygodniu odbyła się konferencja z krajów eksportujących ropę naftową zrzeszonych w kartelu OPEC. Na zdjęciu przedstawiciele Arabii Saudyjskiej, min. spraw zagr. Książę Al-Faisal i min. do spraw wydobywania ropy, szejk Ahmed Zaki Yamani.

Chicago Na Liście Miast Które Otrzymają Pomoc Federalną

W ostatnim dziesięcioleciu zaobserwowano upadek wielkich miast amerykańskich. Złożyło się na to wiele czynników. Jednym z najważniejszych był wzrost zamożności rodzin robotniczych i kupieckich, które od okresu rozkwitu wielkich skupisk miejskich w latach trzydziestych poprzez dziesięciolecie oszczędzały pieniądze i zdobywały wyższy status społeczno-intelektualny. Coraz więcej takich rodzin zaczęło marzyć o cichym przedmieściu i własnym domu i wprowadzało marzenia w realne działanie.

Pamiętamy problem Nowego Yorku, który tylko dzięki interwencji rządu nie zbankrutował.

Obecnie sytuacja zaczyna się odwracać. Coraz częściej spotykamy zjawiskiem jest ucieczka z przedmieść do miasta. Podrobnie środków paliwowych, trudności ze znalezieniem parkingu i tańsze towary w sklepach wielobranżowych w mieście przemawiają za tym trendem. Miasta znowu zaczynają ożywać.

Zarządy wielkich miast mają w związku z tym kłopoty. Muszą bardziej zadbać o nawierzchnię ulic, zająć się o sprawny transport publiczny i o mieszkania dla rodzin niezamożnych, których nie stać na opłacenie czynszów, ciągle wzrastających.

Rząd federalny rozumiejąc te problemy przeznacza pewne sumy na pomoc Zarządom Miejskim w zale-

zieniu wyjścia z tych kłopotów.

Ostatnio bawił w naszym mieście sekretarz Departamentu Transportu, Neil Goldschmidt, który potwierdził wcześniejsze doniesienia, że Chicago zostało umieszczone na liście przydziału dotacji dla dużych miast. Właśnie na cele transportu publicznego przeznaczono dla 33 metropolii amerykańskich sumę \$90 miliardów dolarów.

Chicago będzie teraz zabiegać w Kongresie aby zmieniono dotychczasowe przepisy określające kryteria stosowane przy podziale funduszu. Są one bowiem niesprawiedliwe. Biorąc pod uwagę ilość mieszkańców a nie ilość przewożonych pasażerów środkami transportu publicznego i długość tras obsługiwanych przez autobusy i kolejki. W ten sposób taką samą sumę może otrzymać np. Houston w którym znikoma ilość mieszkańców jeździ środkami transportu publicznego co Chicago, gdzie większość jeździ kolejką i autobusem.

Również rząd federalny przydzielił pewne sumy na fundusz dla miejscowego wydziału mieszkaniowego, któremu podlegają osiedla dla rodzin małych zarabiających. Pieniądze te są udzielone w formie pożyczki, która ma być zwrócona w ciągu następnych dziesięciu lat. Suma \$13.2 mln przeznaczona będzie na dofinansowanie czynszów płaconych przez te rodziny, które nie mogą sobie pozwolić nawet na opłatę wynoszącą jedną czwartą ich dochodów.

Oskarżony o Zmowę i Podpalenie Własnego Domu

Właściciel domu znajdującego się w okolicy Palmer Square został formalnie oskarżony o podłożenie ognia pod budynek, w celu otrzymania odszkodowania od kompani ubezpieczeniowej w Tennessee. Oddział śledczy chicagosome policji od dłuższego czasu wynajdować kogoś, kto podpaliłby trzypiętrowy budynek. Podobno Chastian proponował zapłacenie 1000 dolarów. Ostatnio, Larry Meltzer, oskarżony o spowodowanie innego pożaru zeznał, że Chastian zaangażował go do podpalenia domu w marcu b.r. za \$500. Meltzer podpalił ten budynek, ale szybka akcja straży pożarnej uratowała go.

Budynek Chastiana, mieszczący się przy 1818 N. Sawyer, spłonął doszczętnie w kilka dni później tj. 17-go marca. W drugim pożarze spłonęły jeszcze dwa sąsiednie domy.

Agent śledczy Thomas Peterson podał do wiadomości, że oba pożary zostały wzniecone przy użyciu środków łatwopalnych. Pożar 17 marca spowodował szkody na 200.000 dol.

Ollie Chastain został aresztowany we wtorek w momencie jak wychodził z biur firmy ubezpieczeniowej po

Wypadek Przy Pracy

W czwartek w czasie mycia okien na wieżowcu w Tulsa, Okla., platforma na której stali pracownicy, opadła. Na skutek tej awarii jeden z pracowników Ray Fogg spadł na ziemię odnosząc poważne obrażenia, a drugi, Wes Chmielewski zawiął w powietrzu na wysokości dziesiątego piętra.

Fogg znajduje się obecnie w szpitalu w ciężkim stanie. Chmielewski zламаł sobie stopę, ale czuje się dobrze.

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z POPRZEDNIEGO TYGODNIA
PIONOWO: Komik. Sznur. Drozd. Opium. Prawo. Wieko. Baszkiria. Termometr. Kajak. Loden. Skala. Udo. Ren. Album. Wasal. Atena. Flaga. Seret. Klopi.
POZIOMO: Topaz. Paw. Rzepa. Buda. peszt. Skwar. Derma. Kolos. Uczta. Komar. Jodla. Oliwa. Leman. Kanwa. Kalip. Styks. Alabaster. Śniego. Mol. Ekipa.

Gmach Nowej Biblioteki Stanie w Śródmieściu

Rada Biblioteki podała do wiadomości we wtorek, że ustalono już miejsce na którym zostanie wybudowany nowy gmach biblioteki miejskiej. Gmach ten stanie w miejscu okolonym ulicami: State, Van Buren, Playmouth i Congress Parkway. Motywując wybór miejsca stwierdzono, że połowa parceli należy już do miasta, a drugą połowę będzie można stosunkowo łatwo kupić od właścicieli.

Dyskutując ewentualność wyboru innego miejsca na budowę gmachu podkreślano, że pociągnęłoby to za sobą zbyt wiele skomplikowanych transakcji finansowych, szczególnie jeśli chodzi o wyeksmitowanie właścicieli drobnych sklepów w danej dzielnicy. Decyzja ostatnia wydaje się być najlepszą i najprostszą do wykonania.

Omawiając plany związane z nowym budynkiem podano do wiadomości, że w projekcie jest wybudowanie gmachu, który spełniać będzie trzy funkcje. Pierwsza to naturalnie pomieszczenie na księgozbiór biblioteczny i czytelnia. Do następnych należą: przeznaczenie pomieszczeń na parterze na różnego rodzaju sklepy i punkty usługowe, natomiast wyższe kondygnacje, wykorzystane

mają być jako mieszkania prywatne. Planując dwie wspomniane możliwości użytkowe budynku, planiści mieli na myśli ewentualność samoopłacenia budynku. Dzięki czynszowi utrzymanemu z wynajęcia sklepów i mieszkań będzie można utrzymać cały budynek.

Nie rozwiązano jeszcze spraw finansowania całej budowy. Przypuszcza się, że ogólny koszt dojdzie do 50 mln. dol., natomiast sama parcela, którą trzeba będzie kupić będzie kosztować od 4 do 5 mil. dol.

Prezes Rady, Camille Hatzenbuchler powiedziała, że szczegóły dotyczące zebrania odpowiednich funduszy potrzebnych na budowę będą opracowane i ogłoszone w najbliższych dniach. Członkowie Rady mają nadzieję, że Stan przyjdzie z pomocą miastu, pomimo, że tydzień temu gubernator Thompson sprzeciwił się podpisaniu ustawy przynajmniej fundusze stanowe na rzecz biblioteki. Wiadomo również, że miasto pomoże w zasileniu kasy bibliotecznej. Są głosy proponujące ewentualne sprzedanie papierów wartościowych, z których pieniądze będą przeznaczone na ten cel.

Mayor Nie Przewiduje Dodatkowych Zwolnień Pracowników

W czasie wywiadu radiowego udzielonego jednej z lokalnych stacji, mayor Byrne oświadczyła, że sytuacja finansowa miasta jest o wiele lepsza w roku bieżącym niż była w poprzednim. Dlatego też nie przewiduje żadnych dodatkowych zwolnień personelu miejskiego w celu zaoszczędzenia pieniędzy.

W roku ubiegłym zdecydowano, aby zwolnić ponad 3.000 pracowników, oszczędzając w ten sposób na wydatkach miejskich. Najbardziej ucierpiał miejski wydział przy departamencie Streets and Sanitation, opiekujący się zielenią. Zwolniono bowiem wielu pracowników, którzy zajmowali się utrzymaniem drzewostanu i roślinności miejskiej. Mayor stwierdziła również, że ma zamiar ożywić działalność tego wydziału, aby znów opieka nad drzewostanem upiększającym nasze miasto była wystarczająca.

Mówiąc o finansach miejskich Ma-

yor podała wiadomość o przyznaniu kredytów z funduszy federalnych na sfinansowanie pożyczek dla lokatorów osiedla mieszkaniowego Presidential Towers. Rząd federalny przyznał 141 mln dol. na ten cel. Pani Byrne wyraziła swą wdzięczność administracji prezydenta Cartera za okazanie zrozumienia dla potrzeb miasta przez przyznanie dodatkowych funduszy.

Poruszono również sprawę miejskiego szkolnictwa. Podobno przedstawiciele Rady Szkolnej prowadzą obecnie rozmowy z administracją federalną na temat wprowadzenia planu desegregacji i władze federalne okazują duże zrozumienie.

Pani Mayor podała również do wiadomości, że opracowywane są obecnie plany dzięki którym władze federalne przy współpracy miasta i instytucji przemysłowych postarają się o ulżenie w sytuacji pracowników zwolnionych z pracy w kompanii Wisconsin Steel. Jest możliwość, że wszyscy pracownicy, którzy zostali zwolnieni z pracy powrócą do niej już niedługo bo może 1 listopada.

Falszowane Znaczkiz Żywnościowe

Władze śledcze U.S. Secret Service skonfiskowały fałszywe znaczkiz żywnościowe wartości \$1.2 miliona. Znaczkiz skonfiskowano w czasie rewizji domu. Aresztowano dwóch osobników podejrzanych o fabrykowanie tych znaczkiz. Są nimi: Federico Prestigiacomo z Nowego Yorku i Bruno G. Mancini z Montrealu. Grozi im kara 15 lat więzienia i grzywna pieniężna do \$5.000.

Choroba "Legionowa" Wśród Pacjentów Szpitala Dla Weteranów

Dyrektor administracyjny szpitala dla weteranów w North Chicago — Veterans Administration Hospital — Donald McGee podał, że w pawilonie dla pacjentów z przewlekłymi chorobami wykryto przypadek zarazka choroby zwanej "legionową" i kilka przypadków w których zachodzi podejrzenie tej choroby. Jak powiedział McGee nie istnieje obecnie możliwość rozszerzenia się tej choroby bo wszyscy podejrzani o nią zostali odseparowani i prowadzone są badania kontrolne wśród pacjentów i personelu.

Choroba "legionowa" została tak nazwana, kiedy poraz pierwszy odkryto antyciała — dotąd nieznanne — we krwi zmarłych uczestników zjazdu weteranów w roku 77 w Filadelfii. Zapadli na nią tylko ci delegaci, którzy w czasie trwania zjazdu zamieszkali w tym samym hotelu. Od tamtego czasu zanotowano kilka wypadków tej choroby ale właściwie do dziś nie wiadomo co ją powoduje.

Wyniki Ciągnięcia Loterii Stanowej

W ciągnięciu loterii stanowej wylosowano następujące numery:

W grze Pot of Gold

042989

W grze Jackpot

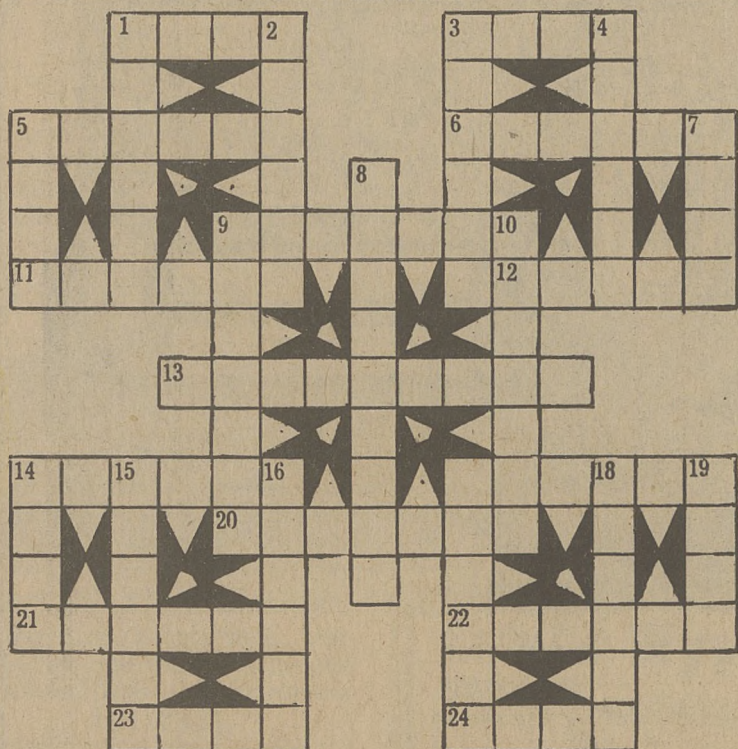
\$40,200

W grze Bingo

14 29 38 51 61

KRZYŻÓWKA

OPR. P. MENDERA

POZIOMO: 1. W nim piargi. 3. Gwałtowne krótkotrwałe zwiększenie szybkości. 5. Nasze morze. 6. Grochodrzew, inaczej. 9. Otrzymywana z ropy naftowej. 11. Ambaras. 12. Należy do rodziny dyniowatych. 13. Część świata. 14. Na meblach, ale nie wszystkich. 17. Południowy wypocznik. 20. W niej list. 21. Grecka szata. 22. Ciec do fermentacji alkoholowej. 23. Castro tam rządzi. 24. Drań, niegodziwiec.

PIONOWO: 1. W jaku. 2. Pęk kwiatów. 3. Gromadząc je ubierze się miarka. 4. Porywisty. 5. Przodek asfaltu. 7. Serca, może być. 8. Ptak ładnie ubarwiony. 9. Króluje nad grzybami. 10. Polska... Prasowa. 14. "Zaczarowany" Mozarta. 15. Miasto w woj. katowickim. 16. Zraz zawiąjany inaczej. 17. Może być w wykonaniu nie tylko piłkarza. 18. Najstarszy w jakimś gronie. 19. Wpada do Morza Ochockiego.

Kongres Narodowy Polski

Otwarty Po Odsłonięciu Pomników Pułaskiego
i Kościuszki Obradował w Stolicy Stanów
Zjedn. Wraz z Delegatami z Polski

Wojna Rosji z Japonią i rewolucja, jaka wybuchła w tym czasie w kraju białych carów i krajach ujarzmionych przez Rosję — poruszyły umysły ludzkie na świecie. Szczególnie dało się to odczuć w Polsce, która ze wszystkich krajów ujarzmionych przez Rosjan, najwyżej stała cywilizacyjnie i zasadami demokratycznymi.

Zarówno w Polsce, jak wśród Polaków rozprószonych po świecie, zaczęło się ujawniać zrozumienie, że nadchodzi wielki moment, o który błagał Boga Mickiewicz, moment, w którym decydowane będą i losy Polski.

ZNP Za Zwolaniem Kongresu

W Stanach Zjednoczonych — najsilniej ujawnił te nastroje Związek Narodowy Polski. Sejm XVII w Baltimore, w roku 1907 poruszył konieczność zwolania Kongresu Narodowego Polskiego. Jeszcze silniej wypowiedział się w tej sprawie Sejm XVIII w Milwaukee, w roku 1909, postanawiając zwolanie kongresu do Washingtonu na maj, 1910 roku, podczas odsłonięcia w stolicy St. Zjednoczonych pomników gen. Kazimierza Pułaskiego i gen. Tadeusza Kościuszki — polecając Zarządowi Centralnemu wykonanie tej uchwały.

Już pierwszy dziesiątek lat wieku XX naładowany był jakby elektrycznością, powodując wstrząsy i zapowiadając nadchodzącą burzę. Odczuwali to kierownicy Związku i masy związkowe.

Zwołanie Kongresu Narodowego Polskiego do Washingtonu było spowodowane wyczuwaniem tego nadchodzącego momentu.

Zarząd Centralny Związku zabrał się z całą energią do pracy. Przesłane zostały zaproszenia do polityków i wybitnych osobistości pod wszystkimi trzema zaborami. Zaproszenia zostały wysłane nawet do wybitnych Litwinów i Rusinów, którzy stali na gruncie łączności politycznej

Zaproszenia — w myśl stanowiska ogólnopolskiego Zw. Nar. Polskiego — rozesłane zostały do osobistości, znanych ze swej działalności, bez względu na ich przekonania polityczne. Kto nie mógł przybyć osobiście, proszony był o nadesłanie referatu, aby w ten sposób wyказаć możliwie pełny wachlarz prądów społecznych i politycznych, stanu kultury i bytu gospodarczego, oraz zobrazowania widoków na przyszłość.

Takie cele i zadania wytknęli sobie inicjatorowie Kongresu, po którym miały przyjść inne — już bardziej sprecyzowane i jeszcze lepiej przygotowane.

Pierwsza Sesja 12-go Maja

Tak jak przewidywał opracowany przez ZNP program — otwarcie i wstępną sesję Kongresu Narodowego Polskiego, odbyło na drugi dzień po odsłonięciu pomników Pułaskiego i Kościuszki, to jest w czwartek, 12 maja, w teatrze "New National."

Otwarcie nastąpiło o godzinie 10-jej rano. Wszystkie miejsca i widownia zajęte zostały przez delegatów, gości i Polaków, którzy przybyli z Europy na odsłonięcie pomników i na Kongres Narodowy Polski.

Cenzor ZNP, Antoni Schreiber, otworzył zebranie krótkim przemówieniem, w którym zaznaczył wagę spraw, nad którymi radzić będą delegaci; podkreślił wolność Ameryki, w której stolicy wolno omawiać sprawy polskie i otwarcie i jawnie wolno pracować dla sprawy polskiej. Serdecznie powitał delegatów i gości z Polski, jak i delegatów z Europy na odsłonięcie pomników i na Kongres Narodowy Polski.

Cenzor ZNP po zagajeniu sesji, powołał na tymczasowego przewodniczącego K. Sypniewskiego, a na sekretarza Romualda Piątkowskiego.

Po przemówieniu powitał — przewodniczący przystąpił do przedstawienia delegatów i gości z Polski, z których każdy wygłosił krótką przemowę do zebranych.

Wybitni Goście

Przemawiali: — dr Adam Doboszyński, z Krakowa, Adolf Suligowski z Warszawy; Franciszek Pułaski z Warszawy; prof. Stanisław Majerski i dr Aleksander Lisiewicz, ze Lwowa,

k którego to miasta adres do Kongresu odczytał dr Lisiewicz. On również odczytał adres miasta Żółkwi. Z kolei przedstawiony został Wiktor Skołyśzewski, delegat Stronnictwa Ludowego i Wydziałów Rad Powiatowych 24 miast. Potem przedstawiony został delegat, Zdzisław Rzepecki i Stanisław Rzepecki z Poznania; Witold Lewicki, ze Lwowa; Konstanty Buczyński z Podola; Józef Okołowicz z Krakowa; Władysław Stydnicki z Infant; Bronisław Kulakowski z Warszawy i dr Czaki z Chicago, który reprezentował Uniwersytet Ludowy im. Mickiewicza w Krakowie.

Na drugiej sesji przedstawiony został A. Pasterz z Łańcucha.

Po przedstawieniu gości z Polski piękną mowę wygłosił McCleary, członek Komitetu budowy pomnika Pułaskiego, oraz Louis E. Van Norman, redaktor wielkiego periodyka "Review of Reviews," autor powszechnie znanego dzieła: "Poland the Knight among Nations."

Przestawiony również został prof. Henryk Kałusowski, syn dra Henryka, założyciela i donatora Biblioteki i Muzeum Związku Narodowego Polskiego.

220 Delegatów z Grup i Gmin ZNP

W drugim dniu obrad utworzono sekcje: Polityczną, Ekonomiczną-Emigracyjną i Naukowo-Oświatową. Odczytano listę delegatów uprawnionych do działania. Samych delegatów Gmin i Grup ZNP było 220, nie wliczając Zarządu Centralnego. Następnie nastąpiły nominacje i wybory. Wybrani jako przewodniczący — prof. Majerski i adw. Sypniewski. Sekretarzem wybrany został przez aklamację Romuald Piątkowski.

Podczas dalszych sesji, odbyły się zebrania, a następnie sprawozdania poszczególnych sekcji.

Najważniejszą i najliczniejszą była sekcja polityczna, do której zgłosiło się z górą 200 osób. Sekcja ta przeprowadziła gorącą dyskusję, szczególnie o stanowisko Kongresu Narodowego Polskiego w stosunku do Polski.

Ostatecznie sformułowano punkt rezolucji w takim brzmieniu:

"My, Polacy, mamy prawo do bytu samodzielnego narodowego i uważamy za swój święty obowiązek dążyć do osiągnięcia niepodległości politycznej dla naszej Ojczyzny Polski."

Opracowanie tego punktu rezolucji nasuwało wiele trudności ze względu na bezpieczeństwo delegatów z kraju.

Wzwanie Do Wychodźstwa

Sekcja polityczna przyjęła kilka innych punktów — jak wezwanie do wychodźstwa, aby się łączyło pod jeden sztandar Związku Narodowego Polskiego, sformułowane przez prezesa ZNP Stęczyńskiego; wniosek prof. Majerskiego — z listu Marii Dulebianki, o zwoływaniu Kongresów Narodowych Polskich, w pewnych odstępach czasu.

Nadesłane referaty zostały przez poszczególne sekcje odczytane i przyjęte.

Natomiast odrzucone zostały wnioski Władysława Studnickiego, wynikające z jego referatu, ponieważ "w swojej skrajności szły tak daleko, że nie doznały dostatecznego poparcia ze strony Izby. Odrzucony również został wniosek del. Kulakowskiego, dotyczący Kongresu Słowiańskiego w Sofii.

Sekcja ekonomiczna przygotowała szereg wniosków do rezolucji — o opiece nad emigrantami; o potrzebie konsulatów amerykańskiego w Krakowie; o utworzeniu komisarzy emigracyjnych w miejscowościach, w których znajdują się ośrodki emigracyjne; o ustanowieniu w Stanach Zjednoczonych Filii Banku Krajowego ze Lwowa, przez Sejm królestwa Galicji i Lodomerii, wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim; o niesprzedawaniu ziemi obcym, w dzielnicach wchodzących w skład dawnej Rzeczypospolitej Polskiej i stworzenie na ziemiach tych organizacji w tej sprawie; o zaprzestaniu gromadzenia się emigrantów polskich na wschodzie St. Zjednoczonych, aby nie wpłynąć na obniżenie płacy; o kierowaniu

(Ciąg dalszy na str. 4-jej)

Dzieje Z.N.P. Są Obliczem Polonii . . .

15-go lutego 1980 roku, Związek Narodowy Polski przekroczył setny rok swej chwalebnej i czasami burzowej działalności, która stanowi trzon ogólnych dziejów Polonii Amerykańskiej.

Wprawdzie nasz rodowód, jako społeczności amerykańskiej polskiego pochodzenia sięga aż po Jamestown w Virginii w latach 1608-20, ale szersze dzieje Polonii rozpoczęły się tutaj w drugiej połowie dziewiętnastego stulecia, wówczas to, po murarzach wprowadzonych tu ze Śląska do budowania kominów fabrycznych, rozpoczęła się masowa emigracja ludu polskiego do Ameryki. I to właśnie stanowi drugi okres naszych dziejów.

W pierwszym okresie, poza Jamestown, Polacy dostarczali wiele błyskotliwych osobistości w okresie pionierskim, odkrywczym i badawczym tej rozległej ziemi, która miała się stać Stanami Zjednoczonymi.

W walce o wolność i niepodległość federalnej Republiki odznaczyli się chwalębnie Tadeusz Kościuszko i Kazimierz Pułaski.

Ten okres zamyka się wojną między Stanami o zachowanie całości i integralności Republiki i tu, wśród tysięcy Polaków walczących przeciw zbuntowanemu stanom Południa, wyróżnili się zaszczytnie generałowie Włodzimierz Krzyżanowski, Józef Karge i Albin Schoepf.

Przedziwnym rzrządzeniem Opatrzności, ten właściwie pierwszy okres naszych dziejów amerykańskich był tak znamienity i zaszczytny, że po dzień dzisiejszy oświetla nasze dzieje z drugiego okresu.

Ten drugi okres pojawia się początkowo nieśmiało na początkach drugiej połowy 19-go stulecia, gdy tu i ówdzie w polskich osiedlach i dzielnicach wychodźczych powstawały towarzystwa samopomocy, oświaty, kultury i działań społeczno narodowych.

Te pionierskie lata organizacji polonijnej, rozdrobnione i czasami nieśmiało, bez wyraźnych kierunków na przyszłość, zogniskowały się w roku 1880-tym w Związku Narodowym Polskim, który podniósł hasło złączenia wszystkich polskich sił na Wychodźstwie celem świadomego wkroczenia w główne nurty narodowe Ameryki i zbiorowych dążeń do odrodzenia Polski, która przeżywała tragedię rozbiorów.

Związek Narodowy Polski posiada właściwie trzy kolejne daty swego założenia: — 15-go lutego, 1880-go roku kiedy to w Filadelfii, pod przewodnictwem Juliusza Andrzejkowicza, zawiązał się Komitet Organizacyjny w celu wystosowania odpowiedniego apelu do towarzystw polskich rozsianych po różnych częściach kraju.

Drugą datą jest 15-ty sierpnia, 1880-go roku, kiedy to Andrzejkowicz, po stwierdzeniu faktu, że "więcej niż pięć towarzystw" zadeklarowało przystąpienie do organizacji, ogłosił w nadzwyczajnej odezwie, że "Związek Narodowy Polski jest zawiązany".

Trzecią datę stanowi otwarcie pierwszego Sejmu ZNP w Chicago, 15-go września, 1880-go roku.

Takie były początki organizacji, którą przeznaczenie wyniosło na czoło ówczesnego wychodźstwa polskiego, z jakiego ród swój wywodzi dzisiejsza Polonia.

* * *

Można tu w przenośni użyć słowa tytułu niedawnej książki o administracji prezydenta Kennedy'ego i stwierdzić z całą pewnością, od samego zarania "attracted the best and the brightest", czyli najlepsze i najświatlejsze umysły ówczesnego wychodźstwa.

Bo tak było w rzeczy samej.

Oprócz Juliusza Andrzejkowicza i współzałożycieli — Jana Blachowskiego, Juliana Lipińskiego, Jana Popielińskiego, Juliusza Szajnerta, Wincentego Domańskiego, Jana Biatyńskiego, Antoniego Wojczyńskiego, Teofila Kucińskiego i Piotra Beczkiewicza, — młody Związek Narodowy Polski, zdobył takich wybitnych członków jak: generała Wojny domowej, Włodzimierza Krzyżanowskiego; pierwszego polskiego milionera w Ameryce, Erazma Jerzmanowskiego, wynalazcę palników gazowych i organizatora słynnej ongiś firmy Equitable Gas Company.

Dr Henryk Korwin Kałusowski, znany lekarz i naukowiec, który był dyrektorem Archiwów Departamentu Skarbu i odegrał ważną rolę jako tłumacz, w zakupie Alaski przez Stany Zjednoczone.

Wśród czynnych urzędników ZNP byli: Cenzor Franciszek Grylaszewski, federalny inspektor wszystkich budynków rządowych w kraju; cenzor Antoni Schreiber absolwent Uniwersytetu Berlińskiego i założyciel firmy Schreiber Brewinig Co.; cenzor Michał F. Bieński, który był sekretarzem wykonawczym Federalnego Biura Meteorologicznego w Washingtonie; prezes i redaktor ZGODY, Zbigniew E. Brodowski, który był konsulem Stanów Zjednoczonych w Niemczech.

W naszych czasach mamy prezesa Alojzego A. Mazewskiego, który jako delegat Stanów Zjednoczonych brał udział w obradach i wygłosił jedno z głównych przemówień na 25-tym, a więc na jubileuszowym Powszechnym Zgromadzeniu Narodów Zjednoczonych.

* * *

Oczywiście jest to tylko częściowa lista wybitnych Amerykanów polskiego pochodzenia, którzy równocześnie byli luminarzami Związku Narodowego Polskiego.

Rola, jaką odegrał ZNP w okresie pierwszej wojny światowej, jako czołowa organizacja wychodźstwa polskiego w Ameryce oraz rola, jaką organizacja odegrała w okresie drugiej wojny światowej, mówi nam przekonująco i niezbicie, że główna treść dziejów i czynów dawnego wychodźstwa oraz dzisiejszej Polonii sta-

(Ciąg dalszy na str. 2-jej)

80 Lecie Równouprawnienia Kobiet w ZNP

Wraz ze stuleciem Związku Narodowego Polskiego, obchodzimy 80-lecie równouprawnienia kobiet w ZNP.

Związek Narodowy Polski nakreślił w swym programie przed stu laty wspaniałe zadania — utrzymanie polskości między emigrantami oraz pokoleniem zrodzonym na ziemi amerykańskiej; utrzymanie ścisłej łączności z Macierzą — Polską; nie szczędzenie wysiłków i ofiar by przyspieszyć chwilę odzyskania wolności i niepodległości Polski. Przy powstaniu ZNP, kobieta została również zaliczona w poczet członków, lecz bez prawa głosu — była członkiem biernym.

Kobiety mimo narzuconej im biernej roli, brały od samego początku czynny udział w pracach ZNP.

Współpraca Kobiet

W małym skromnym domu Wandy i Juliusza Szajnertów w Filadelfii, odbywały się zebrania założycieli ZNP. W obradach żywy udział brała Wanda Szajnert. Utworzony w roku 1880 Związek nie przyznaje praw członkowskich kobietom. Związek ubezpiecza jedynie żony członków bez prawa głosu i bez prawa czynnego udziału w życiu organizacyjnym. Takie postawienie sprawy przez Konstytucję ZNP, było zresztą zgodne z panującymi zwyczajami i prawami krajowymi w owym czasie.

Warto wspomnieć wybitny udział kobiet w zbiórce na Skarb Narodowy w Raperswili. Zasluga kobiet w dużym stopniu była, że w krótkim czasie po utworzeniu przez Zarząd Centralny ZNP, Skarbu Narodowego, zdołano zebrać bardzo poważne sumy na sprawę polską. Symbolem łączności kobiet z ideą i pracami Związku, było ufundowanie przez kobiety pierwszego sztandaru dla Związku Narodowego Polskiego. Sztandar ten wręczyła Zarządowi Centralnemu w imieniu Związku, w roku 1897, z życzeniami by prowadził on Związek w pracach nad odzyskaniem Polski, p. Waleria Lipczyńska.

Równouprawnienie Kobiet

Doceniając rolę kobiet i ich zasługi dla organizacji, Nadzwyczajny Sejm, odbyty w roku 1900 w Chicago przyznaje kobietom równe prawa. Krok ten jak się później okazało miał doniosłe znaczenie dla przyszłego rozwoju i dorobku organizacji. Jak grzyby po deszczu zaczynają powstawać Grupy żeńskie powstała w maju 1906 roku w Chicago, była Grupa 519 ZNP Tow. Niewiast Korona Polski. Założycielkami były panie — Katarzyna Sobota, Zofia Małkowska, Józefa Zembal, Amelia Jelen i Anna Urbanowska.

Warto podkreślić, że przez nadanie kobietom równouprawnienia w ZNP, Związek wypierze wszystkie inne organizacje, jak i prawa krajowe, gdyż Stany Zjednoczone nadały kobietom równe prawa dopiero w roku 1920.

Już w rok po nadaniu kobietom równouprawnienia w ZNP, na Sejmie 14 w roku 1901 w Toledo, Ohio, bierze udział w obradach Sejmu PIERWSZA POSŁANKA p. Waleria Lipczyńska. W dwa lata później na Sejmie 15 w Wilkes Barre, Pa. widzimy już trzys posłanki — Waleria Lipczyńska, Franciszka Rytłewska i Józefa Zembal.

Znaczenie kobiet w organizacji stale wzrasta. Sejm 16 odbyty w roku 1905 wybiera pionierkę pracy kobiet w ZNP, czynną w organizacji od roku 1883 — p. Walerię Lipczyńską, na zaszczytny urząd wicecenzorki ZNP. Była więc ona PIERWSZĄ POSŁANKĄ DO SEJMU ZNP JAK I PIERWSZĄ I JEDYNĄ WICECENZORKĄ W HISTORII ZNP.

Wydział Kobiet

Na polecenie Sejmu, a z inicjatywy wicecenzorki ZNP Walerii Lipczyńskiej w dn. 23-go kwietnia, 1906 roku w Chicago — zostaje powołany do życia Wydział Kobiet przy Zarządzie Centralnym ZNP. Zadaniem Wydziału Kobiet było propagowanie idei Związku wśród kobiet, nadzór nad grupami żeńskimi oraz reprezentacja kobiet w Zarządzie Centralnym.

Jedną z szeroko zakrojonych prac Wydziału Kobiet było organizowanie szkółek języka polskiego dla podtrzymania polskości wśród młodego pokolenia. Dzieci w szkołkach tych

tworzyły własne organizacje pod nazwą "Klubów Dzieci Kościuszko," dla których układały statuty i regulaminy, wybierały władze, urzęduwały dyskusje itd. Szkółki i kluby dziecięce stały się załącznikiem powstałego później przy ZNP Wydziału Małoletnich, zespołów młodzieżowych, sportowych, śpiewaczych i tanecznych.

Pomoc Emigrantom

Drugą o ogromnym znaczeniu akcją Związkowców, była opieka nad nowoprybywającymi emigrantkami. Na początku stulecia dwudziestego liczne fale emigrantów polskich do Stan. Zjedn. Wśród nowoprybywających, znajdowało się stosunkowo dużo młodych kobiet, częstokroć bez żadnej opieki. One też były narażone na wyzysk przez niesumiennych pracodawców, korzystających z tego, że emigrantki nie znają języka, miejscowych warunków i stosunków. Często padały one ofiarami handlarzy żywym towarem, wywożących wówczas masowo kobiety do Ameryki Południowej. Ten groźny i tragiczny stan rzeczy, pobudził Związkowców do urzędniczymi Zarządu Centralnego na czele, do założenia specjalnego biura opieki nad emigrantkami w Nowym Yorku i innych osiedlach. Współpracowano z władzami emigracyjnymi w portach amerykańskich, niosąc pomoc emigrantkom wszędzie gdzie zaszła tego potrzeba.

Pierwsza Wojna Światowa

Wybuch Pierwszej Wojny Światowej, a zatem wypłynięcie sprawy polskiej na teren międzynarodowy oraz zniszczenia wojenne w Polsce i konieczność pomocy były podjęta dla Związkowców do specjalnej gorliwej i wydajnej działalności.

Utworzono "Komitety Odzieży," zadaniem których było zbieranie, reperowanie oraz szycie odzieży, którą wysyłano początkowo do ewakuowanej ludności polskiej na Syberii, a potem do Polski.

Drugim przejawem działalności Związkowców było powołanie do życia Ligi "Białego Krzyża," na czele której stanęła żona wielkiego artysty i patrioty Helena Paderewska. Liga nie tylko niosła pomoc materialną Polsce, ale przeskokiła szereg swoich członkin na pielęgniarki, które wychwały później do Polski, by służyć tam rannym i chorym rodakom.

Specjalną opieką otoczono ochotników do armii polskiej nad którą dowództwo objął gen. Haller. Od chwili rekrutacji w Stan. Zjedn. do czasu powrotu po bojach we Francji i w Polsce, żołnierz-ochotnik wiedział, że czuwa nad nim czuła opieka Związkowców. W roku 1917 przed wyruszeniem pierwszego pułku ochotników do Francji, gdzie weszli w skład armii gen. Józefa Hallera, Związkowcy ufundowały sztandar dla tego pułku, który wręczyła jego dowódcy w czasie specjalnej uroczystości w dzielnicy Town of Lake w Chicago, przywódczyni Związkowców, p. Waleria Lipczyńska.

Stow. Dobroczynności ZNP

Przez następne lata Związkowcy nie pracują wydawnie nad niesieniem pomocy dla odrodzonego, ale uboższego i wyniszczonego wojnami kraju ojczystego. Jednocześnie powstaje jednak nowy problem. Na skutek zachwianej sytuacji gospodarczej w bogatym kraju Stan. Zjedn. tysiące ludzi traci pracę, a tym samym podstawę egzystencji. Następuję krach giełdowy i zamknięcie banków, co powoduje utratę oszczędności, pogarszając i tak tragiczną już sytuację. Nie było wówczas żadnych rządowych programów zapomogowych dla opieki nad biednymi i bezrobotnymi i biednymi, po za miejskimi i prywatnymi organizacjami charytatywnymi, które nie były w stanie wspierać dziesiątek tysięcy znajdujących się bez środków do życia.

Zarząd Centralny ZNP z prezesem Janem Romaszkieviczem na czele, powołuje do życia Stowarzyszenie Dobroczynności przy ZNP, którego organizacyjne zebranie odbyło się w Domu Związkowym w dn. 4-go grudnia, 1928 roku, a prezeską wybrana została p. Magdalena Milewska, wiceprezeską ZNP. Zadaniem Stow. Dobroczynności było nieść pomoc biednym rodzinom związkowym w po-

(Ciąg dalszy na str. 3-jej)

Serdecznie Życzenia Dla ZNP
— składa —

KLUB POJAWIAN

Jan Rębacz, Prezes
B. Mika, Wiceprez.
W. Pucek, Sekr. Prot.
J. Sikora, Sekr. Fin.
J. Pucek, Skarbnik
Rada Gospodarcza— E. Mika i S. Mika

W Setną Rocznicę Założenia Związku Narodowego Polskiego
Serdecznie Życzenia Dalszego Rozwoju i Szczęść Boże w Pracy
— zasyła —

PLACÓWKA MACIERZYSTA NR. 5 STOWARZYSZENIA WETERANÓW ARMII POLSKIEJ w AMERYCE i KORPUS POMOCNICZY PAŃ

Zarząd Placówki:

Mieczysław Stermiński, Komendant

Józef Nikiel, Wice-komendant Iszy Brunon Pilarczyk, Sek. Finansowy
Teofil Dufurat, Wice-komendant 2gi Wacław Kaminski, Kasjer
Stanisław Pyka, Sek. Protokółowy Marian Wojsław, Choraży

Zarząd Korpusu:

Michalina Sadowska, Prezeska

Franciszka Sowinska, Isza W-Prez. Maria L. Szela, Sekretarka
Teofila Cwik, 2ga W-Prezeska Czesława Organa, Skarbniczka
Dyrektorki: Rozalia Bojarska, Stanisława Dzioba, Franciszka Pobłocka
i Janina Wojsław

Gratulacje i wyrazy uznania za pracę dla Polonii
i wspaniałe sukcesy na przestrzeni stu lat, oraz
życzenia jeszcze większych sukcesów
w następnym Stuleciu

— składa —

Związkowi Narodowemu Polskiemu
z okazji jego złotego jubileuszu

Zrzeszenie Nauczycieli Polskich w Ameryce

Bratniej Organizacji —

ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU

z okazji setnej rocznicy istnienia, patriotycznej, oświatowej i charytatywnej pracy wśród Polonii — serdeczne gratulacje oraz życzenia dalszego rozwoju i owocnej pracy dla dobra własnej organizacji, Polonii i Narodu Polskiego
— zasyła —

ZWIĄZEK POLEK W AMERYCE

ORGANIZACJA SPOŁECZNA i UBEZPIECZENIOWA
DLA KOBIET i DZIECI POLSKIEGO
POCHODZENIA w STANACH ZJEDNOCZONYCH

ZARZĄD GŁÓWNY

Helena Zielińska, Prezeska
Adela Łagodzinska, Hon. Prez.
Helena Wójcik, Wice-Prezeska
Julia D. Stroup, Sekr. Gen.
Monika M. Sokolowska, Kasjerka

DYREKCJA

Irena Hossa
Albina Swierzbinska
Michalina Ferguson
Olga Kasiewicz
Bronisława Petrus

Genowefa Zaczek, Adwokat
Dr. Maria Wieczorek, Lekarz

Maria Loryś, Redaktor
Maria Kubiak, Editor

GŁÓWNE BIURA
205 S. Northwest Highway
Park Ridge, ILL. 60068

Dzieje Z.N.P. Są Obliczem Polonii . . .

(Ciąg dalszy ze str. 1)

nowi właśnie Związek Narodowy Polski.

Dzieje związkowe są zaiste interesujące i stanowią lekcję dla dzisiejszych naszych pokoleń.

Stąd też mam nadzieję, że na swe stulecie ZNP, zdobędzie się na treściwe jednotomowe dzieło o swych dziejach w języku angielskim, tak aby świadomość wielkiego udziału Polaków i ich potomstwa w życiu amerykańskim była dostępna w czytelniach społecznych i szkolnych w całym kraju.

Nie jest moim zamiarem pisanie historii ZNP, bo na to brak czasu i możliwości.

Stwierdzam tylko z całym przekonaniem, że pierwsze Stulecie ZNP okryte jest chwałą, wypływającą z zasługi względem sprawy ojczyzny, względem Republiki i względem rodzin amerykańskich polskiego pochodzenia i dziedzictwa.

I wysuwając wnioski ze znajomości dziejów związkowych oraz z osobistej pracy na niwie społeczno-organizacyjnej i narodowej, stwierdzam tu z całym przekonaniem, że — Związek Narodowy Polski nie kończy i nie zamyka jednej epoki w swoim rozwoju i w swej misji dziejowej, ale wzbogacony doświadczeniami i osiągnięciami przeszłości, śmiało, z pewnością siebie i z wiarą w lepszą przyszłość staje u bram swego drugiego stulecia:

I progi swego nowego, drugiego wieku, przekroczy w roku 1980-tym, świadom swych celów, dążeń i olbrzymich sposobności.

Oczywiście zmieniły się warunki działania.

Postępy technologiczne i elektroniczne, oraz wynikający z nich, zmieniony styl życia, wyraźnie wskazują na to, że dawne, tak bardzo skuteczne metody rozwojowe, są dziś niewystarczające.

Nowe podejście do milionów rodzin amerykańskich polskiego pochodzenia, nowy miarodajny apel do naszych młodych pokoleń, oparty o niezmiennie ważne walory etnicznego dziedzictwa w kulturze i tradycji — to są zadania, jakie czekają ZNP w drugim stuleciu.

Część tych zadań już jest wykonana w wielu programach rozwojowych. Część jest w opracowaniu i zapewne przyjmie realne formy pod światłym przewodnictwem prezesa Mazewskiego i całej Administracji Stulecia Związkowego.

Klimat dla przyszłego, dynamicznego rozwoju ZNP jest przychylny, ponieważ w społeczności amerykańskiej wzbudziła się i stale pogłębia świadomość etnicznego bogactwa z jakich wykwiata stopniowo kultura amerykańska.

Młodzi Amerykanie polskiego pochodzenia z coraz szerszą wszelkiej pochwały godną gorliwością odnoszą się do swego etnicznego dziedzictwa z rosnącym szacunkiem i przywiązaniem.

Związek Narodowy Polski w programach swych zapewne te nowe przejawy uwzględni i tym samym zapewni sobie dalszy wspaniały rozwój w drugim stuleciu.

E. C. R.

Wszystkiego Najlepszego w Drugim Stuleciu
Życzy

Klub Ziemi Łomżyńskiej

SERDECZNE GRATULACJE SKŁADA
ZARZĄD, CZŁONKINIE I CZŁONKOWIE

ODDZIAŁU SANITARIUSZEK NR. 3
LIGI MORSKIEJ OKRĘG II

Z Okazji Jubileuszu Składamy Gratulacje
ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU
KLUB KASINKA MAŁA

Z Okazji 100-lecia Związku Narodowego Polskiego
SERDECZNE ŻYCZENIA

— składa —

POLSKI KOMITET IMIGRACYJNY w CHICAGO

Pamiętaj, że wobec
zmuszenia narodu polskiego do milezenia,
"Dz. Związkowy" jest
jego wolnym głosem.

Najlepsze życzenia przesyła

POLISH AMERICAN SOCIAL CLUB OF 1425 W. 51ST.

K. Grouchet, Prezes H. Stan, Wiceprezeska
F. Zabielski, Sekr. Prot. Adam Bryl, Sekr. Finan.
T. Laczowski, Skarbnik Józef Ciesielski, Marsz.
RADA GOSPODARCZA: T. Greski, H. Pukala, C. Kwartnik

Najlepsze życzenia
z okazji STULECIA istnienia Z.N.P.

— składa —

KLUB ZAGÓRZYCE

Za Zarząd: Czesław Mazek, Prezes

Z okazji stuletniej rocznicy istnienia Z.N.P. —
życzenia dalszego pomyślnego rozwoju składa

POLSKI ZWIĄZEK ZIEM ZACHODNICH W AMERYCE

TADEUSZ WOJTKOWSKI, Prezes

Na Stulecie Związku Narodowego Polskiego najserdeczniejsze życzenia
sukcesów i dalszego rozwoju dla dobra Polonii, Stanów Zjednoczonych
i Polski — przesyła

Klub Wola Przemysłowa

ZARZĄD:

Józef Babicz, Prezes

Jan Kozak, Wiceprezes Józef Wojnicki, Sekr. Fin.
Florence Oszkandy, Wiceprez. Antoni Wodka, Kasjer
Stanisława Modlińska, Sekr. Pr. Władysław Mazur, Przew. Imprez

Najlepsze życzenia

ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU

— składa —

STOWARZYSZENIE SAPERÓW POLSKICH w U.S.A.

SERDECZNE ŻYCZENIA Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO, DALSZEGO ROZWOJU
DLA DOBRA POLONII ŻYCZY

KLUB PARAFII JADOWNIKI MOKRE
w CHICAGO

Polska Narodowa Spójnia w Ameryce

Z okazji setnej rocznicy Związku Narodowego Polskiego, "Spójnia" jako bratnia organizacja składa życzenia dalszej owocnej pracy na niwie krzewienia Polakości w Stanach Zjednoczonych i powiększenia swoich szeregów członkostwa na następne sto lat.

Zarząd Główny Spójni:

Wincenty S. Yuskiewicz, Prezes

Anna Pron, Wiceprezeska Józef H. Kochan, Sekretarz Gen.
Stanisław Mayhoff, Wiceprezes Jan Boczar, Skarbnik

DYREKTORZY:

Wiel. Ks. Biskup Franciszek C. Rowiński, Ks. Sen. Fryderyk S. Banaś,
Ks. Sen. Tadeusz S. Peplowski, Helena Danielkiewicz, T. Theodore Jones,
Stanisław Kunigiel, Adwokat A.C.F. Kenowski

Spójnia Credit Union
zorganizowane 18 października 1974 roku

1897 Straż 1980
Najstarszy tygodnik polski w Stanach Zjednoczonych
Teodor L. Zawistowski, redaktor

Główne Biuro
Polish National Union of America
1004 Pittston Avenue
Scranton, Pennsylvania 18505

Congratulations and Best Wishes
from

POLISH FALCONS OF AMERICA

PITTSBURGH, PENNSYLVANIA

Bernard B. Rogalski, President

Leona Kozłowski
Vice-President

Alfons Makowski
Vice-President

Theresa N. Klasnick
Secretary

Joseph Dolegowski
Treasurer

Z okazji stulecia

ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

polscy weterani składają wyrazy głębokiego uznania i wdzięczności za pełną poświęcenia pracę dla dobra Stanów Zjednoczonych, Narodu Polskiego i Polonii, oraz życzą wytrwałości i sukcesów w następnym stuleciu.

Zarząd Główny i Chicagowskie Koła

STOWARZYSZENIA POLSKICH KOMBATANTÓW POLISH VETERANS OF WORLD WAR II

Zarząd Główny

G.P.O. Box 179, New York, N.Y. 10001
KOŁO SPK NR. 15

7545 W. GUNNISON AVE., CHICAGO, ILL. 60656

KOŁO SPK NR. 31, IM 2-GO POLSKIEGO KORPUSU

3242 N. PUSLAKI RD., CHICAGO, ILL. 60641

KOŁO SPK NR. 52 NARODOWE SIŁY ZBROJNE

5728 N. LOWELL AVE., CHICAGO, ILL. 60646

KOŁO SPK NR. 53

Zarząd:

Stanisław Labno, Prezes

Józef Jasiak, Vice Prezes

Irena Kiwior, Vice Prezes

Irena Kiwior II, Sekr. Prot.

Maria Labno, Sekr. Fins.

Tadeusz Barnas, Skarbnik

Stanisław Sepek, Marszałek

Z okazji setnej rocznicy istnienia Z.N.P. serdeczne gratulacje oraz życzenia pomyślnego rozwoju
— składa —
KOŁO LWOWIAN w CHICAGO

Serdeczne Gratulacje i Życzenia Największego Powodzenia w Dalszej Tak Owocnej Pracy

STOWARZYSZENIE LOTNIKÓW POLSKICH SKRZYDŁO — CHICAGO

GRATULACJE i UZNANIE w STU-LETNIM JUBILEUSZU PRACY ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
TOW. POBUDKA, GRUPA 723 ZW. POLEK W AM. CHICAGO, ILL.
Helena Damsz-Wojcik, Prezeska   Alfreda Króll, Sekr. Fin.
Anna Barczyk, Wice-Prezeska   Lillian Kamińska, Kasjerka
Franciszka Biderman, Sekr. Prot.   L. Gościński, Prot. Wianka #591
RADA GOSPODARCZA: B. Ludwiska, S. Menczynska, J. Kask

Związkowi Narodowemu Polskiemu w stulecie działalności gratulacje oraz życzenia dalszych lat owocnej pracy dla społeczności polonijnej
— składa —
POLSKA SZKOŁA IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI

Najlepsze życzenia na Stulecie Związku Narodowego Polskiego
— składa —
PLACÓWKA Nr. 2 S.W.A.P. wraz z Korpusem Pomocniczym Pań
F. Kasznia, Komendant   L. Bonder, Prezeska Korpusu

Związkowi Narodowemu Polskiemu najlepsze życzenia na drugą setkę lat jego chwalebnej działalności
— zasyła —
STOWARZYSZENIE SAMOPOMOCY NOWEJ EMIGRACJI POLSKIEJ

Na 100-lecie chlubnej pracy dla Sprawy Polskiej, składamy Związkowi Narodowemu Polskiemu wyrazy najwyższego uznania i podziękowania za nieocenioną pomoc materialną i finansową dla inwalidom SWAP
Dysponujemy salami na różne okazje
CZĘŚĆ Z.N.P.
PLACÓWKA 90-ta SWAP Korpus Pomocniczy Pań

CONGRATULATIONS AND BEST WISHES FROM
THE OFFICERS, BOARD & MEMBERS OF THE POLISH WOMEN'S CIVIC CLUB
MRS. ANGELA RITZA, President

Serdeczne gratulacje i życzenia
ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU z okazji STULECIA
— składa —

ZJEDNOCZENIE POLSKIE RZYMSKO KATOLICKIE w AMERYCE
liczące 107 lat istnienia

Łączą nas wspólne cele: zjednoczenia całej Polonii Amerykańskiej w szeregi organizacji i bratniej pomocy by skutecznie prowadzić akcję w obronie polskiego dziedzictwa i nieść pomoc Narodowi Polskiemu w Jego zmaganiach w dążeniu o poprawę bytu i możliwość samostanowienia o sobie w oparciu o wiarę świętą i tysiącletnią chrześcijańską kulturę

Zarząd Główny i Dyrekcja
ZJEDNOCZENIA POLSKIEGO RZYMSKO KATOLICKIEGO w AMERYCE
984 N. Milwaukee Avenue
Chicago, Illinois 60622

MUZEUM POLSKIE w AMERYCE
984 N. Milwaukee Avenue
Chicago, Illinois 60622
Otwarte codziennie od 1 do 4 po poł.

80 Lecie Równouprawnienia Kobiet w ZNP

(Ciąg dalszy ze str. 1.)
staci zasiłków pieniężnych i w natu-
rze. Od chwili swego powstania Stow.
Dobroczynności chlubnie spełnia po-
wierzzone mu zadanie, pamiętając o
biednych rodzinach polskich, a szcze-
gólnie w okresie świąt Bożego Naro-
dzenia.
Stow. Dobroczynności przy ZNP
spisało się bardzo chlubnie w okresie

WALERIA LIPCZYŃSKA — Pierwsza wicecenzorka i długo-letnia komisarka ZNP.

Drugiej Wojny Światowej, niosąc po-
moc finansową, oraz w postaci odzie-
ży, żywności itd. ofiarom wojny w
Polsce, a szczególną opieką otaczając
jeńców i żołnierzy polskich i ich ro-
dziny, gdziekolwiek się oni znajdowa-
li. Pomoc ta przekroczyła dziesiątki
tysięcy dolarów.
Czy udałaby się akcja sprowadzenia
sierot polskich z Meksyku i Indii bez
pomocy Związkowczyń? Czy udałaby
się akcja sprowadzenia dziesiątek ty-
sięcy wysiedleńców polskich z Nie-
miec i żołnierzy polskich z Anglii,
gdyby do tego w tak dużym stopniu
nie przyczyniły się niezliczone rzesze
Związkowczyń?
Praca ta prowadzona była w całym
kraju przez Związkowczynie, a przo-
dowały w tej pracy ówczesna wice-
prezeska ZNP p. Franciszka Dymek
oraz żona ówczesnego prezesa ZNP
p. Wanda Rozmarek.
USA Przystępują Do Wojny
Po zdradzieckim ataku na Pearl
Habor — Stany Zjednoczone przystą-
piły do wojny w grudniu, 1941 roku.
Związkowczynie dwoiły i troiły się,
pracując na wszystkich odcinkach
pracy w sprzedaży bondów wojen-
nych, zbieraniu tłuszczu i stali, robie-
nia bandażu dla Amerykańskiego
Czerwonego Krzyża, w opiekowaniu
się żołnierzami amerykańskimi w
kantynach USO, w gremialnym daw-
niu własnej krwi dla rannych w boju
Amerykanów itd. Przy tak wzmożonej
akcji obywatelskiej — ani na minutę
nie zaniedbano pracy dla Polski i
narodu polskiego. Trudno wyobrazić
sobie jak wyglądałaby praca dla Pol-
ski i Stanów Zjednoczonych.

Kobieta w społeczeństwie i narodzie
polskim, zajmuje specjalne uprzywile-
jowane stanowisko. Jest ona otoczo-
na szczególną czcią i szacunkiem ca-
łego społeczeństwa. Nakłada to je-
dnak na nią obowiązki wobec narodu,
z których dotychczas Polska zawsze
chlubnie się wywiązywała.
Uznanie

Kobiety w Związku Narodowym
Polskim dzięki swej pracy i zasług,
cieszą się szczególnym uznaniem i
poważaniem. Posiadamy nie tylko
równouprawnienie w całym tego sło-
wa znaczeniu, ale i bardzo liczną re-
prezentację w kierownictwie nawa
organizacyjną. W Radzie Nadzorczej
ZNP zasiada 16 komisarek, na rów-
nych prawach z komisarzami. W Za-
rządzie Centralnym pierwszym po
urzędzie prezesa, jest urząd wicepre-
zeski. Oprócz pierwszej kobiety na
urzędzie sekretarza generalnego w
Zarządzie Centralnym, zasiadają
cztery dyrektorki. Kilkanaście Zwią-
zkowczyń piastuje urząd prezesek
Gmin, bardzo wielu urzęd prezesa w
grupach, jak i zajmuje inne urzędy
w Grupach, Gminach i Okręgach
ZNP.

Razem z Braćmi Związkowymi
tworzymy silne i trwałe ogniwo, które
zapewni dalszy świetny rozwój Zwią-
zkowi Narodowemu Polskiemu, na po-
czątku drugiego stulecia. BRAWO
ZWIĄZKOWCZYNIE! Świećcie dalej
przykładem ofiarnej i bezinteresow-
nej pracy dla dobra naszej organiza-
cji i całego społeczeństwa.

Helena Moll

ZYCZYMY DALSZEGO ROZWOJU DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO z okazji 100-lecia
A. A. MAZEWSKI BOOSTER CLUB
KLUB PRZYJACIOŁ PREZESA Z.N.P. MEC. A. A. MAZEWSKIEGO

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA z okazji 100-lecia — zasyłają —
MIECZYŚLAW i HELENA M. STERMIŃSKI

W radosną 100-ną rocznicę istnienia i pracy dla naszego Kraju, Narodu Polskiego i Polonii Amerykańskiej
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
serdeczne gratulacje i życzenia
Błogosławieństwa Bożego w następnym stuleciu
— składają —
Siostry Najśw. Rodziny z Nazaretu Akademia Najśw. Rodziny

Najlepsze życzenia na Rocznicę Stulecia — zasyła —
KOŁO ARMII KRAJOWEJ ODDZIAŁ CHICAGO

ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU 2-gie sto lat owocnej pracy życzy
KOŁO IM. MACIEJA RATAJA ZWIĄZKU PRZYJACIOŁ WSI POLSKIEJ
JANUSZ MIKITA   TADEUSZ WOJNAR   WALENTY PONIECKI
Skarbnik   Prezes   Sekretarz

Z okazji stulecia
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
gratulacje i życzenia dalszego wspaniałego rozwoju i owocnej pracy dla dobra sprawy polskiej
— składa —
OBWÓD ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO w CHICAGO

Z Okazji 100-lecia Związku Narodowego Polskiego życzymy powodzenia w pracy społeczno-patriotycznej dla Polski i Polonii
ZARZĄD
Instytutu Romana Dmowskiego Oddział w Chicago
BIBLIOTEKA i CZYTELNA OTWARTE DLA PUBLICZNOŚCI
CZYTAJĄCEJ W PIĄTEK, SOBOTE i NIEDZIELE w GODZ. 3 — 6
1309 N. ASHLAND AVE.   •   TELF. 276-9222

SERDECZNE ŻYCZENIA DALSZEGO ROZWOJU — składa —
GMINA 6-ta ZW. NAR. POL. Cleveland, Ohio
Alexander Kopczynski, Hon. Prezes
Franciszka Stachowicz, Hon. Wice-Prezeska
Stanisław Jaskowski, Prezes
Stanisław Hujarski, Wice-Prezes
Zofia Andrukiewicz, Wice-Prezeska
Wanda Hujarska, Sekr. Generalna
Apolonia Pawłowska, Kasjerka
Jan Depta, Marszałek
OPIEKUNOWIE KASY
Jozef Ilczuk   Julian Niedzwiecki   Jozefa Kusiak

GMINA NR. 46 ZNP
życzy sukcesów i powodzenia w drugim Stuleciu
Władysław Chmara, Prezes
Helen Poloskey, Wiceprezeska   Adam Baran, Skarbnik
Piotr Tofil, Wiceprezes   Stanley Rzepka, Marszałek
Tadeusz Wojtanek, Sekr. Prot.   Max Chojnacki, Odźwierny

Best Wishes From
PROTECTORS OF THE ALLIANCE, LODGE 17 PNA CLEVELAND, OHIO
A. A. Kopczynski, Hon. Pres.   F. Stachowicz, Hon. V-Pres.
C. Andrukiewicz, Pres.   S. Hujarski, V-Pres.
H. Kopczynski, V-Pres.   S. Jaskowski, Fin. Sec'y.
Julian Niedzwiecki, Rec. Sec'y.   G. Brych, Treas.
TRUSTEES: V. Orlowski, M. Kiedrowski, i S. Andrukiewicz

Powinszowanie i 100 lat więcej — życzy —
GMINA Nr. 8 Z.N.P. Milwaukee
W. Wozniak, President
S. Salapat, Sekr. Prot.

Best Wishes
MADAME CURIE CIRCLE LODGE 3134 P.N.A.
Rose Svetanoff, President
Alice Nunley, Vice-President
Frances Syrk, Finance Sec'y.
Genevieve Price, Treasurer
Virginia Gregorczyk, Rec. Sec'y.
Bernice Mazur, Sergeant-at-arms

Best Wishes and Congratulations on Your 100th Anniversary from
POLISH WHITE EAGLES, LODGE NO. 1113
St. Paul, Minnesota
Stella Kroll, Sec'y.   Anthony Zaluski, Treasurer

SOKOLSTWO POLSKIE w AMERYCE OKRĘG DRUGI
Wiel. Ks. Tadeusz Perzanowski, Kapelan
Jadwiga Bielańska, Prezes
Mieczysław Kupiszewski, Wice-Prezes
Bernice Thoma, Wice-Prezeska
Eugenia Krzyżanska, Sekretarka
Gertrude Drozdowicz, Skarbniczka
Mark Czyżewicz, Naczelnik
Kathy Czyżewicz, Naczelniczka
Lorraine Lovejoy, Organizatorka
Krystyna Eckert, Korespondentka
Paweł Kuliniwicz, Krajowy Dyrektor

Gniazdo 1-sze   Gniazdo 213
Gniazdo 2-gie   Gniazdo 378
Gniazdo 3-cie   Gniazdo 507 — Rockford
Gniazdo 37-me   Gniazdo 725 — Milwaukee
Gniazdo 42-gie — Chgo. Hts.   Gniazdo 786 — Milwaukee
Gniazdo 44-te   Gniazdo 827
Gniazdo 45-te — St. Louis   Gniazdo 866
Gniazdo 73-cie   Gniazdo 907 — Cicero
Gniazdo 100   Gniazdo 957 — Florida

SERDECZNE ŻYCZENIA Związkowi Narodowemu Polskiemu w stuletnią rocznicę jego istnienia — składa —

Legion Młodych Polek

ZARZĄD:

Alicja Zurek — Prezeska
Stefania Jagielska — Vice-Prezeska
Wanda Kass — Skarbniczka
Maria Cieśla — Sekretarka Protokolarna
Maria Chudzińska — Sekretarka Korespondencyjna
Claire Jamrozek — Sekretarka Finansowa
Joanna Kosińska — Kronikarka

DYREKTORKI:

Maria Krakowska	Henryka Grajewska
Ludomiła Wiecek	Regina Jakubowska
Janina Wilczyńska	Sabina Jakubowska
Nina Busse	Helena Kempa
Lily Ann Byczkowska	Eugenia Miczko
Władysława Chałko	Helena Piekło
Grażyna Ciormoska	Helena Raczynska

Od Administracji: Legion Młodych Polek płaci za wiele więcej miejsca, ale z niego nie korzysta, by w ten sposób pomóc Dziennikowi.

Najlepsze życzenia Z.N.P.
z okazji 100-lecia przesyła

ODDZIAŁ BIAŁEGO ORŁA Nr. 18 LIGI MORSKIEJ w AMERYCE

Stanisław Matlakowski Louise Latkowska
Prezes Sekretarka

Z OKAZJI SETNEJ ROCZNICY ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO SERDECZNE I SZCZERE ŻYCZENIA — składają: —

założycielom cześć i uznanie, a obecnej administracji z prezesem P. Mec. Al. Mazewskim na czele pomyślności i dalszego rozwoju

PLACÓWKA 14 SWAP WRAZ Z KORPUSEM POM. PAŃ

Z okazji Jubileuszu Związku Narodowego Polskiego gratulacje oraz życzenia dalszych sukcesów w tej szlachetnej pracy, ku pokrzepieniu Sere Polskich przez następne wieki — składa

TOW. RATUNKOWE KWIKOWA No. 11 Z.K.P.

ZARZĄD:
Franciszek Banek, Prezes
Genowefa Kochanek, Wiceprezeska Jan Kozak, Sekr. Finans.
Czesław Walczak, Sekr. Prot. Janina Antosz, Skarbniczka
RADA GOSPODARCZA:
Władysław Kochanek, Jan Czesak, Jan Pawuła

100 LAT I WIECEJ — DALSZEGO ROZWOJU I OWOCNEJ PRACY
WŚRÓD POLONII AMERYKAŃSKIEJ ŻYCZY
ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU W ROKU STULETNIM

CHÓR FILARECI DUDZIARZ!

Dorota Wiśniewska, Prezeska Zofia Adamska, Sekr. Finans.
Tadeusz Nikliński, Wiceprezes Edward Job, Skarbnik
Krystyna I. Obuchowicz, W-Prez. Stanley Kłosowicz, Bibliotekarz
Stefania Mięksiewicz, Sekr. Prot. Henryk Wawrzyczek, Dyrygent

Najserdeczniejsze Życzenia Dla Związku Narodowego Polskiego
z Okazji 100 Lat Istnienia — Sukcesów We Wszelkich Poczynaniach
Dla Dobra Organizacji Naszej i Polonii Zasyła

ZOFIA BUCZKOWSKA

HONOROWA KOMISARKA OKRĘGU 13 ZNP

Z OKAZJI JUBILEUSZU
ZWIĄZKU NARODOWEGO
POLSKIEGO
sukcesów i pomyślności
w Waszej pracy oraz dalszego
rozwoju naszej Organizacji
w następnym Stuleciu

— życzy —

Tadeusz Radosz

Dyrektor ZNP
z Całą Rodziną

Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Pragniemy przesłać najserdeczniejsze życzenia dalszego, pomyślnego rozwoju oraz kontynuacji pracy tak bardzo wzniosłej i szlachetnej dla dobra sprawy polskiej i całej Polonii.
Szczęść Wam Boże w Realizacji Waszych Planów

Tow. Ratunkowe Szczurowa

CHICAGO, ILL.
Zarząd

ROSA SYLVESTER, prezes
REMBACZ STANISŁAW, wiceprezes
STOJAK MARIA, wiceprezeska
MALEK JÓZEF, sekr. protokółowy
WILLIAMS CELIA, sekr. finansowa
DRUST MICHAEL, skarbnik
Rada Gospodarcza
EUGENIUSZ GOLIK, MARIA CZACHOR

Serdeczne życzenia z okazji 100-lecia
Związku Narodowego Polskiego
— przesyła —

KLUB POWIATU JASŁO

Jan Kopec, Prezes Aniela Peski, Skarbnik
Alojzy Sikorski, Wiceprezes Marya Fudacz, Sekr. Finans.
Wanda Telma, Wiceprezeska Józefa Sulimowski, Sekr. Prot.
DIREKCJA:
Aniela Bartkiewicz — Marya Romanowski — Anna Dranka

Kongres Narodowy Polski

(Ciąg dalszy ze str. 1.)

emigrantów w miarę możliwości na rolę.

Polecenia Sekcji

Naukowo-Oświatowej

Sekcja Naukowo-Oświatowa poleca: utworzenie organizacji oświatowej — Rady lub Macierzy, której celem byłoby przeprowadzenie następujących punktów:

- a) Zaprowadzenie jednolitego systemu naukowego w szkołach polskich;
- b) Postaramie się o podręczniki dla szkół polskich;
- c) Postaramie się o odpowiednich kompetentnych nauczycieli;
- d) Rozpowszechnianie wiedzy między dorosłymi;
- e) Postaramie się o zaprowadzenie w niższych szkołach amerykańskich wykładów języka polskiego, a w szkołach wyższych — historii i literatury polskiej.

Sekcja Naukowo-Oświatowa przysłała również wniosek Stowarzyszenia

Lekarzy Polskich w Ameryce, aby gazety polskie nie zamieszczały ogłoszeń różnych lekarstw patentowanych, szkodliwych dla zdrowia i ogłoszeń szalbierskich instytucji lekarskich, wyrządzających wielkie szkody w zdrowiu i majątku ludowi polskiemu; staranie towarzystw i organizacji polskich o wstrzymanie pijaństwa; aby wszyscy lekarze polscy skrupulatnie śledzili za higieną i za ulepszeniami w fabrykach, kopalniach, warsztatach itp., które nie są stosowane pomimo wymagań prawa danego stanu.

Na sesji plenarnej w dniu trzecim Kongresu dyskutowane zostały rezolucje poszczególnych sekcji i zostały przyjęte. Izba wyraziła w końcu serdeczne podziękowanie Związkowi Narodowemu Polskiemu za zwołanie Kongresu.

O godzinie jedenastej w nocy — odśpiewaniem "Boże coś Polskę" — Kongres narodowy Polski został odroczony.

ZARZĄD GŁÓWNY LIGI MORSKIEJ w AMERYCE, SKŁADA ŻYCZENIA, DALSZEGO ROZWOJU I WSZELKICH POMYŚLNOŚCI Z OKAZJI STULECIA ISTNIENIA

STEFANIA CICHOWSKA, Prezeska
FRANCISZEK GORYL, Wiceprezes
WIKTORIA SIDOR, Wiceprezeska
WŁADYSŁAW DRĄG, Wiceprezes Ter. N.Y. i N.J.
AUGUSTYNA MALISZEWSKA, Sekr. Gen.
ELŻBIETA TYMA, Kasjerka

DYREKTORZY

STANISŁAW MATLAKOWSKI JEAN MUDY, Ter. Ind.
ADELINA OLDAKOWSKA WACŁAW BOROWIEC, Ter. Mich.
WINCENTY SOBIERAJSKI, Ter. N.Y. i N.J.

KOMISJA REWIZYJNA

ANNA R. PRUSAK FRANCISZKA ABRAHAM ROZALIA RUSIN

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

Z Okazji 100-letniego Jubileuszu
Związku Narodowego Polskiego, wiele pomyślności
i sukcesów w pracy dla dobra spraw polskich i Polonii
w następnych STULECIU — składa

Polsko-Amerykański Klub Handlowy

ZARZĄD:

Hon. Casimir Casey Laskowski, President
Thomas Laskowski, 1st V-Pres. Patrick F. Iwick, Treasurer
Howard Jachimowski, 2nd V-Pres. Ray C. Hoffman, Finan. Sec'y.
Richard Wilczek, Record. Sec'y. Joseph Gorlewski, Sgt. at Arms

DYREKCJA:

Mel Cieslik, Julius Czochara, Arthur Ford, Donald Huske, Arthur Kilanowski, Edward G. Klimala, Edmund Nowak Sr., George Omelczuk, John Slowik, Dr. Theodore Sypniewski, Eugene Zlobin-Rylski.

KOMITET DORADCZY:

Donald J. Biniak i Edward Wisowaty, Chairmen

Z okazji setnej rocznicy
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

składamy gratulacje i wyraża uznanie za pracę dla dobra Stanów Zjednoczonych, Polonii Amerykańskiej i Narodu Polskiego, oraz życzymy dalszych sukcesów

POLSKI KLUB ARTYSTYCZNY w CHICAGO

Z okazji Setnej Roczniczy Założenia Związku Narodowego
Polskiego Najserdeczniejsze życzenia
— składa —

KLUB WIOSKI NIEDZIELSKA

Stanisław Czachor, Prezes Joanna Gut, Sekr.

SERDECZNE ŻYCZENIA
z okazji Setnej Roczniczy założenia Z.N.P.

KOŁO B. ŻOŁNIERZY 5-tej KRESOWEJ DYWIZJI PIECHOTY w CHICAGO

Z OKAZJI OBCHODU STULECIA Z.N.P.
PRZESYŁAMY SERDECZNE ŻYCZENIA

Koło Karpaczaków w Chicago

H. Scigala, Prezes
J. Pniewski, Pierwszy Wiceprezes Ks. S. Czapiewski, Kapelan
M. Lecko, Drugi Wiceprezes M. Blahaczek, Sekretarz
K. Czerkawski, Skarbnik L. Czerkawska, Przewod. Kom. Pań.

Najserdeczniejsze Życzenia
z Okazji 100-lecia Związku Narodowego Polskiego
od

KLUB NIEDŹWIADA

Dalszych Osiągnięć Na Niwie Społecznej i Organizacyjnej Oraz
Sukcesów Na Przyszłość Związku Narodowemu Polskiemu
Życzy

KLUB ZABOROWIAN

M. DZIK, Prezes S. GULIK, Sekr. Prot.
S. WODKA, Wiceprezes W. TOMCZYK, Sekr. Finans.
G. CIUPKA, Wiceprezeska J. BADZIOCH, Skarbnik
Rada Gospodarcza:
J. MAJKA M. WODKA S. CHOLEWA

BEST WISHES
From

UNITED POLISH WOMEN OF AMERICA

ZJEDNOCZONE POLKI w AMERYCE
1200 NORTH ASHLAND AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS 60622
ROOM 530 PHONE: (312) 278-9048

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
Z OKAZJI 100-LECIA ISTNIENIA
Wiele Pomyślności i Sukcesów w Pracy
Dla Dobra Spraw Polskich

ZARZĄD I DYREKCJA POLSKIEJ OPIEKI SPOŁECZNEJ

Oraz Oddział Stowarzyszenia Pań
POLISH WELFARE ASSOCIATION

1303 N. Ashland Ave. • Humboldt 6-7100
"Miłuj Bliźniego Twego Jak Siebie Samego"
Szczęrze Oddani Polonii Chicagowskiej

Na stulecie Związku Narodowego Polskiego serdeczne życzenia zasyła

OKRĘG PIERWSZY

ZWIĄZKU ŚPIEWAKÓW POLSKICH

Wraz z Chórami należącymi do Okręgu

Filareci-Dudziarz No. 15; Filharmonia, No. 20; Kalina No. 93;
Filomeni No. 109; Chipin, Gary, Ind. No. 122; Chopin, Gary, Ind. No. 309;
Echo No. 174; Paderewski No. 297; Nowe Życie Mil, Wisc. No. 305;
Lira No. 314

Zygmunt Franuszkiewicz, Prezes Kazimierz Jasiński, Sekr.

KLUB PARAFI NIEDOMICE

Grupa 113
Związku Klubów Polskich w Chicago
— składa —

Serdeczne życzenia Związkowi Narodowemu Polskiemu
z okazji 100 lat istnienia

ZARZĄD KLUBU:

Bronisław Bysiek, Prezes Kazimierz Meżyk, Wiceprezes
Janina Kieć, Sekr. Prot. Halina Barczak, Sekr. Finans.

Sukcesów w następnym stuleciu
ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU
— życzy —

POLISH AMERICAN MUSICIANS CLUB OF CHICAGO — LOCL 10-208

ADMINISTRATION

Joseph F. Polinski, President
Adam Snopko, Hon. Pres. Emeritus Frank Kowall, Financial Secretary
Alex Pestrak, Vice President Chester Duszynski, Treasurer
John J. Juszkievicz, Rec. Secretary Edward Wojciechowski, Sgt.-at-Arms

BOARD OF DIRECTORS

Adam Snopko, Walter Gawlik, Dr. Z. Skrzypczak

Serdeczne życzenia dalszej owocnej pracy od
KLUBU MARYNARSKIEGO MORSKIE OKO

ZARZĄD:

Joseph Sieron, Prezes Stanley Wilczak, Wiceprezes
Mary Ann Bialek, Sekr. Prot., Chorążyni i Korespondentka
Sophie Sieron, Sekr. Finans. Bernice Wilczak, Kasjerka
DYREKCJA: St. Karczmarczyk, A. Glazer, J. Stopka
KAPELAN: Ojciec Jan C. Kołaczek z Klaszt. Karmelitów w Munster, Ind.
KOM. CHORYCH: B. Wilczak, M. Kubiszyn, K. Wolanska, S. Sieron, J. Majewska

Z okazji SETNEJ ROCZNICY istnienia
Związku Narodowego Polskiego
najlepsze życzenia zasyła

KLUB PRZYBYŚLAWICE

ZARZĄD:

Mieczysław Woźniak, Prezes
Jan Żurek, Wiceprezes Tadeusz Kaganek, Sekr. Fin.
Stanisław Kowalczyk, Sekr. Prot. Franciszek Korus, Kasjer
Rada Gospodarcza: Stanisław Staszczak, Józef Sajetnik, Genowefa Korus

Z okazji 100-lecia Z.N.P.
najlepsze życzenia
— składa —

OKRĘG 1-szy S.W.A.P.

Jan Bógusz Maria Szelać
Komendant Prezeska

Najlepsze życzenia Związkowi Narodowemu Polskiemu
z okazji 100 ROCZNICY ISTNIENIA składa

ZARZĄD MACIERZY POLSKIEJ w AMERYCE

KS. BISKUP ALFRED L. ABRAMOWICZ, Honorowy Kapelan
KS. PIOTR FIOLEK, C.R., Honorowy Kapelan
KS. WŁADYSŁAW SZCZYPUŁA, Kapelan

Józef P. Helminiak, Prezes Zofia Różycka, Wiceprezeska
Ronald A. Wolski, Sekretarz-Skarbnik

DYREKTORZY:

Karol Gryzik, Helena Kulak, Fred Skowroński, Józefina Skweres
Dr. Kazimierz R. Starsiak, Lekarz Naczelny
Czesław M. Przybyło, Doradca prawny

W 100-LECIE

ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
ZAŁOŻYCIELOM I KONTYNUATOROM ROZWOJU ORGANIZACJI
CZĘŚĆ

Obecnej Administracji Składamy Gratulacje oraz
Życzenia Pełnej Pomyślności w Dalszej Pracy

KOMITET SKARBU NARODOWEGO NA STAN ILLINOIS w CHICAGO

Z OKAZJI JUBILEUSZU ZWIĄZKU NARODOWEGO
POLSKIEGO SKŁADAMY NAJSERDECZNIEJSZE
ŻYCZENIA SUKCESÓW, POWODZENIA W WASZEJ
DZIAŁALNOŚCI I WIELU PIĘKNYCH OSIĄGNIĘĆ W
DRUGIM STULECIU

ZWIĄZEK KLUBÓW POLSKICH

Zarząd:

Edward Kiszka, Prezes Stella Lorens, Sekr. Prot.
Ann Nikiel, Wiceprezeska Stephanie Kaminski, Sekr. Finans.
Adam Ocytko, Wiceprezes Marion V. Gray, Skarbnik

Dyrekcja:

Antonette Czarnota, Catherine Jaskulka, Angela Peski,
Sophie Piekos, Stanley Sokol, Michael Drust, Marian Janowski

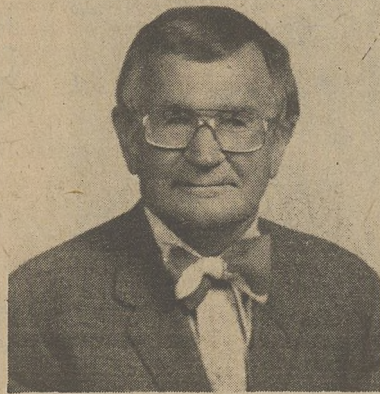

Najserdeczniejsze Życzenia
Z OKAZJI 100-LECIA DLA
ZWIĄZKU NAROD. POLSKIEGO
Doniosłych i Chwalebnych
Poczyznań, dla Organizacji dalszej
owocnej, a tak wielce pozytywnej
pracy i rozwoju w następnym
Stuleciu dla sprawy polskiej i
Polonii Amerykańskiej

— zasyła —

Dr. W. A. Sadlek

LEKARZ NACZELNY
Związku Narod. Polskiego
Lekarz — Chirurg

Biuro Lekarskie w Środmieściu

MIESCI SIĘ POD 111 N. WABASH, GARLAND BUILDING, POKÓJ 600
Przyjmuje w poniedziałki, wtorki i czwartki od godziny 1-ej do 3-ej po
południu i od 6-ej do 8-ej wieczorem, jedynie za uprzednim umówieniem się
(by appointment only)
TELEFONUJĄC 346-6566

Z okazji Setnej Roczniczy Założenia Związku Narodowego
Polskiego składamy gorące słowa uznania za dotychczasowe
osiągnięcia i zasługi i życzymy wielu sukcesów i
pomyślności w latach drugiego Stulecia

Dr. Edwin J. Adamski Sr.
Dr. Edwin J. Adamski Jr.

7749 Milwaukee Ave.
Telefon 965-7727

Niles, Il.

Z wyrazami prawdziwego uznania i podziwu
dla imponującego dorobku w 100-lecie istnienia
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
serdeczne życzenia dalszego rozwoju składa —

DR. STANISŁAW ŁAZARCZYK
z Małżonką

PANIE!

Na każdą okazję będziecie wy-
glądać czarująco i uroczo, gdy
udacie się do polskiego salonu
piękności, gdzie będziecie do-
skonałe obsłużone oraz na
pewno zadowolone.

VERNA'S BEAUTY SHOP
Polski Salon Piękności

ARTUR KILANOWSKI, Właśc.

3633 W. Belmont Ave.

Tel. IN 3-5977

— zasyłamy —

Najserdeczniejsze Życzenia
Związkowi Narodowemu Polskiemu
z okazji 100-lecia istnienia

Jan F. Smulski

(Ciąg dalszy ze str. 5)

trwałości, cierpliwości, zabiegów i
wpływów, na jakie zdobyli się Pa-
derewski ze Smulskim, przy pomo-
cy i poparciu całej zjednoczonej Po-
lonii Amerykańskiej.

Słusznie też Polski Komitet Narodo-
wy w Paryżu, z prezesem Romanem
Dmowskim na czele, uznany przez
Stany Zjednoczone, Anglię, Francję,
Belgię i Japonię, reprezentację znie-
wolonej Polski dla spraw zagranicz-
nych, mianował Jana Smulskiego
swym członkiem.

Smulski całe swe życie poświęcał
pracy dla Polski, nie żądając dla
siebie żadnego uznania lub wynagro-
dzenia. Pokrywał z własnej kieszeni
wszystkie wydatki idące w dziesiątki
tysięcy dolarów, licznych swych roz-
jazdów do Washingtonu, Nowego Yor-
ku, Europy itd.

Młodość

Jan F. Smulski, syn Władysława
i Eufemii Smulskich, urodził się w
dn. 4 lutego 1867 roku, w Trzemi-
śnie, w poznańskim. Mając czterna-
ście lat przybył do Ameryki z rodzi-
cami, tu dokończył wykształcenie
wpierw w Kolegium Zmartwychwstań-
ców w Kitchener, prowincji Ontario

w Kanadzie, a później studiował i
ukończył prawo na uniwersytecie
Northwestern w Chicago.

W roku 1890 otworzył kancelarię
adwokacką. Od najmłodszych lat brał
czynny udział w życiu narodowym
i organizacyjnym Polonii Amerykań-
skiej. Pisywał artykuły redakcyjne do
prowadzonej przez ojca "Gazety Ka-
toliczkiej" w Chicago, założonej w r.
1874 wspólnie z Janem Barzyńskim,
krewnym ks. Wincentego Barzyńskiego
C.R. (Drukarnia "Gazety Kato-
lickiej" przez długie lata wydawała
popularne polskie książki, a następ-
nie specjalizowała się w przedruko-
wywaniu polskich podręczników i czy-
tanek dla szkół parafialnych. Po usta-
pieniu Barzyńskiego z firmy, a po
zgonie Władysława Smulskiego, dru-
karnię i księgarnię prowadziła wdo-
wa po W. Smulskim, Eufemia Smul-
ska. Firma ta po wielu latach zosta-
ła złączona z firmą nakładową Wła-
dysława Dyniewicza.)

Posel Na Sejm ZNP

Jan F. Smulski zainteresował się
żywo pracą organizacyjną Związku
Narodowego Polskiego, biorąc w niej
bardzo czynny udział od najmłod-
(Ciąg dalszy na str. 7-ej)

Z OKAZJI JUBILEUSZU SKŁADAMY GRATULACJE
ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU

THEO ROOSEVELT POST NO. 4 P.L.A.V.
MITCHELL PODRAZA, Comm. MARY BRODZINSKI, Adj.

THEO ROOSEVELT CHAPTER NO. 4 P.L.A.V.
HELEN RADEK, Pres. EVELYN ROZANSKI, Rec. Sec.

Serdeczne Życzenia z Okazji
100-Lecia Istnienia Związku Narodowego Polskiego
owocnej pracy dla całej Polonii — oraz wielu sukcesów
we wszystkich poczynaniach — zasyła

TEXACO SERVICE STATION

1133 N. Ashland (Trójkąt Polonijny)
KAROL WALOWSKI, właściciel
PO GORĄCYM LECIE. WASZE AUTO POWINNO BYĆ
DANE DO DOKŁADNEGO PRZEGLĄDU.
WASI RODACY — ZAWSZE DO WASZYCH USŁUG
Zapraszamy starych i nowych klientów.

Pragniemy powiadomić Szan. Klientów iż naszą specjalnością są
wszystkie marki samochodowe, stacja benzynowa, warsztat reperacyjny
wszelkiego rodzaju samochodów oraz obsługa towing. Tel. 227-9252

Z okazji Setnej Roczniczy Założenia
Związku Narodowego Polskiego
najserdeczniejsze życzenia sukcesów i
dalszej owocnej pracy dla dobra Polonii
— składa —

BERNARD ARRIVO FLORIST, INC.

11943 S. Crawford Ave., Alsip, Ill.
PIĘKNE KWIATY DLA WSZYSTKICH NA RÓŻNE OKAZJE

Tel. 597-3771

SERDECZNE ŻYCZENIA Z OKAZJI 100 LECIA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
Wiele Sukcesów Dalszej Owocnej Pracy Dla Dobra Waszych
Członków i Całej Organizacji oraz Polonii
— zasyła —

WARTA PARCEL & GENERAL SERVICE

PEKAO, to:

- Paczki żywnościowe, sprzęt motorowy i inne pożądane w Polsce artykuły.
- Wysyłka pieniędzy na konto "A" oraz wysyłka banknotów dolarowych do odbiorców w Polsce.

Każda Sprawa Jest Złatwiana Szybko, Fachowo i Rzetelnie

WANDA HARCAJ

1123 N. Damen Ave.
Chicago, Ill. 60622

Telefon:
278-7633

Z okazji 100-ej Roczniczy istnienia
Związku Narodowego Polskiego, wiele pomyślności
i sukcesów w pracy dla organizacji i spraw polskich
w latach następnych

— składa —

E. WALTER & CO. SCREW MACHINE PRODUCTS

333 N. King Street

Elk Grove Village, Ill.

E. WALTER, President

Tel. 437-8080

Przesyłamy Najserdeczniejsze Życzenia
Dla Związku Narodowego Polskiego
z Okazji 100-Lecia Istnienia
Dalszego sukcesu w waszej pracy i owocnych poczynañ
dla dobra Naszych Rodaków, Polonii i Polski

RODZINA SZEKLUCKICH

STAR STEEL & WIRE CO., INC.

HARRY'S SCHORR-SZEKLUCKI, Prezes i Zarządca

2017 NORTH 25th AVENUE
FRANKLIN PARK, ILL.
TELEFON: 451-0070

SERDECZNE GRATULACJE

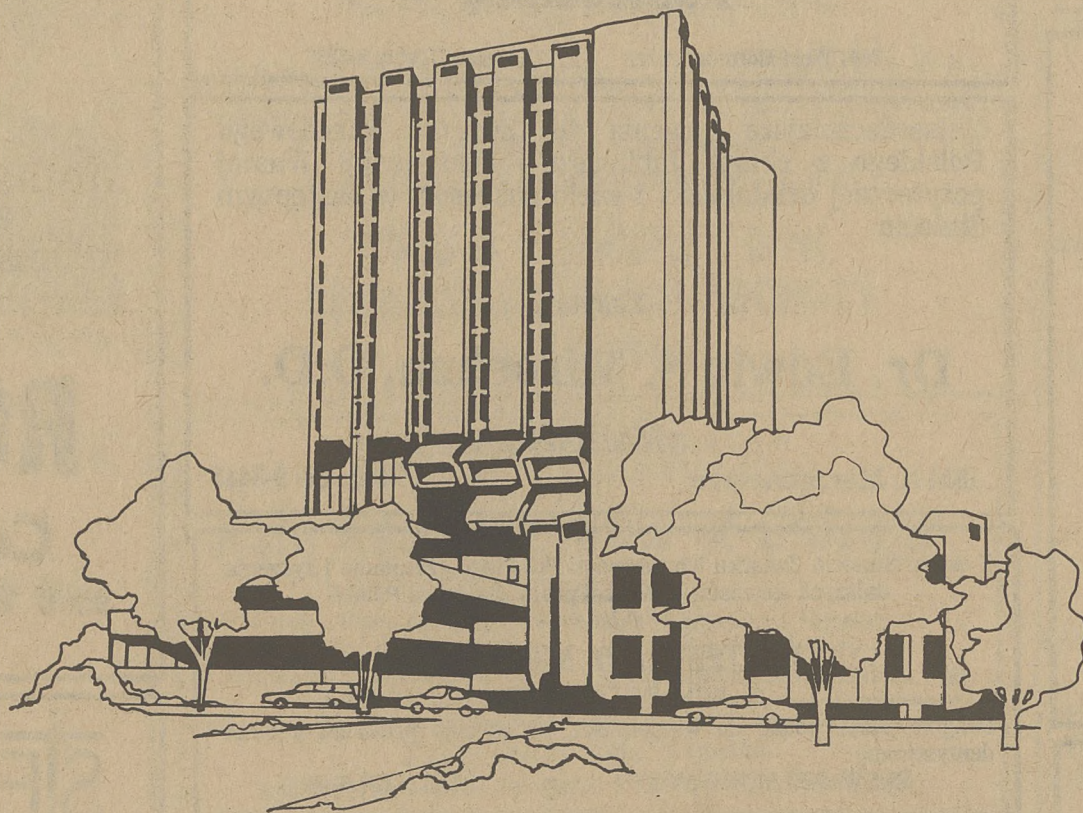
ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU

w 100 Lecie Pełnej Poświęcenia Pracy
Dla Dobra i Postępu Polonii Amerykańskiej

oraz

Życzenia Dalszego Rozwoju

Składa

SAINT MARY OF NAZARETH HOSPITAL CENTER

2233 W. DIVISION STREET

SŁUŻY SPOŁECZENSTWU POLONIJNEMU OD 1894 ROKU

Z okazji Jubileuszu Związku Narodowego Polskiego powódzenia i sukcesów w realizacji Waszych planów i zamiarów w latach następnego Stulecia — życzy —

Balkam Music Co.
RETAIL AND WHOLESALE
PHONOGRAPH RECORDS — MUSICAL INSTRUMENTS & SUPPLIES

ZNAJDZIECIE tam polskie i międzynarodowe płyty-rekordy muzyczne z klasycznymi i popularnymi utworami. Nuty na różne instrumenty i na orkiestry. Studio do nagrywania głosu i muzyki. Rozmówcie się po polsku.

6917-19 WEST CERMAK ROAD
BERWYN, ILL. 60402

LOUIS J. HLAD
TEL. 484-6436

Specjalnie w jesieni dla Pań
zniżone ceny w

Stefania's Beauty Shop

4301 W. Fullerton Ave. Tel. SP 2-6055

u Stefanii Florczak rozmówicie się po polsku.

Nasze specjalizacje to nowoczesne metody trwałej ondulacji; mycie, farbowanie, obcinanie i układanie włosów. Uczynimy wszystko, aby każda z Pań wyglądała ładnie i uroczo na przyjęciach, zabawach i spotkaniach towarzyskich. Dla Waszej wygody nasz salon jest klimatyzowany. Prosimy — telefonujcie w jakim czasie chcecie przyjść do naszego salonu piękności a zapewniamy Was, że będziecie doskonale obsłużone.

Z OKAZJI STULECIA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO SKŁADAMY NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA SUKCESÓW I POWODZENIA W PRACY W LATACH NASTĘPNYCH.

SERDECZNE ŻYCZENIA DLA ZNP
Z OKAZJI SETNEJ ROCZNICY

Newspaper Drivers Union
Local 706—International
Brotherhood of Teamsters
of Chicago

TONY JUDGE President
GEORGE M. FLANNERY Secretary-Treasurer

300 S. Ashland Ave. Tel. 738-1190

Z OKAZJI SETNEJ ROCZNICY
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

Kontynuacji tej pięknej, a tak zbożnej pracy Waszej i mojej Organizacji i Narodowi Polskiemu. Oby Wasza praca wydała jak najobfitsze plony w następnych latach jak najwspanialszych sukcesów w 2-gim Stuleciu.

— zasyla —

M. i J. Olejarski z Rodziną
Allied Spring & Mfg. Co.
4911 W. GRAND AVE.
Tel. NA 2-4300

W Święto 100-Lecia Istnienia Związku Narodowego Polskiego
Wiele pomyślnych sukcesów dla Polonii oraz Narodu Polskiego
Najserdeczniesze Życzenia — Zasyla

ALL STATE LUMBER CO.
2939 S. CICERO AVE. CICERO, ILL.
Tel: 656-4400

Najserdeczniesze Życzenia dla Związku Narodowego Polskiego
z okazji 100-lecia istnienia — w latach następnych doniosłych sukcesów oraz dalszej pracy dla całej Polonii Zasyla Wasz Rodak z Polskiej Firmy

A. A. A. SAW & TOOL CO.
1401 W. Washington Ulica
EDWARD W. KOPOLA, Prezes
Tel. 738-4100

Z OKAZJI JUBILEUSZU ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
ŻYCZENIA SUKCESÓW I POMYŚLNOŚCI W WASZEJ PRACY
W LATACH DRUGIEGO STULECIA
Zasylają

Chester i Valerie Kon, Właściciele
Polskiego Letniska

LUNA MOTEL
Po Rezerwacje Telefonować: (608) 253-2661
Lub Pisać Rt. 1 Box 35A, Wisconsin Dells, WI 53965

Zapraszamy Was Serdecznie

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA Z OKAZJI STULECIA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
POWODZENIA I SUKCESÓW W WASZEJ DZIAŁALNOŚCI
Składa

PETER MARUD — Malarz-Dekorator
Prezes Gminy 3-iej ZNP
Wykonuje Wszelkie Prace Wewnątrz i Zewnątrz Efektownie Po Niskich Cenach w Waszych Domach — Wszyscy Pracownicy Są Ubezpieczeni
OBLICZENIA I KOSZTORYSY BEZPŁATNIE

2326 W. AUGUSTA BLVD. Tel. BR 8-1698

Serdeczne życzenia dla
Związku Narodowego Polskiego w Setną Rocznicę
Istnienia, dalszego rozwoju oraz dalszej pracy
dla dobra sprawy polskiej i całej Polonii
— przesyła —

WM. STREJC & SON
Kontraktor
GREAT EXPERT — REMODELING and BUILDERS
5410 So. Karlov Ave. Tel. 585-4366

Jan F. Smulski

(Ciąg dalszy ze str. 6)

szych lat. Posłował na kilka sejmów ZNP, a po raz pierwszy został wybrany posłem na Sejm 10 ZNP, odbyty w Chicago w roku 1893, licząc zaledwie lat 26. Na tym Sejmie został wybrany jednym z trzech członków "Rządu ZNP" jako Opiekun Kasy (równający się obecnie urzędowi dyrektora) — wraz z Antonim Groenvaldem i Franciszkiem Smietanką. Współpracował do końca swego życia z przywódcami ZNP, a najbardziej i przez najdłuższy okres czasu z prezesem ZNP Kazimierzem Zychlińskim, gdy Smulski został powołany na prezesa Wydziału Narodowego.

W Polityce
Usuując się z polityki, zgodził się jednak Smulski przyjąć stanowisko prezesa parków zachodnich miasta Chicago (West Parks Commision) na kilka lat.

Oprócz świetnie prosperującego przez długie lata do wielkiego kryzysu w Stan. Zjed. banku Northwestern, Smulski założył lub był jednym z założycieli czterech innych: Second Northwestern Trust & Savings Bank w dzielnicy Avondale, Fullerton State Bank na Józefatowie, Depositors State Bank w dzielnicy Town of Lake i Marshall State Bank w dzielnicy Kazimierzowa.

Wydział Narodowy
Gdy nadeszła potrzeba zjednocze-

Z Okazji Jubileuszu Związku Narodowego
Polskiego Składamy Najserdeczniesze
Gratulacje i Życzenia Pomyślności i Wiele
Sukcesów w Następnym Stuleciu
FIRMA BUDOWNICZA I REALNOŚCIOWA

ERA CALLERO & CATINO REALTY, INC. Realtor
Builder Developer

7800 MILWAUKEE AVENUE
NILES, ILLINOIS 60648

967-6800 774-1900 967-0555

Z OKAZJI JUBILEUSZU
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO SKŁADAM

najserdeczniesze życzenia osiągnięcia wielu sukcesów i powodzenia w realizacji Waszych planów i zamiarów w latach następnego Stulecia
Największy Sklep Mebli, Urządzeń i Dywanów w Południowo-Zachodniej
Części Miasta Chicago

ADAM FURNITURE Co.
6815 W. Archer Ave. Tel. 586-1900

Mówimy po polsku

Najserdeczniesze życzenia z okazji 100 lat istnienia Związku Narodowego
Polskiego — pomyślności w Waszych poczynaniach i wielu sukcesów
w latach następnych zasyla

**"Joe Pat" — Paterek Orchestra
and Music House**
WALTZ AND POLKA MASS IN HONOR OF POPE JOHN PAUL II
Two Recordings
WALTZ AND POLKA MASS AND BICENTENNIAL
HAPPY BIRTHDAY AMERICA
Phone: 788-0077

2401 S. HOME AVE. Berwyn, IL 60402

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA NA 100-tą ROCZNICĘ ZNP
CZEŚĆ I UZNANIE ZA DOKONANĄ PRACĘ
i Sukcesów w Latach Następnich Zasyla

KWACIARNIA

SOUKAL FLORAL CO.
6118 ARCHER AVE. • Tel. PO 7-7055 albo RE 5-1000
Najpiękniejsze Kwiaty Na Każdą Okazję

Najserdeczniesze życzenia — wielu
sukcesów i powodzenia w realizacji
Waszych planów i zameirzeń u progu
następnego Stulecia istnienia
Związku Narodowego Polskiego
— zasyla —

Polska Kwaciarnia
LEBICA FLORIST & GIFT SHOP
4311 W. Fullerton Ave.
Tel. 235-7400 lub 235-7401
Otwarte 7 dni

Najserdeczniesze życzenia
dla Związku Narodowego Polskiego
z okazji Stulecia

OCWIEJA
FUNERAL HOME
AIR CONDITIONED
HOME LIKE FACILITIES
Serving Chicago and Suburbs
4254-56 S. Mozart Street
Tel. 254-3838

Najserdeczniesze Życzenia
dla Związku Narodowego Polskiego z okazji
100 lat istnienia — dalszego rozwoju i pożytecznej
pracy dla organizacji i całej Polonii
— przesyła —

LAWRENCE FUNERAL HOME
4800 N. AUSTIN AVE. TEL. 736-2300

Najserdeczniesze życzenia dla Związku
Narodowego Polskiego z okazji 100-lecia istnienia
dalszych sukcesów i wszelkiej pomyślności
w latach następnych — składa —

JÓZEF J. NOWORUL
Właściciel Pięknej i Obszernej Kaplicy Pogrzebowej
Nowocześnie Urządzanej.

NOWORUL FUNERAL HOME
2656-58 SOUTH CENTRAL PARK AVENUE
Telefon 762-2233

Zasylamy jak najserdeczniesze życzenia
dla organizacji i całej Polonii z okazji 100-lecia istnienia
Związku Narodowego Polskiego wiele sukcesów we wszelkich poczynaniach

KOLBUS FUNERAL HOME
6857 W. Higgins Rd. 774-3232

Kiedy chwila smutku i żaloby nawiedzi wasz dom,
udajcie się do nas z całym zaufaniem,
a uczynimy wszystko, aby wam użyć i dopomóc.

Z OKAZJI STULECIA ISTNIENIA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

wszystkiego najlepszego i powodzenia we wszystkich
poczynaniach dla dobra organizacji i całej Polonii
— zasyla —

DIVERSEY — J. J. HICKEY
FUNERAL HOME
3601-05 W. Diversey Avenue Tel.: 342-1700

Serdeczne Życzenia Dla Z.N.P. z Okazji 100-Lecia Istnienia
Wszelkich Sukcesów w Waszych w Dalszych Latach
— zasyla —

LAWRENCE WALKOWIAK SONS
FUNERAL HOME
NOWOCZESNIE URZĄDZONY DOM POGRZEBOWY
Trzy Nowe Nowocześnie Urządzone Kaplice
8745-47 So. Commercial Ave. Tel. SAGINAW 1-4109

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO Z OKAZJI 100-LECIA
Sukcesu i Pomyślnego Rozwoju oraz Dalszej, Pięknej i Zbożnej
Pracy — składa —

PIERWSZORZĘDNY POLSKI ZAKŁAD POGRZEBOWY
KOLSSAK FUNERAL HOME
4255 West Division Ulica Tel. AL 2-3600 albo AL 2-3607
oraz
KOLSSAK'S OF WHEELING
189 Milwaukee Ave., Wheeling, Ill. Tel. 537-6600
L. A. KOLSSAK & SON, Właściciele

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU
Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA
— składa —

Polska Firma Standard Elsmere Granite
Sprzedaje przez Pogrzebowych
STANDARD BURIAL VAULTS
Gwarantowane Water and Vermin Self Sealing Cover
1754 N. SPAULDING AVE. Telefon AL 2-0120

Najserdeczniesze życzenia z okazji
100-ej ROCZNICY ISTNIENIA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
Sukcesów i Powodzenia we Wszelkich Poczynanaich dla
Dobra Calej Polonii
— Składa —

SZYKOWNY
Funeral Home, LTD
Jeżeli zajdzie potrzeba —
Jesteśmy na Wasze usługi we dnie i w nocy.
4901 So. Archer Ave. Tel. 735-7521
Już od czterech pokoleń służymy Wam z godnością w potrzebie.

Najserdeczniesze Życzenia
z Okazji 100-Lecia Istnienia Z.N.P.
Wszelkich Sukcesów w Latach Następnich w Waszych
Poczynaniach Dla Organizacji i Dla Calej Polonii
— zasyla —

John V. May, Funeral Home, Inc.
4553-61 Milwaukee Ave. at Wilson Chicago, Ill. 60630
Phone Kildare 5-2115-6-7

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA Z OKAZJI 100-LECIA ISTNIENIA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
Powodzenia i Sukcesów Składa

SKAJA FUNERAL HOME
SKAJA'S TERRACE FUNERAL HOME
OPERATED BY SKAJA BROTHERS
PIĘKNE I NOWOCZESNIE URZĄDZONE KAPLICE POGRZEBOWE
Kiedy chwila smutku i żaloby nawiedzi Waszą Rodzinę, jesteśmy do
Waszych usług 24 godziny dziennie.

3656 W. Belmont Ave., Chicago 60618 KE 9-1376
7812 N. Milwaukee Ave., Niles, IL YO 6-7302
Res. 3656 W. Belmont Ave., Chicago 60618 KE 9-1376

Na Setną Rocznicę Istnienia Związku Narodowego Polskiego
Ku Pamięci — In Memoriam
Śp. Piotra SOJKI
długoletniego Skarbnika Gminy 75 ZNP
oraz posła na Sejmy ZNP z tejsze Gminy
Dobry Jezu, a nasz Panie,
Daj mu wieczne spoczywanie.
Niech odpoczywa w spokoju wiecznym.

WALTER L. SOJKA
FUNERAL HOME

Serdeczne życzenia dla Związku Narodowego Polskiego z okazji 100 lat istnienia.

Dalszej owocnej pracy w latach następnych dla dobra organizacji i całej Polonii — zasylają

EDWARD i WIKTORIA FIJOŁEK, Właściciele

CISZEK'S STORE

2705 West 51-sza Ulica

Tel. HEMlock 4-3797

Z okazji Stulecia Związku Narodowego Polskiego składam gratulacje i najlepsze życzenia dalszego rozwoju Organizacji i osiągnięcia wielu sukcesów w latach następnych

STEVE'S OFFICE MACHINES

STEVE KAZMIERSKI, Właściciel

717 — 10th Avenue

Addison, IL. 60101

Tel. 252-7225

All Make And Types Of Office Machines

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Wydajnej pracy dla dobra spraw polskich i dalszych szlachetnych i wzniosłych poczynąć dla dobra sprawy oraz całej Polonii — zasylają

POLSKA FIRMA

CICERO BOTTLING WORKS

3100 SOUTH 48th COURT — Szybka i Wydajna Obsługa

ENJOY A COOLING DRINK

Cooling Drink

• PLAY BOY GINGER ALE

• DANIEL'S SET UP

• FROSTY OLD FASHION ROOT BEER

• DAN'S COLA

• WSZYSTKIE WASZE ULUBIONE SMAKI

BONNIE MISS BEVERAGES

Na Wasze Wesela, Bankiety

i Towarzyskie Zabawy

Zamówcie w Polskiej Firmie

Steve i Helen Zawisak, właściciele

TELEFONUJcie 01 2-1133

Lub Do Najbliższego Detalisty Sprzedającego Nasze Napoje

Moc najserdeczniejszych życzeń z okazji Jubileuszu Związku Narodowego Polskiego — przesyła

ADAMS AUTO CONSTRUCTION COMPANY, INC.

4116 W. Belmont Ave.

Tel. Kildare 5-8453

Bracia Eugeniusz i Tadeusz Waśkowscy

Kompletna naprawa samochodów różnych marek.

Specjalne urządzenia do wyważenia kół. Doświadczenie dwóch generacji w dziedzinie mechaniki samochodowej.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA Z OKAZJI SETNEJ ROCZNICY ZAŁOŻENIA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

— składa —

Towarzystwo Jedność Piekarzy Polskich

JULIAN PECAK, Prezes

HENRY KOCOL, Sekr. Finans. ANTON BROSCHE, Sekr. Prot.

SERDECZNE ŻYCZENIA

Z OKAZJI 100 LECIA ISTNIENIA Z.N.P.

Owocnej Pracy oraz Wiele Sukcesów We Wszystkich Poczynaniach — zasylają

WIATRAC ELECTRIC CO.

Electrical Engineer and Contractor

JOHN WIATRAC, Właściciel

1911 W. CULLERTON AVE. TEL. CA6-3848

Z Okazji 100 Lat Istnienia Związku Narodowego Polskiego Wszystkiego Najlepszego i Powodzenia We Wszystkich Poczynaniach i w Pracy Dla Całej Polonii — zasylają

ZILKA MENSWEAR

1552 W. Chicago Ave.

666-2527

Wszelkiej Pomyślności i Sukcesów w Waszych Poczynaniach, Aby Wasze Wysiłki i Starania Dały Jak Najobfitsze Plony Dla Dobra Polonii Życzy ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA

STAN'S AUTO REPAIR

STANISŁAW LABNO, Właściciel

5243 S. ARCHER AVE.

TEL. 284-1294

(JEST TO NOWY ADRES)

Rozmówcie się z Nami Po Polsku

POLSKA FIRMA

EDWARD'S STORE FOR MEN

Bracia Zielińscy, właściciele

8841 S. Commercial Ave.

Tel. RE 4-0334

Tu otrzymać możecie wszystko co wchodzi w zakres eleganckich ubiorów dla mężczyzn. WIELKI WYBÓR. Ceny przystępne Z okazji Jubileuszu Związku Narodowego Polskiego składam gratulacje i najserdeczniejsze życzenia

Najserdeczniejsze życzenia z okazji 100-lecia Związku Narodowego Polskiego sukcesów i powodzenia w drugim Stuleciu — zasylają

POLSKA DRUKARNIA

Mieczysław i Maria Bandur, właściciele

Mitchell Bandur Printing — M.B.P.

5304 W. Altgeld Street

Chicago, Ill. 60639

Phone: 883-0751

Wykonuje wszelkie prace w zakresie drukarstwa Szybko i Efektownie.

Słowa uznania za dotychczasową działalność Związku Narodowego Polskiego oraz bardzo serdeczne życzenia wszelkiej pomyślności i dalszej owocnej pracy, aby wydała ona jak najlepsze wyniki, jak najobfitszy plon i przyczyniła się ku pożytkowi całej Polonii oraz dla rozwoju Ojczyzny Naszej i Organizacji

RED BULL MOTEL

Lake Delton, Box 246, Wisconsin Dells, Wis. 53965

Właściciele pp Maria i Tadeusz Kozyra

Tel. (608) 253-1211

Zapraszamy do nas na wakacje, bo wakacje to okazja do wypoczynku i poprawy zdrowia!

Jan F. Smulski

(Ciąg dalszy ze str. 7)

zu; Ignacym J. Paderewskim, duchowym wodzem Polonii Amerykańskiej; ks. biskupem Pawłem Rhode, pierwszym polskim biskupem na terenie Stan. Zjed.; Wojciechem Trampczyńskim, pierwszym Marszałkiem Sejmu ustawodawczego Rzeczypospolitej Polskiej; Wojciechem Korfantym, przywódcą ostatniego powstania górnośląskiego i wiceministrem Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polski. Wraz z Paderewskim utrzymywał bliski kontakt z prezydentem Stan. Zjed. Woodrow Wilsonem oraz kołami rządu amerykańskiego w Washingtonie.

Smulski brał także aktywny udział w polityce miejskiej, stanowej i krajowej. W roku 1898 objął stanowisko aldermana 17-ej wardy w Chicago

Serdeczne życzenia dla ZNP pomyślności i sukcesów w drugim Stuleciu — zasylają

Ludwik i Helena Skikiewicz Właściciele

Polskiego Zakładu Fotograficznego

FINE ARTS STUDIO

Członkowie Tow. Biały Orzeł, Gr. 523 Z.N.P.

1452 W. CHICAGO AVENUE

Specjalnością naszą są fotografie ślubne, pojedyncze i grupowe.

Zdjęcia dzieci do Komunii św. i podczas graduacji ukończenia szkoły

Po umówienie, telefonować:—

HAYmarket 1-0610

po Piotrze Kiołbassa, zajmując ten urząd przez trzy kadencje. W roku 1903 Smulski został wybrany rzecznikiem miasta Chicago, ponownie w roku 1905, a w roku 1906 wybrany skarbnikiem stanu Illinois. Na wszystkich tych urządach i stanowiskach, Jan Smulski zdobył sobie szacunek i poważanie obywateli. Na stanowisku skarbnika stanu Illinois, Smulski był pierwszym, który procenty z lokowanych w bankach funduszy stanowych, sięgające miliony dolarów, przekazał stanowi. Praktywowanym do tego czasu zwyczajem było używanie sum z procentów dla siebie albo dla swej partii.

Mógł Smulski sięgnąć po najwyższe urzędy w mieście Chicago i stanie Illinois, ale jako prawy Polak oddał się pracy narodowej i sprawom założonego przez siebie w roku 1900 banku Northwestern, na rogu ulic Milwaukee i Division, gdzie przez kilkanaście lat po drugiej wojnie światowej, mieściły się Wydawnictwa Związku Narodowego Polskiego.

Wydział Narodowy współpracując z przeszło 500 oddziałami po całym kraju, zdołał zebrać przeszło \$50 milionów w gotówce i towary na pomoc swym rodakom jak i na walkę o niepodległość Polski. Wówczas była to ogromna suma. Dzięki prestiżowi Ignacego Jana Paderewskiego i wpływowi Jana Smulskiego, zdołano zainteresować możne i wpływowo osoby ogółu amerykańskiego pracą ratunkową dla Polski, narodu polskiego, jak i walką o niepodległość Polski.

Hoover

Po zakończeniu Pierwszej Wojny Światowej, Smulski wykorzystał swą bliską znajomość z późniejszym prezydentem Stan. Zjed. Herbertem Hooverem, dla uzyskania dla Polski ol-

(Ciąg dalszy na str. 9-ej)

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA

Dalszych Chwalebnych, Pomyślnych i Doniosłych Poczynąć w Następnym Stuleciu — zasylają

RICH PROSZEK PLUMBING CO.

3211 W. 94th STREET, EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2294

Dom Rez. GA 5-2262

Wykonuje Wszelkie Prace w Zakresie Plumbiarstwa

Nasi Robotnicy Są Zaasekurowani

SERDECZNE ŻYCZENIA Z OKAZJI 100—LECIA ISTNIENIA DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO Wszelkiego Możliwego Sukcesu i Powodzenia w Latach Następnym Stuleciu — zasylają

GONNELLA BAKING CO.

Founded 1886

The Best Italian — French — Vienna Bread

2006-12 WEST ERIE STREET

Telefony: SEeley 3-2021

Najserdeczniejsze życzenia dla Związku Narodowego Polskiego z okazji 100-lecia istnienia Dalszego pomyślnego sukcesu oraz owocnej pracy dla organizacji i całej Polonii w następnym STULECIU — zasylają

W. M. PUCEK, INC.

287 Lincoln Street, Bensenville, IL. 60106

Władysław Pucek, Właściciel • Tel. 860-1510

Dla Z.N.P. z Okazji Setnej Rocznic Istnienia W Dalszych Latach Rozwoju i Sukcesów We Wszystkich Poczynaniach — zasylają

POLSKA FIRMA

Jakacki Bag & Barrel Inc.

BARRELS BOUGHT AND SOLD

1463 Center Street

Des Plaines, Ill.

Warehouse: 1801 N. LEAVITT STREET

Frank J. Jakacki, President-Treasurer

Tel. 252-5380 lub RO 3-3566

Serdeczne życzenia dla Związku Narodowego Polskiego z okazji 100-lecia istnienia, dalszych sukcesów we wszelkich poczynaniach w latach drugiego Stulecia

SIEVERT ELECTRIC CO.

1349 NORTH BAUWANS STREET

Telefon: ARmitage 6-8300

W stulecie

ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

bardzo serdeczne gratulacje z wyrazami uznania za wspaniały dorobek oraz życzenia dalszych sukcesów w następnym stuleciu

Składają

ROMAN i JÓZEFA ŁAWNİK

Najserdeczniejsze życzenia dla Związku Narodowego Polskiego z okazji 100 lat istnienia — wszystkiego najlepszego, wielu sukcesów, powodzenia w pracy i dalszego rozwoju dla dobra sprawy polskiej i całej Polonii — składa

ARCHER CALIFORNIA RENTALS

TRUCKS — VANS — TRAILERS ALL SIZES

PHONE: 847-0630

4051 South California

Chicago, Illinois

Serdeczne Życzenia Na 100-ną Rocznicę Dla Z.N.P. i Pomyślności oraz Wszelkich Sukcesów w Latach Następnym

— zasylają —

Nowoczesny, Nowy Sklep

CASEY & SON LIQUORS

KAZIMIERZ KALETA i SYN ALLEN, Właściciele
Wielki Wybór Wszelkiego Rodzaju Likierów i Napojów
Tak Krajowych Jak i Importowanych
1444 W. CHICAGO AVE. TEL. 243-2850

Wiele Sukcesów dla Z.N.P. z Okazji Setnej Rocznic Istnienia

Najserdeczniejsze życzenia w Waszych wszelkich wysiłkach dalszej owocnej, wzniosłej oraz chwalebnej pracy, oraz wszelkich dalszych zbożnych poczynąć Szczęść Wam Boże w następnym Stuleciu — składa

BEE JAY'S INC. DISTRIBUTORS

Meat Products — Processors

1315 W. Fulton Mkt.

Tel. 829-4410

Joseph Badzioch, Sr., President; Joseph Badzioch, Jr., Manager; Steve Badzioch, Foreman

Z Okazji Setnej Rocznic Istnienia

Związku Narodowego Polskiego

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

Pomyślnych i owocnych poczynąć oraz, wiele sukcesów dla Waszej organizacji, dla Polonii i dla dobra Stanów Zjedn. — zasylają

BERNAT CONSTRUCTION Co.

Andrzej Nowicki, właściciel

485 Lyman Ave., Des Plaines, IL. 60016

Jest to odpowiedzialna Polska Firma, która naprawi system elektryczny lub zainstaluje nowy, wyłoży Wasz dom różnego rodzaju "sidingiem", przerobi Waszą kuchnię, basement lub dobuduje do Waszego domu cokolwiek chcecie.

Darmo kosztorysy

Dzwonić 298-7095

Z OKAZJI UROCZYSTOŚCI 100 LECIA ISTNIENIA

ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Sukcesu, Powodzenia i Wszystkiego Najlepszego We Wszystkich Poczynaniach Dla Organizacji i Dla Całej Polonii — zasylają

POLSKA FIRMA

CALUMET CANDY CO.

RODZINA BOJANOWSKICH, Właściciele

Hurtownia Sprzedaż Cukierków, Tytoniu, Cygar, Papierosów i Drobiazgów

330 W. Taft Street, South Holland, Ill. 60473

Tel. 468-5588

Serdeczne Życzenia z Okazji 100-lecia Istnienia Z.N.P.

W Następnym Stuleciu Wszystkiego Najlepszego w Waszych

Zamiarach i Poczynaniach, Oby Wasze Wysiłki Dały Jak Najlepsze Owocne Rezultaty — zasylają

CHICAGO COMMONS ASS'N.

TAYLOR HOUSE

915 North Wolcott Ave.

Telefon: DICKens 2-5330

AND EMERSON HOUSE

645 North Wood St.

Telefon: HAYmarket 1-3551

Emmett D. Steele, Assistant Director

Frank Seever, Executive Director

GRATULACJE I NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA Z OKAZJI JUBILEUSZU ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO WIELU SUKCESÓW I POMYSŁNOŚCI W NASTĘPNYM STULECIU

— zasylają —

Mike Valenti & Pasquale (Bud) Genova, właściciele

METRO SALES

5416 W. Belmont Ave., Chicago, IL. 60641

TEL. 777-0038-9

Wholesale Distributors of General Merchandise
Consignments to Church & Schools
Toy & Jewelry Specialists

Z okazji 100-lecia Istnienia Związku Narodowego Polskiego dużo sukcesów i powodzenia w Waszej pracy dla dobra sprawy polskiej i całej Polonii — życzy

LOUIS MILLER AND SON

1815-23 West Division Street

LUMBER, BUILDING MATERIAL, PLUMBING SUPPLIES
ROOFING — HARDWARE — PLANT

Telefon: BRunswick 8-6740

Składam najserdeczniejsze życzenia dla Związku Narodowego Polskiego z okazji Stulecia, powodzenia i sukcesów w Waszej działalności

RAINBOW ROOFING CO.

NOWE DACHY — REPERACJA DACHÓW i IZOLACJA

Ceny Niskie, Obliczenia Darmo — Robota Gwarantowana

3413 North Central Avenue 777-4667

Najserdeczniejsze Życzenia

Dla Związku

Narodowego Polskiego

z Okazji 100-lecia Istnienia Dalszego

Pomyślnego Rozwoju, Dalszej

Owocnej i Pożytecznej Pracy Dla

Sprawy Polskiej we Wszystkich

Poczynaniach

Składa

Dawniej: Pol-Center Co.

Obecnie:

GIFT SHOP IMPORTS Co.

2816 Milwaukee Ave.

Tel. 278-1838

i poleca futra, czapki, już od \$10 i okrycia z futer różnego rodzaju. Biżuterię, bursztyny, korale, Kryształ z Polski. Wyroby

Z Okazji Jubileuszu Związku Narodowego Polskiego Najlepszemu Życzeniu
Osiągnięcia Wielu Sukcesów w Następnym Stuleciu
Zaszyła

NORTHWEST BOWL

Our Cocktail Lounge—A Cozy Meeting Place
3118 N. Milwaukee Ave. • Chicago, IL 60618
BARBARA BLUM, Owner
Air-Conditioned—Open Bowling Saturday and Sunday
Phones PA 5-9764 736-2848
HOME OF ANNUAL DOUBLES TOURNAMENT

Najserdeczniejsze życzenia i gratulacje dla Związku
Narodowego Polskiego z okazji 100-ej ROCZNICY istnienia
WSZELKIEJ POMYŚLNOŚCI

WE WSZELKICH WASZYCH POCZYNIANIACH
Dla rodaków, obywateli polskiego pochodzenia,
w następnym stuleciu dalszych poczynan,
w Waszej pracy tak szlachetnej jeszcze większych
sukcesów i tych pięknych osiągnięć dla dobra i rozwoju,
dla sprawy polskiej i całej Polonii amerykańskiej
i naszych Stanów Zjednoczonych

— zaszyła —

AMERICAN SPRING & WIRE SPECIALTY CO.

816 N. Spaulding Ave. Tel.: VA 6-0800
A. J. Wysocki, Prezes Oraz Cały Zarząd i Personel

Z OKAZJI 100-ej ROCZNICY
istnienia ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO w następnych latach
Wszystkiego Najlepszego w Waszych zamiarach i poczynaniach
Oby Wasze wysiłki dały jak najlepsze owocne rezultaty
Pomyślności w dalszej pracy dla dobra Polonii w St. Zjedn.

— zaszyła —

ARGO ELECTRIC, INC.

INSTITUTIONAL ELECTRICAL CONTRACTORS

2735-37 W. Diversey Ave. Tel. AR 6-9300

Z Okazji Stulecia Z.N.P.
Wszystkiego najlepszego w Waszych zamiarach
i poczynaniach. Oby Wasze wysiłki dały jak najlepsze,
owocne wyniki — zaszyła —

H AND H TRUE VALUE HARDWARE

FACTORY SUPPLIES • ELECTRICAL SUPPLIES
TOOLS • PAINTS • GLASS

5329-31 MILWAUKEE AVE. TOM AND FRANK HALUSKA
PHONE 631-5966 Właściciele

Najserdeczniejsze Życzenia Dla Związku Narodowego Polskiego
z Okazji Jubileuszu 100-Lecia oraz Dalszej Pracy i Rozwoju
Dla Dobra Polonii i Sprawy Polskiej w 2-gim Stuleciu
— zaszyła —

Mr. & Mrs. Chester i Florence Szafranec & Son

CRAGIN

Hardware Industrial Supply Co.

If we don't have it-You don't need it...

Complete line of factory supplies, hardware, paints,
PLUMBING AND ELECTRICAL SUPPLIES.

5148 W. Grand Ave. Tel.: 237-4170 i NA 2-2118

Najserdeczniejsze Życzenia z Okazji Stulecia Istnienia Z.N.P.
Wszelkich Sukcesów w Waszych Poczynaniach Szczęść Wam Boże
— zaszyła —

FRANCISZEK GIERLASIŃSKI

Po Przystępnych Cenach Wykonuje Wszelką Pracę Krawiecką
oraz Wszelkiego Rodzaju Czystczenia
1837 WEST CHICAGO AVE. Telefon MONroe 6-8224

Z okazji 100-cio Lecia Związku Narodowego Polskiego
wszelkiego możliwego sukcesu i powodzenia w poczynaniach
dla dobra spraw polskich, Polonii i organizacji — zaszyła —

FRONCZAK'S HARDWARE

FARBY, PRZYBORY ELEKTRYCZNE I PLUMBIARSKIE
Członkowie Związku Nar. Polskiego
STANLEY NARZĘDZIA — Autoryzowany Dostawca Elliotts Farb
2606-08 WEST 47TH STREET Telefon: Virginia 7-3138
FRANK J. FRONCZAK Właściciele JÓZEF FRONCZAK

Serdeczne Życzenia z Okazji

100-Lecia Istnienia Związku Narodowego Polskiego

Wszelkiego sukcesu i powodzenia dla dobra
spraw polskich w latach następnych — zaszyła —

Millennium Printing & Publishing Co.

WYKONUJE WSZELKIE PRACE Z ZAKRESU
DRUKARSTWA TANIO i GUSTOWNIE
Stanisław Rogowski, Zarządca
1656 W. Division St. Telefon: HU 6-2321

Z OKAZJI 100 LECIA ISTNIENIA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO SERDECZNE ŻYCZENIA
wszystkiego najlepszego — zaszyła —

Weronika Pasterczyk
Oraz Rodzina, Właściciele
MIKE'S FLOWER SHOP
POLSKA KWIACIARNIA
6500 N. MILWAUKEE AVE.
Kwiaty na Wszelkie Okazje jak Wesela,
Bankiety, dla Waszych Droгих Zmarłych
Osób — Włócznie Układane przez Ekspertów.
Kwiaty Żywe, Cielę oraz Piękne
Sztuczne Kwiaty.
Po informację: Tel. NEwcastle 1-0040

Z okazji Setnej Roczniczy istnienia
Związku Narodowego Polskiego
wielu sukcesów w działalności
dla dobra Organizacji i
sprawy polskiej
i wszelkiej pomyślności
— życzy —

K & K AUTO REBUILDING

Polski Zakład Naprawy Wszelkiego Rodzaju Automobiów

3443 N. Pulaski Rd.

Tel. 539-6820

Krzysztof Krasiński, właściciel
Ceny przystępne. Obliczenia darmo.

Jan F. Smulski

(Ciąg dalszy ze str. 8)

brzymiej pomocy w żywności, lekar-
stwach i odzieży z Ameryki.

Będąc w Paryżu, Smulski postarał
się u władz amerykańskich, że Pol-
ska otrzymała na kredyt z amerykań-
skich zapasów we Francji ekwipunek
wojskowy wartości dziesiątków milio-
nów dolarów. Właśnie te zapasy, przy-
byłe dzięki Smulskiemu do Polski,
pozwoili dowódcztwu wyekwipować
nową armię, która nie tylko odparła
hordy bolszewickie u wrót Warszawy,
ale rozbiwszy je doszczętnie, wypędzi-
ła z granic polskich w 1920 r.

Wiele też Wydziałowi Narodowemu
z prezesem Smulskim na czele, za-
wdzięczała fala rozbitków polskich
na Syberii. Na ratunek tych nieszczę-
śliwych, posłał Wydział Narodowy
Stan. Zjed. około \$200,000, a w do-
datku sprowadził 400 sierot polskich
z Syberii, zapewniając im utrzymanie
i wykształcenie w polskich zakładach
naukowych i sierocińcach w Stan.
Zjed. Po zakończeniu działań wojen-
nych oraz po zakończeniu studiów w
USA, Wydział Narodowy umożliwił
wielu z nich powrót do Polski, szcze-
gólnie w wypadkach odnalezienia ro-
dziny lub bliskich krewnych.

Trudno w jednym artykule ująć
ogrom pracy ratunkowej i niepodle-
głościowej Polonii Amerykańskiej z

Wydziałem Narodowym i prezesem
Smulskim na czele z okresu Pier-
wszej Wojny Światowej i okresu po-
wojennego. Należy jednak podkreślić,
że w akcji tej brały udział najbar-
dziej patriotyczne elementy, nie
szczędząc sił, starań i pieniędzy.
Chlubnie w tej akcji zapisał się tak-
że Związek Narodowy Polski z pre-
zesem Kazimierzem Zychlińskim na
czele. W uznaniu tych zasług, mistrz
Ignacy Jan Paderewski, na jednym
z posiedzeń Zarządu Centralnego
ZNP, w imieniu wolnej i niepodle-
głej Polski, przypisał na standardzie
ZNP order "Polonia Restituta".

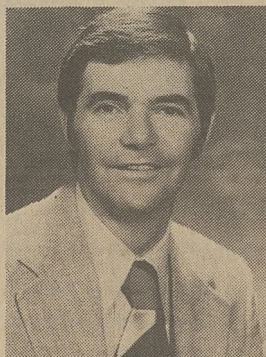
Pogrzeb

Po usunięciu się z wszelkich prac
narodowych, Smulski nieuleczalnie
chory na raka, po wielkich cierpie-
niach i licznych operacjach, zmarł
tragiczną śmiercią w niedzielę, 18
marca 1928 roku.

Pogrzeb Jana F. Smulskiego był
olbrzymią manifestacją uczuć Polonii
Chicagońskiej i całej Polonii Amery-
kańskiej, która straciła jednego ze
swych najbardziej zasłużonych sy-
nów.

Przed domem żałoby, pnr. 2954 Lo-
gan Blvd., we wtorek, 20 marca 1928
roku zebrały się tysięczne tłumy, uda-
(Ciąg dalszy na str. 10-ej)

Z okazji Waszego Wieliego Jubileuszu Stulecia
Związku Narodowego Polskiego powodzenia i wielu
pięknych i wiekopomyńskich osiągnięć w pracy dla dobra
całej Polonii i sprawy polskiej — życzy

THOMAS HETT

Mayor

Miasta Berwyn, Il.

Kandydat na Sędziego Sądu
Okręgowego w Isitopadowych
wyborach.

NAJSERDECZNIJSZE ŻYCZENIA
Z OKAZJI 100 LETNIEJ ROCZNICY ISTNIENIA Z.N.P.
Wszelkich Sukcesów w Waszych Wszelkich Poczynaniach
Dla Całej Polonii — zaszyła —

Stefania Kłębek z Rodziną

3436 N. Linder Avenue Telefon AV 3-5272
SKŁADAJĄC PRZEZ PRASĘ ŻYCZENIA
Pragną oni poprzeć Dziennik Związkowy

Z OKAZJI 100-LECIA
ISTNIENIA Z.N.P.
Dalszej owocnej, wzniołej i
pożytecznej pracy oraz dalszego
rozwoju i powodzenia we
wszelkich poczynaniach
i zamiarach, jak największych
sukcesów w latach drugiego stulecia
— zaszyła —
wraz z Rodziną

MITCHELL P. KOBELINSKI

Prezes Fundacji Kopernikowskiej

Z Okazji 100 Lat Istnienia Związku Narodowego Polskiego
Najserdeczniejsze Życzenia Doniosłych i Owocnych Poczynan
i Wiele Sukcesów Polonii — składa —

Stephen A. Kubiataowski

ADWOKAT

BYŁY PREZES STOW.

POLSKO—AMERYKANSKICH

ADWOKATÓW

32 W. Washington Ul.

Tel. 641-1228

— i —

3233 N. Narragansett Ave.

Tel. 685-4341

TAKŻE NOWE BIURA ADWOKACKIE

5339 N. Milwaukee Ave. (Advocates Society of Chicago) Tel. 631-2525

Serdeczne Życzenia
z okazji Setnej Roczniczy Założenia
Związku Narodowego Polskiego —
dalszego rozwoju Organizacji,
wielu sukcesów w Waszej działalności
w następnym Stuleciu dla dobra
Polonii i sprawy polskiej

— składa —

JOHN G. FARY

Kongresman 5-go Dystryktu
Kandydat Na Ten Sam Urząd w Wyborach
Jesiennych w 1980 Roku

NAJSERDECZNIJSZE ŻYCZENIA
DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA

Pomyślnych, Owocnych i Doniosłych Poczynan
oraz Dalszego Rozwoju, Tak Wiele Zasłużonej Organizacji
— zaszyła —

LUDWIK REALTY CO.

Józef Ludwik Ziarnik, właściciel

Mówimy po polsku

3813 W. MONTROSE AVE.

TEL. 478-6510

Największej Polskiej Organizacji Bratniej Pomocy,
Która 100 Lat Wiernie Służy Polonii

Składam z okazji Jubileuszu
najserdeczniejsze życzenia

— Dalszego Rozwoju
Organizacji

i osiągnięcia wielu succe-
sów w Waszej działalności.
Oby Waszą pracę w drugim
Stuleciu zawsze cechowała
jedność działania i była

w zgodzie z Duchem,
Tradycjami i Intencjami
Wielkich Założycieli

Związku

THOMAS J. CASEY

ALD. I KOMITYMAN 37-ej WARDY
Wraz z całą Demokratyczną Regularną Organizacją

Congratulations and best wishes
on 100th Anniversary of the
POLISH NATIONAL ALLIANCE

CHESTER P.

MAJEWSKI

NICHOLAS J.

MELAS

LOUIS S.

VIVERITO

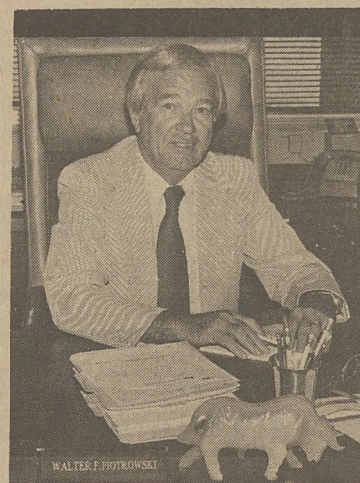
DEMOKRATYCZNI KANDYDACI NA
KOMISARZY METROPOLITANEGO
DYSTRYKTU SANITARNEGO

Najserdeczniejsze życzenia
dla Związku Narodowego Polskiego z okazji
Stulecia istnienia, dalszych sukcesów we wszelkich
poczynaniach w latach następnych
— składa —

STEVEN B. SALK

ADWOKAT

Po umówienie się telefonować: 782-3529
134 N. LaSALLE STREET — ROOM 1312

WŁADYSŁAW PIOTROWSKI

Najserdeczniejsze Życzenia dla ZNP
z Okazji 100-lecia Istnienia,

Wiele Sukcesów
i jak Najlepszych Rezultatów,
Wszystkiego Najlepszego i Wiele
Pomyślności i Pełnego Powodzenia
we Wszelkich Poczynaniach
w następnym Stuleciu

— zaszyła —

**BEEF BONERS
& SAUSAGE MAKERS
UNION Local 100**

Amalgamated Meat Cutters and Butchers
Workmen of N.A.A.F.L. — C.I.O.

WŁADYSŁAW F. PIOTROWSKI, Sekr. i Skarbnik

Stulecie Związku Narodowego Polskiego — Jubileusz Największej
Polskiej Organizacji w Stanach Zjednoczonych niech będzie okazją do
złożenia wyrazów uznania za dotychczasową działalność i przekazania
szczerych życzeń osiągnięcia jeszcze większych sukcesów w Waszej
pracy, której celem nadrzędnym zawsze było dobro Narodu Polskiego
i Polonii Amerykańskiej

James R. Thompson, Gubernator Stanu Illinois, życzy
powodzenia Jerome M. Lechowskiemu.

Kandydat Jerome M. Lechowski z 17 Dystryktu w Chicago
do Legislatury Stanu Illinois w jesiennych wyborach.
Poleca się łaskawej pamięci.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA wielu sukcesów i powodzenia w realizacji Waszych planów i zamierzeń w latach następnego Stulecia — składa —

BIURO PRAWNICZE

Vernon Tittle & Jaros

69 W. WASHINGTON ST. TEL. 726-2761
VERNON TITTLE — JOSEPH J. JAROS

Z Okazji Stulecia Związku Narodowego Polskiego

wszystkiego najlepszego — osiągnięcia wielu sukcesów, dalszego rozwoju i kontynuowania Waszej pozytywnej działalności dla dobra Polonii —

Szczęść Wam Boże
w następnym Stuleciu

— zasyła —

RICHARD F. MELL

Alderman i Komityman 33-ciej Wardy
Wraz z Całą Organizacją Tejże Wardy

Najserdeczniejsze życzenia z okazji Setnej Roczniczy Istnienia Związku Narodowego Polskiego dalszego rozwoju, jeszcze większych osiągnięć i wielu pięknych sukcesów w drugim Stuleciu — zasyła —

ELMER W. CONTI

Stanowy Reprezentant 18-tego Dystryktu Legislatury Stanu Illinois. W jesiennych wyborach jest kandydatem na ten sam Urząd.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA

Dla Zarządu Z.N.P., dla wszystkich Członków Z.N.P., dla Wszystkich Obywateli Polskiego Pochodzenia — pomyślnych, chwalebnych, doniosłych i owocnych poczyni. Niech one będą dalszą podstawą w tworzeniu lepszej przyszłości dla Waszych rodaków w całych Stanach Zjednoczonych oraz życzymy rozwoju i kontynuacji tej pięknej, a tak wielce szlachetnej pracy we wszelkich kierunkach w latach następnych dla dobra całej Polonii w następnym Stuleciu.

Urzednicy Miasta Cicero oraz
Republikańska Organizacja Township Cicero

ELECTED OFFICIALS TOWN OF CICERO

HENRY KLOSAK.....President
JOHN F. KIMBARK.....Clerk
GERALD B. RESNICK.....Collector
LEROY J. LAWNICZAK.....Supervisor
ANTON F. SMETANA.....Assessor
JOHN S. KOCIAŁKO.....Trustee
RUSSEL SPIREK.....Trustee
GERALD DOLEZAŁ.....Trustee
RENO PAGNI.....Trustee

Z OKAZJI SETNEJ ROCZNICY ZAŁOŻENIA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

słowa uznania i gratulacje za dotychczasową działalność oraz życzenia dalszej owocnej pracy, dalszego rozwoju Organizacji i wielu sukcesów w latach następnego Stulecia

THOMAS G. LYONS

KOMITYMAN 45-ej WARDY

Także Przewodniczący

Dyrekcji Gladstone Norwood Trust and Savings Bank

Wraz z całą 45-tą Wardą Regularnej Organizacji
Demokratycznej Partii.

RICHARD S. CLEWIS

ALDERMAN 45-ej WARDY

WYRAZY UZNANIA
Z OKAZJI STULECIA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
— składa —

URZĘDNIICY I CZŁONKOWIE REGULARNEJ DEMOKRATYCZNEJ ORGANIZACJI 30-TEJ WARDY

Thaddeus "Ted" Lechowicz

Thaddeus "Ted" LECHOWICZ

KOMITYMAN i
STANOWY REPREZENTANT
17-GO DYSTRYKTU

STEVEN NASH
Stanowy Senator
17-go Dystryktu

GEORGE J. HAGOPIAN
Alderman

Jan F. Smulski

(Ciąg dalszy ze str. 9)

jąc się w pochodzie do kościoła Sw. Trójcy. W pogrzebie na cmentarz Sw. Wojciecha w Niles wzięło udział około dziesięć tysięcy osób. Eulogie

świata.

Jan F. Smulski był jednym z najbardziej zasłużonych synów Polski, oraz jednym z największych i najbardziej ofiarnych synów Polonii

Jan F. Smulski i Mistrz Ignacy Jan Paderewski

nad trumną zmarłego wygłosił propozycję parafii Sw. Trójcy, ks. Kazimierz Sztuczko.

W pogrzebie wzięło udział przedstawicieli wszystkich organizacji polonijnych w Chicago oraz cała Rada Miasta Chicago z mayorem na czele. Kondolencje dla żony Jadwigi i rodziny Smulskiego nadeszły od prezydenta Stan. Zjed. Calvin Coolidge, gubernatorów wielu stanów, mayorów miast, jak i najwybitniejszych wodzów świata z Europy i całego

Amerykańskiej, którego nazwisko zapisało się na wieczne czasy złotymi zgłoskami w historii Polski i Stanów Zjednoczonych.

HELENA MOLL

(Opracowano na podstawie tekstów, zawartych w następujących książkach: "Sześć lat wojny polskiej a Polacy w Ameryce" — Henryk Łokański; "Polonia w Ameryce" — dr Karol Wachtel; "Dzieje uniesień serdecznych a rzeczywistość dzisiejsza" — Leon T. Walkowicz.)

Szczere gratulacje dla Związku Narodowego Polskiego z okazji Jubileuszu i najserdeczniejsze życzenia — wielu sukcesów i pomyślności w drugim Stuleciu —

— składa —

ROGER P. McAULIFFE

STATE REPRESENTATIVE — 16th DISTRICT
Ubiega się o Ten Sam Urząd w Jesiennych Wyborach 1980 Roku

Kupujcie lub prenumerujcie
"Dziennik Związkowy"

RICHARD J. MARTWICK, JR.

Superintendent
Powiatowych Szkół Publicznych

W dowód uznania dla osiągnięć Związku Nasrodowego Polskiego na przestrzeni ubiegłych 100 lat działalności składam w pełni zasłużone gratulacje i jednocześnie życzę wielu sukcesów i powodzenia w realizacji Waszych planów i zamierzeń w następnym Stuleciu

Z okazji setnej rocznicy
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
składamy wyrazy uznania za zasługi i
życzymy dalszych sukcesów i rozwoju

ADAM i MARIA NATANEK, Właściciele

Polon Travel Bureau

5612 S. PULASKI RD. — 581-4433

Restauracja Tatra Inn

6038 S. PULASKI RD. — 582-8313

Jednej z najbardziej zasłużonych naszych organizacji
ZWIĄZKU NARODOWEMU POLSKIEMU
z okazji stuletniej ofiarnej pracy

— składam —
serdeczne gratulacje
i
najlepsze życzenia
dalszej owocnej pracy
i
dalszych sukcesów

BOB LEWANDOWSKI

WSBC

WCIU-TV

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA DLA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA
dalszego rozwoju, dalszych pomyślnych i doniosłych
poczyni dla dobra Organizacji i całej Polonii
— składa —

MALINA

COATS — SUITS — FURS — BRIDAL ATTIRE

FUR STORAGE AND REMODELING

4040 W. 111ta Ulica w Oak Lawn, Ill.

Tel. 425-4660

DRUGI SKLEP

717 Army Trail Rd., Addison, Ill.

Tel. 543-1455

Z OKAZJI JUBILEUSZU — STULECIA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

— składam —

hołd twórcom Organizacji, a kontynuatorom działalności opartej na ideach i przesłankach sformułowanych przez założycieli Związku — słowa uznania i życzenia sukcesów i stałego powiększania i wzbogacania dorobku organizacyjnego, dalszych zasług dla podtrzymywania ducha patriotycznego i tradycji praojców w rodzinach polonijnych oraz wielu pięknych osiągnięć, które zapiszą się złotymi literami w historii Polski.

BERNARD CAREY

PROKURATOR STANOWY POWIATU COOK

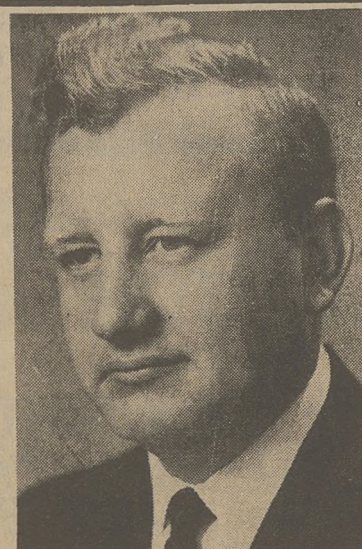
W listopadowych wyborach 1980 roku kandyduje na ten sam Urząd. Prosi o pamięć i głos.

Gratulacje dla
Związku Narodowego Polskiego
z okazji Setnej Roczniczy założenia
oraz życzenia osiągnięcia wielu
sukcesów i najlepszych rezultatów
w działalności na rzecz sprawy
polskiej i dla dobra całej Polonii
w następnym Stuleciu

— składa —

LOUIS J. KASPER

Komityman 35 Wardy Chairman Rep. Party of Chicago
Director of Records in the Office of State's Attorney Bernard Carey
Obecnie kandydat na urząd — Clerk of the Circuit Court
of Cook County — Prosi o poparcie i Wasz głos.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
Z okazji 100 lat istnienia Związku Narodowego Polskiego wielu sukcesów i powodzenia w działalności dla dobra sprawy polskiej i całej Polonii w następnym Stuleciu
Zasyla

ROMANTIC CLUB

4818 S. Pulaski Rd.

Tel. 247-1229

Kazia Wróbel

Czysty i sympatyczny lokal otwarty codziennie od 1-ej w poł. do 2-ej w nocy, w soboty do 5-ej rano, w piątki i niedziele do 4-ej rano. Dla miłośników dobrej muzyki, piosenki i przyjemnej rozrywki — dancingi w piątki, soboty i w niedziele, które uprzyjemnia zespół BIAŁE ORŁY. Gorąco zapraszam wszystkich sympatyków i miłośników, a wraz ze wspaniałą orkiestrą i miłą obsługą życzyć Państwu przyjemnych dancingów.

Kazia Wróbel
Właścicielka Romantic Club

W setną rocznicę istnienia
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
wyrazy hołdu w uznaniu ofiarnej pracy i wielkich
zasług dla dobra Ameryki, Polski i Polonii
— składają —

JAN i STANISŁAWA OLENDER
z RODZINĄ — Właściciele

JAN OLENDER

CRAGIN — HANSON

Men's and Ladie's Wear
5317 W. FULLERTON AVE. TELEFON: BE 7-4231

Z Okazji 100-Lecia Istnienia Związku Narodowego Polskiego
Gratulacje oraz Bardzo Serdeczne Życzenia Doniosłych Poczynań,
Dalszego Pomyślnego Rozwoju oraz Kontynuacji Pracy Tak
Wzniosłej i Szlachetnej Na Polu Humanitarnym, Społecznym,
Narodowym i Charytatywnym, Dla Związku Narodowego Polskiego,
Polonii i Narodu Polskiego

- BUSINESSMAN
- BANKIER
- DZIAŁACZ
SPOŁECZNY

- OSZCZĘDNOŚĆ
- SPRAWNOŚĆ
- UCZCIWOŚĆ

MORGAN M. FINLEY CLERK SĄDU OKRĘGOWEGO

Kandydat w jesiennych wyborach na ten sam Urząd

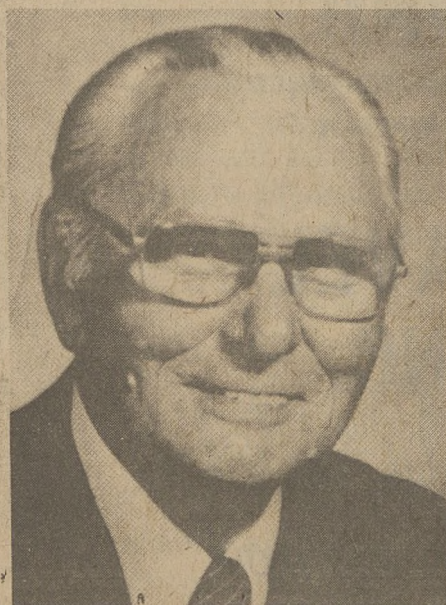

Katarzyna Krawczyk

W setną rocznicę założenia
Związku Narodowego Polskiego
składam
naszej Organizacji — Jubilatowi
gratulacje i słowa uznania
za dotychczasowe zasługi i działalność w
ciągu minionego stulecia — zawsze
mającej na celu dobro Polonii i sprawy
polskiej. Chcę również w progu następ-
nego stulecia życzyć dalszego rozwoju,
owocnej pracy uwieńczonej sukcesami we
wszystkich kierunkach Waszej działalności,
z pożytkiem dla całej rzeszy polonijnej.
SZCZĘŚĆ WAM BOŻE

Katarzyna Krawczyk

Była Prezeska Towarzystwa Wolność, Grupa 1776 Z.N.P.,
a także długoletnia delegatka do Gminy 75 Z.N.P.

Z okazji 100 lecia
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

wyrazy uznania za ofiarną
pracę dla dobra Stanów Zjednoczonych,
Narodu Polskiego i Polonii Amerykańskiej
oraz
życzenia sukcesów w następnym stuleciu

— składa —

JOHN C. MARCIN
ALDERMAN i DEMOKRATYCZNY
KOMITYMAN 35-tej WARDY

Julian Szynalik Dobrowolski

Związek Narodowy Polski i Nowa Emigracja

Wracamy w niezbyt odległą, ale
jakże barwną przeszłość tego miasta
które po Warszawie szczyty się naj-
większą liczbę Polaków w jednym
skupisku. Chicago, miasto dziesiątek
grup etnicznych, narodowości, ras,
religii. . . . Miasto, które przyjmo-
wało i przyjmuje ludzi szukających
chleba i wolności. I nikomu nie od-
mówiło pomocy.

Wracamy w Lata Powojenne

W tych to pamiętnych latach druga
wielka wojna była już za nami i tylko
gdzieś, na dalekich wschodach zaczy-
nały się mniejsze wojny. A Chicago
nabierało nowych rumieńców i z
wielkim rozmachem szło po nowe
życie.

Do tego miasta kierowały się rzesze
Polaków od połowy tamtego wieku po
dzień dzisiejszy. W jego ziemię wko-
rzeni się Związek Narodowy Polski,
choć jego kolebką była kolebka Sta-
nów Zjednoczonych — Filadelfia. Tu
rodziły się, lub szukały stałego pobytu
inne polskie organizacje: Zjedno-
czenie Polskie R.K., Związek Polek,
Macierz Polska, organizacje kombatan-
ckie, regionalne, a w nowszych
czasach Legion Młodych Polek, Samopomoc
Nowej Emigracji i wiele,
wiele innych.

Chicago tych powojennych lat, to
miasto kongresmanów Gordona i
Rostenkowskiego, sędziów Jareckiego
Adeski i Kluczyńskiego, miasto
Adamowskiego i Słonecznej Pani Lidii
Pucińskiej, wreszcie najserdeczniej-
szy przyładek tysięcy naszych rodaków,
którzy po Syberii, po Oświęcimiu
i Majdankach tu znajdowali
bezpieczną, ciepłą przystań.

W tych to latach — końcowych
czwartego i pierwszych piątego dzie-
siątka — byliśmy świadkami niezapo-
mnianych, wzruszających scen po-
witania uchodźców na dworcu kolejowym
w Chicago, czy — w mniej-
szym już natężeniu — na lotniskach.
Witali ich krewni, przyjaciele, a
przede wszystkim przedstawiciele
Związku Narodowego Polskiego, któ-

ry podjął się tej niezwykle trudnej
misji i wykonał ją wspaniale wpisu-
jąc jedną z jasnych kart w historię
Związku, dumy całej Polonii.

Związek Narodowy miał już za
sobą 70 lat doświadczenia w niesieniu
pomocy i dobrze przygotowane kadry
ofiarnych pracowników, ale prawdo-
podobnie nie spodziewał się takiej
lawiny ludzi, którym trzeba było dać
mieszkania, wyżywienie i pracę.
Nasi rodacy z za oceanu przybywali
codziennie w sporych gromadach, a
Związkowcy nie odpoczywali. Trzeba

było zabierać nowoprzybyłych ze
stacji, odwozić ich pod jakiś dach,
pomyśleć o pomocy materialnej, szu-
kać dla nich pracy, umieszczać mło-
dzież i dzieci w szkołach, nierzadko
zdobywać dla nich odzież, lekarstwa,
meble do urządzenia mieszkania. A
sytuacja, zwłaszcza mieszkaniowa,
jeśli nie była beznadziejna, to bardzo
trudna. Amerykański i polski rynek
pracy przychodził z godną podziwu
pomocą. Telefony do fabryk, do prze-
codziennie w sporych gromadach, a
różnych instytucji nie kończyły się
(Ciąg dalszy na str. 12-ej)

Z okazji 100 lat istnienia Związku Narodowego Polskiego
najszerzej życzenia wszystkiego najlepszego — powodzenia
i sukcesów w następnych latach

— zasyla —

EDWARD ROSMUS, Właściciel

HARMONY HOUSE

KOMPLETNE URZĄDZENIE KUCHENNE
Z PERSONALNĄ OBSŁUGĄ PRZY PODAWANIU DO STOŁU
Sala na: Wesela, Zabawy, Bankiety, Posiedzenia i inne okazje.

4359 W. THOMAS ULICA

Tel.: 488-4200

Wiele najlepszych życzeń
ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU
z okazji 100 lecia istnienia

— zasyla —

HELENA WOŹNIAK, Właścicielka

BIURO WYSYŁKI PACZEK DO POLSKI
1152 N. Ashland Ave. Chicago, Ill. 60622

Związkowi Narodowemu Polskiemu
serdeczne gratulacje za osiągnięcia uzyskane w pierwszym Stuleciu
działalności i życzenia dalszych sukcesów w realizacji Waszych planów
i zamierzeń w latach następnych.

— zasyla —

TATRA INN SMORGASBORD

6038-40 S. Pulaski Rd.
Tel. 582-8313

W setną rocznicę istnienia czołowej organizacji polonijnej,
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
najlepsze życzenia dalszego rozwoju i dalszych sukcesów

RODZINA RATAY

WRAZ ZE WSZYSTKIMI PRACOWNIKAMI FIRMY

OKAŻCIE DUMĘ ZE SWEGO POLSKIEGO
dziedzictwa przez eksponowanie tej pięknej
kolorowej nalepki.

YOUR KEY TO A FINER HOME

Ratay's Furniture
ESTABLISHED 1919
2909 MILWAUKEE AVE.
CHICAGO, ILLINOIS 60618

Wyrazy głębokiego uznania za niestrudzoną stuletnia
pracę dla dobra Stanów Zjednoczonych,
Narodu Polskiego i Polonii Amerykańskiej, oraz
życzenia sukcesów w następnym stuleciu
— składa —

ROMAN PUCINSKI

ALDERMAN i KOMITYMAN REGULARNEJ ORGANIZACJI
PARTII DEMOKRATYCZNEJ 41 WARDY

W setną Rocznicę powołania do życia Związku Narodowego
Polskiego, które stało się wydarzeniem o epokowym znaczeniu
dla całej Polonii chciałbym złożyć serdeczne życzenia jeszcze
większych sukcesów i jeszcze większych osiągnięć w Waszej
działalności, której cel nadrzędny to dobro Narodu Polskiego
i Polonii Amerykańskiej

STANISŁAW T. KUSPER, JR.

KLERK
POWIATU COOK

Związek Narodowy Polski i Nowa Emigracja

(Ciąg dalszy ze str. 11)

w godzinach służbowych i prawie zawsze odpowiadały szczerym O.K. A ludzie wstawali do pracy ochotnie i szybko wyrobili sobie opinie rzetelnych i uczciwych robotarzy. Nie oglądali się na darowiznę, cieszyli się pierwszymi czekami i każdym "overtime'm." A wieczorami nie patrzyli na telewizję, tylko szli do szkół na naukę angielskiego, bo język był największą przeszkodą w uzyskaniu dobrej pracy.

W Nowych Warunkach

Trudne były początki nowych emigrantów po Drugiej Wojnie Światowej, ale na pewno lepsze od tych, które mieli nasi pradziadkowie i ojcowie przed Pierwszą Wojną. W tym zestawieniu rola Związku Narodowego, oraz tych organizacji i osób, które go wspomagały, urasta do znaczenia historycznego. ZNP wypełnił ten narodowy nakaz nawet ponad swe możliwości, nie czekając na pochwały, czy nagrody.

Nieco inna była również ta nowa emigracja. Wachlarz — by tak powiedzieć — społeczny był różnorodny. Większość stanowili ludzie z podstawowym wykształceniem (szkoła powszechna cztero lub siedmioklasowa), dalej młodzież ze średnim wykształceniem i wcale pokaźna grupa z dyplomami uniwersyteckimi. Prawie wszyscy stanowili element dobrych wartości jako pracownicy. W

pierwszej grupie znajdowało się wielu fachowców, techników i dobrych robotników. Ci, po pierwszych miesięcznych próbach, po zaaklimatyzowaniu się i nabyciu pewnej znajomości języka, otrzymywali stanowiska odpowiedzialne i zawodowe, a w konsekwencji i wyższe płace.

Druga grupa znajdowała się w kiepskiej sytuacji, po posady biurowe, bez języka angielskiego były marzeniem nieosiągalnym. W podobnej sytuacji bez wyjścia — jak się wtedy wydawało — znaleźli się, poza małymi wyjątkami, posiadacze dyplomów uniwersyteckich. Jakby na ironię, najlepiej wykształceni musieli się zadowolić pracą w fabrykach, najczęściej w dziale zwanym "general factory work" i wykonywać prace takie jak sprzątanie, ładowanie towaru, mieszanie farb etc., rzadziej prace instruujące jak obsługiwać maszyny, czy zajęcia biurowe. Panowie profesorowie, adwokaci, kapitanowie i pułkownicy — trafiali się starostwie, konsulowie, a nawet i radca ministerialny — wszyscy mieli zapomnieć o tytułach, wygodnych fotelach, o przerwach na kawę i z zakaszanymi rękami oliwić maszyny, zamiatać podłogi, dźwigać pudła i paki przy równoczesnym dostosowaniu się do tempa pracy wcale nie żółwiego.

Tylko specjaliści techniczni, inżynierowie, kreślarze, zawodowi maszyniści z pewną znajomością języka

otrzymywali względnie szybko zajęcia w swych zawodach i lepsze gaże. Do wyjątkowych szczęśliwców zaliczamy lekarzy, którzy otrzymywali praktyki szpitalne, normalnie z niską płacą, ale żyli nadzieją lepszych czasów po zakończeniu praktyki. Gorszy los spotkał lekarzy-dentystów, którzy nieco później po usilnych staraniach w pokojach gubernatorskich, uzyskali te same prawa, co ich koledzy lekarze medycyny.

Tak więc Związek Narodowy Polski, przy współpracy innych organizacji polskich, wypełnił swą rolę, tę, dla której narodził się sto lat temu: szlachetna, humanitarna i patriotyczna idea niesienia pomocy Śląskowi, który został "nawiedzony przez klęskę głodową" w 1880 roku (z książki S. F. Sataleckiego pt. "Związek Narodowy Polski w Stanach Zjednoczonych A.P." wyd. "Zgoda" 1884 r.). Z czasem idea ta nabrała wszechpolskiego kolorytu i objęła niemal każdą dziedzinę polskiego życia w USA z naczelnym postulatem walki o niepodległość Polski. Dla niejednego rodaka był Związek dobrą matką, przyjacielem i przewodnikiem.

Kontrowersje i Obawy

Jak to zwykle bywa — powiedzonko już starożytnie — gdzie kilku Polaków, tam conajmniej pięć organizacji. Nie wiadomo, czy geneza tej organizmacji jest instynkt społeczny, czy

(Ciąg dalszy na str. 13-ej)

W setną rocznicę istnienia
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
wyrażamy głębokie uznanie za ofiarną pracę i ogromne zasługi dla dobra naszej polsko-amerykańskiej społeczności, w szczególności na polu propagandy i podtrzymania języka i kulturalnego dziedzictwa polskiego

STACJA RADIOWA WEDC

DYREKCJA:

ROMAN PUCIŃSKI
LEONARD SŁOTKOWSKI
CONRAD GODAWA

TADEUSZ JANKOWSKI
STANLEY LEŚNIAK
RICHARD MICHAŁ

STANLEY OLECH
EDWIN STEFANOWICZ

AURELIA PUCIŃSKA
Wiceprezeska i Zarządczyni
Stacji
5475 N. MILWAUKEE AVE.

LIDIA PUCIŃSKA
Kierowniczką programu
"Godzina słoneczna"
CHICAGO, IL. 60630

CZĘŚĆ ZASŁUDZE!

W setną rocznicę istnienia i owocnej pracy dla dobra Stanów Zjednoczonych, Narodu Polskiego i Polonii Amerykańskiej składam wyrazy uznania i serdeczne życzenia dalszego rozwoju

TADEUSZ KOWALCZYK, Właściciel

WONDERLAND BALLROOM
2936-40 MILWAUKEE AVE. TEL.: 276-1355

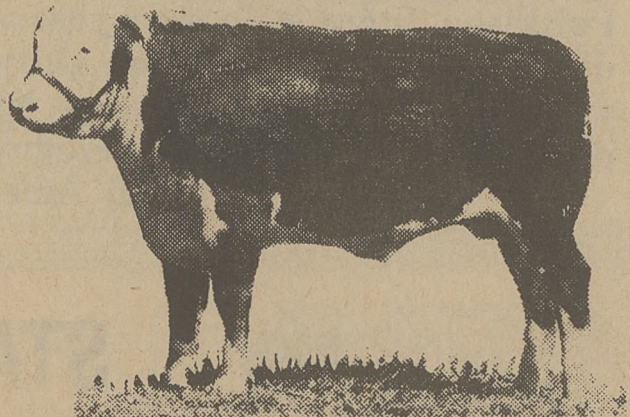
DWIE WYTWORNE SALE NA WESELA, BANKIETY I INNE PRZYJĘCIA
Wyśmienita polsko-amerykańska kuchnia • Przystępne ceny

ORBIT RESTAURANT & LOUNGE
2948-54 MILWAUKEE AVE. TEL.: 342-1515

NAJELEGANTSZA POLSKA RESTAURACJA W CENTRUM DZIELNICY POLONIJNEJ
Potrawy polskie i amerykańskie • Uprzejma i szybka obsługa

Najserdeczniejsze życzenia
i gratulacje Związkowi
Narodowemu Polskiemu
z okazji 100-ej Roczniczy istnienia.
Dalszego wspaniałego rozwoju,
sukcesów i pomyślności w
następnym STULECIU

— zasyłają —

WŁADYSŁAW NIEMCZURA
z ŻONĄ — Właściciele

UNITED PKG. CO.
FULCO
FULTON MEAT CO.
1152 WEST FULTON STREET
Tel. MO 6-8115-6-7

Z całym personelem, jeżeli chcecie możecie rozmówić się po polsku.
ZAOPATRZCIE SIĘ WE WSZELKIEGO RODZAJU MIĘSA
PO PRZYSTĘPNYCH CENACH.

SERDECZNE ŻYCZENIA

Z OKAZJI SETNEJ ROCZNICY
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

DUDEK & BOCK
SPRING MFG. CO.

MANUFACTURER OF
AUTOMATIC WIRE FORMS AND SPECIALTIES
SPRING AND METAL STAMPINGS

5100 W. Roosevelt Rd.

Tel. 379-4100

EUROPEJSKI
WYRÓB
WĘDLIN—
HOME MADE
SAUSAGES

W Setną Rocznicę Założenia
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
Polska Masarnia Rodziny

KUCZAKÓW

Składa wraz z całym personelem gratulacje i słowa uznania największej Polskiej Organizacji w USA, która prowadzi swą działalność dla dobra Polonii i sprawy polskiej.

Życzymy w Drugim Stuleciu Owocnej Pracy,
Rozwoju Działalności We Wszystkich Kierunkach,
z Pożytkiem Dla Całej Rzeszy Polonijnej

5205 W. BELMONT AVE.
TEL. 545-6634

6247 N. MILWAUKEE AVE.
TEL. 792-1492

P.S. Na życzenie klientów przedłużamy godziny otwarcia sklepów w każdy piątek do godziny 8-ej wieczorem.

Zawsze, miejcie zastawiony stół naszymi świetnymi wędlinami robionymi na sposób polski i europejski.

Na szczególne polecenie zasługują: Polska kielbasa robiona i zaprawiana na sposób starokrajski z najlepszych gatunków mięsa; świeża lub wędzona; niezrównana w smaku; Szynki doskonałej jakości; wędzone; bez kości i bez tłuszczu; krajowej produkcji.

Także szynki importowane z Polski — Krakus i Atalanta.

POLSKI SKLEP WĘDLIN I DELIKATESÓW

PRIME MEAT MARKET

2418 N. Cicero Ave.

Tel. 622-0119

Celina i Anton Vetrovsky — właściciele

Z okazji Setnej Roczniczy założenia Związku Narodowego Polskiego składamy najserdeczniejsze życzenia wszystkiego najlepszego, wszelkiej pomyślności i wielu sukcesów w Waszej działalności.

Składany hołd pamięci założycieli
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
i najwyższe uznanie ich kontynuatorom na czele
z obecnym prezesem, mecenasem Alojzym Mazewskim
za skuteczną opiekę nad wychodźstwem polskim i umiejętne
przywództwo polskiej grupie etnicznej w walce o
należną pozycję społeczną w nowej Ojczyźnie.
ZWIĄZEK NARODOWY POLSKI był zawsze i jest obecnie
niestrudzoną obrońcą praw i interesów Narodu Polskiego.

RODZINA JÓZEFA i SŁAWY MIGAŁÓW WRAZ
ZE WSPÓŁPRACOWNIKAMI

**ETNICZNEJ STACJI RADIOWEJ
WCEV — 1450 AM**

WŁASNOŚĆ MIGALA COMMUNICATIONS CORPORATION
5356 W. Belmont Avenue, Chicago, Ill. 60641 Tel.: 282-6700

MGR. JÓZEF MIGAŁA — Prezes

JERZY W. MIGAŁA — Vice Prezes i Kierownik Stacji

LUCYNA MIGAŁA — Vice Prezes i Kierownik Programów

DIANA MARIA MIGAŁA — Vice Prezes i Kierownik Administracji

* * *

JÓZEF, SŁAWA i JERZY MIGAŁOWIE, kierownicy programu

"GŁOS POLONII"

nadawanego od poniedziałku do soboty włącznie
od 4:05 po południu do 6:00 wieczór.

* * *

**EUROPE TRAVEL
BUREAU, INC.**

5356 W. Belmont Ave., Chicago, Ill. 60641
Tel.: 282-7744

PROWADZONE PRZEZ RODZINĘ MIGAŁÓW

Z okazji 100-lecia Istnienia Z.N.P. — wszystkiego najlepszego, sukcesów i powodzenia w pracy dla organizacji i całej Polonii w następnym Stuleciu — życzy —

Pierwszorządna Gospoda RENDEZVOUS LOUNGE

5635 W. Fullerton Ave.
Franciszek Ligas, Właściciel
Tel. 622-1708

Z okazji Stulecia Związku Narodowego Polskiego
najserdeczniejsze życzenia — dużo pomyślności
i sukcesów w następnych latach
— składają —

THOMAS MAKRIS i DIMITRIOS HATSERAS
nowi właściciele

RICHARD'S

Restaurant and Cocktail Lounge
3011 S. Harlem Ave., Berwyn, IL. Tel. ST 8-9066

Najserdeczniejsze życzenia
sukcesów i powodzenia w realizacji planów i zamierzeń Związkowi
Narodowemu Polskiemu z okazji STULECIA istnienia — przesyła

The Pelikan Restaurant

NASZE SPECJALNOŚCI TO:

- Pieczeń wieprzowa • Kapusta • Pierogi
- Pieczona Kaczka • "Svickova" • Gulasz
- Koktajle • Wina • Piwo

Zamknięte w poniedziałki

Zamówienia na wynos
Laddie i Hana Klecka
11 rano do 8 wieczór
Tel. OL 2-4105
5639 W. Cermak Rd.
Cicero, IL. 60650

Najserdeczniejsze Życzenia
— Dla —

Związku Narodowego Polskiego
z Okazji 100-Lecia Istnienia
Dalszego Sukcesu We Wszelkich
Poczynaniach oraz Powodzenia Dla
Organizacji i Dla Całej Polonii
— zasyła —

PIERWSZORZĘDNA POLSKA RESTAURACJA

MR. EDWARD'S RESTAURANT

6359 W. DIVERSEY — przy Diversey i Narragansett ul.
DOSKONAŁA KUCHNIA
Bardzo smaczne potrawy wszelkiego rodzaju
Telefon: 889-1127
Serdecznie Zapraszamy Was do Nas na Doskonały Obiad
z Całymi Rodzinami.
Otwarte 7 dni w tygodniu

W 100 letnią rocznicę istnienia i chlubnej działalności na
polu narodowym, kulturalnym i charytatywnym
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

serdeczne gratulacje i życzenia owocnej pracy
w następnym stuleciu

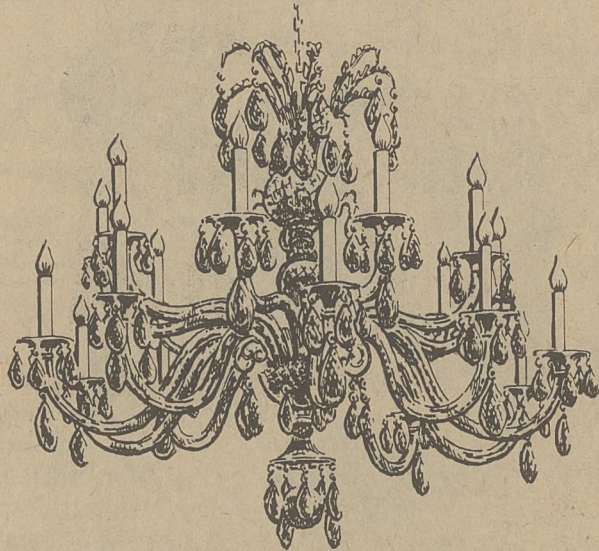
— składa —

STANISŁAW STAWSKI, Właściciel

ORAZ WSZYSCY PRACOWNICY FIRMY

STANLEY STAWSKI DISTRIBUTING CO.

1134-36 N. ASHLAND AVE.
TELF.: 276-4848

*A Starlight Inn Party
Is A Memorable Occasion*

Our elegant penthouse is unrivaled in the
Chicagoland area for its classic decor and
spectacular view. This unexcelled setting,
with the finest of food prepared by our
Master Chef and served by an attentive and
efficient staff provides an atmosphere of
elegance for any occasion. It is easily accessi-
ble from anywhere in the Metropolitan Area,
with on-site parking for all cars.

9950 W. Lawrence Ave. (at Mannheim)
Schiller Park
671-4444

W Setną Rocznicę Założenia
Związku narodowego Polskiego
moc najserdeczniejszych życzeń
— przesyła —

LAWLER
PRINTING CO.
POLSKA DRUKARNIA
PRINTERS & LITHOGRAPHERS
5548 South Archer Avenue
JOZEF B. JACHIMEC, Właśc.
Dyrektor Z.P.R.K.
Telefon LUdlow 2-7254
albo LUdlow 2-7255

Związek Narodowy Polski i Nowa Emigracja

(Ciąg dalszy ze str. 12)

też megalomańska tęsknota do stano-
wiska prezesa i rządu. Faktem
jest, że wzięcie szybko — a mówię to,
bo i sam jestem pełen winy — naro-
dziły się nie jedna, nie dwie, ale dzie-
siątki koncepcji na "własną" organi-
zację. W dyskusjach kawiarnianych
słyszało się nieraz przytyki pod adre-
sem Związku Narodowego, że jest
instytucją czysto asekuracyjną, że na
dworcu kolejowym wypłuje się
biednych "dipisów" tylko dla "insiu-
ry," niektórzy nawet wymieniali su-
my zarobione przez zbieraczy aseku-
racji (jeszcze nie w milionach), że
Związek ignoruje emigracyjną "gó-
rę," że "tutejsi" z każdym na ty
i tak dalej i dalej...

Oczywiście nie musimy wywalać

drzwi otwartych i prostować te ka-
wiarne pogaduszki wiecznych mal-
kontentów, bo nie z nich wyłoniła się
grupa, która dała początek nowej
organizacji polskiej w Chicago. A na
obronę ZNP dorzucimy tylko tyle,
że gdyby nie zorganizował dobrej in-
stytucji asekuracyjnej, to by może
dzisiaj już nie istniał, albo wegeto-
wał, jak się to zdarzyło niejednej
polskiej efemerydzie.

Obawy, że nowa emigracja stanie
się elementem konkurencyjnym, że
zakładając własną organizację — je-
dną, czy więcej — rozbije, albo naru-
szy jedność Polonii, okazały się stra-
szakiem. Przeciwnicy "dipisów" też
niepotrzebnie wchodzili na barykady
nonsensu głosząc, że ci już planują
własną instytucję asekuracyjną,
spółki oszczędnościowe i jakieś bli-
żej nieokreślone partie polityczne.
Takie i inne rozmowy rodaków na
chicagoskim bruku podtrzymywały
nastroje antagonizmu, który nieco
później zgubił się w fabrycznych
dymach, ale przedtem dotarł do nie-
których grup w polonijnych organi-
zacjach na wyższym szczeblu i spene-
trował nawet organizacje komban-
tankie i regionalne.

Dużo zrozumienia i pomocy w roz-
ładowywaniu tej nie miłej atmosfery
okazali nowym przybyszom działacze
społeczni i radiowi Paweł Miczo i
Adam Grzegorzewski. Powoli znikają

różnice i tak jedni zaczęli rozu-
mieć drugich. W tych latach nasilenia
emigracyjnego słynny kiedyś "trój-
ką Polonii" między ulicami Division,
Ashland i Milwaukee, a budynki ZNP
i "Dziennika Związkowego" pachniał
polską mową (nikt się jeszcze nie
"fajtował" wtedy na "kornierach"),
w restauracjach też pachniało kielba-
są i bigosem, drzwi do biur związo-
wych nie mogły pomieścić kandyda-
tów na posady i marzycieli z tuzina-
mi projektów, które prezesa Rozmar-
ka przyprowadziły o ból głowy. . .
Wtedy nikogo nie trzeba było prze-
konywać, jak bardzo było polskie to
nasze Chicago. A dziś ten "Trójkąt"
zmienił i gwarę i kolor. . .

Żywy Dziennik

Zaczął się to niewinnie, bez spe-
cjalnych planów, przygotowań i re-
klamy. Naprzekór tym, którzy nas
oskarżają o przerost organizacyjny,
nowoprzybyli zaczęli od słowa. Słowa
wiązanego i w prozie. A przysparzała
nas organizacja młoda i entuzjastycz-
na: Legion Młodych Polek. W sali,
która znajdowała się w pobliżu "Trój-
ką Polonii" odbył się pierwszy wie-
czór literacko-satyryczny z udziałem
mniejszej grupy niż ta, którą repre-
zentował później "Żywy Dziennik":
Marek Gordon, Józef Wieszczyk, Jó-
zef Białasiewicz i piszący te wspom-
nienia. Bardzo szybko zespół powie-
(Ciąg dalszy na str. 14-ej)

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA Z OKAZJI
JUBILEUSZU ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA
Doniosłych, Owocnych, Zgodnych Poczynani Dła Sprawy Polskiej,
Stanów Zjednoczonych i Całej Polonii Dla Dobra Organizacji

— zasyłają —

BRONISŁAW i HENRYKA KOPEC, Właściciele

CLUB KARLOV

4058 W. 47th Street

Jest to piękna polska gospoda. Piękna sala do wynajęcia na różne
okazje, jak wesela, przyjęcia różnego rodzaju, bankiety, party i
rodzinne uroczystości.

Obsługują oni sposobem catering ku najpełniejszemu
zadowoleniu. Po informację telefonować: 847-8488.
Jeżeli chcecie rozmówić się po polsku

Z okazji 100-ej ROCZNICY ISTNIENIA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
dalszego sukcesu w następnym STULECIU oraz dalszego pomyślnego
rozwoju, owocnej i pozytywnej pracy dla Sprawy Polskiej
we wszelkich dalszych poczynaniach
— zasyłają —

ADAM i MARIA ŚLIWA

Właściciele pięknej polskiej gospody pod nazwą

CLUB ANTOINETTE

(Restaurant i Banquet Hall)
4559 SOUTH RICHMOND AVENUE

DOSKONAŁE TRUNKI WSZELKIEGO RODZAJU
SALA DO WYNAJĘCIA NA WESELA, SREBRNE WESELA,
URODZINY, "SHOWER PARTY", BANKIETY, PRZYJĘCIA
Jak również i na posiedzenia.

Telefon VI 7-8378

ZAPRASZAMY DO NAS

Gratulacje Dla Związku Narodowego Polskiego z Okazji Stulecia
Oraz Najserdeczniejsze Życzenia Wszelkiej Pomyślności w Latach
Następnych Składa

MIECZYSLAW OSIKOWICZ, Właściciel

LOUIS HALL

1001-03 N. Wolcott St.

Telefon ARmitage 6-4851

WYBOROWE WINA, LIKIERY I PIWA
Odnowiona Sala Do Wynajęcia Na Różne Okazje Jak
Posiedzenia, Wesela i Zabawy

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
Z OKAZJI 100-CIO LECIA ISTNIENIA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
Wszelkich Sukcesów w Waszych Poczynaniach Dla Całej Polonii w St. Zjedn.
— zasyłają —

Józef i Henrietta Rusniak, Właściciele
Pięknego Lokalu

KRAKÓW LOUNGE

Dancingi w Każdy Sobotę i Niedzielę
LOKAL OTWARTY AŻ DO 4-ej RANO
Śpiewa Znakomita Solistka z Polski

PANI GOSIA

Gra Doskonały Zespół
Musyczny "NOWI"

Pod Kierownictwem Kazimierza Piasnego
— kordovox, sax-skrzypce, flet — Stani-
sław Bocek, perkusja Zbigniew Pantera,
gra i śpiewa do tańca.
Po Rezerwacji Telefonować CA 7-9143

p. Gosia

Najserdeczniejsze życzenia z okazji 100-ej Rocznicę istnienia
Związku Narodowego Polskiego we wszelkich poczynaniach dla
spraw polskich wiele sukcesów i jak najlepszych rezultatów
i wszystkiego najlepszego w następnym STULECIU

— zasyłają —

SALE BANKIETOWE

WESELA — SHOWERS — BANKIETY

PARTY
VILLA

Tel. 622-4310

PARTY
HOUSE

Tel. 637-6996

2300 N. Narragansett

6112 W. Diversey

Najlepsza Obsługa "Catering"
POMIESZCZENIA NA 50 DO 300 OSÓB
Otwarte codziennie 10 rano do 9:30 wiecz.

SKŁADAM NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
Z OKAZJI 100-LECIA ISTNIENIA

Dla Moich Rodaków, Obywateli Polskiego Pochodzenia
Osiągnięcia Jak Największych Sukcesów w Waszej Pracy
i Powodzenia w Dalszych Latach — zasyła —

PRZYBYŁO'S HOUSE OF THE WHITE EAGLE

6839 MII. WAUKEE AVENUE
Telefon: 647-0660 | TADEUSZ PRZYBYŁO, Właściciel | Niles, Illinois

Gospoda zaopatrzona w różnego rodzaju trunki.
Piękne sale do wynajęcia na posiedzenia, bankiety, zabawy,
wesela i inne rodzinne uroczystości.

Gratulacje i najserdeczniejsze życzenia
dla Związku Narodowego Polskiego
z okazji JUBILEUSZU
— składa —

Pilzner Restaurant

6725 W. Cermak Rd., Berwyn, IL • Tel. 484-2294

Serdecznie Zaprasza

ALDRZYK MIKULIK, Właściciel

Otwarte od 11-ej rano, do 9-ej wieczorem.

W poniedziałki zamknięte

Najserdeczniejsze Życzenia
z Okazji 100-Lecia Istnienia
Związku Narodowego Polskiego
Wszelkich Sukcesów w Waszych
Poczynaniach w Latach 2-go Stulecia
— składa —

SŁODKOWSKI RESTAURANT

1219 N. Milwaukee Ave.
Odwiedźcie Nas • Domowa Kuchnia • Otwarte 7 Dni w Tygodniu
EUGENIUSZ i ZOFIA BANDYGA, Właściciele
POLECAMY SIĘ ŁASKAWIEJ PAMIĘCI TEL.: 486-6458

— SERDECZNE ŻYCZENIA
Z OKAZJI 100-LECIA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
dalszego rozwoju oraz wielu
sukcesów i powodzenia w Waszej
pracy w następnym Stuleciu — zasyła —

PLAZA RESTAURANT

7016 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill.
Tel. 795-6555
ANN and LADDIE NACHTIGALL
Właściciele

Najserdeczniejsze życzenia z okazji 100-lecia
Związku Narodowego Polskiego
pomyślności i sukcesów w Waszej pracy
w latach drugiego Stulecia

BATORY LOUNGE

1824 W. Augusta Blvd.
Właścicielka WANDA KOT zaprasza na
Dancingi i Występy w Każdy Weekend.
Do Tańca Przygrywa
Dobrowa Orkiestra.
ZABAWICIE SIĘ DOSKONAŁE
TEL.: 227-9045

Pragniemy Złożyć Najserdeczniejsze Życzenia
Z OKAZJI SETNEJ ROCZNICY ISTNIENIA Z.N.P.
WYDAJNEJ PRACY

Dalszego Rozwoju i Dalszej Zbożnej a Tak Owocnej
Działalności Dla Dobra Sprawy Polskiej i Całej Polonii

**VOGT'S
WINE SHOP, INC.**

1100 W. Adams Street
Telefon HA 1-2875 lub 421-2878

Najserdeczniejsze Życzenia dla Z.N.P. z Okazji 100-cio Leci
Istnienia — Dalszej Pracy dla Dobrej Organizacji w Latach Następnych
— zasyla —

VETERAN'S TAVERN

ANIELA LESZCZYŃSKA i SYNOWIE, Właśc.
2532 W. Fullerton Ave. Tel. HUmboldt 6-0885
ZAPRASZAMY DO NAS NA SYLWESTRA.

Najserdeczniejsze Życzenia
Z Okazji 100 Lat Istnienia Związku Narodowego Polskiego
Wszystkiego najlepszego, sukcesu i powodzenia we wszelkich
poczynaniach i w pracy dla Waszej Organizacji i Całej Polonii
— zasylają —

Jan Sas i Tedy Szydowski, właściciele
Pięknej Polskiej Gospody

WAWEL LOUNGE

5424 W. Fullerton Ave. Tel. 745-8024

MAX'S MARKET

1472 N. Milwaukee Ave. Tel. BR 8-9127

ŚWIEŻE RYBY, SLEDZIE
GRZYBY DOSKONAŁEJ JAKOŚCI, ORAZ WIELE INNYCH
TOWARÓW SPOŻYWCZYCH I DELIKATESÓW

Mamy także importowane z Polski: suszone
grzyby, delikatesy i słodycze — po przystęp-
nych cenach, które powinny znaleźć się na
każdym polskim stole.

Najserdeczniejsze życzenia dla
Związku Narodowego Polskiego z
okazji Jubileuszu — sukcesów i
powodzenia w pracy w drugim
Stuleciu.

Tel. BRunswick 8-9127

NA WASZ STÓŁ ZAWSZE MIEJJCIE

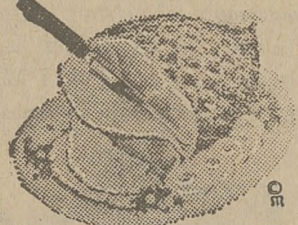
Doskonałe Domowej Roboty

Wędliny Najlepszego Gatunku. Polską Kielbasę, Ręcznie Krajaną,
Szynki Wędzone, Smaczne i Soczyste. Wiele Innych Delikatesów
Importowanych i Krajowych

AVONDALE SAUSAGE

Norbert J. i Patricia A. Sobczak, Właśc.
3028 MILWAUKEE AVENUE
Telefon: AL 2-6151

Z okazji Setnej Roczniczy Założenia Związku Narodowego Polskiego
najserdeczniejsze życzenia sukcesów i powodzenia w pracy dla dobra
Organizacji i całego Wychodźstwa Polskiego

POLSKI SKLEP WĘDLIN I DELIKATESÓW

poleca wielki wybór wędzonych i
pieczonych szynki, kielbas i
boczków oraz wyśmienitych,
przyrządzanych na sposób
europejski i polski domowych
wyrobow masarskich. Wyrabiamy
własnym sposobem doskonałe
szynki od kości wędzone i
gotowane

TAKŻE SZYNKI importowane z Polski KRAKUS i ATALANTA i z innych
krajów europejskich. CENY PRZYSTĘPNE
STANISŁAW i JOANNA NYLEC, Właściciele

DIVERSEY SAUSAGE AND DELICATESSEN

3427 W. DIVERSEY AVE. TEL. 227-3049

Z okazji Jubileuszu składamy najserdeczniejsze życzenia — wielu
sukcesów i powodzenia w dalszej pracy dla dobra Polonii.

Najserdeczniejsze życzenia z okazji 100-ej ROCZNICY
istnienia Związku Narodowego Polskiego wiele sukcesów
we wszelkich poczynaniach w latach następnych zasyla

Polski Sklep

GIL'S DELICATESSEN

Wędlin i Delikatesów

4129 S. Archer Ave.

Tel. 247-2744

U nas zawsze możecie się zaopatrzyć we wszelkiego rodzaju wędliny i
delikatesy tak krajowej produkcji jak też i innych krajów europejskich.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY DO NASZEGO SKLEPU

I PRAGNIEMY BYĆ NA WASZE USŁUGI,

ZAPEWNIAM WAS O DOSKONAŁYCH

NASZYCH WYROBACH I PRZYSTĘPNYCH CENACH

JOZEF i HALINA GIL, Właściciele

z którymi rozmówicie się po polsku

W doskonałe
wędliny zawsze
zaopatrujcie się w

MIKITA'S SAUSAGE SHOP

Janusz i Barbara Mikita, Właściciele
4410 MILWAUKEE AVE. TEL. AV 3-4794

Przygotowali Polską Kielbasę Ręcznie Krajaną,
Szynki Wędzone i Pieczone, Smaczne i soczyste na Wasz Stół
dla Waszych Matek i na Każdą Okazję.

— zasylamy —

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

z okazji Setnej Roczniczy Istnienia Z.N.P.

Wszelkich Sukcesów w Waszych Wszelkich Poczynaniach.

Płytoteka Domowa

Wśród efektownie wydanych przez
Polskie Nagrania płyt wyróżnia się
ostatnio płyta zatytułowana "Śląsk —
25 lat." Jubileusz popularnego w Kra-
ju i na świecie zespołu pieśni i tańca
odnotowany został edycją w podwój-
nej złotobarwnej okładce ze zdjęciami
i krótką historią, z której m. in.
dowiedzieć się można, że w 1953 roku
do eliminacji zgłosiło się 12 tysięcy
dziewcząt i chłopców, z których wy-
brano grupę ponad 100 osób. Z tymi
szczęśliwymi wybrańcami pracę roz-
poczęli Elwira Kamińska i Stanisław
Hadyna wraz z licznym gronem peda-
gogów, muzyków i choreografów.

Zespół ma w dorobku ponad trzy
tysiące koncertów dla ponad 15 mi-
lionów słuchaczy. Płyta zawiera 13
utworów skomponowanych przez S.
Hadynę, W. Kilara oraz opracowa-
nych na podstawie motywów ludo-
wych przez I. Łojewskiego. Z pewno-
ścią nagranie to będzie miało duże
powodzenie, zwłaszcza wśród tęsknią-
cych za Krajem Polonusów.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA DLA ZWIĄZKU
NARODOWEGO POLSKIEGO z Okazji 100-LECIA ISTNIENIA
— zasyla —

MAJOR TAVERN AND HALL

BRUNO ZAŁUCHA, Właściciel
5660 WEST GRAND AVENUE
TELEFONY: BERKshire 7-8089 TUxedo 9-9673

CONGRATULATIONS POLISH NATIONAL ALLIANCE On Your 100th Anniversary

LIFE ASSURANCE COMPANY OF AMERICA

1301 West 22nd Street
Oak Brook, Illinois 60521
312-654-2066

Underwriter of

THE SINGLE PREMIUM DEFERRED ANNUITY

Anthony C. Borcich
President

Edwin V. Olszanski
Ass't. Secretary

CONGRATULATIONS POLISH NATIONAL ALLIANCE On Your 100th Anniversary

EDWIN V. OLSZANSKI, C.P.A.

2249 Woodview Lane
Park Ridge, Illinois 60068

(312) 824-2231

Związek Narodowy Polski i Nowa Emigracja

(Ciąg dalszy ze str. 13)

szyl się, bo dołączyli do niego Zbi-
niew Chalko, dr Kazimierz Nawrocki,
Jan Leszcza, Józef Jędrzykiewicz,
Jerzy Szczepańczyk. I wtedy przy-
brał oficjalną nazwę "Żywy Dzien-
nik," a tuż przed odejściem w nirwa-
nę zmienił prozaiczną nazwę na siel-
ską i został "Zaściankiem." I przy-
łączy się do . . . Samopomocy. Tak
stracił ślebotę, a potem żywobycie.
Ten historyczny moment upamiętnił
się satyrą "Na ludową nutę":
Umarł "Żywy Dziennik" ojsiaducha,
"Zaścianek" się narodził u Lenarda
noca.

Jeszcze się grzebie w pieluchach,
a już się żeni. . . Z Kim? Z
Samopomocą.

Pisaliśmy satyrę na wszystko i na
wszystkich. I nieraz za niewinność
satyryczną trzeba było brać baty.

Niektóre panie groziły tym samym
za satyrę o kobietach. Najwięcej je-
dnak szarżowaliśmy "tutejszy" żar-
gon, który — o, dziwo! — najskładniej
przyswajali sobie . . . nowoprzybyli.
Zachowała się z tamtych czasów je-
dna satyra:

Chicago'skie Rozmowy Rodaków

Gdy się rodacy spotykają nasi,
rozmowy idą o wszystkim na świecie.
Każdy "neologizmem" polszczyznę
okrasi,
boc Polacy nie gęsi — o tym dobrze
wiecie.

Dokąd jedziesz strikarą?
Zakolował do mnie frend,
w halzie zostawiłem więc starą. . .
Bracie, toś znalazł rent?
Ja, parlor, dwa bedruma
i do tego z porciem.
Sfiksowała mi to kuma,
ta, co skwitowała z Florciem. . .
Okej, o jaki masz dziab w siapie?
Robię na noc i klinuję pajpy,
potem się na fajty gapie,
albo idę na siata do knajpy.

Gdy tak rozmawiali o wszystkim
w ogóle

podszedł do nich rodak i powiedział
czule:

po krajsku śpikujcie, sanawagan!
Samopomoc Nowej Emigracji

Nie będę wiele pisał o Samopomo-
cy, bo ją wszyscy aż za dobrze znają.
Nie rozbiła ona jedności Polonii, nie
wprowadziła "insiury" i nawet nie za-
łożyła banku. Była i jest organizacją
grzeczną i pozytywną. Uparcie tkwi
na szanach, na Milwaukee, niedale-
ko serca Polonii, choć inni odbiegli
na zachód i północ. Nie poszedłem w
ślady Zbyszka Chalki i nigdy nie kan-
dydowałem na jej prezesa, ale jedną
laurkę muszę sobie przypiąć: należa-
łem do pierwszej grupy jej członków
założycieli, ale znalazłem się potem
w maleńkim gronie kilku innych dy-
skretnie zapomnianych. Dla odświe-
żenia pamięci dodam, że z Józkiem
Wieszczykiem tworzyliśmy góralski
duumvirat, kierujący sekcją impre-
zową i artystyczną w pierwszych la-
tach tej srebrnej jubilatki.

Kolegium Związkowe i Polska Prasa

Pozostaje jeszcze jeden, a właści-
wie dwa problemy (wśród wielu in-
(Ciąg dalszy na str. 15-ej)

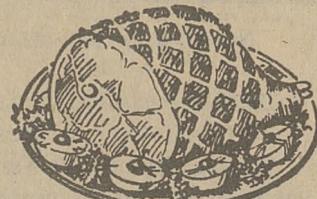
Z okazji 100-lecia Związku Narodowego Polskiego
najlepsze życzenia sukcesów i powodzenia
w pracy dla dobra Polonii w następnym stuleciu
— składa —

Polski Sklep Wędlin
MATTHEW'S SUPREME
HOME MADE SAUSAGE

4328 Archer Ave.

Tel. LA 3-2809

Zaopatrzcie się w Doskonałe Wędliny
Wszelkiego Rodzaju.
Domowego Wyrobu u Nas

MIECZYSLAW KAZMIERSKI, Właściciel

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA Z OKAZJI STULECIA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
WIELE POMYSŁNOŚCI I SUKCESÓW W PRACY SKŁADA
MARIA KOZENIAK, Właścicielka

LUCKY'S STOP INN

1807 W. DIVISION UL.

Tel. HUmboldt 6-9783

Piękna sala do wynajęcia na przyjęcia z różnych okazji. Obsługujemy
sposobem Catering. Także sami możecie gotować.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA

Oraz Dalszych Sukcesów we Wszelkich Poczynaniach
Dla Całej Polonii i Spraw Organizacyjnych zasylają
Bolesław Podrazik z żoną Lorraine, właściciele
PIĘKNEJ POLSKIEJ GOSPODY

TRADING POST III

4225 W. FULLERTON AVE.

TELEFON: CA 7-9709

Miejsce, gdzie spotykają się przyjaciele.
Zapraszamy do Siebie — Zawsze Wyjdziecie Zadowoleni.

Powodzenia i Sukcesów Dla ZNP z Okazji 100-nej Roczniczy
Istnienia w Latach Następnych — Zasyla

Piękna Polska Restauracja RICHARD HOLOWICKI, Właściciel

MARY'S RESTAURANT

ZAPRASZAMY DO NAS

Codziennie 4 Zupy Domowego Wyrobu —

Na Kwartę Do Zabrania Do Domy — Czarnina w Każdą Sobotę —

Robimy Sami Domowej Roboty Pierogi —

Dostarczamy przy Zamówieniu na 3 Tuziny lub Więcej

1123 N. CALIFORNIA AVE., Blisko HADDON Humboldt 6-9749

Lutz's

CONTINENTAL CAFE & PASTRY SHOP, INC.

EUROPEJSKA KAWIARNIA i CUKIERNIA

Zarówno w tradycyjne święto, jak i na uroczystościach
rodzinnych nie powinno zabraknąć doskonałego pieczywa i
wspaniałych wyrobów cukierniczych, które przez cały rok
oferujemy Wam w wielkim wyborze. Trzeba to zobaczyć,
aby uwierzyć, wobec tego serdecznie Was zapraszamy.

Nasz adres:

2454-58 W. Montrose Ave. Tel. 478-7785

(W poniedziałki kawiarnia i cukiernia zamknięte)

Stulecie Związku Narodowego Polskiego — Wasz Jubileusz niech będzie okazją
do złożenia najserdeczniejszych i najlepszych życzeń — sukcesów, powodzenia w
Waszej działalności i wielu pięknych osiągnięć w drugim Stuleciu.

NA WASZYM STOLE ZAWSZE, MIEJJCIE
NAJSMACZNIEJSZE I NAJLEPSZE
WĘDLINY DOMOWEGO WYROBU

produkowane na sposób polski,
europejski i amerykański
oraz różnego rodzaju delikatesy.

Ceny przystępne. Bardzo duży wybór.
UCZYŃCIE TO W POLSKIM SKLEPIE WĘDLIN

FOREST VIEW SAUSAGE STORE INC.

6452 Milwaukee

Tel. 775-3088

Jesteśmy ponad 25 lat w tym samym miejscu.

Najserdeczniejsze życzenia z okazji 100-ej Roczniczy istnienia
Związku Narodowego Polskiego w latach następnych sukcesu,
pomysłności we wszelkich poczynaniach

NA WASZE PRZYJĘCIA I UROCZYSTOŚCI POLECAMY

Najlepsze w Całym Mieście TORTY

Zawiadamiamy wszystkich naszych licznych polskich klientów, że nasza piekarnia jest czynna: w dni powszednie od 6 rano do 8 wieczorem, w niedziele od 6 rano do 6 wieczorem. W poniedziałki zamknięte.

Na wszystkie Wasze rodzinne uroczystości: przyjęcia imieninowe, weselne oraz na zebrania i bankiety Towarzystw i Klubów — polecamy doskonale torty robione na zamówienie. Polecamy również wysmienite ciastka, babki, ciasta owocowe, makowce, kołaczki, chałki i codziennie świeże bułeczki i chleby.

ROESERS

BAKERY — 3216 W. NORTH AVENUE

Tel. Humboldt 9-6900/MÓWIMY PO POLSKU

DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO Z OKAZJI 100-LECIA ISTNIENIA
SERDECZNE ŻYCZENIA WIELU SUKCESÓW I POWODZENIA W WASZEJ
DZIAŁALNOŚCI W LATACH DRUGIEGO STULECIA

W Setną Rocznicę Założenia Związku Narodowego Polskiego najserdeczniejsze życzenia pomyślności w realizacji Waszych planów i zamiarów i osiągnięcia wielu sukcesów w pracy dla dobra Polonii

— składa —

POLSKA FIRMA

REAL SAUSAGE CO.

WYTWÓRCY DOBRZYCH SZYNEK, KIELBAS I WĘDZONYCH MIĘS

2710 SOUTH POPLAR AVENUE
HURTOWY DOSTAWCA

Telefon: Victory 2-5330

We use no fillers or preservatives in our sausages —
We still use the old fashion natural spices, and smoke our sausage the old fashion way.

NASZE SKLEPY

4340 N. CENTRAL AVE.

AKI 5-1007

7035 HIGGINS ROAD

631-8400

6738 BELMONT

AV 3-5822

5145 W. DIVERSEY

637-1730

5760 N. MILWAUKEE AVE.

Tel. 744-1924

238 N. YORK RD.

834-0330

Elmhurst, Ill.

119 CAMPBELL

253-7585

Arlington Heights

HARCZAK
SAUSAGES

HOME
MADE

OPEN SUNDAYS

Over 50 Varieties
of Home Made
Sausages

Na Wasz stół mamy zawsze przygotowane doskonałe, domowej roboty, ręcznie krajane kielbasy z czosnkiem lub bez; szynki wędzone; boczek; wędliny. — Świeże jajka z farm. — Wszystko po przystępnych cenach. — Udajcie się do pierwszorzędných sklepów europejskich wędlin. Otwarte przez cały dzień w niedzielę.

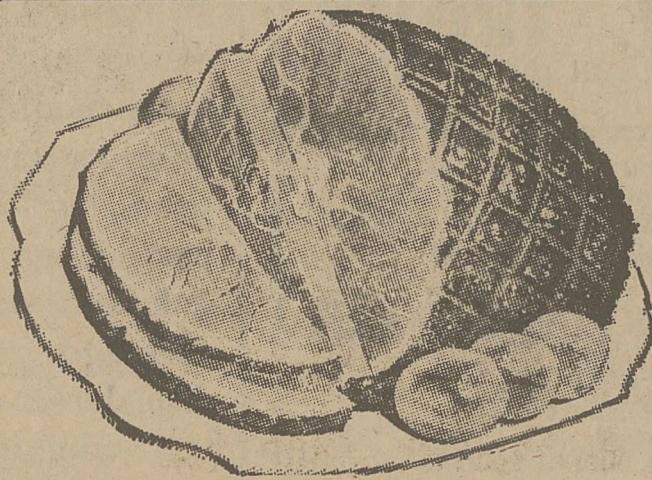
Stulecie Związku Narodowego Polskiego — Jubileusz Największej Organizacji Bratniej Pomocy niech będzie okazją do złożenia wyrazów uznania za dotychczasową działalność i przekazania szczerých życzeń osiągnięcia jeszcze większych sukcesów w drugim Stuleciu.

NAJSERDECZNIE ŻYCZENIA

z okazji Stulecia

Związku Narodowego Polskiego dalszego pięknego rozwoju dla organizacji. Oby Wasze dalsze wysiłki i poczynania dały jak najobfitsze owoce i rezultaty oraz przyczyniły się ku załatwieniu wielu spraw dla narodu polskiego, dla innych polskich organizacji oraz całej Polonii.

Szczęść Wam Boże w Waszych wszelkich zbożnych poczynaniach — zasyła —

BOBAK'S SAUSAGE SHOP and DELICATESSEN

a to: 1100 W. 47-my Place

1658 W. 47-ma Ul.

3651 W. Diversey Ave.

4045 W. 47-ma Ul.

5255 W. Fullerton Ave.

2933 W. 43cia Ulica

6356 S. Pulaski Rd.

Tel. 847-1794

Tel. 847-4845

Tel. 489-3677

Tel. 247-7122

Tel. 237-9025

Tel. 247-1729

Tel. 582-2253

ZAPRASZAMY DO NASZYCH POLSKICH SKLEPÓW WĘDLIN NA WASZ STÓŁ polecamy wielki wybór wędzonych i pieczonych szynk, kielbas domowego wyrobu i ręcznie krajanych, oraz wszelkiego rodzaju wysmienitych wędlin. Bardzo wiele doskonałych delikatesów importowanych z Polski.

Związek Narodowy Polski i Nowa Emigracja

(Ciąg dalszy ze str. 14)

nych), które Polonia, a nowsza emigracja przede wszystkim, powinna włączyć w orbitę specjalnej troski: Kolegium Związkowe i prasa. Może za mało nacisku kładziemy na to naczelną zagadnienie, a to powinien być nasz polonijny i narodowy mus. Groźba zlikwidowania Kolegium ponoć już zaistniała. Już się odzywały głosy, by zamknąć uczelnię z powodu braku studentów i środków finansowych na jej utrzymanie. Zarząd ZNP, wypełniając nakazy konstytucji i jej twórców otoczył specjalną troską tę ważną placówkę, ale w tej misji musi ona znaleźć poparcie całej Polonii. Rozwiązaniem tego problemu jest wpisywanie nie polskiej młodzieży tu urodzonej na studia w własnej uczelni, oraz z większe wymiany studentów między uniwersytetami w Polsce a Kolegium Związkowym. Polska młodzież zainteresowana studiami w języku i literaturze angielskiej znajduje dobrych profesorów i swojską atmosferę w Cambridge Springs, Pa., a polsko-amerykańscy studenci z zakresu slawistyki i polonistyki powinni pogłębiać swe studia w Polsce. Taka wymiana studentów przyniosła by wielkie korzyści jednej i drugiej stronie i nie ograniczała by się tylko do kursów wakacyjnych.

Pokolenie, które wyszło z ostatniej fali emigracyjnej liczy sobie dziś lat około trzydzieści i już weszło, albo wchodzi w życie amerykańskie. Na pewno ma nieco szersze i głębsze zainteresowania, niż jego ojcowie. Ułatwił mu to język i fakt, że większość tego pokolenia urodziła się w Stanach Zjednoczonych. Mamy teraz więcej lekarzy, adwokatów, inżynierów, nauczycieli i profesorów, urzędników stanowych i federalnych.

Mniej różowe wygląda sytuacja w kadrach politycznych, gdzie nawet można zaobserwować zmniejszenie polonijnego stanu posiadania stanowisk na tym szczeblu. Gorzej jeszcze przedstawia się sprawa w tak ważnych dziedzinach amerykańskiego życia jak dziennikarstwo, telewizja i radio, a już pustkami świeci publicystyka i literatura, gdzie nazwiska Wiesława Kunickiego i Jerzego Kosińskiego nie ratują paromilionej rzeszy polonijnej. A trzeba nawiasowo dorzucić, że inne grupy etniczne i tzw. mniejszościowe wdary się tam prze-

bojem nie grzesząc nadmiarem talentów (specjalnie w publicystyce i reportażu telewizyjnym). Od czasu do czasu znajdujemy polskie nazwisko w prasie, na ekranach filmowych, czy telewizyjnych, ale daleko jeszcze do polskiej szarży na te szanice. Trzeba odnotować każdy społeczny awans

naszej młodzieży, by entuzjazm jednostek udzielił się setkom, czy tysiącom innych. Przykładem i wzorem dla innych niech będzie młody naukowiec dr Wojciech Juszcak, który zaszczytną karierę naukowca połączył z pracą oświatową Polonii i w uznaniu

(Ciąg dalszy na str. 16-ej)

Serdeczne życzenia
z okazji Setnej Rocznicy Istnienia
Związku Narodowego Polskiego
dużo pomyślności i wiele sukcesów
w Waszej pracy
— zasyłają —

Józef i Katarzyna Słowikowie, właściciele
SŁOWIK'S HOME MADE SAUSAGE

3137 N. Central Ave.

Tel. 736-0822

Serdecznie zapraszamy do nas po wędliny.
Na Wasze przyjęcia z każdej okazji i na co dzień polecamy Wam wysmienite wszelkiego rodzaju wędliny domowego wyrobu, szynki krajowe i importowane z Polski oraz delikatesy.
Ceny nasze są bardzo przystępne.

Serdeczne życzenia dla Związku Narodowego Polskiego z okazji Setnej Rocznicy Założenia sukcesów, powodzenia i wszystkiego najlepszego w następnym Stuleciu
— zasyłają —
Polskie Sklepy Wędlin i Delikatesów

ASHLAND SAUSAGE CO.

1009 N. Ashland Ave.

Tel. 278-8863

2713-15 W. Division St.

Tel. 278-3400

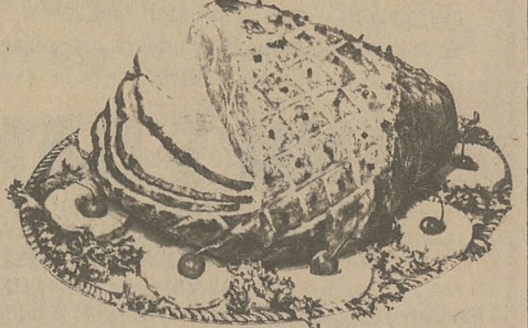
GNATEK'S SAUSAGE

1722 W. Chicago Ave.

Tel. 226-5146

Zawsze Przyjacielska Obsługa

Najsmaczniejsze wędliny
które są robione przez
fachowców z najlepszego
gatunku mięs, na sposób
polski i europejski.
Szynki importowane z
Polski oraz duży wybór
szynk krajowych.
Szeroki asortyment
delikatesów z Polski.

Prosimy odwiedzać nasze sklepy, a przekonacie się o doskonałej jakości naszych wyrobów i przystępnych cenach.

Najserdeczniejsze Życzenia Dalszego
Wspaniałego Rozwoju i Sukcesów
We Wszelkich Poczynaniach
z Okazji 100 Lat Istnienia
Związku Narodowego Polskiego
— zasyła —

Polski Sklep Wędlin i Wszelkich Towarów i Delikatesów

SŁEZAK MEAT MARKET

2101 W. Chicago Ave., przy Hojne

Humboldt 6-7685

Szynki Wędzone

wyborową i niezrównaną w smaku Krajaną domowej roboty
Kielbasę Polską, Boczek, Oraz Wiele Innych
Doskonałych Wędlin
Także Wysmienite Doskonałej Jakości
Kabanosy Domowego Wyrobu
Oraz Wiele Innych z Najlepszego Mięsa Najprzedniejszych Wędlin
Własnego Wyrobu Na Sposób Polski i Europejski
Także Importowane Szynki z Polski Krakus i Atalanta
CENY PRZYSTĘPNE — WYBÓR WIELKI

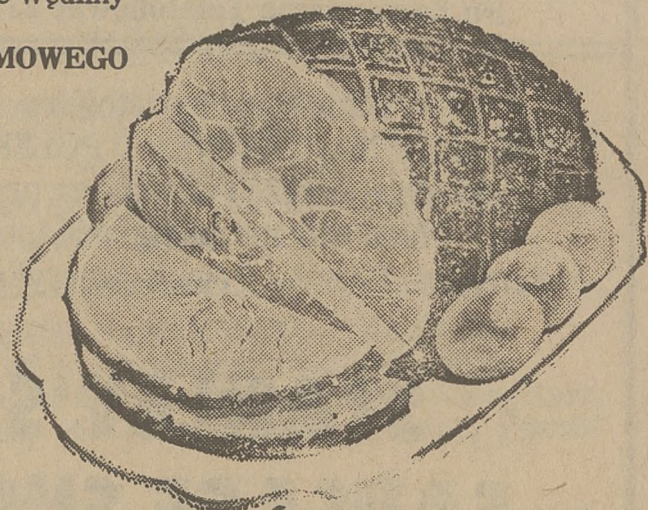
Na Waszym Stole Zawsze Miejcie Najlepsze Wędliny
Wyrabiane Przez
PIERWSZORZĘDNY POLSKI SKLEP DOMOWEGO
WYROBU WĘDLIN

JOHN & JUNIOR
MEAT, SAUSAGE & DELICATESSEN
5254 W. Roscoe Ave.
Tel. 545-7105

Z najlepszego mięsa kielbasy polskie, znakomitej jakości szynki, mięso w szerokim asortymencie, szynki z Polski — Krakus i Atalanta, duży wybór delikatesów importowanych z Polski. Ceny przystępne i grzeczna obsługa.

Właściciele — John & Junior Łuszcz

Składają najserdeczniejsze życzenia z okazji Jubileuszu Związku Narodowego Polskiego — wielu sukcesów i powodzenia w realizacji planów i zamierzeń w latach drugiego Stulecia.

Z okazji 100 lecia ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

serdeczne gratulacje, oraz wyrazy uznania za pełną poświęcenia pracę dla Stanów Zjednoczonych i Polonii Amerykańskiej, a także najlepsze życzenia dalszego rozwoju i dalszych sukcesów

— składa —

WŁAŚCICIELE i WSZYSCY PRACOWNICY
POLSKO—AMERYKAŃSKIEJ WYTWÓRNI WĘDLIN

GENERAL SAUSAGE CO.

2512 S. WESTERN AVE.

TELEFON: 254-7734

Związek Narodowy Polski i Nowa Emigracja

(Ciąg dalszy ze str. 15)
tego został wybrany prezesem Fundacji Kościuszkowskiej.

Na zakończenie parę uwag poświęconych mowie ojczyźnej i prasie polskiej w Ameryce. Uderzmy się w piersi i zapytajmy: w ilu polskich domach nie ma polonijnego pisma, a czasem nie ma polskiej książki. Aktualne wiadomości bieżące może przynieść telewizor, czy gazeta amerykańska, ale zabraknie w nich smaku mowy polskiej, tej duchowej strawy na codzienny użytek, zabraknie w nim tego, go było natchnieniem założycieli Związku Narodowego, zabraknie polskiej tradycji tysiącletniej, której najwyższym osiągnięciem był wybór syna spod Beskidów

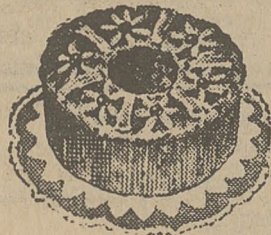
Kardynała Karola Wojtyły na stolice Piotrową i chrześcijańskiego świata.

Do pokolenia naszych ojców i do nas woła dziś chłopski syn z Górców Władysław Orkan: "Nie przecinaj korzeni łączących cię z rodnią ziemią — choćby się na krańcu świata znalazł. . . ." To przykazanie skierowane do Podhalan można zastosować do całego narodu polskiego i do wszystkich Polaków w Ameryce i na całym świecie. Nie przecinajmy tych korzeni z Polską, z Polonią, z naszymi dziejami. Nie skazujmy się na vegetację, na powolne unicestwienie.

Nie przecinajmy korzeni przede wszystkim z mową kołyską, z ojczystą gwarą dlatego, że nas przedzieliła dal i wody oceanu. Trzeba wyznać

otwarcie, że jesteśmy świadkami powolnej, ale postępowej deformacji języka polskiego. Czasem to nasza amerykańska mowa przypomina jakiś żargon, okraszony barbaryzmami z angielskiego i nie wiadomo z jakiej planety. I co ciekawe, zaraziła się nim, pogłębia go nowymi przyczynkami spora część nowszej emigracji i to w większym stopniu niż emigracja sprzed pierwszej wojny światowej. Pewną odpowiedzialność za ten stan rzeczy spada na prasę polonijną w Ameryce, gdyż dostosowywała się ona do czytelnika, a nie do języka i gramatyki. Pamiętam, że w pierwszej rozmowie telefonicznej w Chicago napotkałem na trudności w odgadywaniu amerykańskiej polszczyzny. Z drugiej strony — jak tu się mówi "drutu" padło pytanie: "Zakolujesz," ale nic nie wykolowałem. Już po roz-

(Ciąg dalszy na str. 17-ej)

Najserdeczniejsze życzenia z okazji 100-ej ROCZNICY istnienia Związku Narodowego Polskiego, dalszego wspaniałego sukcesu w następnym Stuleciu Wszystkiego Najlepszego i Powodzenia w Waszych Wszelkich Poczynaniach Dla Dobra Całej Polonii Zasyla

BALTIC BAKERY

4627 S. HERMITAGE AVE.
Doskonałe pieczywo wszelkiego rodzaju, codziennie świeże i smaczne. Na Wasze rodzinne uroczystości zamawiajcie wcześniej, dzwoniąc:
LA 3-1510 — Mówimy Po Polsku

Najserdeczniejsze Życzenia z okazji 100-letniej ROCZNICY istnienia Związku Narodowego Polskiego.

Dalszego pomyślnego rozwoju w latach następnych, oraz wszelkich sukcesów w Waszych poczynaniach dla dobra organizacji i całej Polonii — zasyla

ANN'S BAKERY

2158 W. CHICAGO AVE.
CODZIENNIE SMACZNE ZDROWÉ PIECZYWO
NAJLEPSZY I NAJSMACZNIEJSZY ŻYTNÍ CHLEB
W CAŁYM CHICAGO I OKOLICY.

Przyjmujemy zamówienia na Wesela, Bankiety, Party i inne Rodzinne Uroczystości. Piękne Torty na Każdą okazję. Doskonałe Pieczywo Wszelkiego Rodzaju.

Wszystko Pieczone ze Świeżych i Pożywnych Produktów.
Zamawiajcie wcześniej Telefon EV 4-5562

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA DLA

ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
Z Okazji 100-Lecia Istnienia
Powodzenia We Wszelkich Waszych
Poczynaniach, Aby Wasza Praca Wydała
Jak Najobfitszy Plon
Zasyla

LOTUS PASTRY SHOP

2501 N. LOTUS ULICA

WALTER PODMAŃSKI i STANLEY ŁUKASZCZYK

właściele,

którzy ukończyli szkołę cukierniczą w Polsce, zapraszają Was po bardzo smaczne wypieki: Wszelkiego rodzaju Ciasta, Chleb, Bułeczki, Torty, Weselne, Urodzinowe i na wszelkiego rodzaju uroczystości rodzinne. Otwarte 6 dni w tygodniu, od 7-ej rano do 7 wiecz., w niedziele zamknięte. Nasze ceny są bardzo przystępne.

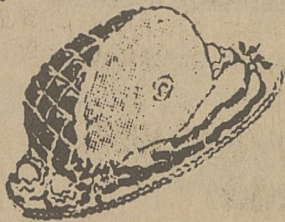
Po Zamówienia Telefonować 237-4477

W setną rocznicę istnienia
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
składamy cześć i uznanie za pracę
i nieocenione zasługi oddane
Ameryce, Polsce i Polonii Amerykańskiej

STANLEY'S SAUSAGE SHOP

3648 W. BELMONT AVE. TELF.: 539-6607
5406 W. FULLERTON AVE. TELF.: 237-3695

ZAPRASZAMY

Zawsze Na Wasz Stół
Po Wyjątkowo Smaczne,
z Najlepszego Mięsa,
Wyroby Domowej Produkcji
Wszelkiego Rodzaju
KIELBASY, WĘDLINY
DELIKATESY
Z Polski i Innych Krajów
Także Artykuły Spożywcze

JOE & FRANK'S

Famous Home
Made Sausage

5620 S. Pulaski Rd. 3334 N. Milwaukee Ave.
Tel. 581-0639 Tel. 283-0310
Frank Ratulowski Joe Ligas, właściciele
Europejski Wyrób Wędlin
Godziny: 8 rano do 7 wiecz.

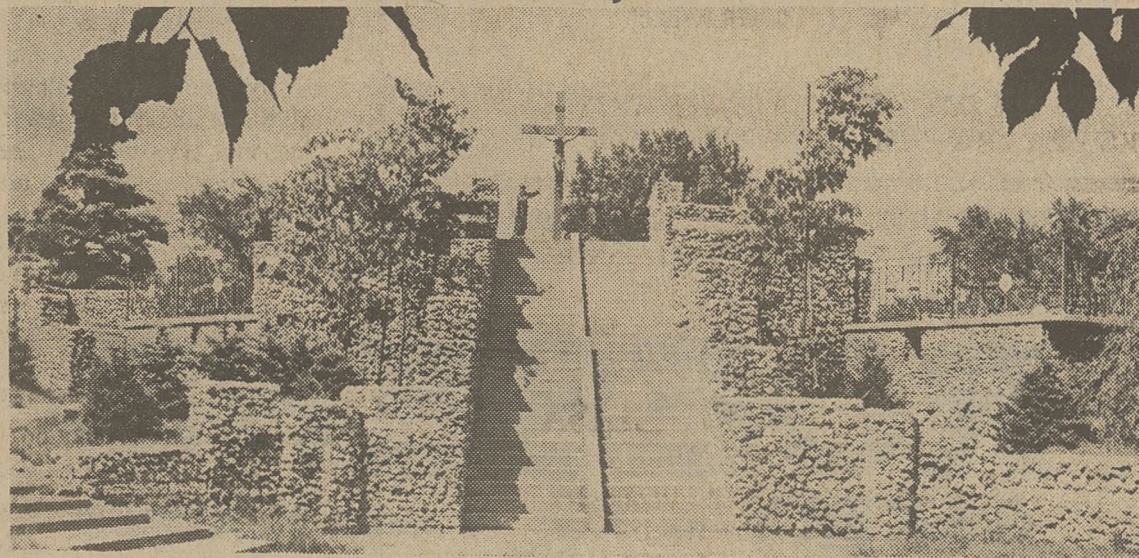
Najserdeczniejsze Życzenia Dla Związku Narodowego Polskiego
z Okazji 100-Lecia Istnienia oraz Owocnej Pracy w Każdym
Kierunku Waszych Poczyn. Wiele Sukcesów
Szczęść Wam Boże w Następnym Stuleciu

Wraz z całą Polonią Amerykańską dziękujemy Bogu za wspaniały 100 letni dorobek

ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

i wznosimy modlitwy do Stwórcy o błogosławieństwo dla
dalszej pracy tej zasłużonej organizacji w następnym stuleciu.

OJCOWIE KARMELICI BOSI z MUNSTER, INDIANA

Munster, Ind. 1628 Ridge Rd.

Tel. (219) 838-5050

Z okazji Setnej Roczniczy założenia Związku Narodowego Polskiego składamy najlepsze i najserdeczniejsze życzenia sukcesów, powodzenia w Waszej działalności i wielu pięknych osiągnięć w drugim Stuleciu

PARAFIA ŚW. ROMANA

23-CIA ULICA i WASHTENAW AVE.

KS. ANTONI JANIĄK, Proboszcz

KS. JOHN MANZ, Asystent

oraz

KS. EMIL SEROKA, Franciszkanin

Najserdeczniejsze Życzenia z Okazji 100 Lat Istnienia Związku Narodowego Polskiego
W dalszych poczynaniach w następnych latach wiele sukcesów.
Szczęść Wam Boże w pracy dla Polonii — zasyla

PARAFIA ŚW. MARII MAGDALENY

8426 SO. MARQUETTE AVENUE

Założona w 1910 Roku

KS. STANISŁAW J. MADEJ, Proboszcz

oraz Księża Asystenci

Z okazji Stulecia Związku Narodowego Polskiego najserdeczniejsze życzenia — pomyślności, sukcesów i pełnej realizacji Waszych zamierzeń dla dobra Organizacji, sprawy polskiej i całej Polonii. Szczęść Wam Boże i niech praca Wasza w latach następnego stulecia wyda jak najlepsze i najobfitsze plony.

PARAFIA ŚW. STANISŁAWA KOSTKI

1351 W. Evergreen Ave.

KS. JÓZEF MALCZYK, C.R., Proboszcz
KS. JAN STEPHEN, C.R., Ojciec Przełożony
KS. LEONARD PRUSINSKI, C.R.
KS. KAROL MROWINSKI, C.R.
i KS. JOACHIM GUAMAN, C.R.

ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU
w setną rocznicę istnienia i owocnej
pracy w służbie Boga, Ameryki i Polski
gratulacje i życzenia dalszego rozwoju
— składają —

KS. KAZIMIERZ TADLA, C.R., Proboszcz
KS. MIECZYSLAW PAWELKO, C.R., Asystent

oraz Wszyscy Parafianie

PARAFII ŚW. TRÓJCY

1118 N. NOBLE ST. • CHICAGO, IL. 60622

Z OKAZJI STULECIA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
SKŁADAMY ŻYCZENIA KONTYNUACJI WASZEJ WZNIOŚLEJ
I SZLACHETNEJ PRACY DLA DOBRA POLONII I ORGANIZACJI.
Szczęść Wam Boże w latach następnych

PARAFIA ŚW. KONSTANCJI

5843 West Strong Ulica

KS. MARCIN R. BOROWCZYK, Proboszcz

i Księża Asystenci

KS. MARIAN ŚNIEG i KS. ROBERT ROLL

Z okazji stulecia istnienia
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
wyrazy uznania za zasługi i życzenia
dalszego rozwoju i sukcesów w pracy
przez następnych sto lat

— życzy —

W. TYMCZYNA Z RODZINĄ, Właściciele

BURGUNDY BAKERY

2638 W. Division St. • BR 8-2722

Po Najlepsze Pieczywo Wszelkiego
Rodzaju na Wasz Stół
Na Wszystkie Okazje

Udajcie się do pierwszorzędnej piekarni
**FRANK MINARIK
BAKERY**

5832 W. Cermak Rd. Cicero, Ill. 60650

Tel. OLYMPIC 2-2854

Zasylamy Najserdeczniejsze Życzenia Sukcesów i Powodzenia we
Wszelkich Poczynaniach Dla Związku Narodowego Polskiego z Okazji
100 Lat Istnienia

GRATULACJE I SŁOWA URZNANIA
dla Największej Polskiej Organizacji
Bratniej Pomocy

ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO,
który został związany przed stu laty i
działalność którego stanowi Złotą Kartę
w dziejach Polonii. Sto lat wiernej służby
dla wielkiej rzeszy polonijnej, sto lat pracy,
która podtrzymywała u Polonii jej ducha
patriotycznego oraz wiarę i tradycje
praojców — to zasługi Związku. U progu
następnego Stulecia przyjmijcie życzenia
dalszego wzbogacania Waszego dorobku,
dalszego rozwoju oraz kontynuowania
działalności w zgodzie z duchem i intencjami
wielkich założycieli Organizacji.

Niech Wam Bóg Błogosławi
w drugim Stuleciu

PARAFIA ŚŚ. PIĘCIU BRACI POLAKÓW i MĘCZENNIKÓW

4327 South Richmond Ulica

Do życzeń dołączają się:

Jego Eksceleńca

KS. BISKUP ALFRED L. ABRAMOWICZ, Proboszcz

Wraz z Księżmi Asystentami

KS. STANISŁAW J. SHAW, KS. WŁADYSŁAW SZCZYPUŁA,
KS. NORBERT WASZAK, KS. JAN BRZEGOWY

Z OKAZJI 100 LAT PRACY
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Zasłamy najszczerze gratulacje i życzenia owocnej, pożytecznej i tak bardzo szlachetnej pracy i dalszego rozwoju we wszelkich poczynaniach dla dobra spraw polskich, Polonii Amerykańskiej.

Szczęść Wam Boże w Latach Następnych!

PARAFIA ŚW. FRANCISZKA Z ASSYZU
932 NORTH KOSTNER AVENUE

DO ZYCZEN DOŁĄCZAJĄ SIĘ WSZYSCY
KSIĘŻA Z PARAFII ŚW. FRANCISZKA Z ASSYZU

SERDECZNE ZYCZENIA Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Owocnych, Doniosłych i Chwalebnych Osiągnięć we Wszelkich Poczynaniach oraz w Waszych Wszelkich Wysiłkach, Dla Dobra Sprawy Polskiej i Polonii Amerykańskiej Składa

PARAFIA ŚW. FIDELISA
1406 N. Washtenaw Ave.

KS. JÓZEF GREMBLA, Proboszcz
oraz Księża Asystenci:
KS. ANTONI STEFANIAK i KS. JOHN HURLEY

PARAFIA ŚW. FLORIANA

13145 SOUTH HOUSTON AVENUE

Przesyłamy z głębi serca najserdeczniejsze życzenia dla Związku Narodowego Polskiego z okazji 100 rocznicy istnienia. Oby Wasze wysiłki i poczynania wydały jak najobfitszy plon i przyczyniły się do osiągnięcia sukcesów.

Ks. Józef J. Pachorek, Proboszcz
Ks. Lawrence Ladniak

Oraz

w pracy parafialnej pomagający Księża Franciszkanie i Karmelici

Przesyłamy Najserdeczniejsze Życzenia i Gratulację
DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
Z OKAZJI 100-LECIA ISTNIENIA

W następnych latach dalszej, owocnej pracy dla dobra całej Polonii, życząc kontynuowania dalej tej pięknej, a jakże wielce pożytecznej i wzniosłej pracy, oby praca Wasza i wysiłki dały jak najobfitszy plon i były ku pożytkowi organizacji i całej Polonii.

PARAFIA ŚW. DIONIZEGO
4860 WEST 29-th ULICA CICERO, ILL.

KS. KAZIMIERZ KOZIEN, Proboszcz
KS. JAMES J. FITZGERALD, Prob. Emeryt.
KS. THOMAS GREANEY, O.S.M.

Z okazji 100-nej rocznicy
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
wyrazy szczerego uznania za zasługi
dla dobra naszego kraju, Stanów Zjednoczonych,
Polski i Polonii,
oraz życzenia Błogosławieństwa Bożego
w następnym stuleciu
— składają —

KS. JOHN L. WODNIAK, Proboszcz
KS. KAZIMIERZ WRONKA, Wikary
oraz wszyscy Parafianie parafii

ŚW. JAKUBA

5730 W. FULLERTON AVE. • CHICAGO, IL. 60639

Z okazji Jubileuszu składamy Związkowi Narodowemu Polskiemu gratulacje za dotychczasowe osiągnięcia, a jednocześnie życzymy kontynuowania waszej pięknej i pożytecznej pracy. Oby Wasze wysiłki dały jak najobfitszy plon i były ku pożytkowi całej Polonii

PARAFIA NAJŚWIĘTSZEJ
MARII PANNY ANIELSKIEJ

1825 North Wood Ulica

Wszyscy Księża z Marianowa:
KS. EDWIN KARŁOWICZ, C.R., Proboszcz Wice-Kapelan Zjednoczenia
Polskiego Rzymsko Katolickiego
KS. STANISŁAW PAWLIKOWSKI, C.R.
KS. EDWARD JANAS, C.R.
KS. STANISŁAW GEMBAŁA, C.R.
KS. JAN KSIĄŻEK, C.R. Rezydent

DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
Z PREZESEM ALOJZYM MAZEWSKIM NA CZELE

przesyłam

najserdeczniejsze życzenia z okazji 100-lecie istnienia we wszelkich Waszych projektach i zamiarach dla dobra sprawy polskiej i całej Polonii wiele sukcesów. Niech Wasze poczynania w drugim Stuleciu będą dalszą podstawą w tworzeniu lepszej przyszłości dla naszych Rodaków w Stanach Zjednoczonych.

W dalszej pracy dla Boga i Ojczyzny — Szczęść Wam Boże

Ks. Władysław Szczypuła

Kapelan Macierzy Polskiej; Kapelan Klubu Matek Wyższej Szkoły Madonna dla Dziewcząt; Kapelan Zjednoczenia Akcji Katolickiej; Kapelan Ligi Morskiej; Kapelan Klubu Rabka Zdrój; Kapelan International Polka Ass'n; Kapelan Rycerzy Kolumba; Bishop Kettler Council; Dyrektor Polsko-Węgierskiej Amerykańskiej Federacji i Członek ZNP

Były Asystent w Parafii Świętych Młodzianków, Św. Salomei, Św. Władysława, Św. Heleny, Św. Anny i Św. Floriana, a obecnie Asystent w Parafii ŚŚ. Pięciu Braci i Męczenników u Jego Ekscelencji Ks. Biskupa Alfreda L. Abramowicza.

Występy
Filharmonii
Narodowej

Na 46 tournée koncertowe udała się Orkiestra Symfoniczna warszawskiej Filharmonii Narodowej. W czasie ponad 2-tygodniowego pobytu w Szwajcarii, Francji i Austrii zespół da 10 koncertów. Trasa podróży prowadzi m. in. przez takie ośrodki, jak: Ascona, Besacon, Lucerna i Linz. Występy orkiestry i chóru Filharmonii Narodowej zamkną doroczne "Międzynarodowe tygodnie muzyczne" w Lucernie poświęcone w br. polskiej twórczości i wykonawstwu.

(Ciąg dalszy ze str. 16)

możemy wyjaśniono mi, że to znaczy "zatelefonujesz," a to dlatego, że pochodzi od angielskiego czasownika "to call" wzbogaconego o przedrostek "za". . . .

Kilka miesięcy później już nie miałem kłopotu z takim cackiem w chłopskiej gwarze góralskiej: "E, beknijże tom karom i jedziemy. . . ." Józef Białasiewicz dla żartów propagował taki kwiatek: "Waciu się bra-

Z Okazji Stulecia Związku Narodowego Polskiego sukcesów w Waszych Przedsięwzięciach, Dalszego Rozwoju i Pomyślności w Kontynuowaniu Waszej Pięknej Pracy Życzą

Siostry Felicjanki z:
The Felician Sisters Convent
The Felician College
Good Counsel High School
Dla Dziewcząt
3800-3900 W. Peterson Ave.

Zgromadzenie Sióstr Felicjanek w Ameryce Obchodziło Setną Rocznicę Założenia w Roku 1974

Z okazji Jubileuszu Związku Narodowego Polskiego w uznaniu zasług Organizacji dla życia Polonii dla podtrzymywania jej ducha patriotycznego oraz wiary i tradycji praojców, życzymy aby stuletni dorobek działalności Związku mógł być przekazany młodemu pokoleniu polonijnemu a jednocześnie dalej wzbogacany i rozwijany

OJCOWIE SALWATORIANIE

5755 Pennsylvania Ulica, Gary, Merrillville, Indiana

Telefon Area Code 219 Turner 4-0714

Dla Związku Narodowego Polskiego z Okazji Jubileuszu Przesyłamy Najserdeczniejsze Życzenia Powodzenia, Pomyślności i Wielu Sukcesów w Waszej Działalności w Latach Następnego Stulecia

Szczęść Wam Boże

POLSCY OJCOWIE JEZUICI
DOMU MISYJNEGO W CHICAGO

4105 N. Avers Ave.

Tel. JU 8-7476

Dla Związku Narodowego Polskiego
z Okazji 100 Lat Istnienia

Pragniemy Przesłać Najserdeczniejsze Życzenia Dalszego Pomyślnego Rozwoju oraz Kontynuacji Pracy Tak Bardzo Wzniosłej i Szlachetnej Na Polu Humanitarnym, Społecznym, Narodowym i w Wielu Kierunkach Waszych Poczynań Dla Dobra Sprawy Polskiej i Całej Polonii
Szczęść Wam Boże

PARAFIA ŚW. JANA BOŻEGO
1234 W. 52-ga Ul.

KS. RAYMOND J. JASIŃSKI, Proboszcz
Oraz Asystent
KS. TADEUSZ WINCENIAK

Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Zasłamy serdeczne gratulacje oraz życzenia dalszej, owocnej i pożytecznej pracy. Oby Wasze wysiłki i czyny były owiane Duchem Chwały Bożej dla dobra i pożytku Waszych rodzin, Kościoła i całej Polskiej Społeczności.

PARAFIA ŚW. JANA KANTEGO
823 North Carpenter Ulica

Ks. Piotr A. Fiolek, C.R., Proboszcz
Ks. Jan Wójcik, C.R., Ojciec Przełożony
Ks. Feliks Miliszkiewicz, C.R.
Brat Lucjan Budziński, Zakrystian

Z okazji Jubileuszu Największej Polskiej Organizacji Bratniej Pomocy — Związku Narodowego Polskiego, składamy najszczerze gratulacje dla Organizacji z Prezesem Alojzym Mazewskim na czele. Przesyłamy również najserdeczniejsze życzenia — osiągnięcia wielu sukcesów w Waszej pożytecznej i szlachetnej pracy dla dobra Z.N.P., sprawy polskiej i Polonii.

SZCZĘŚĆ WAM BOŻE W DRUGIM STULECIU

PARAFIA ŚW. RÓŻAŃCA

910 — 14-ta Ul.

North Chicago, Il.

KS. FRANCISZEK E. NIKLIBORC, Proboszcz
KS. LEONARD KOROSACKI, Asystent

Jest dla nas honorem i zaszczytem, że obecny Prezes ZNP — Mcc. Alojzy A. Mazewski pochodzi z North Chicago i był ochrzczony w Parafii Św. Różańca.

Związek Narodowy Polski i Nowa Emigracja

cie, bo wpadniesz. . . ." Tu należało nieświadomym wyjaśnić, że "neologizm" nie pochodził od Wacławowa.

Pewnego dnia "Dziennik Chicagowski" zamieścił na pierwszej stronie tytuł na całą szpalte "Strajk w rzeźniach." Pędzę do redaktora Jana Kostrubę w wykładem i protestem. Dużo czasu straciłem na wytłumaczenie różnicy między przybytkiem zwanym "rzeźnia," a czasownikiem dość niebezpiecznym w akcji "rzezać" czy "obrzezać." Redaktor "Dziennika Związkowego" Karol Piątkiewicz często mi wypominał dlaczego nie urodziłem się w Nowym Sączu, bo lubił sądeczan jako że sam stamtąd pochodził, ale dał mi rozgrzeszenie gdy się dowiedział, że tam ukończyłem gimnazjum. Dyskutowaliśmy nieraz problem polskiego języka dziennikarskiego. Piątkiewicz był w obronie "pro domo sua" zwalczał moje ataki i kiedyś tak powiedział:

"Gdybyśmy drukowali nasze pisma w języku literackim, to by nas czytelnicy nie rozumieli i nie czytali." Po kilku takich potyczkach przyznał mi rację, że literacka polszczyzna w prasie poprawiła by język polskich chłogówian, ale w tych pierwszych latach nowej emigracji żaden nowoprzybyły pod strzechę redakcyjną "Związkowego" nie zabłądził.

Pierwszym szczęśliwcem, który zrobił wyłom w murach redakcyjnych twierdz w Chicago — o ile dobrze pamiętam — był Józef Białasiewicz. Na marginesie tych spotkań z redaktorami i językowymi utarczek z nimi trzeba stwierdzić, że obaj redaktorzy władali w piśmie i mowie poprawną polszczyzną.

Takie to sprawy miały miejsce i działy się na przełomie pierwszej i drugiej połowy naszego wieku, wieku wielkich wojen, nowych emigracji, bomb atomowych i Oświęcimia.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA Z OKAZJI 100-LECIA ISTNIENIA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

W następnych latach całej Polonii wydajnej pracy dla dobra sprawy polskiej, dalszego kontynuowania zbożnej, a tak bardzo owocnej pracy we wszelkich kierunkach w latach następnych zasyla

Parafia Św. Andrzeja Apostoła

768 LINCOLN AVE., CALUMET CITY, ILL.

KS. ERVIN R. WYSOCKI, Proboszcz
Oraz Asystent KS. ERNEST CIEMIEGA
RAYMOND PACHOLSKI
Także OJCOWIE KARMELICI, O.C.D.

Najserdeczniejsze życzenia z okazji Jubileuszu Związku Narodowego Polskiego — Powodzenia oraz wielu sukcesów w realizacji Waszych planów i zamierzeń w drugim Stuleciu
Zasylają

PARAFIA ŚW. BARBARY

2859 SOUTH THROOP ULICA

ODDANI W CHRYSYSTUSIE PANU
KS. EDWARD D. SKUPIEN, Proboszcz
KS. ANTONI DUDEK KS. JÓZEF KUBIAK

Z OKAZJI 100 LAST ISTNIENIA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Pragniemy przesłać najserdeczniejsze życzenia dalszego, pomyślnego rozwoju oraz kontynuacji pracy tak bardzo wzniosłej i szlachetnej dla dobra sprawy polskiej i całej Polonii.

W Dalszych Zbożnych Planach Szczęść Wam Boże!

PARAFIA ŚW. WŁADYSŁAWA
PRZY LONG AVE. I ROSCOE UL.

KS. WŁADYSŁAW J. ŻMIJA, Proboszcz

Z okazji Jubileuszu Związku Narodowego Polskiego składamy serdeczne gratulacje i życzymy kontynuowania dalej tej pięknej, a jakże pożytecznej i wzniosłej pracy, oby praca Wasza dała jak najobfitszy plon ku pożytkowi Polonii Amerykańskiej i Narodu Polskiego. Szczęść Wam Boże w dalszych poczynaniach!

PAR. NIEPOKALANEGO SERCA MARII

(w Dzielnicy Irving Park)
3834 N. SPAULDING AVENUE

NORBERT J. ZAWISTANOWICZ, Proboszcz
KS. HENRYK P. ROSZKOWSKI, Proboszcz Emeryt
Wraz z Asystentami:
KS. JEROME SIWEK — KS. KENNETH KIEPURA
Oraz SIOSTRA PATRYCJA ZUCIC

ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU,
który 100 lat wiernie służy Polonii składamy
najserdeczniejsze życzenia dalszego rozwoju i osiągnięcia
wielu sukcesów dla dobra Organizacji i całej Polonii.

Oby działalność Wasza była zawsze zgodna z duchem,
tradycjami i intencjami wielkich założycieli.

PARAFIA ŚW. PRYSCYLLI
ST. PRISCILLA PARISH

7007 W. ADDISON UL.

KS. A. J. HINTERBERGER, Proboszcz
oraz Księża Asystenci

Z okazji Stulecia Związku Narodowego Polskiego gratulujemy Wam dotychczasowych osiągnięć i sukcesów, a jednocześnie życzymy pomyślności w wykonaniu Waszych doniosłych zadań dla dobra nie tylko Z.N.P., lecz wszystkich rodaków w Stanach Zjednoczonych

PARAFIA NAJŚWIĘTSZEGO SERCA
PANA JEZUSA

4600 SOUTH HONORE ULICA

KS. ERNEST D. CIEMIEGA, Proboszcz
KS. MIECZYSLAW WASIEL, Proboszcz-Emeryt
KS. JACEK KULINSKI, O.F.M.

Aniela Cyburt

W Rocznice

*Witam Was wszystkich, goście mili
Którzyście się dzisiaj tu zgromadzili,
Ażebym uczcić Stulecie Związku.*

*O, bo ten Związek to jest niemały,
Posiada bowiem różne Wydziały,
Najpierw posiada Wydział Młodzieży,
Ten, do którego dziatwa należy.*

*Jak Wam wiadomo, przed wielu laty,
Jest założony Wydział Oświaty,
Co kształci młodzież, ochrania mowę.
Krzewi uczucia polskości zdrowe.
Za co uznanie mu się należy,
Że dopomaga biednej młodzieży.*

*I Wydział Wsparcia jest założony,
Pomaga biednym na wszystkie strony,
A że on nędzy biednych nie znosi,
Pomaga wszystkim, kto tylko prosi.*

*Jest założona Szkoła Związkowa,
Która swych uczniów dobrze wychowa,
Uczy tak wiedzy, jak i rzemiosła,
Ta instytucja wielka i wzniosła.*

*Więc zgromadzeni tu wszyscy razem,
Założycielom uderzmy czołem,
Którzy spełnili wielkie zadanie,
Spoczynek wieczny racz im dać Panie
Za ich staranie i wszelkie troski,
A nam niech żyje Związek Narodowy Polski!*

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA Z OKAZJI STULECIA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Sukcesów i Powodzenia w Realizacji Waszych Planów i Zamierzeń

w Latach Następnych Składa

PARAFIA ŚW. TEKLI

6725 W. Devon Ave.

Także:
MIECZYSLAW A. BEDNARZ, Proboszcz
Oraz Księża Asystenci:
KS. RALPH STRAND
Oraz Wszystkie Siostry Zakonne-Nauczycielki

Najserdeczniejsze Życzenia i Gratulacje w 100-ną Rocznicę Istnienia Związku Narodowego Polskiego

Oby ta piękna i szlachetna praca dalej się rozwijała dla dobra Polski, Polonii Amerykańskiej i Stanów Zjednoczonych, wydając jak najobfitsze plony i owoce. Wszelkiej pomyślności w każdym kierunku wysiłków w duchu katolickim i Bożym w następnych latach. **Szczęść Wam Boże!**
Zasyla

PARAFIA ŚW. KAZIMIERZA

2226 S. Whipple Ul.
KS. NORMAN CZAJKA, Proboszcz

KS. NORMAN CZAJKA, Proboszcz
KS. PRAŁAT TEODOR KACZOROWSKI, Proboszcz-Emeryt
Asystenci:
KS. ANTONI DUDEK, MS. KS. J. P. GARZA

Our Lady of Victory Parish

5212 W. Agatite Ave.

ZASYŁAMY NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA I GRATULACJE Z OKAZJI SETNEJ ROCZNICY ZAŁOŻENIA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Oby Wasze wszelkie poczynania były owiane Duchem Bożym, aby dalej ta piękna szlachetna i wzniosła praca kontynuowana dla dobra parafii i rozwoju organizacji, dla dobra Stanów Zjednoczonych Polski, całej Polonii Amerykańskiej. **Szczęść Wam Boże!**

KS. JOHN A. KUZINSKAS, Proboszcz
KS. PRAŁAT RAYMOND J. ZOČK, Proboszcz-Emeryt
Oraz Księża Asystenci

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA I GRATULACJE DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Z okazji 100 lat istnienia, dalszego pomyślnego rozwoju, owocnej i pozytywnej pracy dla Organizacji, Sprawy Polskiej, jak również całej Polonii. We wszelkich poczynaniach w dalszych latach niech Wam Pan Bóg błogosławi —

PARAFIA ŚW. HELENY

2315 West Augusta Boulevard
Także Życzenia Te Zasylają

Wszyscy Księża z Parafii Św. Heleny
KS. BOLESŁAW LISOWSKI, Proboszcz
KS. PRAŁAT STANISŁAW PIWOWAR, Proboszcz-Emeryt
Oraz Księża Wikarzy
KS. RICHARD JUNG KS. JÓZEF SZABELSKI
KS. JAN ZYWOLEWSKI

Zasylamy Najserdeczniejsze Życzenia z Okazji
100-lecia Istnienia Związku Narodowego Polskiego

Powodzenia w Waszej Pozytecznej i Wzniosłej Pracy, a w Realizacji
Waszych Planów i Zamiarów — Wielu Sukcesów

Szczęść Wam Boże w Latach Następnych

PARAFIA ŚW. BRUNONA

4761 SOUTH HARDING AVENUE

KS. EDMUND S. SZLANGA, Proboszcz
Oraz Księża Asystenci:
KS. NORMAN TRELA KS. EDWARD HARASIM
i KS. LUCIAN LUSZCZKI, Franciszkanin

NAJSERDECZNIEJSZE GRATULACJE I ŻYCZENIA DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA

Powodzenia i sukcesów w realizacji Waszych planów i zamierzeń dla
dobra sprawy polskiej, organizacji i całej Polonii.

We Wszystkich Poczynaniach Szczęść Wam Boże

Parafia Św. Michała Archaniola

8237 S. Shore Drive

KS. JÓZEF NOWAK, Proboszcz
Oraz Księża Asystenci
KS. JAKUB KACZOROWSKI KS. TOMASZ PAPROCKI
Oraz SIOSTRY NAUCZYCIELKI

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO Z OKAZJI 100-LECIA ISTNIENIA

Wszelkich łask Bożych w kontynuowaniu tej pięknej, a jakże wielce
pozytecznej i wzniosłej pracy, dalszego rozwoju; oby praca Wasza dała
jak najobfitszy plon ku pożytkowi Polonii Amerykańskiego i Narodu
Polskiego, Kościoła Katolickiego! **Szczęść Wam Boże** w dalszych
poczynaniach w latach następnych!

PARAFIA ŚW. TURYBIUSZA

5646 SOUTH KARLOV AVENUE

KS. PRAŁAT JÓZEF MROCZKOWSKI, Proboszcz

NAJSERDECZNIEJSZE GRATULACJE I ŻYCZENIA DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA

Szczęść Wam Boże w Waszej Wzniosłej i Godnej Pochwały Pracy
Dla Dobra Polonii i Organizacji

PARAFIA ŚW. JÓZEFA

4821 S. HERMITAGE AVE.

KS. RAYMOND S. BAŘŁOG, Proboszcz
KS. PRAŁAT JAN KOZIOL, Proboszcz Emeryt
KS. ALOJZY ZIELINSKI
KS. KAZIMIERZ CZAPLICKI, C.S.C.
i Diakon LEONARD KAY
Razem z Siostrami Felicjankami, Nauczycielkami

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO Z OKAZJI 100-LECIA ISTNIENIA

Wszelkich Łask Bożych w Waszej pięknej, a jakże wielce pożytecznej
i wzniosłej pracy, dalszego rozwoju; oby praca Wasza dała jak najobfitszy
plon ku pożytkowi Polonii Amerykańskiej i Narodu Polskiego, Kościoła
Katolickiego. **Szczęść Wam Boże** w dalszych poczynaniach w latach
następnych!

Zasyla

Parafia Św. Pankracego

4025 s. Sacramento Ave.

KS. WŁADYSŁAW STEFAŃSKI, Proboszcz
KS. ROBERT M. NIEĆ, Proboszcz-Emeryt
Wikary:
KS. HIERONIM BRZOZOWSKI
KS. ZYGMUNT NIEDZIELSKI, Rezydent

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO z Okazji 100-lecia

Wiele Szczęścią i Powodzenia we Wszelkich Poczynaniach Dla Dobra
Waszych Organizacji oraz Calej Polonii
Niech Błogogławieństwo Boże Towarzyszy Wam na Dalszej Drodze
Przewidzianej Przez Dawcę Świełlanej Przyszłości

PARAFIA NIEPOKALANEGO POCZĘCIA NAJSW. MARII PANNY

2944 E. 88-ma Ul. w South Chicago
KS. LESTER LEŚNIAK, Proboszcz KS. DAVID NOWICKI, Asystent

Najserdeczniejsze Życzenia i Zasłużone Gratulacje Dla ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO Z Okazji 100 Lat Istnienia

Sukcesów w kontynuacji Waszej wzniosłej i szlachetnej
pracy, dla dobra sprawy polskiej i Polonii Amerykańskiej.
SZCZĘŚĆ WAM BOŻE W WASZYCH POCZYNANIACH

PARAFIA ŚWIĘTYCH MŁODZIANKÓW

743 NORTH ARMOUR ULICA

KS. EDWARD PAJAK, Proboszcz
KS. KLAUDIUSZ KLARKOWSKI, Proboszcz-Emeryt
Oraz KS. ANTONI NOWAKOWSKI, Wikary

Z OKAZJI JUBILEUSZU 100 LAT PIĘKNEJ I WZNOSŁEJ PRACY ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Zasylamy
najserdeczniejsze życzenia i gratulacje

Życząc kontynuowania dalej tej pięknej i jakże wielce pożytecznej
i wzniosłej pracy, oby praca Wasza i wysiłki dały jak najobfitszy plon
i by były ku pożytkowi Boga, Polonii Chicagowskiej, Amerykańskiej
i Narodu Polskiego

PARAFIA ŚŚ. PIOTRA I PAWŁA

3745 S. PAULINA UL.

KS. JÓZEF F. MYTYCH, Proboszcz
KS. MICHAŁ KALCK, Asystent
i OJCIEC KS. PIOTR GACKI, Kapucyn

Z OKAZJI 100-LECIA ISTNIENIA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Najserdeczniejsze życzenia, powodzenia i sukcesów w Waszych poczynaniach, dalszego rozwoju i kontynuacji tej pięknej, a tak zubożnej pracy.
Oby Ona Wydała Jak Najobfitsze Plony — Zasyla

KS. EDWARD MAĆKOWIAK, Proboszcz Obsługujący Dwie Parafie w Harvey, Ill.:

PARAFIA ŚW. ZUZANNY 14935 Lincoln Ave.
AŚCENSION PARISH I 15234 Myrtle Ave.

Z Okazji Jubileuszu 100 Lat Istnienia ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Składamy gratulacje i najserdeczniejsze życzenia wielu sukcesów
w Waszej pracy, oby dała ona jak najlepsze wyniki i była ku pożytkowi
Organizacji i społeczności polonijnej.
Szczęść Wam Boże w Następnym Stuleciu

PARAFIA ŚW. JÓZEFATA

2311 N. Southport Ave.

KS. GERALD E. ROGALA, Proboszcz, oraz Asystent
KS. JAMES QUILAN

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Praca Wasza jest nie tylko godna najpełniejszej pochwały i uznania,
lecz jest ona pracą pełną poświęcenia. Dlatego składamy Wam gratulacje
i życzymy dalszej kontynuacji tego pięknego dzieła. We wszystkich
poczynaniach **Szczęść Wam Boże**

PARAFIA ŚW. ANNY

1814 SOUTH LEAVITT ULICA

KS. EDWARD DETLOFF, Proboszcz
Oraz Asystenci: Donald F. Nevins i Ks. Piotr Bojar

Z OKAZJI STULECIA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Najserdeczniejsze życzenia — wszelkiej pomyślności, wielu sukcesów i
pełnej realizacji Waszych planów dla dobra Organizacji, sprawy polskiej
i całej Polonii. Aby praca Wasza w latach następnego stulecia wydała
jak najlepsze i najobfitsze plony.

Szczęść Wam Boże w Waszych Wysiłkach

PARAFIA ŚW. BONIFACEGO

921 NORTH NOBLE ULICA

Księża z Parafii Św. Bonifacego

Przesyłamy Najserdeczniejsze Życzenia i Gratulacje Dla Związku
Narodowego Polskiego z Okazji 100 Rocznicy Istnienia w Drugim
Stuleciu Wszelkiej Pomyślności, w Następnym Latach Dalej Owocnej
Pracy, Aby Ona Wydała Jak Najpomyślniejsze wyniki, jak Najobfitszy
Plon i Przyczyniła się ku Pożytkowi i do Rozwoju Ojczyzny Naszej
oraz Organizacji. We Wszystkim **Szczęść Wam Boże.**

PARAFIA ŚW. STANISŁAW B. i M.

5352 W. BELDEN AVE. CHICAGO

KS. EUGENE C. SZAREK, C.R., Proboszcz
KS. GEORGE JENDRACH, C.R., Ojciec Przełożony
KS. EDWIN MICHAEL, C.R.
KS. ANDRZEJ JAGIELKA, C.R.
Resident: KS. WALTER BARRON, C.R.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Oby w tym prawdziwym duchu wiary Naszego Zbawiciela dalej
postępował. Niech Bóg błogosławi Wam we wszystkich Waszych
poczynaniach, zamiarach i staraniach życiowych, aby wydały plon i by
udzielił Wam wszelkich Łask Bożych w Drugim Stuleciu!

PARAFIA ŚW. STANISŁAWA B. i M.

14420 South McKinley Avenue w Posen, Illinois
— przesyłają —

KS. PRAŁAT BERNARD SOKOŁOWSKI, Proboszcz
KS. ALBIN J. CICIORA, Asystent

Z OKAZJI JUBILEUSZU ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO Składamy

NAJSERDECZNIEJSZE GRATULACJE I ŻYCZYM Y POWODZENIA
I SUKCESÓW W LATACH NASTĘPNEGO STULECIA

Parafia Świętego Jana Bosco

2250 N. McVicker Ave.

KS. SALVATORE OGNIBENE, Proboszcz
KS. PRAŁAT J. V. SUGRUE, Proboszcz-Emeryt
Asystenci:
KS. JOHN MULVITTILL KS. GARY MILLER

SKŁADAMY NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA Z OKAZJI JUBILEUSZU ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Wiele Pomyślności i Powodzenia w Realizacji
Waszych Planów i Zamierzeń —
Szczęść Wam Boże w Drugim Stuleciu

PARAFIA ŚW. FERDYNANDA

Przy Barry i Mason
KS. ROBERT H. McGLYNN, Proboszcz
KS. MICHAEL J. CRONIN, KS. ANTHONY J. ADDUCI, KS. JOSEPH COLETTI,
KS. STANLEY RATAJ, KS. JOSEPH LEE
Oraz Diakoni CARMEN CESARIO i ROBERT DEFLORE

Biuro: 5900 W. Barry Ave.

Z OKAZJI SETNEJ ROCZNICY ZAŁOŻENIA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Składamy gratulacje i życzymy Wam powodzenia i sukcesów w Waszej działalności w latach następnych. We Wszystkim Szczęść Wam Boże.

PARAFIA PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO

2609 CARMEN AVENUE

Ks. Sylwester M. Urbanek, Proboszcz
Ks. Bolesław Karpowicz, były Kapelan Pułkownik w Lotnictwie Stanów Zjednoczonych, na emeryturze i Ks. Jerry Andracki, C.R.

Parafia Najświętszej Marii Panny Nieustającej Pomocy

1039 West 32-ga Ulica

Przesyła GRATULACJE DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO Z OKAZJI STULECIA ISTNIENIA

Składamy wyrazy uznania i czci dla Waszych wysiłków i życzymy powodzenia w kontynuacji Waszej pięknej i wzniosłej pracy, zawsze mającej za cel dobro Organizacji i Polonii Amerykańskiej, dobro Kraju Naszych Ojców — Polski i Stanów Zjednoczonych.

Szczęść Wam Boże w Następnym Stuleciu

KS. PRAŁAT EDWARD J. SMAZA, Proboszcz
Ks. Ludwik Zake i Ks. Richard J. Klabbor

Jan Daszkiewicz

Sto Lat Temu w U.S.A.

Jak już wszystkim wiadomo, Związek Narodowy Polski obchodzi w tym roku 100-lecie swego istnienia. Piękny to wiek zasłużonej organizacji polonijnej! Nie żyją już na pewno synowie i wnuki pierwszych założycieli i pierwszych członków ZNP, ale sama organizacja trwa dalej ze znacznie większą liczbą członków. Tej liczby członków, bo ponad 300,000, zapewne nawet w najsmielszych marzeniach, nie przewidywali założyciele ZNP.

Obchodząc 100-lecie ZNP zaciekać być może niejednego, jakie wydarzenia w życiu USA towarzyszyły powstaniu ZNP w 1880 r. A były one — z tych najważniejszych — następujące:

Ludność w USA wynosiła 50,155,783.

Jak widzimy z obecnej statystyki, zaludnienie kraju w ciągu stulecia wzrosło ponad czterokrotnie. Oczywiście nie był to tylko przyrost naturalny, lecz przyczyniła się do tego wzmocniona imigracja z wielu krajów.

Prezydentem był wtedy Ulysses S. Grant, który w dniu 6-go maja uzyskał

nominaację na trzecią kadencję, mimo poważnej opozycji Republikanów.

Murzyni zyskali jeden z pierwszych przywilejów obywatelskich. W dniu 1-go marca 1880 r. Sąd Najwyższy USA uznał za niekonstytucyjne wykluczanie Murzynów z uczestniczenia w ławie przysięgłych. Warto nadmienić, że dopiero w roku 1868 przyznano murzynom prawo do obywatelstwa USA, ale nie wiele ponadto.

W kwietniu 1880 r. powstał w Chicago Krajowy Związek Farmerów, który później przyczynił się do powstania partii politycznej p.n. "Peoples' Party." Krajowy Związek Farmerów powstał z powodu dyskryminacji farmerów przez rząd USA.

Nie ma dziś chyba większego miasta w USA, gdzie by nie istniał choćby jeden sklep Woolwortha. Otóż właśnie w roku 1880 Frank W. Woolworth założył swój pierwszy 5-10 centowy sklep w Lancaster, Pa. Sklepy te prawie wszędzie zyskiwały duże powodzenie i już w roku 1911 Woolworth posiadał ponad 1,000 sklepów w całym kraju.

W dziedzinie wynalazków, Thomas A. Edison udoskonalił swoją żarówkę elektryczną. Odkrył mianowicie, że (ciąg dalszy na str. 20-ej)

Z Okazji 100-Lecia Istnienia

Związku Nar. Polskiego

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

Dla Organizacji i dla Calej Polonii, wydajnej pracy dla Jej dobra, dalszego rozwoju i sukcesów we wszelkich kierunkach w Waszych poczynaniach w następnym Stuleciu

FORT DEARBORN FEDERAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6842 W. Belmont
Chicago, Illinois 60634
Phone: AV 2-7040

GODZINY OTWARCIA: — Poniedziałek, Czwartek: 9 rano do 8 wieczorem
Wtorek, Piątek: 9 rano do 4 po południu,
Sobota: 9 rano do 1 po południu.
Zamknięte w środę.

Najlepsze Życzenia Pomyślności
i Sukcesów w Drugim Stuleciu Istnienia
Związku Narodowego Polskiego

— składa —

JEFFERSON STATE BANK

5301 W. Lawrence Ave., Chicago, IL. 60630 Tel. 777-4433

Godziny urzędowania:

Od poniedziałku do czwartku: 9:00 do 3:00 po poł.

Piątek: 9:00 do 3:00 po poł. i 5:00 do 8:00 wieczorem

Sobota: 9:00 do 12:30 po poł.

Podjazd do okienka od Milwaukee i Higgins:

7:00 rano do 7:00 wieczorem; Sobota 7:00 rano do 12:30 po poł

Drugie biuro:

4012 N. Pulaski Rd., Chicago, IL 60641 • Tel. 777-8500

Członek F.D.I.C. Ubezpieczony do \$100,000

Edwin Fifielski, przewodniczący Dyrekcji

GRUNWALD SAVINGS

SERVING CHICAGO SINCE 1913

8340 SO. KEDZIE

4363 SO. ARCHER

TEL. 778-8340

TEL. 376-4880

ZAŁOŻONY W 1912 ROKU

WYSOKIE DYWIDENDY
NA OSZCZĘDNOŚCIACH

PEOPLES *Federal* SAVINGS
OF CHICAGO
1618 W. 18th St. Blisko ASHLAND AVE.
Haymarket 1-5500 CHICAGO 8, ILL.
CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Z okazji 100-iej Roczniczy istnienia

Związku Narodowego Polskiego
serdeczne życzenia, dalszego powodzenia
dla organizacji i wszelkich sukcesów w
Waszych poczynaniach, Planach i Zamiarach
w następnym STULECIU

OFFICERS:

Walter A. Ropa, President
Hon. Matt Ropa, Treasurer
Colette C. Gekal, Secretary
Vito A. DiDominico, Vice-Pres

BOARD OF DIRECTORS:

Walter A. Ropa
Leonard P. Slotkowski
Martin Kubiak
Hon. Matt Ropa
Dr. Louis Zelazo
Edwin F. Kucik, Sr.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA DLA ZWIĄZKU
NARODOWEGO POLSKIEGO W SETNĄ ROCZNICĘ ISTNIENIA
oraz wiele pomyślności i osiągnięcia jak najlepszych sukcesów w
Waszych poczynaniach i zamiarach i dla Organizacji oraz Calej Polonii
w 2-gim Stuleciu

— zasyła —

POLSKA SPOŁKA

MIDWEST

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

3030 West Cermak Road Tel. 277-0606

Naprzeciw Kościoła Sw. Kazimierza
Chicago, Ill. 60623

Także w Bollingbrook Shopping Center
State Route 53 at Interstate 55

Bollingbrook, Ill. Tel. 739-3400

Każde Konto Ubezpieczone do \$100,000 Przez Agencję Federalną

Udzielamy Przyjacielskiej i Troskliwej Usługi w Zakresie
Oszczędności i Udzielania Pożyczek na Zakup Waszego Domu

PONAD 70 LAT W TEJ DZIELNICY

Na Waszych Usługach

ADWOKAT KAZIMIERZ R. WACHOWSKI, jest Prezesem

Adw. Kazimierz Wachowski, Prezes

Nasza instytucja finansowa istnieje już od 93 lat.

Przez ten okres nikt nie stracił ani jednego centa ze swoich oszczędności u nas ulokowanych. Nawet podczas depresji.

Hoynes Savings

AND LOAN ASSOCIATION
Milwaukee at Lawrence

4786 Milwaukee Ave.

Telefon AV 3-4100

Chicago, Ill. 60630

PIONEER DIVISIONS

4048 W. 26th St., Chicago

699 W. Dundee Rd., Wheeling

EARL C. WEBER, President

OTTO KOTER, Vice President and Treasurer

OBECNE ZASOBY Ponad \$150 Milionów, a Rezerwy ponad \$16 Milionów.
Wasze oszczędności są ubezpieczone do sumy \$100,000 przez Rząd Stanów Zjednoczonych.

Do wynajęcia skrzynki ogniotrwałe:

- 24 calowa ściana z betonu zbrojonego siatką ze stalowych prętów o sześciocalowych odstępach.
  - 6000 skrzynek ogniotrwałych — wszystkie wymiary, odpowiednio do Waszych osobistych potrzeb.
  - Drzwi i ramy ważą ponad 20 ton.
  - 24 godzinny system alarmowy ADT.
- GODZINY: Poniedziałki, Wtorki i Czwartki: 9 — 5
Piątki: 9 — 7:30
Soboty: 9 — 12

Zasyłamy

Z Okazji 100-Lecia Istnienia Związku Narodowego Polskiego
Bardzo Serdeczne Życzenia Doniosłych, Chwalebnych i Owocnych Poczynañ,
Dalszego Pomyślnego Rozwoju oraz Kontynuacji Pracy Tak Wzniosłej
i Szlachetnej Na Polu Humanitarnym, Społecznym, Narodowym i
Charytatywnym, w Następnym Stuleciu, Dla Związku Narodowego Polskiego
i Calej Polonii

W dowód uznania
dla dotychczasowej działalności
Związku Narodowego Polskiego
w ciągu minionych 100 lat

— składamy —

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
na następne Stulecie —

dalszej pracy uwieńczonej sukcesami,

na następne Stulecie — dalszej
pracy uwieńczonej sukcesami,
rozwijania i wzbogacania
Waszego dorobku oraz
wielu pięknych osiągnięć,
które przejdą do historii
Polonii

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th Ct.

CICERO — 60650

Ph. 656-6330

JOSEPH F. GRIBASKAS
Sekretarz Wykonawczy

GODZINY: — Poniedziałek 9—8; Wtorek,
Czwartek, Piątek 9—5; Sobota 9—1
Zamknięte w Środę.

Plan oszczędnościowy do Waszych potrzeb — St. Anthony posiada go!
Zarabiacie Pieniądże Teraz!

Czeki Dywidendowe wysyłane
kwartalnie przy kontaktach inwe-
stycyjnych (depozyty w pomna-
żanych \$100.00).

Zarobku na Planie Bonusowym.
Bieżąca Dywidenda składana.
(Depozyt w pomnażanych \$750.00)
Pytajcie o wszelkie szczegóły.

Najserdeczniejsze Życzenia
dla Związku Narodowego Polskiego
z okazji 100 lat istnienia
owocnych doniosłych i chwalebnych poczyniń, oraz kontynuowania tych
wzniosłych i szlachetnych idei i pracy przez następne STULECIE
W Waszych wszelkich planach i zamiarach
Szczęść Wam Boże!

— zaszyła —

DEMPSTER PLAZA STATE BANK

8720 Dempster ulica, Niles, Ill.
Richard Harczak, Prezes oraz Przewodniczący Dyrekcji
Tel. 298-3300

Z okazji 100-Letniej Roczniczy
założenia Związku Narodowego Polskiego
SERDECZNE GRATULACJE
i wyrazy uznania dla
zasług ZNP, oraz życzenia
dalszej owocnej pracy na
przyszłość z pożytkiem dla
organizacji, St. Zj. i Polonii
— zaszyła —

ECONOMY SAVINGS & LOAN ASSN.
2650 W. 51st Street 778-1234
5400 So. Kedzie Ave. 436-9800

POLSKA SPÓŁKA OSZCZĘDNOŚCIOWA
ZAŁOŻONA W 1891 ROKU
**PREFERRED SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION**

4800 S. Pulaski Rd. Tel. 376-3800
Obecnie Wypłaca Dywidendy Kwartalnie
Otwarte w poniedziałki, wtorki i czwartki od 9
rano do 5:30 po poł., w piątki od 9 rano do 8
wiecz.; soboty od 9 rano do 1 po poł. W
środe zamknięte.

Z okazji Jubileuszu Związku Narodowego Polskiego składamy gratulacje
i życzymy osiągnięcia wielu sukcesów w Waszej działalności dla dobra
Polonii w latach drugiego Stulecia.

Sto Lat Temu w U.S.A.

(Ciąg dalszy ze str. 19)
zwęglone włókno bawełny może świe-
cić ponad 40 godzin. Był to jednak
dopiero początek długiej drogi do
obecnie używanych żarówek, które
mogą świecić parę set godzin.

Od roku 1870 w ciągu 10 lat, posu-
nęła się nieco naprzód oświata w
kraju, bo w roku 1880 stwierdzono
spadek analfabetyzmu o 3%, choć
wciąż wynosił jeszcze 15% w skali
krajowej.

Ciągle popularny romans z dziejów
starożytnego Rzymu p.t. "Ben-Hur,"
napisany przez L. Wallace'a, został
po raz pierwszy wydany w 1880 r.
Powieść ta była kilka razy filmo-
wana i film ten dotąd cieszy się powo-
dzeniem w telewizji amerykańskiej.
Okazuje się, że raz po raz ujawnia-
na korupcja w administracji krajo-
wej, nie jest bynajmniej wynikiem
dzisiejszych "zepsutych czasów."

Właśnie w roku 1880 pisarz Henry
Adams wydał książkę p.t. "Demo-
kracja," w której napiętnował korup-
cję w administracji prezydenta Granta.
Bohaterka powieści Mr. Lightfoot
Lee zamyka powieść ucieczką do
Europy ze słowami: "W całym moim
doświadczeniu życiowym nie znalaz-
łem żadnego społeczeństwa z ele-
mentami takiej korupcji, jaka za-
istniała w Stanach Zjednoczonych".

Można chyba dodać, że gdyby pani
Lee dziś żyła, musiała by chyba jesz-
cze bardziej się utwierdzić w prze-
konaniu przy blisko 5-cio krotnie więk-
szym zaludnieniu USA. . . . Innymi
słowy — "nic nowego pod słońcem,"
bo ludzie od prawików rodzą się z
tymi samymi wadami! . . .

Kolebką "Salvation Army," była
Anglia. Ale właśnie w roku 1880 George
Railton i 7 kobiet z tej sekcji wyła-
dowały w USA i zapoczątkowały tu
swoją działalność. I cokolwiek można
powiedzieć o doktrynalnym charak-
terze tej sekcji, nie ulega kwestii, że
przyczyniła się ona w dużym stopniu
do ulżenia doli setkom tysięcy upo-
śledzonych ludzi.

Sto lat temu rozwój komunikacji
kolejowej był w pełnym rozwoju.
Tysiące ludzi znajdowało pracę przy

budowie torów kolejowych i obsłudze.

W roku 1880 było już 93,671 mil
torów kolejowych w USA i łączyły
one prawie wszystkie większe miasta
amerykańskie.

W roku 1880 powstała pierwsze elek-
rownia miejska w New Britain, Con.,
zbudowana przez Charles Newcomb'a.

W tym czasie została także wypu-
szczona na rynek pierwsza nożykowa
maszynka do golenia i pierwszy film
rolkowy do aparatów fotograficznych.

Obecna stolica Alaski Juneau, w
roku 1880 była jeszcze małą wioską.
Właśnie w tym czasie niejaki Joe
Juneau i Richard Harris, odkryli w
jej pobliżu pokłady złota — i od tej
chwili zaczęli tam napływać liczni
poszukiwacze fortuny. Kopalnie złota
zostały całkowicie zamknięte w roku
1944, ale w międzyczasie z małej
wioski zrobiło się dość duże miasto,
liczące obecnie około 65,000 mie-
szkańców.

W roku 1880 została otwarta pierw-
sza część Metropolitane Museum
Sztuki w Nowym Yorku. W tej chwili
jest to największe muzeum w USA,
posiadające obrazy i rzeźby wszyst-
kich szkół malarstwa Europy oraz
liczne antyki orientalne.

Wreszcie . . . kłóży przypuszczał,
że tak potrzebny dziś każdemu gospo-
darzowi domu produkt jak farba do
malowania mieszkań, po raz pierwszy
została wypuszczona na rynek w 1880 r.

Jej producentem był Sherwin Wil-
liam z Cleveland, Ohio. . . . Była ona
wtedy mniej doskonała niż obecnie,
ale też i o wiele tańsza. . . .

Oto takie fakty historyczne w życiu
tego kraju towarzyszyły powstaniu
ZNP. Lista ta na pewno nie jest pełna,
ale tyle uważał za stosowne do zano-
towania na ten rok autor książki p.t.
"The Encyclopedia of American Facts
and Dates" — Gordon Carruth. Książ-
ka ta obejmuje kolejno wszystkie lata
poczynając od roku 1599 do 1958.

Sen. Jacob Javitz Nie Dostanie Pieniędzy

Jak się okazuje, senator z Nowego
Yorku Jacob Javitz nie otrzyma pie-
niędzy od partii republikańskiej na
prowadzenie swej kampanii. Senator
Javitz przegrał w prawyborach tego
stanu i oficjalnym kandydatem partii
republikańskiej jest obecnie mało
znany Alfonse D'Amato.

Senator Javitz oświadczył, że mimo
przegranej w prawyborach będzie się
starał utrzymać pozycję senatora,
którą zajmował przez szereg lat, na-
wet, jeśli trzeba będzie występować
z ramienia pozycji liberalnej.

Zapisujcie Działwę Waszą
Do Wydziału
Małoletnich Z.N.P.

Najserdeczniejsze Życzenia Dla Związku Narodowego Polskiego
z Okazji Stulecia — Dalszego Rozwoju i Kontynuacji Waszej Pięknej
i Szlachetnej Pracy Dla Polonii

Zaszyła

POLSKA SPÓŁKA

FIRESIDE FEDERAL SAVINGS

And LOAN ASSOCIATION

5041 West 31st Street
Corner 31st and 50th Court
Townhall 3-0780
Bishop 2-4218

Najserdeczniejsze Życzenia
z Okazji 100-Lecia Istnienia
Związku Narodowego Polskiego
Wielkiego sukcesu we wszelkich
Waszych kierunkach pracy jak
najpełniejszych sukcesów
dla całej Polonii,
powodzenia we wszelkich
poczynaniach, staraniach i zamiarach
— zaszyła —

POLSKA SPÓŁKA OSZCZĘDNOŚCIOWA

COLUMBUS

Savings and Loan Association

2525 W. 47th Street, Chicago, Ill.

LA 3-4284

CHARLES J. KOZLOWSKI, Sekretarz i Urzędnik Zarządzający

Płacimy Wysokie Dywidendy

OSZCZĘDNOŚCI ZAASEKUROWANE DO \$100,000
PRZEZ FEDERAL SAVINGS & LOAN INSURANCE
CORPORATIONPŁACIMY NAJWYŻSZE DYWIDENDY
NA WSZYSTKICH OSZCZĘDNOŚCIACH
i CERTYFIKATACH

- Pożyczki na Domy
- Pożyczki Udziałowe
- Bezpłatne Parkowanie
- Gwiazdkowy Klub
- Oszczędzanie Poczta

Z OKAZJI 100-lecia ISTNIENIA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
Najserdeczniejsze życzenia dalszego rozwoju, sukcesów
i powodzenia w realizacji Waszych planów i zamierzeń
dla dobra Waszej i mojej Organizacji, Towarzystw, Klu-
bów, Grup i Parafii Polskich oraz całej Polonii.

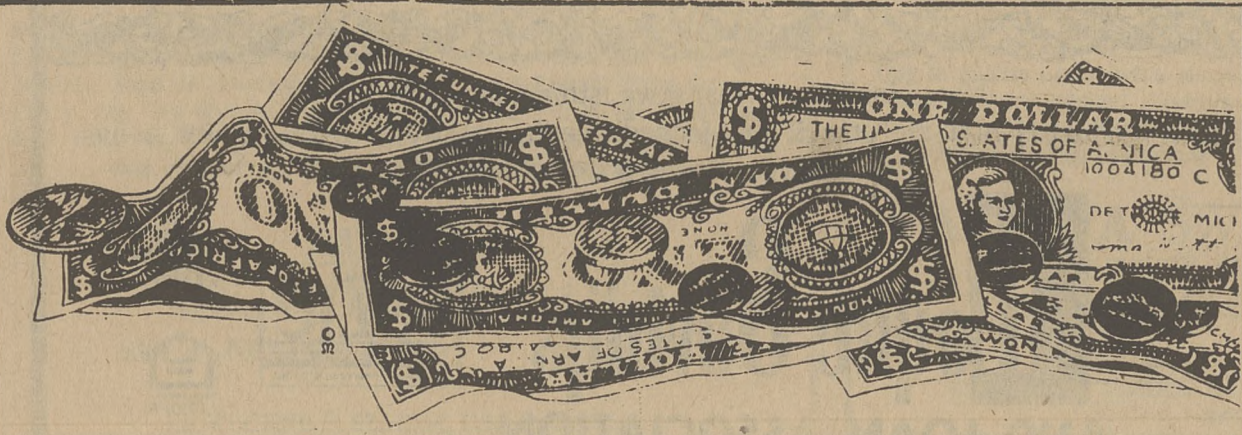

Przesyłają
Kierownicy, Dyrektorzy
i Pracownicy

PROSPECT FEDERAL Savings and Loan Assn.

Trzy Biura:

1715 W. 47th St. Tel. 523-3145
Chicago, IL 60609
6858 S. Pulaski Rd. Tel. 581-6500
Chicago, IL 60629
555 E. Butterfield Rd. Tel. 963-2700
Lombard, IL 60148

Save For Your Future

With Us

Cash on Hand for You

Anytime You Need It

For You or Your Family

UNION FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

3430 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

Tel. 523-2800

Z OKAZJI 100 LAT ISTNIENIA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO

Pragniemy Przesłać Najserdeczniejsze Życzenia Dal-
szego Pomyślnego Rozwoju oraz Kontynuacji Pracy
Tak Bardzo Wzniosłej i Szlachetnej Na Polu Huma-
nitarnym, Społecznym, Narodowym i w Wielu
Kierunkach w Waszych Poczynaniach Dla Dobra
Sprawy Polskiej i Całej Polonii w Dalszych Planach
Szczęść Wam Boże w Następnym Latach 2-go Stulecia.

LINCOLN MALL SHOPPING CENTER

4647 W. Lincoln Hwy.
Matteson, Ill.

Tel. 747-4100

i

COUNTRYSIDE MALL

1214 W. Northwest Highway
Palatine, Ill.

Tel. 991-4800

MEADOWBROOK SHOPPING CENTER

2121 W. 63rd Street
Downers Grove, Ill.

Tel. 964-8400

GODZINY: poniedziałek — wtorek, 9 rano do 5 po poł.; środa zamknięte; czwartek,
9 rano do 5 po poł.; piątek, 9 rano do 8 wiecz.; sobota, 9 rano do 1:00 po południu.

Czarter Federalny — Opieka Federalna

"Friends for
your Future"
OPEN 59 HOURS A WEEK TO SERVE YOU

FIDELITY
FEDERAL
SAVINGS
& LOAN ASSN'
OF CHICAGO
Stanley M. Berntson
President
Member F.S.L.I.C.

MAIN OFFICE
5455 W. Belmont Ave.
Chicago, IL. 60641
Tel. 736-3000

BRANCH OFFICE
6360 W. Higgins Ave.
Chicago, IL. 60630
Tel. 792-2150

BRANCH OFFICE
Grand Plaza
Shopping Mall
10227 W. Grand Ave.
Franklin Park, IL. 60131
Tel. 455-8370

Najserdeczniejsze Życzenia
i Gratulacje Dla Związku
Narodowego Polskiego
z Okazji 100-Lecia Istnienia

dalszych doniosłych, poczyniń, a
w następnych latach dalszej
owocnej pracy dla dobra całej
Polonii, życząc kontynuowania
dalej tej pięknej, a jakże wielce
pożytecznej i wzniosłej pracy oby
praca Wasza i wysiłki dały jak
najobfitszy plon i były ku pożytkowi
Waszej organizacji oraz
całej Polonii 2-gim Stuleciu.

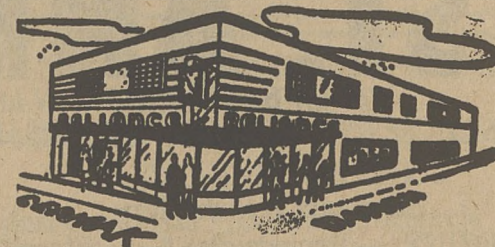
Najserdeczniejsze życzenia dla Związku Narodowego Polskiego z okazji 100-lecia Istnienia dalszego rozwoju
i wielu sukcesów w pracy dla dobra Polonii i sprawy polskiej
— składa —

RELIANCE FEDERAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

2000 West
Cermak Road
Tel. FR 6-4600

FILIE:

1300 East Irving Park Rd., Streamwood, Ill.
Tel. 289-6000

1657 Bloomingdale Road, Glendale Heights, Ill.
Tel. 690-8600

EDWARD W. ROSS, President

Możecie Liczyć Na Najlepsze Zwroty Od Waszych Oszczędności.
Pieniądze złożone do 10-go każdego miesiąca zarabiają od 1-go w miesiącu.
Zarobki są wypłacane kwartalnie.

LUB ZARABIAJCIE NAWET WIECEJ NA CERTYFIKATACH
OSZCZĘDNOŚCIOWYCH.

Serdeczne życzenia Związkowi Narodowemu Polskiemu
z okazji STULETNIEGO JUBILEUSZU

— zasyła —

OKRĘG XIII Z.N.P.

wraz z przynależnymi Gminami i Grupami
oraz

WYDZIAŁ KOBIET OKRĘGU XIII Z.N.P.

Zarząd Okręgu 13 ZNP

JÓZEF SIKORA, Komisarz
KAZIMIERA PYTEL, Komisarz
STANISŁAW SCIBŁO, Skarbnik
TADEUSZ PYRCHLA, Marszałek
DR. EDWARD C. ROZĄNSKI, Sekretarz

Zarząd Kobiet Okręgu 13 ZNP

KAZIMIERA PYTEL, Komisarz
ZOFIA BUCZKOWSKA, Hon. Komisarz
IRENA SZCZECHE, Wiceprezeska
ELEONORA TRAGARZ, Sekretarka
MARTA FILAR, Kasjerka

CONGRATULATIONS AND BEST WISHES TO THE
POLISH NATIONAL ALLIANCE
ON THEIR CENTENNIAL JUBILEE FROM THE
OFFICERS AND MEMBERS OF THE
SONS OF LIBERTY

LODGE 694, P.N.A.

Peter Marud, President

Sophie Johnson, Vice President

Teofil Dufurat, Vice President

Jozefa Ciesla, Rec. Sec'y.

Alexandra Brzezinski, Fin. Sec'y.

Helen Brzezinski, Treasurer

Henry Kowalski, Sgt. at Arms

Matthew Nowak, Standard Bearer

Rev. Stanley Staniszewski, Chaplain

Gratulacje dla Związku Narodowego Polskiego
z okazji Jubileuszu
oraz najserdeczniejsze życzenia — osiągnięcia
wielu sukcesów w dalszej pracy w drugim Stuleciu
— zasyła —

CHICAGO SOCIETY GRUPA 1450 ZNP

ZARZĄD:

EDMUND A. NOWAK JR., President
STANLEY W. SAWA, Vice President
DONALD B. IZBAN, Vice President
ARTHUR T. SIEMION, Recording Secretary
RICHARD W. CIESLA, Financial Secretary
EDWARD V. OLSZANSKI, Treasurer

Szczere życzenia owocnej pracy i dalszego
rozwoju z okazji 100 Lat Istnienia Z.N.P.

— składa —

GMINA 3 ZNP

Zarząd:

PIOTR MARUD, Prezes
WACŁAW DOKTORSKI, Wiceprezes
LORETTA CHABAŁOWSKA, Wiceprezeska
WANDA WĘGLARZ, Sekr. Prot.
FRANCISZEK J. SPULA, Skarbnik
JÓZEF HERCIK, Sekr. Fin.
JAN ZIENTARA, Marszałek

Osiągnięcia wielu sukcesów w następnym Stuleciu

— życzy —

GRUPA 3235 ZNP, IM. JANA PAWŁA II — 1978

Zarząd Grupy:

Les Woźniak, Prezes

Maria Banach, Wiceprezes

Emil Czuba, Wiceprezes

John Krzyżanowski, Sekr. Finans.

Alicja Malawska, Sekr. Prot.

Stanley Piasecki, Skarbnik

Wojciech Czajkowski, Oficer Por.

Najserdeczniejsze życzenia
z okazji Jubileuszu Związku Narodowego Polskiego
— składa —

TOW. GIEWONT GRUPA 2514 ZNP

Bonawentura Migala, Prezes

Kazimiera Pytel, Wiceprezeska

Franciszek Kwaśnica, W-Prezes

Zofia Buczkowska, Sekr. Finans.

Zofia Lewandowska, Sekr. Prot.

Stanisława Kaldus, Skarbnik

Józef Kaldus, Marszałek

Z okazji STULETNIJ ROKNICZY istnienia
Związku Narodowego Polskiego najserdeczniejsze życzenia
— zasyła —

Tow. TYSIĄC WALECZNYCH GRUPA 877 ZNP

Tadeusz Wojnar, Prezes

Anna Kopeć, Wiceprezeska

Jan Kopeć, Wiceprezes

Mieczysław Podraza, Sekr. Finans.

Stanisława Krukar, Sekr. Prot.

Feliks Rembialsowski, Skarbnik

Stanisław Pilarski, Marszałek

RADA GOSPODARCZA: Tadeusz Bocoń

Tow. MIŁOŚĆ OJCZYZNY GRUPA 1792 ZNP

— składa —

serdeczne życzenia z okazji setnej rocznicy
założenia Związku, sukcesów i dalszego rozwoju

Louis Zak, Prezes

Eugenia Święton, Wiceprezeska

Józef Czeczynski, Wiceprezes

Maria Ogarek, Sekr. Prot.

Alex Pestrak, Sekr. Finans.

Marta Filar, Kasjerka

Czesław Święton, Marszałek

Z okazji Stulecia serdeczne życzenia owocnej pracy dla dobra
Związku Narodowego Polskiego i całej Polonii
— zasyła —

TOW. NADWIŚLAŃSKIE GRUPA 759 Z.N.P.

ADMINISTRACJA:

Jan Jurek, Sr., Prezes

Jan Jurek, Jr., Wiceprezes

Ann J. Halvorsen, Sekr. Fin.

Jan Pepsnik, Opiekun Chorych

Rewizja Ksiąg: Jan Jurek, Jr.

Wanda Moskal, Wiceprezeska

Stanisław Wodka, Sekr. Prot.

Pamela Komorowski, Skarbnik

Józef Czuj, Choraży

Stanley Gajos Richard Jurek

Gratulacje
i serdecznego życzenia
— zasyła —

Tow. Skarb Polski GRUPA 1215 ZNP

E. Wieja, Prezes

G. Polinski, Sekr. in.

J. Kalinowski, Sekr. Prot.

NAJLEPSZE ŻYCZENIA
z okazji 100-LECIA ZNP

— składa —

TOW. ELDORADO GRUPA 2404 ZNP

Z. Jankowiak B. Helkowska
Prezes Sekr.

Najlepsze życzenia
z okazji Jubileuszu
— składa —

GRUPA 3114 ZNP

Maria Galinska, Prezes
Dorothy Klimek, Sekretarz

Z okazji 100-LETNIEJ ROCZNICY
Serdeczne gratulacje i wyrazy uznania zasług ZNP

— składa —

Adela Ćwik Bronisława Helkowska

b. Komisarz Okręgu 13 ZNP

b. Dyrektorka

GRATULACJE I SERDECZNE ŻYCZENIA
ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU
Z OKAZJI 100-ej ROCZNICY
— zasyła —

TOW. JEFFERSON PARK GRUPA 850 ZNP

Za Zarząd: S. Surówka, Prezes T. Panek, Sekr. Fin.

CZĘŚĆ I UZNANIE DLA
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO
NAJWIEKSZEJ W ŚWIECIE POLSKIEJ ORGANIZACJI BRATNIEJ
POMOCY Z OKAZJI SETNEJ ROCZNICY SKŁADA

GMINA 91 — P.N.A.

Aleks Pestrak, Prezes
Eugenia Święton, Wice-Prez.
Mieczysław Podraza, Skarb.

Tadeusz Panke, Wice-Prezes
Stanisława Kaldus, Sekr. Prot.
Józef Kaldus, Marszałek

Serdeczne Życzenia na 100-lecie — owocnej pracy dla dobra
Związku Narodowego Polskiego i całej Polonii
— zasyła —

GMINA 75 Z.N.P.

ADMINISTRACJA:

Stanley Sciblo, Prezes

Stanley Bogobowicz, Wiceprezes

Pamela Komorowski, Sekr. Fin.

Jan Pudowski, Marszałek

Rewizja Ksiąg: Jerome Serak, Ann J. Halvorsen, John Brzezinski

Zofia Ligeza, Wiceprezeska

Jan Plaszewski, Sekr. Prot.

Eugeniusz Barwicki, Skarbnik

Najserdeczniejsze życzenia
sukcesów i powodzenia w pracy dla dobra Organizacji i Polonii
— składa —

TOW. WOLNA POLSKA, GRUPA 1533 ZNP

Albert Folak, Prezes

Frank Dmuchowski, Sekr. Finans.

Sandra Folak, Sekr. Prot.

Najlepsze i najserdeczniejsze życzenia
z okazji Jubileuszu Związku Narodowego Polskiego
— składa —

TOW. WOLNOŚĆ, GRUPA 1776 ZNP

Stanley Bogobowicz, Prezes

Lidia Szawrowski, Wiceprezes

Jan Pudowski, Wiceprezes

Stanley Pacocha, Sekr. Prot.

Jerome Serak, Sekr. Finans.

Andrzej Szwrowski, Kasjer

Marian Podsiadły, Marszałek

Najserdeczniejsze życzenia z okazji Jubileuszu
— składa —

TOW. TADEUSZA KOŚCIUSZKI GRUPA 843 ZNP

NAJWYŻSZA CZĘŚĆ I UZNANIE DLA ORGANIZATORÓW
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO,
w SETNĄ ROCZNICĘ ISTNIENIA

GMINA 41 Z.N.P.

ALOJZY A. MAZEWSKI, Honorowy Prezes

Czesław M. Koscielak, Prezes

Helena M. Sterminska, Sekretarka

oraz

Towarzystwo Wolność Ludu Grupa 2742 ZNP

Najserdeczniejsze życzenia dla Związku Narodowego Polskiego
z okazji Stulecia — wielu sukcesów i osiągnięć w Waszej pożytecznej
i szlachetnej działalności dla dobra Organizacji i Polonii
— składa —

Zarząd i Dyrekcja

WEST-TOWN SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

4852 W. 30th St. Cicero, IL.

Tel. Townhall 3-4848

W roku 1972 nasza Spółka obchodziła 50-lecie swego istnienia
oraz grzeczne świadczenia usług.

Najserdeczniejsze Życzenia Dla Związku Narodowego Polskiego
z Okazji Setnej Roczniczy Istnienia
Rozwoju i Sukcesów We Wszelkich Poczynaniach Dla Dobra Organizacji
Całej Polonii i Stanów Zjednoczonych
— zasyła —

PEERLESS FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4930 N. MILWAUKEE AVE.

TEL. 777-5200

Wraz z Filiami w Chicago i na Przedmieściach
7759 N. Milwaukee Ave. 6135 N. Northwest Hwy.
9343 W. Irving Park Road 3312 W. Bryn Mawr.
1 West Devon Ave.

Start an Insured Savings Account, all accounts insured to
\$100,000
TIMOTHY SHEEHAN, SR., President

Tow. Przyjaciół Zabytków Krakowa Wydaje Naklejkę Samochodową

Organizacja Narodów Zjednoczonych zmierzając do ochrony cennych zabytków na świecie powołała Komitet Dziedzictwa Światowego, który na liście 12 światowych zabytków kultury i przyrody wymienia centrum historyczne Krakowa.

Na ten temat pisał już niejednokrotnie "Dziennik Związkowy" i pisma wychodzące w Polsce.

Kraków należy do wszystkich pokoleń Polaków rozsianych na całym świecie. Dzieje tego miasta są pisane męstwem i pracą naszych przodków. Związanych jest z nim wiele słynnych postaci, wśród nich najbardziej chyba znane w Stanach Zjednoczonych nazwiska: Mikołaja Kopernika, Tadeusza Kościuszki, Heleny Modrzejewskiej i papieża Jana Pawła II.

Aby uatrakcyjnić akcję pomocy materialnej zabytkom grodu podwalejskiego straniem Towarzystwa Przyjaciół Zabytków Krakowa zostanie wydana naklejka samochodowa (auto sticker) w pięciu kolorach, z herbem Krakowa i napisem "Friends of Kraków". Projekt, którego autorem jest mgr Józef Sulma, wraz z bliższymi szczegółami zostanie zaprezentowany czytelnikom za parę tygodni, po wydrukowaniu naklejki.

Liczymy bardzo, że wszystkie po-

lne organizacje, towarzystwa i kluby, jak również niezrzeszona Polonia udzieli nam swojego niezawodnego poparcia w rozpowszechnianiu naszej naklejki, a tym samym w naszej akcji ratowania najcenniejszych zabytków naszego narodu.

Zarząd Towarzystwa Przyjaciół
Zabytków Krakowa

Warszawski Wrzesień

Wieloletnią tradycję mają wrześniowe warszawskie imprezy plastyczne. Poprzednio odbywały się one co dwa lata wymienne: raz był to Festiwal Sztuk Pięknych, a raz cykl wystaw "Warszawa w sztuce."

W ciągu tegorocznego września w stolicy organizowanych jest wiele imprez plastycznych.

Wystawa plastyków okręgu warszawskiego otwarta została w "Zachęcie." Gromadzi ona ponad 3 tys. prac ośmiuset autorów: malarzy, rzeźbiarzy i grafików. Do udziału zaproszeni zostali warszawscy artyści wszystkich generacji i orientacji artystycznych; prezentują oni od jednej do czterech prac. Ekspozycja jest daleka od statyczności, jej układ jest wielowymiarowy, przestrzenny, o cechach spektaklu wizualnego.

Z okazji 100-ej Roczniczy istnienia Związku Narodowego Polskiego ślemy najserdeczniejsze życzenia i gratulacje Związkowi Narodowemu Polskiemu, oraz składamy wyrazy uznania za pielegnowanie polskich tradycji, oraz życzymy sukcesów i powodzenia w dalszej pracy dla dobra organizacji i całej Polonii w następnym STULECIU.

— zasyła —

Alliance Savings & Loan Association

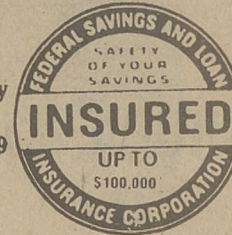
The Most Trusted Name For Your Money

5359 W. Fullerton Ave., Chicago, IL 60639
Tel. BE 7-5300

8303 W. Higgins Rd., Chicago, IL 60631
Tel. 693-3400

4740 W. 95th St., Oak Lawn, IL 60453
Colonial Savings, a division of Alliance Savings

111th St. and Southwest Highway, Palos Hills, IL 60465
Colonial Savings, a division of Alliance Savings

Zasyłamy NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA DLA ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO Z OKAZJI 100 lat istnienia

Dalszego Rozwoju oraz Dalszej Owocnej i Pożytecznej Pracy
Dla Dobra Sprawy Polskiej oraz Wszelkiego Powodzenia
w Dalszych Poczynaniach — "Szczęść Wam Boże"

PIONEER BANK & TRUST COMPANY/4000 W. NORTH AVE., CHICAGO, IL 60639
MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORP. • PHONE 312/772-8600

Najserdeczniejsze życzenia dla Związku Narodowego Polskiego
z okazji 100-lecia istnienia. Wszelkich owocnych poczyn., dalszej
wydajnej pracy dla dobra organizacji i Stanów Zjednoczonych
w następnym STULECIU
— zasyła —

WASHINGTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

Na Kontach Inwestycyjnych
Na Certyfikatach —

Placimy Najwyższe Dywidendy.

7 3/4 % w Myśl Prawa

Po więcej informacji prosimy telefonować do biura
2869 Archer Avenue Tel. 254-3422 Chicago, Ill. 60608

Udzielamy pożyczek na dogodnych warunkach na zakup
domów, jak również dla dokonania reperacji
i unowocześnienia Waszego domu
Michał Oleszkowicz, Hon. Przewodn. Dyrekcji Emil S. Gembara, Prezes
Dajemy za darmo podarunki przy otwarciu nowego konta

Roman Kolpacki
Komisarz Okręgu XII ZNP
Feliks Menclewicz,
sekretarz

Kazimierz Jasinski, skarbnik
Józef Badon, Franciszek Goryl,
marszałkowie

**Z OKAZJI SETNEJ ROCZNICY Z.N.P.
GRATULACJE i SERDECZNE ŻYCZENIA
WSZELKIEJ POMYŚLNOŚCI
W NASTĘPNYCH LATACH**

— składa —

Okręg XII Z.N.P.

oraz

**Wydział Kobiet Okręgu XII Z.N.P.
Wraz z Przynależnymi
Gminami i Grupami**

HONOROWE DYREKTORKI:

Katarzyna Dines

Melania Winiecka

Genowefa Wesołowska
Prezeska Wydziału Kobiet
Okręgu XII ZNP
Genowefa Gajda, Wiceprez.
Olga Bożek, sekretarka
Weronika Badon, Skarb.
Anna Kokoszka, Koresp.

Koncerty Prof. Rączkowskiego

W okresie wakacyjnym koncertował w świątyniach na północy Polski prof. Feliks Rączkowski, znany wirtuoz muzyki organowej z Warszawy. Pierwszy jego występ odbył się w

kościółce Najśw. Serca Pana Jezusa w Gdyni z okazji oddania do użytku nowych, 102-głosowych organów zbudowanych przez firmę Kamińskich i budowniczego miejscowego kościoła ks. prał. dr Hilarego Jastaka. Odtąd w świątyni tej odbywać się będą koncerty organowe w wykonaniu znanych polskich muzyków.

Prof. Rączkowski koncertował ponadto w kościele ewangelickim w Giżycku, inaugurując Giżyckie Koncerty Organowe, dał koncert w kościele we Władysławowie w ramach cyklu Letnich Koncertów Helskich.

Gratulacje
z okazji Stulecia
Związku Narodowego Polskiego

— składa —

GMINA 23 ZNP

Felix Menclewicz, Prezes
Jan Grabowski, Sekretarz

**Serdeczne gratulacje całemu Związkowi
z okazji Stulecia i życzenia dalszego powodzenia
na następne "Sto Lat"**

Zarząd i członkowie

**TOWARZYSTWA WIERNOŚĆ
2927 Z.N.P.**

Melania Winiecka, Prezeska	Zdzisława Ogiela, Skarbniczka
Henryk Kosinski, Wice-Prezes	Stanisław Walczak, Radny
Genowefa Waligóra, Sekr. Fin.	Aleksandra Dziadoń, Marszałkini
Marjanna Pawlikowska, Sekr. Prot.	Stanisław Glazer, Odźwierny

Gratulacje za dotychczasowe osiągnięcia
i dużo powodzenia w pracy w drugim Stuleciu

TOW. CÓRY WOLNOŚCI GRUPA 2448 Z.N.P.

Katarzyna Modzelewska, Prezeska	
Bronisława Thompson, Wice-Prez.	Helena Nemec, Skarbniczka
Irena Jaworska, Sekr. Prot.	Stanisława Poznanska, Rada Gosp.
Zofia Dusik, Sekr. Finans.	Anna Marszałek, Marszałkinni

Najserdeczniejsze życzenia
z okazji 100 LAT ISTNIENIA Z.N.P.
— składa —

TOW. MARI KONOPNICKIEJ

GRUPA 2263 ZNP

Za Zarząd: Franciszka Szerlak, Prez.

**TOW. WOLNOŚĆ LUDU POLSKIEGO
GRUPA 2246 ZNP**

— życzy —

**STO LAT, STO LAT, STO LAT!
ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU**

Jan Podkowski, Prezes	
Joz. Kurzeja, Wiceprezes	Stella Pogwist, Sekr. fin.
Eugene A. Gralik, Sekr. Prot.	Tony Schiavo, Kasjer
Mary Jeziora i Helena Pigula, Radey	

Gratulacje Związkowi Narodowemu Polskiemu
z okazji Setnej Rocznicy Założenia — Składa —

GRUPA 1534 ZNP

Kazimierz Królikowski, Prezes
Jan Ogrodny, Sekr. Finans.

Najserdeczniejsze gratulacje i życzenia dalszej owocnej
pracy z okazji Stulecia Związku Narodowego Polskiego
— składa —

**TOW. KOPIEC PIŁSUDSKIEGO
GRUPA 1972 ZNP**

Wraz z Całym Zarządem

Mieczysław Nowotarski, Prezes	Andrzej Sławinski, Sekr. Prot.
Józef Bulanda, Wiceprezes	Jan Bobek, Kasjer
Olga Malanowski, Wiceprezeska	Jan Cisek, Rada Gospod.
Tadeusz Radosz, Sekr. Finans.	Henryk Bućcko, Odźwierny
Opiekunowie Kasy: Józef Bulanda, Jan Korzeniowski, Helena Pasternak	

Najserdeczniejsze życzenia
dla Związku Narodowego Polskiego z okazji Jubileuszu
powodzenia i wielu sukcesów w następnym Stuleciu
— przesyła —

GRUPA 887 Z.N.P.

Zarząd:

Józef Witkowski, Prezes	Lucjan Berlin, Sekretarz
Jan Zaremba, Wice-Prezes	Helena Harrison, Marszałkini
Antonina Hejnar, Wice-Prezeska	Loretta Kludzinski, Odźwierny
Walentyna Borucka, Sekr. Fin.	Sylvia Bartelman, Chorażyni
Jan Grabowski, Skarbnik	Joan Anast, Chorażyni

**Z OKAZJI STULECIA,
CZĘŚĆ I UZNANIE ZAŁOŻYCIELOM:
DALSZEGO ROZWOJU ŻYCZY:**

**ZARZĄD TOW. CICERO SOCIETY
Grupa 825 Z.N.P.**

ADAM TOMASZKIEWICZ, Prezes
L. C. POPRAWSKI, Wice-Prezes
MARJA CHOCHOLA, Wice-Prezeska
MARJA WITCZAK, Sekr. Prot.
TADEUSZ JADACH, Sekr. Fin.
KAZIMIERZ STASZAK, Asystent Sekretarza
JÓZEF JABLONSKI, Skarbnik
JÓZEF CALKA, Marszałek

GMINA 139 Z.N.P.

— życzy —

WIELE NASTĘPNYCH STU LAT ROZWOJU I POWODZENIA

Genowefa Wesołowska, Prez.
Olga Bożek, Sekretarka
Margie Schwartz, Wice-Prez.
Eugeniusz A. Gralik, Kasjer

CONGRATULATIONS AND GOD'S BLESSING
IN THE SECOND CENTENNIAL

WILLIAM DIENES

and

CATHERINE DIENES

Director 1951 — 1971

BEST WISHES ON A CENTURY OF GREAT WORK

COUNCIL 34 PNA

OFFICERS:

Frank Kabat, President

Catherine Dienes, Vice-Pres.

Gene Kupiec, Vice-pres.

Ceil Dabrowski, Fin. Sec'y.

Stanley Wodka, Rec. Sec'y.

Najserdeczniejsze życzenia
z okazji Stulecia Związku Narodowego Polskiego
— składa —

GMINA 39 Z.N.P.

Frank Goryl, Prezes

Melania Winiecka, Wiceprezeska

Władysław Krzysztofki, W-prez

Helen Marzec, Sekr. Gm.

Andrzej Koziel, Kasjer

Stefan Matusik, Marszałek

Władysław Tokarz, Podmarszałek

Najgłębszą cześć i uznanie Z.N.P. za jego 100 letnią pracę oraz dalszego
rozwoju na chlubę Polonii Amerykańskiej i Ojczyzny

— życzy —

**TOWARZYSTWO JEDNOŚĆ
GRUPA 77 Z.N.P.**

Władysław Spadłowski, Prezes
Dr. Witold Siwadłowski, Frederick Grzyb i Helena Labno, Wice-Prezesi
Doris Kowalski, Sekr. Prot.
Ignacy Bugajski, Sekr. Fin.
Michał Kowalski, Skarbnik
Ludwik Drozd, Marszałek
Kazimierz Hostynski, Stefan Kierzkowski i Ludwik Drozd, Dyrektorzy

Najlepsze
życzenia

— składa —

**GRUPA 433
ZNP**

Streator, IL.

Najlepsze życzenia

od

Zarządu i Członków

**TOW. ŚW. JÓZEFA
GRUPA 764 ZNP**

Harvey, IL.

Z okazji pięknej uroczystości 100 lecia Z.N.P. najlepsze życzenia

— składa —

GMINA 87 Z.N.P.

Zarząd i Delegaci Gminy 87 Z.N.P.

Prezes — Michał Latka

Gratulacje i najlepsze życzenia z okazji Jubileuszu
składa Związkowi Narodowemu Polskiemu

GRUPA 94 ZNP

Sędzia Frank Sulewski, Prezes
Konstanty Henzinski, Wiceprezes
F. V. Menclewicz, Sekr. Prot. i Kas.
Jadwiga Freszko, Sekr. Finans.
Antoni Biskupski, Radny
Robert Wilinski, Radny
Stefan Kochanowicz, Marszałek
Józef Januchowski, Choraży

**Best Wishes From
COUNCIL 125 P.N.A.**

Harvey, IL.

Bill Wachel, President

Fran Pala, Sec'y.

K. Spindler, Treas.

Ed. Kempa, Vice-Pres.

Julie Przybyła, Vice-Pres.

Związkowi Narodowemu Polskiemu
z okazji 100-ej Rocznicy
najlepsze życzenia przesyła

TOW. BIAŁEGO ORLA PIASTÓW GRUPA 2727 ZNP

F. Goryl, Prezes

S. Matusik, Sekr. Prot.

Gratulacje dla Związku Narodowego Polskiego
z okazji Stulecia

— zasyła —

GMINA NR. 80 ZNP

Z okazji Stulecia Z.N.P. Związkowcom i Związkowczyniom

— składa —

najserdeczniejsze życzenia

**GENOWEFA WESOŁOWSKA — Komisarz Okręgu XII ZNP
wraz z mężem ZYGMUNDEM i córką BARBARĄ**

Z okazji Stulecia Związku Narodowego Polskiego

**TOWARZYSTWO WISŁA
GRUPA 1919 ZNP**

składa serdeczne życzenia Zarządowi oraz całej Polonii

Stanisław Piekarczyk, Prezes	Roman Kolpacki, Sekr. Finans.
August Juryta, Wiceprezes	Czesława Wolfe, Sekr. Prot.
Zofia Piekarczyk, Wiceprezeska	Władysław Piekarczyk, Kasjer
Rada Gospodarcza: Leon Kozłowski, Frank Piekarczyk, i Alex Anaszkiewicz	

Gratulacje i najserdeczniejsze życzenia
z okazji Jubileuszu Z.N.P.

wiele sukcesów i pomyślności w następnym stuleciu

— składa —

Gmina 79 Z.N.P.

Wraz z Grupami Przynależnymi

Do Gminy 79:

ZARZĄD GMINY:

Frank Buczek, Hon. Prezes

Adam Kaczynski, Prezes

Kazimiera Stasiak, Wiceprezeska

Henryk Gajda, Wiceprezes

Helena Mikołajczyk, Sekretarka

Adam Bednarz, Sekr. Finan.

Dorothy C. Sutula, Skarbnik

Joseph Lewaniak i Albert Dubiel, Marszałkowie

Tow. Św. Izydora Oracza, Grupa 406

Tow. Nowa Polska, Grupa 736

Tow. Promień Wolności, Grupa 1189

Tow. Przyszłość, Grupa 1515

Tow. Wolność Ojczyzny, Grupa 1574

Tow. Polek Orzeł Wolności, Grupa 2095

GRATULACJE i NAJSZCZERSZE ŻYCZENIA

SUKCESÓW i POWODZENIA

w LATACH NASTĘPNEGO STULECIA

— składa —

GMINA 123 ZNP

WRAZ Z PRZYNALĘŻNYMI GRUPAMI

ZARZĄD GMINY:

Tomasz Paczyński, Prezes

Florentyna Wiatrowski, W-prez.

Anna Krok, Sekr. Prot.

Loretta Paszkiet, Sekr. Finans.

Edward Barnaś, Kasjer

Adam Popowicz, Marszałek

**KÓŁKO IM. KAZIMIERZA BRODZIŃSKIEGO
GRUPA 962 ZNP**

Tomasz Paczyński, Prezes

Henry Dobersztyn, Sekr. Finans.

Marian Staśkiewicz, Asyst. Sekr.

G. Selefski, Wiceprezes

Stella Majewska, Kasjer

K. Dobrowolski, Marszałek

TOW. GWIAZDA ZWYCIĘSTWA GRUPA 1165 ZNP

Zygmunt Ligocki, Prezes

Edward Barnaś, Sekr. Finans. i Kasjer

Henry Piasecki, Sekr. Prot.

Adam Popowicz, Sekr. Prot.

TOW. KOSYNIERÓW, GRUPA 1192 ZNP

January Nazorek, Prezes

Jerome Poradzisz, Sekr. Finans.

Adam Popowicz, Sekr. Prot.

**TOW. PROMIEŃ NADZIEI
GRUPA 1242 ZNP**

Gertrude Marczewski, Prezes

Regina Jelinska, Sekr. Prot.

Marie Rybakowski, Wiceprezes

Martha Sakowski, Sekr. Finans.

Barbara Hyżny, Auditor

**TOW. TYSIĄC WALECZNYCH
GRUPA 1378 ZNP**

Bolesław Papiernik, Prezes

F. Wiatrowski, Sekr. Finans. i Kas.

Rada Gosp: Eleonora Polanski i Geraldine Draniczarek

Józef Dembosz, Wiceprezes

Loretta Paszkiet, Sekr. Prot.

TOW. HUZARÓW, GRUPA 1860 ZNP

K. Tomczak, Prezes

P. Krasoń, Sekr. Prot.

E. Renkosz, Wiceprezes

F. K. Tomczak, Sekr. Finans. i Kas.

ZWIĄZKOWI NARODOWEMU POLSKIEMU

Z OKAZJI 100-TO LETNIEGO JUBILEUSZU

SERDECZNE GRATULACJE I NAJLEPSZE ŻYCZENIA

Ś.p. Józef B. Slotkowski
Założyciel

Dalszego Rozwoju i Dalszych
Sukcesów w Pracy Dla Dobra
Ameryki, Polski
i Polonii Amerykańskiej

Składa

Leonard P. Slotkowski
Prezes

RODZINA SŁOTKOWSKICH ORAZ WSZYSCY PRACOWNICY I REPREZENTANCI FIRMY

SŁOTKOWSKI SAUSAGE CO.

FIRMA ZAŁOŻONA PRZEZ JÓZEFA B. SŁOTKOWSKIEGO W ROKU 1918

2013-37 W. 18th STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

TEL. (312) 226-1667

NAJWIĘKSZA POLSKA WYTWÓRNIA WĘDLIN NA ŚRODKOWYM ZACHODZIE

POD KONTROLĄ FEDERALNĄ

OBSŁUGUJĄCA OBECNIE CAŁY TEREN STANÓW ZJEDNOCZONYCH

LEONARD P. SŁOTKOWSKI, Prezes i Zarządca

DR. EUGENE L. SŁOTKOWSKI, Wiceprezes

Składamy Hołd Pamięci Założycieli Związku Narodowego Polskiego

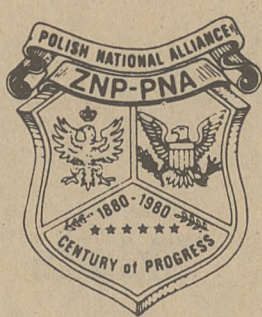
Którzy Wskazali i Wytoczyli Kierunki Działania Naszej Organizacji
Praca Ich To Złota Karta w Dziejach Polonii,

A Naszym Zadaniem Jest Pracować Tak, Aby Dalej Rozwijać i Wzbogacać Stuletni Dorobek.
Składamy Również Gorące Słowa Podziękii Wszystkim Którzy Przyczynili się Do Uświetnienia
Obchodów, Upamiętniających Setną Rocznicę Istnienia Naszej Organizacji

ZWIĄZEK NARODOWY POLSKI

Największa w Świecie Polska Organizacja Bratniej Pomocy

1880

1980

Zarząd Centralny:

ALOJZY A. MAZEWSKI
Prezes

HELENA M. SZYMANOWICZ
Wiceprezeska

JÓZEF H. GAJDA
Wiceprezes

WŁADYSŁAWA KUBIAK
Sekretarz

EDWARD J. MOSKAL
Skarbnik

Dyrekcja:

JANINA KOZMOR

ADELA NAHORMEK

MIECZYŚLAW ODROBINA

JAN RADZYMIŃSKI

HELENA ORAWIEC

FLORENTYNA WIATROWSKI

TADEUSZ RADOSZ

MIECZYŚLAW JEGLIJEWSKI

EMIL KOLASA

HENRYK J. BURKE

Rada Nadzorcza:

HILARY S. CZAPLICKI *Cenzor*

LEOPOLD CIASTOŃ *Wicecenzor*

Komisarze i Komisarki:

STANISŁAW M. JENDZEJEC	Okręg 1	ZOFIA LITWA	Okręg 6	ROMAN KOLPACKI	Okręg 12
LEOKADIA ZISK	Okręg 1	TADEUSZ SWIGONSKI	Okręg 7	GENOWEFA WESOŁOWSKI	Okręg 12
STANISŁAW GRUSZKA	Okręg 2	ZOFIA WOJCIK	Okręg 7	JÓZEF SIKORA	Okręg 13
WIKTORIA MOCARSKY	Okręg 2	WŁADYSŁAW MISCZAK	Okręg 8	KAZIMIERA PYTEL	Okręg 13
LEOPOLD K. BABIRECKI	Okręg 3	DOLORES FEDORKA	Okręg 8	ROBERT BOROWICZ	Okręg 14
HELENA PIOTROWSKI	Okręg 3	FELIKS HUJARSKI	Okręg 9	JUNE GRUDICHAK	Okręg 14
EDWARD GORNIKIEWICZ	Okręg 4	MARIA GRABOWSKI	Okręg 9	TADEUSZ WACHEL	Okręg 15
JOANNA KOWALSKI	Okręg 4	JÓZEF KRAWULSKI	Okręg 10	FELICJA AUSENBAUGH	Okręg 15
STANISŁAW LESNIEWSKI	Okręg 5	MARIA KOZERSKI	Okręg 10	FRANCISZEK ZIELONY	Okręg 16
ANTONINA MORAWSKI	Okręg 5	STANISŁAW FIDLER	Okręg 11	STEFANIA GAFKOWSKI	Okręg 16
AUGUST GORSKI	Okręg 6	WINCENTA B. MAJKA	Okręg 11		

GLÓWNE BIURA

6100 North Cicero Avenue,

Chicago, Illinois 60646

Telefon (312) 286-0500